НОМЕР (28) 1
BROJ
02.01.2005.
P I K IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

Sretan Božić i Nova godina

Бажаємо Вам веселих Свят Різдва Христового та щастя в Новому році

Щешлїви Крачун и Нови рок

В ЗАГРЕБІ ПРЕЗЕНТОВАНО СВЯТИЙ ВЕЧІР В УКРАЇНСЬКІЙ СІМЇ

Крачун, кутя та коляда, а так само – дідух і його символіка, лиш частина перлин, що їх знаходиться в скарбниці звичаїв українців під час святого вечора. Походження цих назв, а до того і декотрі давні поганські звичаї які вросли в пізнішу християнську традицію, а понад усе і сучасний колорит цього свята були темою розмальовки в формі тематичного вечора. Хоч не було можливо опрацювати все (різниця форми святкування в селі й місті, новіший звичай затикання ялинки або сіяння пшениці... тощо), презентація була надзвичайна й багата. **На стор. 3**

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ В УКРАЇНІ III ТУР

Ющченко Віктор **51,99 %**
Янукович Віктор **44,19 %**

Виборчий плакат - Віктор Ющенко тримає на руках свою дочку Софійку

Ющенко Віктор Андрійович : 1954 року народження, економіст / народний депутат України, безпартійний / проживає у місті Києві / Голова Національного банку України (1993-1999) / Прем'єр-міністр України (1999-2001) / лідер найбільшої парламентської фракції / батько п'ятьох дітей.

ЯКОЮ Я БАЧУ УКРАЇНУ

Я бачу Україну справедливою і заможною європейською **На стор. 2**

PRVI SUSRETI UKRAJINACA REPUBLIKE HRVATSKE

U obnovljenom Domu kulture u selu Šumeće, na drugi dan Božića o.g., Kulturno-umjetničko društvo «Andrij

KPD «Ivan Franko» iz Vukovara

Pelih» je organiziralo nastup društava ukrajinske nacionalne manjine. Iako se iza pomalo pretencioznog naslova «1. susreti Ukrajinaca Hrvatske» mogao podrazumijevati i daleko raznovrsniji sadržaj programa, on se sastojao uglavnom od već uobičajenih **Na str. 2.**

KONFERENCIJA O ŽIVOTU I DJELU G. KOSTELJNIKA

«Isusove suze» - minijaturna intarzija G.Kosteljnika ilustrira njegov svestran kreativni duh. **Str. 5.& 6.**

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA JE 4. SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA

Davna je istina da je bolje jednom vidjeti no o istome stotinu puta tek slušati. Smotra spomenuta u naslovu upravo je takva, jer osnovne obavijesti o njoj, uz najbolju želju za slikovitim informiranjem, ne mogu pružiti potpuni dojam ozračja, a napose njeno evidentno dublje značenje. **Na str. 4.**

З 1 стор. ЯКОЮ Я БАЧУ УКРАЇНУ

державою. Де кожна людина може реалізувати свої можливості, не шукаючи кращої долі за кордоном. Де кожен, хто бажає працювати, має роботу і гідну зарплату. Де кожна дитина може отримати якісну освіту. Де кожен громадянин

В.Ющенко з мамою Варварою, дружиною Катериною (нар. в Чикаґо, США) та з дітьми: п'ятилітньою Софією, на рік молодшою Христиною, і 9-місячним Тарасом (на руках своєї мами) разом з дітьми від першого шлюбу, 23-літньою Ліною і 21-літнім Андрієм.

має доступ до належного медичного обслуговування; кожна літня людина отримує гідну пенсію. Де надійно захищене життя – сім'я, материнство і дитинство. Де шанують ветеранів. Де влада користується довірою і повагою громадян. Де державні чиновники компетентні і законослухняні, отримують високу зарплату і не беруть хабарів. Де всі рівні перед законом; де кожен із нас, а не лише багаті, може захистити свої права у суді. Де надійно гарантовані свобода думки, свобода слова, свобода совісті. Я бачу Україну державою, яку шанують і цінують її власні громадяни і до якої з повагою ставляться у світі. Я бачу Україну, в якій житимуть, як казав Олександр Довженко, "по закону Божескому і людському". *В. Ющенко* www.pazom.org.ua

Ulomci iz Razgovora Andrije Tunjića s prof. Sinišom Tatalovićem – Vjesnik, 23.12.2004. str. 7

Nedavno je završena serija seminara s predstavnicima i članovima vijeća nacionalnih manjina koje je, u organizaciji Ureda za nacionalne manjine i uz financijsku potporu OESS-a, vodio prof. Siniša Tatalović potpredsjednik Savjeta za nacionalne manjine.

VLADINA PROEUROPSKA POLITIKA PRIDONIJELA JE BOLJEM POLOŽAJU NACIONALNIH MANJINA

– Održali smo 13 seminara od Dubrovnika do Vukovara na kojim je bilo oko 500 sudionika. Njihova uspješnost poticaj je za nastavak u idućoj godini.

– (….) važno je istaknuti da Republika Hrvatska jednako tretira «stare» i «nove» nacionalne manjine, pa se može reći da kriterij autohtonosti nema gotovo nikakvo značenje.

– U ovoj godini je došlo do bitnog pomaka u ostvarivanju prava nacionalnih manjina. To je prije svega rezultat proeuropske Vladine politike i bolje suradnje predstavnika nacionalnih manjina s tijelima državne vlasti na svim razinama. Poboljšanju položaja manjina osjetno je pridonio i Savjet za nacionalne manjine koji je pokrenuo i realizira nekoliko važnih projekata, primjerice edukaciju vijeća i predstavnika nacionalnih manjina te edukaciju novinara na Hrvatskoj televiziji. Savjet je pokrenuo i brže rješavanje nekih problema manjina, kao što je to povratak izbjeglica ili dobivanje državljanstva a ostvareni su i kontakti s predstavnicima međunarodne zajednice i matičnim državama naših nacionalnih manjina. #

ЛІТУРГІЯ Й ПАНАХИДА ЗА ПОМЕРЛИХ У ВЕЛИКОМУ ГОЛОДОМОРІ 1932-33 рр. В УКРАЇНІ

Літургією й панахидою в греко-католицькій церкві св. Кирила і Мефодія в Загребі, 5 грудня, українці згадали й дали пошану померлим у Великому голодоморі в Україні 1932-33 років. Служив протоієрей ставрофор о. Петро Ребчен, літургійний спів вів пан Алекса Павлишин, а під час панахиди - сестри василіянки. З парафіянами в тій нагоді були і посол Віктор Кирик з дружиною Світланою, заступник посла пан Олександр Левченко та інше панство з посольства України в РХ.

Замість казання, після вступного слова, о. Ребчен подав слово панові Левченку щоб згадав цю страшну подію в історії українського народу. В своїй промові пан Левченко зворушливо розказав про згаданий голодомор, подаючи коротко й основні жахливі дані.

Після богослужіння, як і все після літургії українською мовою (яка відбувається тільки першою неділею в місяці), парафіяни спілкувалися в спільній кімнаті, де їх принагідними словами привітав пан посол, а також і парох, протоієрей ставрофор Никола Кекіч. Про долю Декларації, яку було прочитано майже рік тому, з нагоди 70 літ від голодомору, з метою надіслання з проханням для ухвалення в Парламенті РХ, ніхто не згадував.

→ (в першому плані)
Посол Віктор Кирик, пан Олександр Левченко і протоієрей ставрофор о. Петро Ребчен

Ці спілкування використовуються і для актуальних повідомлень громади. Цією нагодою панна Маруся Юриста попросила присутніх прийти на тематичний вечір „Святий вечір в українців", а пан А.Павлишин попросив щоб, після багатьох років, його хтось поволі заміняв у ролі ведучого літургійного співу, пропонуючи це пані Тетяні Шагадин. #

Інформаційні матеріали, які стосуються вшанування пам'яті жертв голодоморів, масових політичних репресій і примусових поселень містяться на офіційному веб-сайті Держкомархіву www.archives.gov.ua

СВЯТИЙ ВЕЧІР В УКРАЇНСЬКІЙ СІМЇ

В залі Місцевої бібліотеки в Загребі, організовано Центральною бібліотекою русинів і українців РХ, тобто завідуючою Катериною Тлустенко, й українками з греко-католицької парафії св. Кирила і Мефодія, в четвер 9 грудня ц.р. було проведено тематичний вечір „Традиція Святого вечора і Різдва в українців". Ініціатор і ведуча програми була панна Маруся Юриста, яка і минулих років уже була ініціатором таких вечорів, але в рамках КПТ-ва русинів і українців Загреба. Цього року програма була змістом і виконавцями багатша, та в більшому просторі, а тому було можливо запросити і ширше коло людей. Попре представників різних інституцій, організацій й товариств, відгук і інших зацікавлених був великий, так що важко було увійти в зал щоб хоч стоячи побачити програму.

о. Іван Гринишин

Про згадану традицію, звичаї, їхню символіку й значення, звертаючи увагу на окремо важливі елементи, дуже цікаво оповів о. Іван Гринишин, а про традиційні страви, які готуються на святий вечір, розповіла Маруся Юриста.

Маруся Юриста і Єсенка Мішків

Пан о. Гринишин обдумав і зміст програми та сценографію з наголосом на сімейні моменти. Під час його оповідання, сім'я Шагадин синхронно показувала дію за святочним столом. Подібно, під час оповідання панни Марусі, на стіл приносилося згадані страви.

Окремо приємна несподіванка була музична частина програми, в якій з колядами виступив і дуже добре прозвучав з цієї нагоди постановлений хор під диригуванням проф. Олени Коновалов зі Славонського Броду, а в якому співали члени й симпатизери згаданого загребського КПТ-ва. Хор буде старатися працювати і далі. Все-таки, найбільше оплесків дістали найменші колядники, забираючи всі симпатії спостерігачів.

Майбутність вже тут

Наприкінці програми був представлений зошит (книжечка А5 формату) „Святий вечір" у якому, хорватською мовою, авторка Маруся Юриста, із великою любов'ю,

Сімя Йосифа й Тетяни Шагадин

Спостерігачі були під впливом святочного різдвяного настрою

Багата вистава карток

на приблизно восьми сторінках презентувала згадані звичаї в українців. У вступному слові, в манері літописних претензій, подала короткий вибір даний про українців на цих просторах, а на решта вісімнадцять сторінок – рецепти для страв того вечора. Про зошит говорила проф. Єсенка Мішків, а про авторку проф. Борис Гралюк.

Після програми, всі гості запрошені на фуршет і спілкування, а на коридорі відвідувачі мали нагоду розглянути в скляних шафах виставу давніших і сучасних карток з нагоди Нового року і Різдвяних свят. Біля 150 карток, класифікованих за походженням, є лиш частина колекції шановної сім'ї Ніколич. *С.П.*

Загребський український хор з диригентом Оленою Коновалов (1 з права)

U SLAVONSKOM BRODU ODRŽANA JE 4. SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA

Nastavak s 1. str.

Slavko Burda, Oleksandr Levčenko, Larisa Uglješić, Petar Stupjak i Vlado Karešen kao organizator

KPD «Andrij Pelih» - Šumeće

KUD «Obreška» - Obreška

U Slavonskom restoranu tvornice «Đuro Đaković» u Slavonskom Brodu, kao sudionici 4. smotre dječjeg stvaralaštva, 19. prosinca o.g. nastupila su amaterska kulturno-umjetnička i prosvjetna društva: «Ukrajina» - Slavonski brod (domaćin), «Petöfi Šandor» - Ivanovci, «Osif Kosteljnik» - Vukovar, «Posavina» - Stara Gradiška, «Taras Ševčenko» - Kaniža, «Bosna» - Tuzla, «Joakim Govlja» - Mikluševci, «Obreška» - Obreška, «Andrij Pelih» - Šumeće i «Joakim Hardi» - Petrovci.

Nazočne su prigodnim riječima pozdravili: zamjenik veleposlanika Ukrajine u RH – gospodin Oleksandr Levčenko, član Savjeta za nacionalne manjine RH – prof. Larisa Uglješić koja je pozdravila i u ime predsjednika Savjeta Aleksandra Tolnauera prenoseći i njegovu ispriku zbog drugih obveza, te predsjednik Saveza Rusina i Ukrajinaca RH – gospodin Slavko Burda.

Iako je polazna pretenzija bila po svoj prilici na širem stvaralaštvu, smotra je u cijelosti protekla samo kao plesna folklorna priredba, s ponešto elemenata «dječjeg folklora». No to joj nimalo ne umanjuje značaj jer je osnovna ideja dobro profilirana, a ozbiljnost i požrtvovnost u pristupu posebno se vidjela i u kvalitetnom nastupu KPD-a iz Šumeća koje nema čak ni narodne nošnje.

KPD «Taras Ševčenko» - Kaniža

KUD «Ukrajina» - Slavonski Brod

Kako je primijetila g-đa Željka Zečević (KPD iz St. Gradiške) – rijetke su prigode i susreti u kojima sudjeluju djeca. Tim je značajnije da su na ovoj smotri oko 350-ro djece ujedno i sudionici i publika te se tako mogu međusobno uspoređivati.#

PRVI SUSRETI UKRAJINACA REPUBLIKE HRVATSKE

Nastavak s 1. str.

folklorno-plesnih točaka, s izuzetkom nastupa zbora iz Vukovara (za koji treba reći da je plijenio pozornost i vizualno i glazbeno), skupine simpatičnih bakica, društva «Šokadija» iz Šumeća, sa šokačkim napjevima, te jedine vokalne solistice (izvrsne gošće iz Banje Luke) koja je predstavljena u programskoj cjelini njenog društva, ali ne i osobno.

Starija plesna skupina iz Šumeća

Uz domaćina, nazočne su pozdravili i brodsko-posavski dožupan Željko Landeka, predsjednik Saveza Rusina i Ukrajinaca RH Slavko Burda, te član Savjeta za nacionalne manjine RH gospođa Larisa Uglješić. Domaćin je posebno pozdravio najstarijeg posjetitelja 96-godišnjeg Pavu Kavara.

Društvo - domaćin, odnosno njegov predsjednik Darko Karamazan i suradnici, uložili su vidno svesrdan trud da se, u okviru mogućnosti, čim bolje ugosti oko 130 izvođača društava «Ivan Franko» - Vukovar, «Joakim Hardi» - Petrovci, «Ukrajina» - Sl. Brod, «Šokadija» - Šumeće, te tri društva istog imena «Taras Ševčenko» - iz Kaniže te iz BiH – Prnjavora i Banje Luke. Sva društva su pokazala visoku razinu uigranosti, a među njima možda treba posebno naglasiti punu sinkronost i zrelu izražajnost u izvođenju dobro složene koreografije društva iz Prnjavora. Domaće društvo se predstavilo s mlađom, srednjom i starijom plesnom skupinom, te tamburaškim orkestrom «Sokolovi» koji je po završetku scenskog programa zabavljao sudionike i oko 250 nazočnih posjetitelja. #

ВЕЧАР ПОЕЗИЇ Г. КОСТЕЛЬНИКА

З огляду же випатра же вистка о вечару поезії др. Гавриїла Костельника, котри отримани у Вуковаре, ище вше нє обявена, замодлєли зме пані Ґему Мудри, предсидательку КУД-у "Осиф Костелник" зоз Вуковару, же би читательох Нашей газети у даскелїх словох информовала о тим збуваню.

"У марцу того року члени КУД-а "Осиф Костелник", у своїх просторийох у Вуковаре, орґанизовали литературни вечар, пошвецени Гавриїлови Костельникови. Координатор вечара була Любка Гаргаї котра отримала и кратке преподаванє о животу и роботи др. Костельника, а як прилог пречитани даскелї його писнї. Спомнута и його граматика руского язика, алє главна тема була його поетска творчосц. У другей часци вечара, уж спомнута пані Гаргайова, та Ганча Папандришова, Звонко Барна и Томислав Мишир читали свою поезию". #

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ЖИТТЯ І ТВОРЧІСТЬ о. ГАВРИЇЛА КОСТЕЛЬНИКА

Багатогранна діяльність і творчий доробок видатного українського філософа, письменника і громадського діяча першої половини XX століття о. Гавриїла Костельника (1886-1948) як в Україні, так і в українській діаспорі майже невідома. Переважно про нього згадують лише в рамках подій тз. „львівського псевдособору 1946 року", і як жертву атентату, зорганізованого „бандерівцями" як помсту за організацію згаданого „собору". Найновіші дослідження свідчать, що замах на о. Гавриїла Костельника зорганізували не представники українського опору, а совєтське КГБ, яке приймало безпосередню участь і в організації самого псевдособору 1946.

Останнім часом зросла кількість заходів, які проливають нове світло на особу о. Гавриїла Костельника, що свідчить про ріст зацікавленості науковців його творчою спадщиною. Вже традиційним став кількаденний фестиваль культури „Костельникова осінь", що його від 1993 року організовують русини Воєводини. На цьогорічній одинадцятій „Костельниковоій осені" основною подією була міжнародна наукова конференція *„Життя і творчість Гавриїла Костельника"*, що відбулась 5-6 листопада ц.р. у Новому Саді. Конференція була приурочена сотій річниці виходу в світ першої книжки о. Гавриїла Костельника – збірки поезії *„З мойого валала*" (Жовква, 1904). Організатором конференції виступив Філософський факультет Новосадського університету та Академія науки і мистецтва Воєводини. У конференції прийняло участь 23 науковців із Сербії, України, Угорщини та Словаччини. Найчисельнішою була делегація львівського університету, яку очолював декан філологічного факультету п. Ярослав Гарасим.

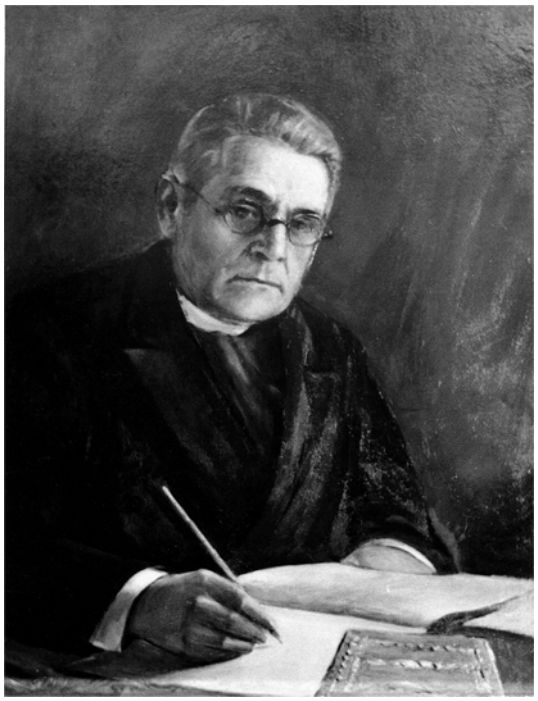

Ljvivski slikar Šalabauka: Portret Gabrijela Kosteljnika kasnih 30-tih godina (ulje na platnu – detalj)

Доповіді місцевих дослідників висвітлювали культурологічні аспекти у творчості Г. Костельника а саме: мову (Ю. Рамач, А. Рамач), літературу (Ю. Тамаш), історію (Я. Рамач), педагогіку (Я. Кишюгас), соціологію (Д. Гарді) та епістолярну спадщину. Цікавою була доповідь М. Цапа про листування Г. Костельника з єпископом Діонізієм Няраді.

Львівські дослідники спрямували свої доповіді на внесок Г. Костельника в мовознавство (Л. Белей, З. Терлак), літературознавство (Г. Крук, Л. Сеник, Н. Федорак), фольклористику (Я. Гарасим), релігію (Н. Король) та на його життєпис (Я. Петрук, М. Боянович).

Дослідник з Угорщини Мирон Жирош торкнувся проблем еміграції русинів за океан в оцінці Г. Костельника.

Науковець із Пряшева (Словаччина) академік Микола Мушинка побудував свою доповідь на

Продовження на 6-і стор. →

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O ŽIVOTU I DJELU o. GABRIJELA KOSTELJNIKA

Razgranata djelatnost i doseg stvaralaštva istaknutog ukrajinskog filozofa, pisca i društvenog djelatnika iz prve polovine XX stoljeća o. Gabrijela Kosteljnika (1886-1948), kako u Ukrajini tako i u ukrajinskoj dijaspori skoro je nepoznata. Spominje ga se uglavnom u okviru zbivanja tzv. «ljvivskog pseudo-sabora 1946. god.», te kao žrtvu atentata od «banderista», kao osvetu za organiziranje spomenutog «sabora». Najnovija istraživanja pokazuju da atak na o. Gabrijela Kosteljnika nisu organizirali predstavnici ukrajinskog otpora, već sovjetski KGB, koji je imao i neposrednu ulogu u organiziranju samog pseudo-sabora 1946.

U posljednje vrijeme porastao je broj radova koji daju novo svjetlo na osobu o. Gabrijela Kosteljnika, što svjedoči o porastu interesa znanstvenika za njegovu stvaralačku ostavštinu. Već je postao tradicijski višednevni festival kulture «Kosteljnikova jesen», koji od 1993. organiziraju Rusini Vojvodine. Glavni događaj na ovogodišnjoj jedanaestoj «Kosteljnikovoj jeseni» bila je međunarodna znanstvena konferencija «Život i djelo Gabrijela Kosteljnika», koja je održana 5-6 studenog o.g. u Novom Sadu. Konferencija je bila posvećena stotoj obljetnici publiciranja prve knjige o. Gabrijela Kosteljnika – zbirke poezije «Iz moga sela» (Žovkva 1904.). Organizatori konferencije su bili Filozofski fakultet Novosadskog univerziteta i Akademija znanosti i umjetnosti Vojvodine. Na konferenciji su sudjelovala 23 znanstvenika iz Srbije, Ukrajine, Mađarske i Slovačke. Najbrojnija je bila delegacija ljvivskog univerziteta, koju je predvodio dekan Filološkog fakulteta gospodin Jaroslav Gerasim.

Predavanja domaćih autora obrađivala su kulturološki aspekt u stvaralaštvu G. Kosteljnika i to: jezik (J. Ramač, A. Ramač), književnost (J. Tamaš), povijest (J. Ramač), pedagogiju (J. Kišjuhas), sociologiju (D. Hardi) te epistolarnu ostavštinu. Posebno zanimljivo predavanje bilo je M. Capa o dopisivanju G. Kosteljnika s episkopom Dionizijem Njaradi.

Ljvivski autori su svoja predavanja usmjerili na doprinos G. Kosteljnika jeziku (L. Belej, Z. Terlak), književnosti (G. Kruk, L. Senyk, N. Fedorak), folkloristici (J. Gerasim), religiji (N. Korolj) te na njegov životopis (J. Petruk, M. Bojanovyč).

Autor iz Mađarske, Miron Žiroš, dotaknuo je osvrt Gabrijela Kosteljnika na problem iseljavanja Rusina preko oceana.

Znanstvenik iz Prjaševa (Slovačka), akademik Mykola Mušinka, bazirao je svoje predavanje na do sada nepoznatom dopisivanju o. G. Kosteljnika s

Nastavak na 6. str. →

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО ЖИТТЯ І ТВОРЧІСТЬ о. ГАВРИЇЛА КОСТЕЛЬНИКА

Продовження з 5-ї сторінки

невідомому дотепер листуванні о. Г. Костельника з редколегією „Української загальної енциклопедії" (Львів – Коломия, 1931-34), для якої написав цілий ряд наукових повідомлень.

Автор цих рядків, о.Олег Гірник виступив від імені Львівського відділення інституту Археографії і Джерелознавства ім. Грушевського НАН України, де під керівництвом директора цього інституту проф. Ярослава Дашкевича (колишнього учня о. Гавриїла) працює над підготовкою до видання 500-сторінкового рукопису „Логіки" - головного філософського твору о. Гавриїла Костельника. Метою моєї доповіді було ознайомити учасників конференції з досі невідомим твором.

По закінченні конференції її учасники відвідали рідне село о. Гавриїла Костельника Руський Керестур, де в будинку культури відбулася презентація мультимедійного проекту CD „З могойо валала", створеного з метою популяризації спадщини о. Г. Костельника з використанням сучасних цифрових технологій. Після демонстрації проекту Академік Микола Мушинка подарував краєзнавчому музеєві в Руському Керестурі акварель українського художника Бориса Єфремова „Рідна хата Гавриїла Костельника", яку було намальовано у 1939 р.

Без сумніву, для невеличкої етнічної групи українського народу – русинів Воєводини – о. Гавриїл Костельник є основ-ною постаттю. Він – автор пер-шої збірки поезії на бачванько-сремському діалекті русинів, кодифікатор русинської літературної мови і автор першої її граматики. Але до цього часу у Руському Керестурі та Новому Саді з'явилося лише кілька книжкових видань творів о. Гавриїла, та лише одне вичерпне наукове дослідження академіка НАН України проф. Юліана Тамаша про життя й творчість о. Гавриїла. В середовищі самих русинів Воєводини практично не згадується про о. Гавриїла як філософа, де його досягнення значно вагоміші від літературних здобутків.

Отець Гавриїл Костельник від 1907 до трагічної смерті 1948 року жив і працював у Львові. Кращі свої праці із філософії й богослов'я написав українською літературною мовою. Цілком природнім було те, що організацію видання збірника доповідей конференції взяв на себе львівський університет. Йде мова також і про повне видання всіх творів о. Гавриїла Костельника. Конференція у Новому Саді показала, що науковці взяли на себе ініціативу звільнити особу о. Костельника від штучно створених конфесійно-політичних стереотипів. Це дає надію, що невдовзі перед нами повстане особистість о. Гавриїла у правдивому світлі, таким, яким він був насправді.

В Загребі 21.12.2004. о. Олег Гірник

MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O ŽIVOTU I DJELU o. GABRIJELA KOSTELJNIKA

Nastavak s 5. stranice

redakcijskim kolegijem «Ukrajinske opće enciklopedije» (Ljviv – Kolomyja 1931.- 34.), o čemu je napisao cijeli red znanstvenih informacija.

Autor ovih redova, o. Oleg Hirnyk, je istupio u ime Ljvivskog odjela Instituta arheografije i izvoroznanstva, imena Gruševskog NAN Ukrajine, gdje pod mentorstvom direktora ovog instituta, prof. Jaroslava Daškevyča (nekadašnjeg učenika o. Gabrijela) radi na pripremi izdanja 500-straničnog rukopisa «Logike» - glavnog filozofskog djela o. Gabrijela Kosteljnika. Cilj moga predavanja bio je – upoznati sudionike konferencije s ovim, do sada, nepoznatim djelom.

Naslovna stranica zbirke pjesama „Iz moga sela" Gabrijela Kosteljnika

Po završetku konferencije, sudionici su posjetili rodno selo o. Gabrijela Kosteljnika Ruski Krstur, gdje je u domu kulture obavljena prezentacija multimedijskog projekta CD «Iz moga sela», priređenog s ciljem popularizacije ostavštine o. G. Kosteljnika uz korištenje suvremenih digitalnih tehnologija. Poslije predstavljanja projekta, akademik Mykola Mušinka je poklonio područnom muzeju u Ruskom Krsturu akvarel ukrajinskog slikara Borisa Jefremova «Rodna kuća Gabrijela Kosteljnika», naslikanu 1939. godine.

Bez sumnje, za neveliku etničku grupu ukrajinskog naroda – Rusine Vojvodine – o. Gabrijel Kosteljnik je temeljna ličnost. On je autor prve zbirke poezije na bačvansko-srijemskom dijalektu Rusina, kodifikator rusinskog književnog jezika i autor prve njegove gramatike. Ali do sada se u Ruskom Krsturu i Novom Sadu pojavilo tek nekoliko knjižnih izdanja djela o. Gabrijela, i samo jedno iscrpno znanstveno istraživanje, akademika NAN Ukrajine prof. Julijana Tamaša, o životu i djelu o. Gabrijela. Među samim Rusinima Vojvodine, o. Gabrijela praktično se ne spominje kao filozofa, gdje su njegovi dosezi mnogo značajniji od književnih ostvarenja.

Otac Gabrijel Kosteljnik je od 1907. pa do tragične smrti 1948. živio i radio u Ljvovu. Svoja značajnija djela iz filozofije i bogoslovije napisao je na ukrajinskom književnom jeziku. Bilo je sasvim prirodno da je organiziranje izdanja zbornika predavanja s ove konferencije na sebe preuzeo ljvivski univerzitet. Govori se također i o cjelovitom izdanju svih djela o. Gabrijela Kosteljnika. Konferencija u Novom Sadu je pokazala da su znanstvenici uzeli na sebe inicijativu osloboditi osobu o. Kosteljnika namjerno stvorenih konfesijsko-političkih stereotipa. Ovo daje nadu da će se, za nedugo, pred nama pojaviti osobnost o. Gabrijela Kosteljnika u pravome svjetlu, onakva kakav je on stvarno i bio.

U Zagrebu 21.12.2004. o. Oleg Hirnyk

ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ В РЕСПУБЛІЦІ ХОРВАТІЯ

23.112004.

Керівникам культурно-мистецьких та громадських організацій українців і русинів Республіки Хорватія

Шановні пані та панове,

Надсилаємо Вам у додатку для ознайомлення „Порядок оформлення і видачі посвідчення закордонного українця", затверджений Кабінетом Міністрів України 17 листопада ц.р.

Державне казначейство України найближчим часом має відкрити спеціальний рахунок, на який особи, що мають бажання набути статус закордонного українця і отримати посвідчення закордонного українця повинні самостійно перерахувати суму в еквіваленті 10 доларів США. Квитанція про сплату послуг подаватиметься разом із заявою та іншими документами до Посольства України.

За більш детальною Інформацією щодо отримання статусу закордонного українця можете звертатися до консульського відділу Посольства України в Загребі за телефоном 463-37-28.

Додаток: загадане, на 1 арк.

З повагою **Посол В.А.Кирик**

ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ І ВИДАЧІ ПОСВІДЧЕННЯ ЗАКОРДОННОГО УКРАЇНЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України від 17 листопада 2004 р.
№1531

1. Посвідчення закордонного українця (далі — посвідчення) — документ, який видається іноземцю чи особі без громадянства у разі прийняття Національною комісією з питань закордонних українців (далі — Національна комісія) рішення про надання їм статусу закордонного українця.

2. Бланки посвідчення виготовляються на замовлення Держкомнацміграції з використанням спеціального захисту і належать до категорії документів суворого обліку.

Порядок заповнення посвідчення визначається Національною комісією.

Посвідчення видається на 10 років з подальшою його перереєстрацією в установленому порядку за наявності умов, згідно з якими особі було надано статус закордонного українця.

3. Особа, яка виявила бажання набути статусу закордонного українця, подає письмову заяву МЗС, за кордоном — дипломатичній установі України за формою згідно з додатком. До заяви про надання статусу закордонного українця додаються: паспортний документ або документ, що його замінює; копії документів, які засвідчують українське етнічне походження або походження з України (свідоцтво або інші документи про народження особи або її родичів, документи, що підтверджують факт проживання особи на території України та у разі потреби інші документи);

у разі відсутності зазначених документів письмові свідчення громадян України або закордонних українців (не менше ніж трьох осіб), які підтверджують українське етнічне походження або походження з України заявника; дві кольорові фотокартки розміром 30 х 40 міліметрів; квитанція про оплату заявником послуг, пов'язаних з оформленням і видачею посвідчення.

До документів може додаватися характеристика-клопотання громадської організації закордонних українців, членом якої є заявник.

4. Заява про надання статусу закордонного українця та інші документи, подані дипломатичній установі України за кордоном, не пізніше ніж через два місяці з дня їх отримання надсилаються дипломатичною поштою до Національної комісії.

Національна комісія розглядає заяву протягом 90 днів з дати її отримання та приймає відповідне рішення.

У разі прийняття рішення про надання заявнику статусу закордонного українця Національна комісія оформлює посвідчення за встановленим зразком, яке разом з копією рішення вручається закордонному українцю представником Національної комісії або надсилається до дипломатичної установи України в країні його проживання.

Забороняється вносити „до посвідчення відомості, не передбачені Законом України „Про правовий статус закордонних українців" та цим Порядком.

У разі відмови у наданні статусу закордонного українця заявнику видається або надсилається дипломатичній установі України за кордоном копія відповідного рішення Національної комісії.

5. За оформлення посвідчення справляється плата у валюті країни перебування заявника у розмірі, еквівалентному 10 доларам США. Зазначені кошти спрямовуються на спеціальний рахунок Державного казначейства України і зараховуються до спеціального фонду державного бюджету. Посвідчення видається Національною комісією або дипломатичною установою України в країні проживання закордонного українця.

6. У разі припинення дії статусу закордонного українця посвідчення анулюється.

7. У разі зміни прізвища, імені чи імен, громадянства, місця постійного проживання закордонному українцю видається нове посвідчення. Для отримання нового посвідчення особа подає: заяву довільної форми; дві фотокартки розміром ЗО х 40 міліметрів; копійо рішення Національної комісії про надання статусу закордонного українця; посвідчення, яке підлягає обміну; копії документів, які є підставою для видачі нового посвідчення.

Про видачу нового посвідчення Національна комісія приймає відповідне рішення.

8. У разі втрати посвідчення особа, якій надано статус закордонного українця, зобов'язана протягом місяця повідомити про це Національну комісію або дипломатичну установу України у країні її проживання.

Дублікат посвідчення видається на підставі рішення Національної комісії.

Для оформлення дубліката посвідчення особа подає документи, зазначені в пункті 3 цього Порядку.

За оформлення дубліката посвідчення справляється плата відповідно до пункту 5 цього Порядку. #

СЛОВЕНСЬКІ НАЗВИ МІСЯЦІВ У ГЛОБАЛЬНОМУ ПЛАНІ

Коли я отримав від Товариства хорватських письменників запрошеня на 26 Загребські літературні розмови, то відразу ж автоматично зафіксував дату їх проведення: по-хорватськи od 3. do 5. listopada 2003. Коли ж заглянув до англомовного варіанту запрошення, де йшлося про місяць october, то моментально зрозумів чи то пак пригадав, що хорватський листопад - то український жовтень. Та ще й зголоситися про участь треба було до дати 15. lipnja по-хорватськи, тобто до 15 червня по-українськи. От ці значеннєві розбіжності в омонімічних назвах місяців і наштовхнули мене на формулювання теми свого виступу.

У деяких словенських мовах існують власні традиційні (а не латинські з походження) назви місяців. До цих мов належать зокрема й мови українська та хорватська. Звичайне, можна було б залучити до розгляду хоча б усталені білоруські, польські чи чеські назви місяців, а також паралельні, часткові чи діалектні відповідники з інших слов'янських мов, проте я принципово зосереджую увагу лише на порівнянні цих назв у своїй рідній українській мові та мові гостинних господарів - хорватській. Отже, наведу до порядку українські назви календарних місяців із їхніми хорватськими відповідниками:

1. січень - siječanj
2. лютий - veljača
3. березень -ožujak
4. квітень - travanj
5. травень - svibanj
6. червень - lipanj
7. липень - srpanj
8. серпень - kolovoz
9. вересень - rujan
10, жовтень - listopad
11. листопад - studeni
12. грудень - prosinac

Як бачимо, в українській та хорватській мовах дослівно співпадав лише назва першого в році місяця: січень – siječanj. Ще чотири назви співпадають номінальне, проте хорватські варіанти зміщені на місяць назад. Те, що українські місяці травень, липень, серпень та листопад передують своїм хорватським мовним близнюкам – місяцям travanj, lipanj, srpanj, listopad, можна пояснити кліматичними умовами, адже Хорватія загалом знаходиться південніше від України, тому там і трава раніше проростає, і липи раніше цвітуть, і серп швидше береться до рук, і листя швидше опадає. Мовні архетипи у цих варіантах збережені, проте їхнє зміщення обумовлене географічно-кліматичними чинниками. Стосовно ж назв інших семи місяців, то їх вже треба розглядати і тлумачити окремо.

Якщо ж якісь з цих усіх назв місяців чи то по-українськи, чи то ио-хорватськи незрозумілі для носіїв іншях мов, тоді варто залучати або латинські назви, або числа місяців. Немає нічого дивного в тому, що більшість слов'янських мов, як і т.зв. "світові мови", використовують назви місяців латинського доходження. І а певною часткою іронії це явище можна назвати давніми натяками на глобалізаційні процеси. І не дише на мовному рівні, але й на рівні побутовому та практичному, А для нас наразі найважливішими і актуальними для розмови є якраз літературні рівні, рівні літературної глобалізації, як то сформульовано у назві теми 26 Загребських літературних розмов.

Саме мовна самобутність е основою літературної творчості. Безумовно, ця самобутність притама-нна не лише тим мовам, які мають власні осібні назви місяців. Просто в даному сюжеті назви місяців служать певною моделлю мовної самобутності. У глобальному плані вони є певними символами, які свідчать не лише про можливість мовної самобутності (що само собою зрозуміло), але й про її необхідність. Модель власне слов'янських назв місяців може проектуватись на різні мовні виміри, може створювати прецедент для паралелей та аналогів.

Так чи інак, а самої мовної самобутності абсолютно замало для літературної творчості. Цього б вистачило для мовознавчих дисциплін, проте для красного письменства цього недостатньо. Володіння мовним багатством рідної словесності майже нічого не варте без відповідного літературного таланту. Особистісне мовне чуття не е самодостатнім, а мусить множитися на інші обдарування, щоб у результаті заявлялися вартісні художні твори. Це глобальне питання, вибачте за каламбур. Бо кожна мова вже сама упродовж свого розвитку витворила свою художність і поетичність, а кожен окремий автор,мусить собі з тим дати раду, щоб перескочити планку вже витвореного мовою і сотворити щось відмінне своє, авторське. Це ніби надзавдання кожного літератора проте заодно й обов'язкова умова повноцінного побутування в літературі. Тут я беру все узагальнено, без поділу на роди, види чи жанри літературної творчості.

Задля прикладу наведу ситуацію з паліндромією. Паліндроми - це такі тексти, що читаються однаково від початку і до кінця, і від кінця - до початку. Далеко не кожна (зокрема і олов'яиська) мова придатна для продукування паліндромних текстів. Невеличкі паліндромні конструкції можливо скомпонувати буквально кожною мовою, проте на повнокровні поетичні паліндромні тексти здатна лише незначна кількість мов. Без зайвої скромності тішуся тим фактом, що саме українська література завдяки своїй мові та поодиноким подвижникам витворила цілу потужну паліндромну школу із колосальним якісним

Задля елементарного ілюстрування наведу лишень один приклад, коли слово-паліндром у двох мовах співпадає навіть значеннєво. Українське паліндромне слово о к о має такий же паліндромний відповідник в англійській мові - е у е. Та якщо в англійській це лише писемний паліндром, тобто літерний, то в українській він окрім того ще й звуковий. Зрештою. до цього ряду підходить і хорватське слово oko. Але це лише окремі слова, які самі по собі є лише цікавинками а я маю на увазі творення об'ємних філігранних поетичних палінромних текстів, для чого власне і є необхідним той обов'язковий симбіоз відповідної самобутності мови та не менш відповідного авторського таланту.

Не заторкуватиму наразі масу різноманітних рівнів літературної глобалізації, бо кожен із них заслуговує окремої розмови. Про це буде нагода поговорити під час дискусій на 26 Загребських літературних розмовах. Так чи інак, літератори не мусять остаточно розв'язувати жодних глобальних питань. Та до їхньої компетенції належить осмислення світових і локальних проблем. Та найголовнішим завданням літераторів є писати, говорити і писати знову.

Академик Іван Лучук

КАЗКА НА СВЯТОГО МИКОЛАЯ

Сучасне життя: каждий собі – каждий по своєму. Рідкісні моменти коли доводиться загостити до рідні в котрі з великих свят, а в ті менші – то вже справжня випадковість. Так і тепер – в дочки на Миколая.

Ввечері, напередодні, питаю унуку чи підготувала черевички, а вона: чи я дійсно не бачу що вона вже велика – вже і брови підсмикує (потрохи – щоб не замітити дуже); і чому її ще все хочу задурювати; та що б не видумувати, а як маю для неї дарунок – можу гарно і прямо дарувати, тай вона буде щиро вдячна мені, а ні там якомусь.... Пояснюю що люди мають потребу зробити добре діло на спосіб щоб подарований і не знав ким воно дано, а на це свято тим чином шанують пам'ять на давнього владику Миколая, який дійсно жив і був доброчинним, а не видуманий як той, торговцями возвищений, червононосий Дід-мороз, якому Кока-кола нарешті зазвичаїла червоне вбрання.

Унучка ледве мені дала закінчити речення бо нетерпеливо перебиваючи хотіла повідомити що про святого Миколая все те вона добре знає бо вчила в церкві на віронауці. А як вже хочу про добрі діла, хай оповім щось таке своїм способом.

- *Знаєш, мені мої подруги заздрять коли я їм розказую як Ви мені оповідаєте.* – і як бахур, з перехрещеними ногами сіла переді мною на підлогу, мов любий песик дивлячись знизу – готова слухати. Ну, як вдало і вміло втяглася мені під шкуру. (*Що тепер стара видумаєш?* – кажу собі.) Видно, що вперто рішила - без казки не минеться. А хай би і вона трохи допомогла – буде її цікавіше.

- *Але щоб ти знов не відказувала чому все „було то колись давно" або „там далеко", будь ласка – пропонуй сама що, де і коли мало б бути в цій притчі.*

- *О, знаю, знаю! В школі нам так інколи завдають зложити коротку притчу подаючи декілька обов'язкових слів. Хм, про що? Хай буде... хай буде... про дарунок. Щоб було складніше... хай він буде нематеріальний... якесь добро, а щоб було цікавіше – зложіть так щоб той хто вживає те добро, навіть не був свідомий того щастя. Подія нехай відбувається в селі, бо міста мені і тут вже занадто, а час вже беріть будь-який, або невідомий.*

- *А-я-яй... що ти від мене вимагаєш! Та я ані письменник, ані філософ, ані... хто знає що там. Як заплутаю – не відказуй і не шукай казку „до кінця". І стримай свій язичок – бо я тебе вже знаю!*

- *Добре, добре! Мовчу й слухаю... лиш оповідайте.*

„Ішов дорогою чоловік – поволі. Ні старий – ні молодий. На рамені торбинка – майже порожня. За пасом – сопілка. Борідка ні довга ні коротка – сива. Гуцульська коса – все ще чорнява.

Дійшов до села і поступив до першої хати попросити водички. Спитав і чи є в кого якої роботи щоб заробити кусок хліба. Де робив там і переспав на сіні в стодолі. День перший.

Завтра те саме. Люди допитували хто він і звідкіля, але він до розмови був неохочий. І минув день другий.

Незвичайна людина. Такий бідолаха, а чого вчепиться та робота в його руках розквітає. А все лиш за харчі того дня. Деякі чули як роблячи шепоче (*...хліб наш насущний дай нам днесь...*) І так день третій.

Сільський війт (якого як одинокого кандидата просунули його по-домові приятелі: корчмар, писар і коминар, а тоді і всі селяни відкритим способом проголосували – одноголосно) бачив що такою працею, а малою зарплатою, може з тої людини скористатися та ще до того і перед людьми показатися добродієм і завищити свою честь.

Розголосив що, з милосердя, в нього для тої людини все роботи знайдеться, а щоб не спав по стодолах – дарує йому кавальчик землі біля села. Невеликий, але вистачить на малу хатину. Дарує за те що не може дивитися на чужу біду, а сам має досить – тай му не забракує... ха-ха-ха... Цей сміх був мов гекання, мов невдала роль слабого актора. Це був сміх того хто не вміє сміятися і не знає що то сміх, але бачить що люди сміються та що треба сміятися. Тому буцімто сміються (гекаво), а підчас того, з під лоба дивляться по людях вчинок цього сміху. Це був жахливий сміх, а бідолаха був щасливий і вдячний. Йому не було потрібно знати що то і так нічия земля. І так йому минув день четвертий.

П'ятого дня багато наробився. В одного за хлібець, в інших на старі дошки, солому для даху ... тощо. Люди за добру працю не жалували давати та і дарувати. Війт хмурився – то вже за дорого, то не те що він бажав.

Ніхто не вірив що одна людина може за день зробити таку гарну хату. І дивувались. І хаті і тому що той є бідолахою, а міг би бути багачем. Дурак. А війт сподівався що, за подяку, той буде завтра вже в нього робити. Було то в день шостий.

Завтра, в день сьомий, бідолаха радів. Не ходив на заробок – постив (хоча шептав: *...хліб наш насущний дай нам днесь...*). Ходив до лісу, ходив у поле... Дітвора тайком спостерігала за ним і бачили що в лісі йому на рамена і руки злітають пташки, без страху, а він з ними розмовляє. В полі – шепоче з метеликами."

- *Бабусю, а може він був божевільний?*

- *Голубонько, то і селянам не було ясно: дійсно так дивний, а жодну дурницю ані не сказав, ані зробив.*

- *А що було Далі?*

„Бідоласі дуже хотілось якось віддячитись цілому селу, та не знав як. В тим бажанню дуже

Продовження на 10-і стор.

Продовження з 7-ї стор.

щиро молився. І приснився йому прегарний великий метелик – мов ангел. І порадив: в селі є дзвіниця. Великий дзвін дзвонить в богослужіння, на похорон, або на пожежну небезпеку, але він має і одну силу – звуком може розбивати початкові кришталі льоду в хмарі з якої мав би падати град. Так замість граду буде – лиш міцний дощ, так можливо захистити село і зберегти лани, городи й сади. Лиш треба вважати: треба почати дзвонити якраз коли в хмарі кришталики починають рости. Поспішати або спізнитися значить – град. Для того треба відчуття і тому метелик-ангел, дихнувши – подарував таке відчуття.

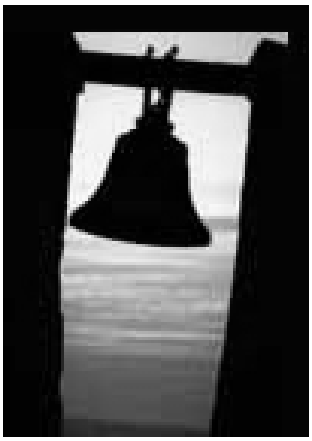

Маючи тепер спосіб подяки, бідолаха і далі робив лиш за хліб, але тільки до полудня. По полудню блукав собі – грав в сопілку, розмовляв з птицями, шепотів з метеликами... Війт злостився, злостився – тай „пустив дурака на спокою". А той, під час літа, і по декілька разів, несподівано, мов скажений, біг до дзвіниці і міцно дзвонив великим дзвоном як без тями. Люди дивувались, декотрі сварили, а нарешті, коли він щось мелькав про якісь кришталі, відмахували рукою на дурака. Не замітили що роками граду не було, бо важко замітити що все в порядку.

Після десятка років, рішив бідолаха поскаржитися селянам: що він більше не може дзвонити бо його в раменах скимає, та радий когось підовчити... Війт, переконаний що бідолаха буде і сяк і так все дзвонити, засміяв його перед людьми: про що дурак верзе, які кришталі, який град, дурак би за дзвоніння ще може і подяку бажав, хіба не досить що селяни позволили дзвонити коли йому забагнеться до того... ха-ха-ха... (жахливо лунав гекавий сміх).

Бідолаха засоромився. І зажурився. Те що щасливий без багатства, те що знаходить спокій з птахами й метеликами – може дійсно дивне. Те що приснилося йому – може лиш хвора думка в голові, бо може дійсно в цим краю не падає град. Тут більше не був щасливий.

Пішов дорогою чоловік – поволі. Ні старий – ні молодий. На рамені торбинка – майже порожня. За пасом – сопілка. Борідка ні довга ні коротка – сива. Гуцульська коса – ще все чорнява. Вже його постать й не розпізнати в далині.

Захмарилось нагло. Подув зимний вітер, а за ним і град – знищено всі рослини. Люди злякались. Декотрі потихеньку молили покаяння. А війт: Та що? Буває! Після цего – знов роками не буде граду. Не журіться... ха-ха-ха...

В село наступав голод. Не було чути птахів, зникли метелики... Селом роїлись мухи... „

- .... це дуже сумна казка, бабцю... А чи могла би вона не так страшно кінчатися?

- Спробую...

„Пішов дорогою чоловік – поволі. Ні старий – ні молодий. На рамені торбинка – майже порожня. За пасом – сопілка. Борідка ні довга ні коротка – сива. Гуцульська коса – ще все чорнява. Вже його постать й не розпізнати в далині. На другому боці небосхилу ніби зачало темніти.

Селяни віддихнули. Знов буде дзвонити справжній дзвонар лиш коли потрібно (за те когось вже попросять). Ніхто не журився і не звертав увагу на зростаючу темну хмару на горизонті. Дощі ту звичайні, лиш інколи сильніші…"

- Це вже краще!... А в школі би нас питали: що хотілось цим сказати?

- А ми ту вдома, а не в школі. Тому вважай цю притчу простою, і не мороч собі голову таким питанням. Будь щаслива голубонько як дитина, хоч ще якийсь час. Хоч вдома. На важчі роздуми буде час – не спіши.

В Загребі оповідано 5 , а записано 7 грудня 2004 р.

Баба Зося

Дві вигоди

Він: Як хочеш, можемо зараз повінчатися. Мій вуйко священик.

Вона: Добре, але як нам буде зле, то можемо скоро розійтися, бо мій вуйко адвокат.

Треба спішити

Перша: Подумай собі, Славко ще не пізнав мене добре, а вже хоче женитися зі мною.

Друга: Йди, йди скоро за нього, поки ще він не пізнав тебе.

С М І Х

Я К

Л І К

Повірить

Дочка (до мами): Я радо вийшла б за Антона, але він атеїст.

— Звідки це знаєш?

— Сказав мені, що не вірить в пекло.

— Не роби собі нічого з цього. Як ожениться з тобою, то вже переконається, що пекло є.

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM	**I z d a v a č :** Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA Poslovni račun kod Zagrebačke banke **2 3 4 0 0 0 9 – 1 1 1 0 0 4 5 8 6 9**	**Naša gazeta** izlazi 10 puta godišnje prve nedjelje u mjesecu sa stankom u srpnju i kolovozu Tehnički i glavni urednik: A l e k s a P a v l e š i n E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr	Tisak: FILEDATA d.o.o. Boja – elektroničkim pisačem U Zagrebu, 02.01.2005. Naklada: 300 primjeraka Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884

НОМЕР (29) 2
BROJ
06.02.2005.
P I K IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

JOŠ JEDAN PREDSJEDNIČKI MANDAT GOSPODINU STJEPANU MESIĆU

Državno izborno povjerenstvo utvrdilo je i objavilo konačne, službene rezultate predsjedničkih izbora u kojima je za predsjednika RH u petogodišnjem mandatu izabran Stjepan Mesić, koji je na izborima 16. siječnja o.g. dobio 65,93 % glasova. (HTV tel.txt 31.01.2005.)

Stjepan Mesić

Fot. Nacional № 479

Na Mesićevu inauguraciju za drugi mandat najavio je dolazak 18. veljače i novoizabrani ukrajinski predsjednik Viktor Juščenko, a u posjetu Hrvatskoj zadržat će se i sljedeći dan. www.vlada.hr

ВІКТОР ЮЩЕНКО ПРИЙНЯВ ПРИСЯГУ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

www.ПРАВДА.com.ua , 23.01.2005

"Я, Віктор Ющенко волею народу вибраний президентом України, усіма своїми справами зобов'язуюсь дбати про суверенітет України, виконувати свої обов'язки в інтересах співвітчизників", - приніс Ющенко присягу на Конституції та Персопницькому Євангеліє.

Голова Конституційного суду передав Ющенку президентські клейноди - мантію, печатку президента, символ президента та булаву. Фот. Рейтер

"Боже великий, єдиний"

Віктор Ющенко

Vidmarović: NARANČASTO IZBLIZA str. 6

SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE RH ODRŽAO SEMINAR U STUBIČKIM TOPLICAMA

Savjet za nacionalne manjine RH održao je 15. siječnja o.g. u Stubičkim toplicama seminar za članove Savjeta i predstavnike korisnika državnog proračuna za projekte nacionalnih manjina. Glavna tema seminara, uz upoznavanje s načelima u pristupu pri dodjeli materijalne potpore, **Nastavak na 2. str.**

"ЛІТНЯ ШКОЛА" ЗИМОЮ

З 22 по 29 січня в Ораховіці, у базі відпочинку Червоного хреста для дітей, відбулася позачергова Літня школа українців РХ і проходила вона зимою. Про те, що реалізовано тільки першу частину школи 2004 р. (школу для дітей **На стор. 4**

Ірінею Мудрому - Указом президента України від 18. серпня 2004 р.

ТРАДИЦІЙНИЙ ПРИЙОМ В ПОСОЛЬСТВІ УКРАЇНИ

21 січня ц.р. у Посольстві України в Республіці Хорватія за традицією відбулась зустріч із представниками українсько-русинської громади Хорватії та Боснії і Герцеговини, Участь у зустрічі взяли також представники Міністерства закордонних справ РХ, Почесний консул України у м. Задар Н.Маліч, керівництво культурно-просвітніх товариств українців та русинів в Хорватії - **На стор 2**

БОГОЯВЛІННЯ АБО ВОДОХРЕЩЕННЯ

www.portal.if.ua

Свято встановлене на честь євангельської події, коли 30-літній Ісус Христос хрестився від Івана Предтечі у водах Йордану. Своїм водохрещенням у Йордані Спаситель започаткував Таїнство **На стор. 3**

СВОЄ ТОВАРИСТВО - СВІЙ БАЛ

Цього року Великодній піст починається раніше, а тому і сезон традиційних культурно-розважальних вечорів (балів) закінчується швидше. Колись було лиш 2-3 бали, і з тої нагоди наші люди їздили одні до других. Тепер кожен осередок вже має своє товариство, а воно в своїй діяльності має і завдання підготувати бал, і з тої причини вже не треба їздити.

В Хорватії русини мають п'ять оркестрів, а українці мали два, тоді один, а тепер може "ще менше", але всюди весело./**На стор. 3, 4 і 5**

SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE RH ODRŽAO SEMINAR U STUBIČKIM TOPLICAMA

Nastavak s 1. str.

bilo je upoznavanje sudionika i s programima drugih nacionalnih manjina s ciljem objektivnije međusobne usporedbe pri dodjeli i korištenju sredstava.

Susretljivo se odazvavši na upit o seminaru, predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer, dajući zatražene osnovne obavijesti o spomenutom seminaru, nije propustio naglasiti važnost ovakvog upoznavanja sudionika sa svim programima jer se time postiže bolja transparentnost u predstojećoj dodjeli i korištenju potpore, a izbjegava se čisto administrativni pristup. Skrenuo je pozornost i na to (interpret. aut.) da se postupno usvaja realna percepcija o potpori kao donaciji, a onda je normalno da su već uspješni programi prijemčiviji od novih. Pogotovo ako program pokreću novonastale udruge, onda se očekuje njihova samostalna realizacija bar u prvoj godini, kako bi se time pokazala stvarna potreba, sadržajna prihvatljivost i operativnost. *A.P.*

Za dodatni prikaz aktivnosti Savjeta daje se izbor citata iz razgovora gospodina A.Tolnauera s novinarom Andrijom Tunjićem (Vjesnik 20.01.2005. str.7) :

O konkretnim aktivnostima

– Osposobljavali smo vijeća i pripadnike nacionalnih manjina, ali i lokalnu i regionalnu vlast za primjenu Ustavnog zakona. Iznimno važnim smatram našu suradnju s Vladom u cilju ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Savjet je sudjelovao u kreiranju zaključaka koji se tiču Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Razgovarali smo i s predstavnicima Europske komisije koja je tražila mišljenje o položaju, slobodama i ostvarivanju prava nacionalnih manjina u Hrvatskoj. Znači, nije bilo neke međunarodne institucije ili veleposlanstva da se nisu konzultirali s nama o manjinskim pravima u Hrvatskoj. (.....)

O kriterijima u raspodjeli proračunskog novca

– Ustavni zakon je dao pravo nacionalnim manjinama da putem Savjeta same raspoređuju proračunski novac za svoju kulturnu autonomiju što je jedinstveno u svijetu. Osnovni kriterij je kvaliteta programa i praćenje njegove realizacije. Unutar Savjeta, rukovodeći se kriterijima, razgovaramo sa svakim korisnikom, pogledamo programe, upozorimo na one koje neće biti moguće financirati jer ne zadovoljavaju kriterije i pripremimo za konačnu raspodjelu novaca. Tu nema nikakve protekcije ili političkih pritisaka. Sve rade isključivo predstavnici manjina, članovi Savjeta. Lani smo jednoglasno raspodijelili 22 milijuna kuna, a vjerujem da će tako biti i ove godine za koju smo dobili deset posto više novca. #

ТРАДИЦІЙНИЙ ПРИЙОМ В ПОСОЛЬСТВІ УКРАЇНИ

Продовження з 1 стор.

Загреба, Славонського Броду, Вуковару, Рієки, Липовлян, Петрівців, Каніжи, а також боснійсько-герцеговинських міст Баня Лука та Прнявор.

У своєму зверненні до учасників зустрічі Посол Віктор Кирик поінформував про офіційні результати президентських виборів в Україні, переможцем яких оголошено В.А.Ющенка, ознайомив українсько-русинську громаду з результатами роботи Посольства по інтенсифікації двостороннього співробітництва між Україною і Хорватією, планами Посольства на 2005 рік тощо.

В урочистій обстановці Посол В. А. Кирик подякував раднику МЗС РХ Ользі Місович у зв'язку із виходом на пенсію за її внесок у розбудову українсько-хорватського співробітництва, а також вручив Подяку Міністра закордонних справ України К.І.Грищенка Почесному консулу України у м. Задар Н.Маличу за особистий внесок у становлення та розбудову двосторонніх відносин між Україною та РХ та сумлінне виконання службових обов'язків по захисту інтересів громадян України.

За дорученням МЗС України Посол В.Л.Кирик вручив І.Мудрому, який протягом тривалого часу очолював Союз русинів і українців Хорватії, орден "За заслуги" III ступеню за його активну роботу з консолідації українсько-русинської меншини РХ.

Посольство України в Республіці Хорватія

60. OBLJETNICA OSLOBOĐENJA AUSCHWITZA - LOGORA SMRTI

Oslobođeni Auschwitz 1945.

Na 60. obljetnici oslobođenja Auschwitza - najvećeg nacističkog logora smrti, u četvrtak 27. siječnja 2005. okupilo se oko 10000 ljudi, izaslanstva iz 44 zemlje, te 19 predsjednika među kojima i hrvatski predsjednik Stipe Mesić. Nazočan je bio i ukrajinski predsjednik Viktor Juščenko, čiji je otac Andrij preživio strahote tog logora.

Nazočnima, među kojima je bilo i bivših logoraša i njihovih osloboditelja - veterana Crvene armije, obratili su se poljski predsjednik Aleksander Kwasniewski i ruski predsjednik Vladimir Putin, a u ime 1,1 milijuna židovskih žrtava - izraelski predsjednik Moshe Katsav. #

ДРУКОВАНА МОНОҐРАФИЯ О ПЕТРОВЦОХ

У виданю КУД-а "Яким Гарди" зоз Петровцох, а у редакциї Звонка Костелника, з нагоди 85 рокох орґанизованей културно-просвитней роботи у Петровцох, 19. децембра 2004 року, з друку вишла книжка Штефана Гудака "ПЕТРОВЦИ - жридло и росаднїк рускей и українскей култури и уметносци у Републики Горватскей".

Промоция тей кронїки, хтора на 350 бокох през текст и на велїх фотоґрафийох зазначує период од насельованя по нєшка, пред вельо зацикавених нащивительох ше одбула у Петровцох 8. януара 2005 р. #

ZABAVNA VEČER KPD «IVAN FRANKO»VUKOVAR

Kulturno-prosvjetno društvo «Ivan Franko» Vukovar simbolično je obilježilo završetak uspješne prve godine rada organizirajući Zabavnu večer Ivana Franka, koja je održana 29. prosinca u hotelu «Dunav» u Vukovaru s početkom u 19 sati.

Zabavu je otvorio predsjednik udruge Vasilj Voras prikladnim govorom o minulom radu udruge i opsežnim planovima za slijedeću godinu. Prisustvovali su svi aktivni članovi udruge, svi sponzori i drugi koji su na bilo koji način pridonijeli radu udruge tijekom godine.

Pohvaljeni su uspješno ostvareni programi, a posebno Književno-glazbena večer Ivana Franka održana u lipnju prošle godine, te priredba uoči blagdana Sv. Nikole (u toj prigodi je djeci članova udruge i inima dodijeljeno preko 40 darova), za čiju su organizaciju osim privatnih sponzora potporu pružila Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara i Općine Bogdanovci /sela Petrovci /. U svojem govoru predsjednik udruge je podsjetio i na uspješne nastupe povodom Dana Europe, gostovanju na Središnjoj

Kolomyjka po-vukovarski

manifestaciji kulture Rusina i Ukrajinaca RH - «Petrovačkom zvonu 04» u Petrovcima, «Prvim susretima Ukrajinaca Republike Hrvatske» u Šumeću, te Božićnom koncertu «Vertep» održanom u Vukovaru, Petrovcima i Lipovljanima s obzirom da su u dijelu tog božićnog programa nastupali i članovi našeg KPD-a. Spomenuti su i manje uspješni nastupi kao pouka da se u budućem radu mora nastojati uzdići kulturno-prosvjetno stvaralaštvo na veću razinu.

Večer je protekla vrlo veselo i živo uz pjevanje i ples popraćen ukrajinskom narodnom glazbom.

Marija Semenjuk

BAL U SLAVONSKOM BRODU

U subotu, 22. siječnja ove godine, u Velikoj dvorani hotela "Park" u Slavonskom Brodu održan je tradicijski ukrajinski Bal 2005. u organizaciji Kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina".

Program je počeo najavom na hrvatskom i ukrajinskom jeziku. Nazočne goste prigodnim riječima pozdravio je predsjednik KPD Vlado Karešin, a potom i tajnik Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj Aleksandar Levčenko, predsjednik Saveza Rusina i Ukrajinaca RH Slavko Burda i članica Savjeta za Nacionalne manjine Larisa Uglješić.

Nakon uvodnih govora i pozdrava održan je prigodan kulturno umjetnički program u kojem su, osim članova Kulturno prosvjetnog društva "Ukrajina" s pjevačkom skupinom i dječjom sekcijom, sudjelovali i gosti iz Bosne i Hercegovine - članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Taras Ševčenko" iz Pmjavora s veoma atraktivnim i temperamentnim plesovima "Hopak" i "Ciganski ples".

Tijekom večeri i noći nazočne su zabavljali "Bravo-bend" i orkestar Kulturno-prosvjetnog udruženja Ukrajinaca "Taras Ševčenko" iz Banje Luke. U sklopu programa održane su i zabavne igre: rulet-ples i tombola. Prva nagrada bogate tombole bio je televizor u boji, a druga - pečeni odojak autohtone crne slavonske svinje.

Nažalost, između dva Bala umrlo je nekoliko vrlo aktivnih članova Kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina", a medu njima i dva predsjednika, gospoda Ivan Koropatnicki-Korpa i Roman Bojko.

Iako je na ovogodišnjem Balu bilo nešto manje posjetitelja, prisutni su se veoma dobro zabavili i družili pa je za očekivati da će ovaj vid prezentacije kulture i življenja Ukrajinske nacionalne manjine na ovim prostorima biti uspješno nastavljen .

Nikola Zastrižni

Водохрещення в греко-католицькій церкві Св. Кирила і Мефодія в Загребі, 6 січня 2005 р.

Отці: Протоієрей ставрофор Никола Кекіч і Олег Гірник

БОГОЯВЛІННЯ АБО ВОДОХРЕЩЕННЯ

Продовження з 1 стор.

водохрещення - одне із семи головних церковних таїнств, через яке людина ніби наново народжується для життя во Христі. На честь євангельської події в цей день, у всіх греко-католицьких і православних храмах відбувається чин Великого водоосвячення.

Святкувати його християни почали ще з апостольських часів. Збереглося свідчення святителя Климента Олександрійського від II століття про нічне пильнування, яке вчиняється перед святом Водохрещення Господнього. Починаючи з III століття, Гьригорій Чудотворець, мученик Іполит і всі великі отці Церкви проводили в день свята особливі розмови з паствою, у яких роз'яснювали його зміст.

У старовину було також прийнято освячувати воду в ріці або озері, для чого в ожеледі пробивали широку ополонку - йордань, навколо якої відбувалася хресна хода. Оскільки вважалося, що вода в йордані цілюща і протистоїть «лихому оку», люди черпали в цій ополонці воду, несли додому і зберігали її цілий рік. (ПІАР)

В Києві, січня 2001 р. (УНІАН)

Віктор Ющенко на березі Дніпра омиває обличчя і руки водою ріки після того, як Патріарх Київський і всєя Русі - України Філарет освятив води Дніпра.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧІР МІСТА ЗАГРЕБА

Культурно просвітнє товариство русинів і українців Загреба підготувало культурно-розважальний "Український вечір міста Загреба" (бал), який відбувся 29 січня ц.р. в приємному амбієнті відомого загребського ресторану "Пиварня".

О. Левченко і Н. Юриста С. Бурда (в середені)

Голова т-ва Славко Бурда, вітаючи гостей, окремо привітав голову Ради за національні меншини РХ Александра Толнауера, гостей з Посольства України в РХ між ними заступника посла Олександра Левченка, колишнього хорватського посла в Україні Джуру Відмаровича, представників Рад нац. меншин (сербів, угорців, болгар і македонців), та голів товариств з Прнявору, Рієки і Тов. української культури.

Александар Толнауер

Джуро Відмарович

Присутніх також привітали панство А. Толнауер, О.Левченко, Дж. Відмарович і др. Марія Стефанюк - голова Т-ва з Прнявору.

Переможцям! В цій нагоді - в танці сердець

Вітаючи, пан О. Левченко вручив грамоти за вагомий внесок в розвиток українсько-хорватських відносин панам Миколі Юристі, Даворіну Мрлічу і Віктору Филимі.

Др. Марія Стефанюк

Важко пригадати, але можливо що це був за чергою тридцятий бал, а може і на рік менше або більше. Протягом того часу українці Загреба майже кожний раз прийняли і виконавців з якогось товариства з Хорватії, або Босні, Воєводини, Німеччини, Угорщини або України. З гостями програму спільно все виконували і домашні виконавці - співаки, ансамбль "Кобзар", хор, а інколи і фольклор. Шкода що ці дані про таку довгу і цінну традицію під час вечора ніхто присутнім (біля 150) гостям не згадав. Цього року власних сил забракло (крім солістки Таяни Седер - принагідно), та носії програми були (в танці дуже якісні і з вдалою хореографією) танцюристи КПТ-ва ім. Тараса Шевченка з Прнявору, а цілу ніч добрий настрій граючи задавав оркестр т-ва також ім. Т. Шевченка з Банялуки.

Найвеселіщі

Окремо приємну несподіванку під кінець забави, на прохання приятелів, подарував концертмейстер Тарас Печений, на скрипці віртуозно виконавши чардаш.

Алекса Павлишин

Розтанцьовані дівчата в "Циганському танці"

Концертмейстер Тарас Печений

Граціозно, а потім жваво - колоритний "Гопак"

"ЛІТНЯ ШКОЛА" ЗИМОЮ

Продовження з 1 стор.

молодшого шкільного віку) ми повідомили читачів ще влітку, а тепер керівництву вдалося організувати і другу частину. Учасниками школи були тільки біля 20 українських і декілька хорватських учнів. Організатори школи: Союз русинів і українців РХ за підтримкою Міністерства науки, освіти й спорту. Керівник зимово-літньої школи – Габрієл Такач, секретар Союзу русинів та українців РХ. Заняття з фольклору успішно провів проф. Звонко Костелник. Українську мову та літературу, заняття історії, художню секцію та драмгурток провели проф. Вера Павлович, Оксана Мартинюк і Дарія Павлешен. Учні побували на екскурсії у заповіднику Янковац та на водоспаді Скакавац. Також підготували та провели вечір-нарис про Т. Г. Шевченка і продемонстрували вивчені під час школи танці. *Дарія П.*

Керівники з частиною учнів

VUKOVARSKI BAL U BOROVU

Vukovarsko KUD-vo "Osif Kosteljnik" organiziralo je 29. siječnja o.g. tradicijsku, 29. po redu, kulturno-zabavnu večer - BAL. Po običaju, bal je održan u Radničkom domu u Borovu naselju. Na početku zabave domaće Društvo i KUD "Jakim Govlja" iz Mikluševaca izveli su kraći kulturno-umjetnički program. Oko 110 dobro raspoloženih gostiju, među kojima su bili i predstavnici Veleposlanstva Ukrajine u RH, zabavljao je "Silver-bend". *G.M.*

IZLOŽBA "RUSINI I UKRAJINCI U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI

Foto - Filip Pobran

Kulturno društvo rusina i Ukrajinaca Primorsko-goranske županije priredilo je u 300 m^2 izložbenog prostora Državnog arhiva u Rijeci likovno-etnografsko-izdavačku izložbu. Pokrovitelj izložbe bilo je Veleposlanstvo Ukrajine u Republici Hrvatskoj, u čije ime je Nj.E. Viktor Kyryk, u nazočnosti šezdesetak posjetitelja, gostiju i uzvanika, 15. siječnja otvorio izložbu. Nazočne su pozdravili i predstojnik ureda župana PGŽ g-din Branko Škrbonja, pročelnica odjela za kulturu Grada Rijeke g-đa Ivanka Persić, ravnatelj Državnog arhiva u Rijeci g-din Goran Crnković i predsjednik spomenutog Društva g-din Vladimir Provči. Govornici su u toj prigodi, svaki sa svog aspekta, spomenuli pozitivne momente u očuvanju samobitnosti nacionalnih manjina u ovom gradu i županiji, kao i aktualne relacije u suradnji između Hrvatske i Ukrajine gledano i na planu izravno zainteresiranih regionalnih središta (npr. Rijeka - Krim).

V.Provči, V.Kyryk i O.Levčenko

Tijekom dana (prije otvorenja izložbe) je riječki gradonačelnik Vojko Obersnel sa suradnicima primio veleposlanika Ukrajine u Hrvatskoj Victora Kyryka, njegovog zamjenika Oleksandra Levčenka, te predsjednika Društva "Rušnjak" Vladimira Provčija. Tom prigodom su razmatrane mogućnosti suradnje u gospodarstvu (brodogradnja i sl.) kao i na planu turizma.

Posjetiteljima je dan bogat ugođaj

Na samoj likovnoj izložbi (koju je financijski pomogla i Primorsko-goranska županija) bilo je izloženo 40 slika V. Provčija u tehnici akrila, a uz to i tridesetak primjeraka unikatnog nakita autorice T. Kramer. U etnografskom odjeljku su bili izloženi eksponati iz privatnih zbirki, a sastojali su se od nošnji, veza i tkanja, te ponešto uporabne keramike i dijelova tkalačkog pribora. Prikazana je i velika raznovrsnost izdavaštva - od posebno vrijednih starih molitvenika i crkvenih knjiga, preko beletristike na rusinskom i ukrajinskom jezoku, monografija i udžbenika, do možda i potpunog pregleda naslova tiskovina od doseljenja do aktualnog tiska.

Petrovčanke

Goran Crnković

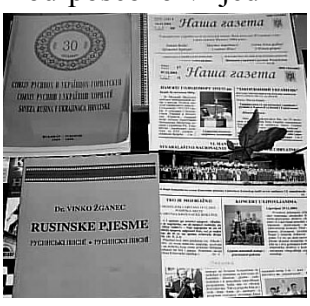

Ugođaj je upotpunjen nastupom folklorne skupine iz Petrovaca te glazbenog sastava "Silver-bend" uz pripomoć i solista društva domaćina. *A.P.*

БАЛ РУСНАЦОХ И УКРАЇНЦОХ У РИЄКИ

После отвераня вистави "Руснаци и Українци у Горватскей и Приморско-горанскей жупанії", 15. януара 2005. на 8 годзин вечар, у ресторану Червеного крижу, почал Бал Руснацох и Українцох у Риєки. На балу було 50 нащивительох од

Добра дзека и вельо, вельо танцу

вшадзи: з Пули, Новалї, Умаґу, Омишлю, Поброх, Вишкова, Опатиї и индзей, та трицец госцох. Медзи госцами були и: Його Ексцеленция Виктор Кирик - амбасадор Україні у Републики Горватскей, пан Олександр Левченко - заменїк амбасадора, представитель Приморско-горанскей жупанії, панї Луканович - заменїца городоначальнїка Городу Риєки, пан Зрилич - член Поглаварства Жупанії, пан Горан Црнкович - директор Державнохо архиву Риєка, пан Кунтарич - композитор, представителє Союзу Русинох и Українцох: пан Славко Бурда - предсидатель, и пан Гавриїл Такач - тайомнїк; предсидатель Дружтва українскей култури Алекса Павлешин, та редактор "Новей думки" Владо Тимко.

Танєц зоз яблуком

То перши бал хтори орґанизовало Културне дружтво Русинох и Українцох "Рушняк" Приморско-горанскей жупанії, а хторе основане пред шейсцома мешацами. У 40-минутней програми наступели дзевец танцоше зоз КУД "Яким Гарди" и гудаци "Силвер банд" з Петровцох, а шпивали и члени "Рушняку": Татяна Крамерова, Владимир Провчи и Даниєл Крамер. По програми була вечера, а далєй - вельо танцу. Предавала ше томбола, а на пол ноци ше отримал "Танєц шерца", дзе ше танєчни пари дзечнє борели за торту и шампаняц. Дораз ше дзелєли и вшелїяки и богати награди-томболи. По тим був танєц зоз яблуком, дзе ше яблуко положи на чоло помедзи пари, а победзи хто го найдлужей затрима. Победзели Андєлка и Марио Веселовац зос Новалї. Тиж зме мали и цо преславиц: єден пар нащивительох 16 януара мал 30 рочнїцу малженства. Крем длугокого, длугокого танцу лєм за нїх, достали прекрасну ружу и вшелїяк, шампаняц, зос велїма винчованками. *Т.К.*

Đuro Vidmarović

PREŠUDNI TRENUTCI U POVIJESTI UKRAJINSKOG NARODA
ISPRAĆAJ STARE, 2004. GODINE NA MAJADANU NEZALEŽNOSTI

"RAZOM NAS BAHATO - NAS NE PODOLATI"
("Skupa nas je mnogo - nepobjedivi smo!")

Spuštajući se austrijskom "željeznom pticom" u nedjelju 26. prosinca 2005. g. na sletnu stazu zračne luke u Borispilju, prisjećao sam se istih trenutaka od prije deset godina, kada sam stigao u ukrajinsku prijestolnicu kao drugi "izvanredni i opunomoćeni veleposlanik" RH u ovoj državi. Sada je začudo bilo mnogo toplije nego onda.

Nestrpljivo čekam na prijelaz carinske i putničke kontrole u dugoj koloni pristiglih gostiju. Drugi je dan Božića po gregorijanskom kalendaru, a uskoro će i Nova, 2005. godina. U Ukrajini traje "pomorančova revolucija". Zemlja je u središtu svjetske pozornosti. Ne primjećujem posebne mjere sigurnosti i to me umiruje.

Dočekao me uvaženi kolega, sadašnji hrvatski veleposlanik dr. Mario Mikolić, (iskazavši mi na taj način posebno uvažavanje, na čemu se i ovom prilikom zahvaljujem!), a zajedno s njime i ugledni ukrajinski književnik Leonid Talalaj, moj dragi prijatelj i pobratim.

Vozeći se prema Kijevu vodim razgovor na dva kolosijeka: s veleposlanikom i s kolegom Talalajem. Prevrćem sve zakutke u glavi kako bih vratio u sjećanje ukrajinske riječi koje sam u međuvremenu zaboravio. Uživam u mekom i melodioznom ukrajinskom jeziku. Promiče mi ispred očiju poznati krajolik. Leonid je kao i uvijek odmjeren i kratak u komentarima.

Smiješak mu ne silazi s usta, premda znadem iz naših telefonskih razgovora da je napustio internaciju na dnjiparskom otoku, na koju je sam sebe osudio kao oblik protesta i tuge zbog situacije u zemlji. Iz svoje skromne vikendice sagrađene vlastitim rukama u uvjetima potpunog osiromašenja, Leonid je slao u javnost moćne stihove i tekstove u kojima je branio ukrajinski jezik. On, Ukrajinc iz donjeckog bazena u kojem se posljednjih godina razvila snažna antidržavotvorna politička sila, zagospodarila državom i kanila učiniti politički zaokret koji je užasnuo nacionalno svjestan dio nacije.

Ukrajinski se narod našao na prekretnici. Otvorili su se povijesni ambisi slični onima iz 1918., kada je nacionalno nejedinstvo omogućilo pobjedu krvave boljševičke diktature s elementima genocida. Tko od naših novinara poznaje povijest ukrajinskog naroda, osim po udžbenicima koji su objavljeni u Moskvi, ili pisani po tamošnjem konceptu? A bez poznavanja povijesti ništa se u Ukrajini ne može shvatiti ni procijeniti s potrebnom sigurnošću. Zbog toga smo čitali, ili slušali mnogo pogrešnih izvješća i komentara.

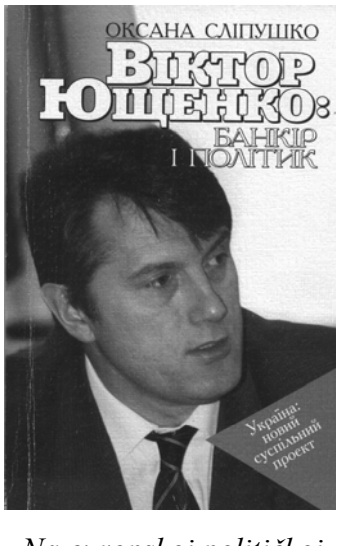

Na europskoj političkoj sceni pojavio se fenomen Juščenko. Do sada određivana jedino negativnim paradigmama kao što su Černobil, mafija, prostitucija, Gongadze…

Ukrajina će od sada imati novu paradigmu: Juščensko i "narančasta revolucija"

Talalaj je prekinuo višegodišnju izolaciju i vratio se u Kijev. Pošao je na Hršečatik i Majdan nezaležnosti gdje se okupila mladost Ukrajine, spremna životima braniti nezavisnost i demokraciju. Naime, kao što je poznato, 21. studenoga 2004. održan je drugi krug predsjedničkih izbora na kojima je pobijedio tadašnji premijer Viktor Janukovič, čija je politika ocijenjena kao proruska i opasna za budućnost zemlje. Imao sam prilike promatrati TV dvoboj kandidata Viktora Janukoviča i Viktora Juščenka. Prvi je govorio ruskim jezikom. Teško zamislivo u drugim zemljama, osim u Bjelorusiji. Nakon što je ustanovljeno obilje zlouporaba i falsifikata uz pomoć kojih je ostvarena pobjeda, uslijedio je masovni narodni pokret.

Nastavak u sljedećem, 2. (30.), broju Naše gazete

У РИЄКИ ОРҐАНИЗОВАНЕ ПРЕПОДАВАНЄ ПРОФ. ЄВГЕНИЯ ПАЩЕНКА И МР.СЦ. ОЛЕКСАНДРА ЛЕВЧЕНКА

На "Каналу РИ" телевизиї (Риєка) у емисиї "Планет РИ", у тирваню од 10 минути (уживо), 19. януара 2005. госци були панове Євгений Пащенко и Олександр Левченко. З нїма виступел и Владимир Провчи - предсидатель дружтва "Рушняк". Пан Левченко приповедал о сотруднїцтву спомедзи Приморско-ґоранскей жупаниї, Городу Риєки и Україны, док пан Пащенко приповедал о Горватскей и Україны як жемох хтори маю вельо заєднїцкого и представел свою кнїжку о поведзеному.

На 19 годзин, у просторийох Державного архиву, почало преподаванє на тему "Горватска и Україна – културни и историйни паралели од етноґенези по припознанє нєовисносци".

Проф. Є. Пащенко дал приказ историї Україны, поровновал зоз историю Горватскей, а тиж так и на плану културы. Пан Левченко приповедал о одношеньох двох державох, та местох Криму и Риєки. Госци у векшини були, крем членох "Рушняка", уважени универзитетски професоре и директоре културних институцийох, та представителє Городу Риєки - панї Вишня Вишнїч-Каркович, и ПГЖ - пан Гианни Юрас. Питаня и дискусия були плодни, так же ше предвидзени час досц предлужел. Упечаток же шицки три збуваня тих дньох (вистава, бал и преподаванє) були барз успишни, барз добре нащивени и високо оценєни з боку Городу Риєки и ПГЖ, як и медийох хтори їх барз добре и нєпреривно провадзели. Исти и упечатки гражданох. Винчованки с каждого боку и жаданє же би таких збуваньох було ище - цо скорей и цо вецей. *В.П*

П Е С И К

По григоріанському календарі то тут звуть – Сілвестрове (на св. Сілвестра). Цей день тепер з собою несе настрій передсвяточного напруження. Всі спішаться, накуповують, готуються до вечору. В хаті помітна легка нервовість. Щоб заспокоїти домашніх, нагадую їм що колись бувало інакше; що головна подія в цій частині року був Святий вечір тобто Різдво, коли люди сходилися щоб колядувати, а на Новий рік ходили лиш засівальники – і то все. Ніякої півночі. О, том зачепила – і без моїх зауважень не знають де їм голова; та чому їх затримую; а тепер вже другі часи; та легко мені коли мені вже нікуди не кортить...

Вже вечір – пішли. Старші з приятелями в якісь ресторан з музикою, а унучка до подруги (будинок через дорогу). Моя роль - діждати унуку яка вернеться відразу після півночі. Буду дивитися програму на телебаченні, а як вона мені можливо не буде до вподоби, зять придбав касетку на якій є мій улюблений фільм – „Тіні забутих предків".

Якраз, у згаданому фільмі, німий оповідав як (в Богом і людьми забутій, землі гуцульській) гора з горою не стрічається, а унучка на двері. Вітає, цілує, віншує... Горда що їй дозволено вибувати аж до цієї пори, мов би вже дівка; та їй зовсім ще не хочеться спати і гляне зі мною цей фільм до кінця, поки перше в коротко оповім що до тепер відбувалося..

- Та, то подібно до мотиву з трагедії „Ромео і Джульєтта" Шекспіра. Чи може якраз так і описано?

- Не вірю, бо схоже лиш на початку. А нарешті, не одна була така заборонена любов.

- А звідки наші предки переселилися сюди?

- Не з самих Карпат, а з подібних, не таких диких країв.

- Бабцю, оповідайте мені про Україну з тих часів, прошу Вас.

- Нема про що. Я не звідти бо я вже тут народжена.

- Але Вам напевно батьки оповідали. Чи правда що там люди голодували?

- То ти можливо чула про штучний Великий голодомор, або котрийсь другий голод, бо їх там було більше. Про ті страшні події довго оповідати, а вже пізно і нема часу – люди ніч порозбирають, а нам на сон тьми не залишать.

- Прошу, прошу, прошу... хоч коротко... про якусь малу подію.

- „Оповідала мені мама що, поки була малою, в їхнім давнім краю в Україні був голод. Причина голоду були, як вона казала, „великі мухи". Не вміла оповісти які вони дійсно були, але дитячими очами бачила як їх було незмірно, так що летячи – сонце закривали. Жах був в тому що зовсім з'їдали всю рослину. Було знищено майже все придатне до їжі. Бараболі й ріпи не вистачало для щоденних потреб, а було потрібно щось і на зиму придбати. В багачів було дещо торішнього зерна і вони його дорого продавали, або на відробок давали. День роботи, від ранку та поки сонця – мірка зерна. Замало. Але як сей час буде для їжі щось інше, та і роботи хоч кілько – може буде за зиму (молотимуть на жорна, щоб на млин не давати пайку).

Роблячи в хазяїна, батьки здалека почули як прибігаючи плаче наймолодша з п'яти дітей донечка. Злякано побігли назустріч, а дитя ридаючи захлипувалось – ніщо не допитати. Батьків чорні думки морозом просікали поки ледве-неледве дівчинка шморгаючи промовила що: пе-ес здо-ох. Старим з грудей камінь відвалився. Потішали доню що то навіть добре, бо зі своїх чотирнадцять років він вже був дуже старенький пес-дідусь, вже не видів й не чув добре, а був і хворий. Добре що позбувся мук, бо і так не було чим його харчувати. Доня, як і кожна дитина, гляділа на те серцем і була невтішна. Нарешті, заспокоїли її обіцянкою що ще сьогодні підуть в друге село до кума і попросять в нього песика, бо він недавно сказав що має.

Коли сонце зайде видко ще не довго. Тому батько відразу обмив денний піт й одягнув чисту сорочку, а мала – ґвалту, також іти. Не допомагало пояснення що треба спішитися, а вона мала та не може, і застане їх ніч в дорозі. До того ще й голодна бо вечеря ще не готова. Мати приманювала закликом щоб ішли в ліс що неподалік. В коморі залишилась ще ложка сметани, та як пощастить знайти підпеньків, то пересмажить їх на тій сметанці і буде смачна вечеря. Хоч тепло й сухо, в темніших закутках в глибині лісу може все такі знайдуться підпеньки чи інші грибочки. Мала вперто – по песика, а як будуть підпеньки то хай на столі залишать їхню пайку. Пішли.

Батько доню трохи вів за руцю, а трохи ніс й спішив що аж піт обливав. Поки прийшли до кума вже вечоріло. Привітались, спитали про здоров'я й сім'ю – та швидко про справу. Ой велике щастя: кум подарує песика. Лиш біда що песик пущений й не дає вловитися. Втікає й хитро тримається з боку. Кум наказав синові ловити, а всіх решта попросив до вечері. Підчас вечері поскаржилися на важке життя, радилися й бадьорили один другого. Слово за словом, час минав, а песик бігає та бігає. Коли його вловили була вже темна ніч і батько, маючи на увазі дитину, послухав кума щоб тут переночувати й вертатись вранці.

Перші півні – треба рушати й до схід сонця бути в хазяїна на роботі щоб ще котре зерно заслужити, а песик затримує. Ось і хата. А чому корова реве в хліві? Та діти повинні були її вже напасати. Аж жах як реве. Чолом зимний піт проходить.

Сказав доні прив'язати песика до будки, а сам – до хати. За хвилину вибіг назад. Серце мліло – як не свій сів на порозі. А доня б до хати, весело похвалитися песиком. / „Заради Бога – не входи дитинко!" / „Але я голодна – може на столі є гриби для нас." / „ Є. Та не до їжі – застиглі. (прошепотів задеревілим горлом) Застигли і всі наші. Скорчені – сині."

- ..... ой.... страшно.... страшно.... І їх двох також би не було як би не песик?

- Ані тебе, голубко.... ані тебе.... "

Баба Зося

IN MEMORIAM ROMAN BOJKO

U petak, 14.siječnja 2005. godine, u 73 godini života preminuo je gospodin Roman Bojko.

Rođen je 13.09. 1932. godine u Zagrebu, od oca Šimuna i majke Antonije rođene Turk. S roditeljima je, kao dijete došao u Slavonski Brod gdje je živio do smrti. Sa suprugom Anom imao je dva sina - Krešimira i Berislava.

Po zanimanju je bio električar, a svoj radni vijek proveo je u poduzeću „Đuro Đaković“, u Slavonskom Brodu.

Roman Bojko
1932. - 2005.

Gospodin Bojko će ostati zapamćen kao čovjek koji je imao snage, volje, a i hrabrosti, zajedno sa suradnicima, davne 1979. godine krenuti u težak i odgovoran pothvat okupljanja pripadnika naše - ukrajinske nacionalne manjine i osnivanje Ukrajinske sekcije pri tadašnjem Kulturno-umjetničkom društvu „Đuro Đaković“, današnji Folklorni ansambl Broda. Pokojni Roman se angažirao i okupio mlade i stare koji su počeli, po prvi put, organizirano djelovati i nastupati.

Sekcija je po svom opsegu i sadržajima prerasla svoje okvire te je 1985. godine prerasla u Kulturno umjetničko društvo „Ivan Senjuk - Ujak“ koje je 1991. promijenilo ime u Kulturno prosvjetno društvo „Ukrajina“ koje i danas s ponosom nosi.

Gospodin Bojko je na čelu Ukrajinske sekcije, kao njen predsjednik, bio od njenog osnivanja 1979., pa do 1981. godine.

Smrću gospodina Romana Bojka ukrajinska nacionalna manjina u Republici Hrvatskoj je izgubila još jednog vrijednog, upornog i nadasve nacionalno svjesnog pripadnika koji je svojim djelom i životom pokazao i dokazao da se može ponosno, sadržajno i ravnopravno živjeti ne odričući se svoje nacionalne pripadnosti.

„Iz svjatymy upokoj - Vičnaja pam'jat'“

Nikola Zastrižni

DIJASPORA DIJASPORE U PARIZU

Prije nekoliko godina pariška kovnica novca - Monnaie de Paris, pokrenula je izdavanje serije zlatnih medalja na temu - religije svijeta. Dosad izdane medalje zastupaju budizam, islam, kršćanstvo i hebrejsku vjeru, a 2004. godine tema je bila hinduizam.

Na natječaju kojem se odazvalo stotinjak umjetnika, jednoglasno je pobjednicom proglašena Vera Zahorodni Martinović. U rujnu 2004. nagradu su joj uručili članovi žirija u nazočnosti predstavnika indijskog veleposlanstva.

Svestrana umjetnica Vera Zahorodni Martinović je Zagrepčanka ukrajinske nacionalnosti. U Zagrebu je pohađala školu primijenjene umjetnosti i likovnu akademiju, a diplomirala je i povijest umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U Francuskoj živi i radi od 1983. godine. Za konkurs je saznala u muzeju Guimet (Nacionalni muzej azijskih umjetnosti) gdje radi od 2000. godine.

Za tu umjetnicu slog "OM" je osnova svih kretanja hinduizma, te zrači energijom koja ujedinjava i dokida vrijeme. #

Nouvelles de l'Inde nº 355 p.23 & www.monnaiedeparis.fr

СЛІДОМ СТАРОЇ ФОТОГРАФІЇ

Максим Бачинський,

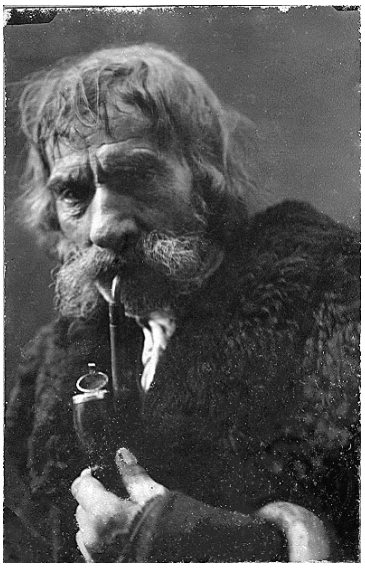

Максим Бачинський після переселення в Боснію (біля 1900 р.)

син Еустахія і Катерини (р. Мельський), народився в 1847 р. в с. Новосілки, повіт Рудки біля Самбору - Львівська обл.. З першого подружжя мав двох, а з другого (з дружиною Марією Романюк 1863-1945 рр.) - восьмеро дітей. Далі, мав 60 унуків і біля 150 правнуків.

Переселився в Боснію поміж 1890 і 1894 роками, купивши від бея ціле майно біля самого м. Банялуки - сьогоднішньої частини зв. Сточар, яка вже зовсім в глибині міста. За якийсь час все продав, та купив 260 га (т.зв. - дунумів) землі в с. Яблан, недалеко від Банялуки. Частину тої землі подарував щоб на ній збудувати українську церкву і для кладовища.

Духом і тілом все був міцна людина, помер 1939 р. проживши 92 роки, а його нащадки сьогодні живуть "по всьому світі". *С.П. (дані - В.Б. ; фото - Д.Б.)*

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM

Izdavač:
Društvo za ukrajinsku kulturu
Товариство української культури
Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA
Poslovni račun kod Zagrebačke banke
2340009–1110045869

Naša gazeta izlazi 10 puta godišnje
prve nedjelje u mjesecu
sa stankom u srpnju i kolovozu
Tehnički i glavni urednik:
Aleksa Pavlešin
E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr

Tisak: FILEDATA d.o.o.
Boja – elektroničkim pisačem
U Zagrebu, 06.02.2005.
Naklada: 300 primjeraka
Tel. Društva i uredništva:
01 / 4635-884

НОМЕР (30) 3
BROJ
06.03.2005.
P I K IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

PREDSJEDNIK STJEPAN MESIĆ POLOŽIO SVEČANU PRISEGU

Izbor citata iz www.urpr.hr (Ured predsjednika RH)

Zagreb, 18.02.2005.

Stjepan Mesić svečano priseže

Nedugo nakon što su top s obližnje kule Lotršćak i zvona crkve sv. Marka označili podne, a zbor otpjevao hrvasku himnu "Lijepa naša domovino", predsjednik Mesić položio je svečanu prisegu, kojom se svojom čašću obvezao da će dužnost predsjednika države obnašati savjesno i odgovorno, na dobrobit hrvatskog naroda i svih hrvatskih državljana. U inauguracijskom govoru predsjednik Mesić svijetu je poručio kako će nastaviti raditi na tome da Hrvatska bude otvorena država, spremna primati i davati, usmjerena na ulazak u euro-atlantske integracije i duboko privržena miru i sigurnosti u globalnim razmjerima.

---------- **Nastavak na 2. str.**

ДВОСТОРОННІ ЗУСТРІЧІ ВІКТОРА ЮЩЕНКА В ЗАГРЕБІ

Привітання президентів В.Ющенка й С.Месіча

Президент України Віктор Ющенко 18 лютого взяв участь у церемонії інавгурації переобраного Президента Степана Месіча. Після згаданої церемонії провів двосторонні зустрічі з Президентом Степаном Месічем (в якій торкнулися питань активізації двосторонніх відносин між Україною та Хорватією, та питання спрощення візового режиму між країнами), а також і з Президентом Литовської Республіки Валдасом Адамкусом, Президентом Албанії Альфредом Мойсіу, Президентом Республіки Македонія Бранком Црвенковським та Президентом Сербії Борисом Тадичем.#

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА ВІКТОРА ЮЩЕНКА ДЛЯ ЗМІ В ЗАГРЕБІ - Стор. 3

ПРО РОБОТУ ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛТУРИ

Діпл.інж. Горан Нідогон, Алекса Павлешин і проф. Дарія Павлешен

У приміщенні Матиці хорватської в Загребі, Майдан Й.Й.Штросмаєра 4, в понеділок 28 лютого 2005 р. проведена третя чергова звітна сесія Товариства української культури.

На сесії в якості гостей були заступник посла України в Хорватії Олександр Левченко і аташе з питань культури Ярослав Симонов. **Стор. 4**

Із ювілейним

Нашої газети

UKRAJINSKA DELEGACIJA POSJETILA VUKOVAR

Vukovar je 18. veljače o.g. posjetila osmeročlana delegacije iz Ukrajine. Sačinjavali su je svećenici Sambirsko-Drohobecke biskupije, profesori ukrajinskog jezika i književnosti, kandidati za povijesne i pedagoške znanosti, profesor koreografije te Myhal Ščujko - gradonačelnik Ždačeva.

U Poglavarstvu Grada Vukovara, u ponedjeljak 21. veljače, dobrodošlicu im je poželio Zlatko Hegeduš - dogradonačelnik **Str.2**

Проф.др .Владімір Чепулич

ЛЮДИ ТАКИ СТРІЧАЮТЬСЯ

"Степ широкий, але тому стежки вузькі і люди таки стрічаються"

Кінчаючи недільну літургію в церкві Св. Кирила і Мефодія хлопський хор щойно відспівав довгий амінь і ми співаки зложили ноти, а пан професор Владімір Чепулич радісно прошептав мені: У мене в гостях пані професорка з Києва - ходімо, я вас познайомлю.

Злізаємо з "хору", а я пригадую першу зустріч з паном професором. **Стор. 8**

Nastavak iz prošlog broja Naše gazete : Đuro Vidmarović - NARANČASTO IZBLIZA str. 9 i 10

PREDSJEDNIK STJEPAN MESIĆ POLOŽIO SVEČANU PRISEGU

Nastavak s 1. str.

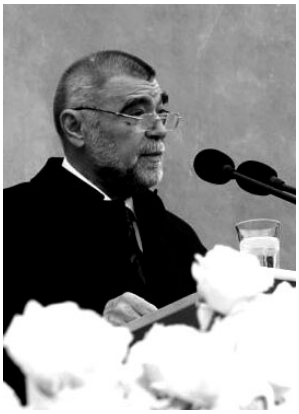

Predsjednik Mesić - inauguracijski govor nakon prisege

Predsjednik Mesić zahvalio je predsjednicima i visokim predstavnicima predsjednika Mađarske, Italije, Rusije i drugih, što su nazočili njegovoj svečanoj inauguraciji na dužnost predsjednika Republike.

Predsjednik Mesić održao je odvojene bilateralne sastanke s predsjednicima Albanije Alfredom Moisiuom, Ukrajine Viktorom Juščenkom, Slovačke Ivanom Gašparovičem, Srbije Borisom Tadićem, Crne Gore Filipom Vujanovićem i Georgijem Poltavčenkom, posebnim izaslanikom ruskog predsjednika Vladimira Putina.

Iz inauguracijskog govora:

(.....)

"Demokratska Hrvatska, država svih svojih građana, ponavljam: ravnopravnih građana, bila je i ostaje moj prvi i najviši cilj!

Hrvatska u kojoj će se dobro živjeti, u kojoj će se živjeti od rada i rezultata rada, u kojoj će se vrednovati znanje i kvalificiranost, a ne lukavstvo i prijevara, o takvoj Hrvatskoj sanjam.

Zajedno s vama – u to sam siguran – taj se san može pretvoriti u stvarnost.

(.....)

Ne želim dijeliti, nego objedinjavati. Ne želim vladati, nego služiti – svima vama i našoj domovini.

(.....)

Vi, građani, ste izvor moje snage, a ja sam vaš oslonac u vlasti. Zajedno možemo postići neizmjerno mnogo.

Siguran sam – možemo! Počnimo još danas!" #

UKRAJINSKA DELEGACIJA POSJETILA VUKOVAR

Nastavak s 1. str.

Vukovara, zajedno sa Predstavnikom ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije, Petrom Stupjakom, članicom Savjeta za nacionalne manjine, Larisom Uglješić te predsjednicima i predstavnicima ukrajinskih Vijeća i udruga koji djeluju na području Vukovarsko-srijemske županije.

«Cilj naše posjete Vukovaru kao i drugih mjesta u Republici Hrvatskoj, je prije svega potpora duhovnom, znanstvenom i kulturno-prosvjetnom djelovanju ukrajinske nacionalne manjine, te upoznavanje s načinom rada vaših prosvjetnih djelatnika, vaših zakona i načina na koji u sve to uklapate ukrajinsku nacionalnu manjinu», rekao je gospodin Myhal Ščujko.

Dogradonačelnik Vukovara Zlatko Hegeduš i Myhal Ščujko - gradonačelnik Žedačeva

Na prijemu se razgovaralo o pitanjima visokog školstva u gradu, o organizaciji zdravstva i dr. Članovi delegacije interesirali su se i za načine obnove Vukovara, i naravno - o životu i organiziranosti Ukrajinaca na ovom području. Tom prigodom dogradonačelniku Vukovara i delegaciji, predstavljene su, osim već poznate udruge «Ivan Franko» iz Vukovara, nove udruge Ukrajinaca sa sjedištem u našoj županiji: Asocijacija kršćanske obitelji Ukrajinaca RH - Vukovar, Savez Ukrajinki RH - Vukovar, te Skupina ukrajinske mladeži RH - Petrovci, o čemu je nešto više govorio Vlado Kisilj - predsjednik Asocijacije kršćanske obitelji. Pri završetku prijema gospodin Hegeduš je, za uspomenu na ovaj susret, darovao gospodinu Ščujku knjigu o Vukovaru, a za uzvrat je dobio sliku i poziv za posjet Ukrajini.

Primanje u Poglavarstvu Grada Vukovara

Tog istog dana delegacija je posjetila i Treću osnovnu školu u Vukovaru, gdje se izučava ukrajinski jezik i kultura. Tom prigodom susreli su biskupa Marina Srakića, koji je također bio tamo u posjeti, te su porazgovarali s njime na teme iz svojih strukovnih područja. Do kraja dana delegacija je obišla značajna turistička mjesta u gradu, a i spomenike palim braniteljima u Domovinskom ratu. Svećenik Sambirsko-Drohobecke biskupije Myhajlo Bučynskyj, izjavio je da vrlo potresno djeluju neobnovljeni objekti s tragovima rata, te su opomena ljudima da se takvo zlo više ne ponovi.

Marija Semenjuk

KAD SU DOBROTVORNI - NEK SU I DVA BALA

U subotu 05. veljače 2005.godine KUD "Joakim Govlja" iz Mikluševaca organizirao je tradicionalnu zabavu - bal.

Uz bogatu večeru, tombolu, ples srdaca i zabavne igre, zabava je u veselom raspoloženju potrajala do ranih jutarnjih sati. Oko stotinu gostiju, članova Društva i dragih prijatelja među kojima i članova KUD-a "Osif Kostelnik" iz Vukovara, zabavljao je orkestar Vladimira Sivča iz Novog Sada.

U nedjelju 06. veljače 2005. godine održan je dječji bal na kojem je bilo nazočno oko četrdesetero djece i isto toliko mama, baka i djedova. Uz brojne zabavne igre (ples srdaca, tombola, ples s jabukom, takmičenje u brzom jedenju kolača, takmičenje u pjevanju rusinskih i ukrajinskih pjesama) i uz zakusku, ovo je dječje poslijepodne prošlo veoma brzo i ugodno.

Treba reći da će se cjelokupni prihod od bala utrošiti za kupovinu novog kompleta narodnih nošnji za folklornu sekciju, te je Društvo zahvalno svim sponzorima koji su potpomogli ovu akciju.

Zlatko Hirjovati

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА ВІКТОРА ЮЩЕНКА ДЛЯ ЗМІ В ЗАГРЕБІ

Після низки двосторонніх зустрічей з лідерами деяких балканських країн, Президент України Віктор Ющенко, перебуваючи в Загребі 18 лютого ц.р., провів прес-конференцію для представників ЗМІ в салоні "Алегро" готелю WEST IN.

Як сюжет частини прес-конференції подається цитата з **www.president.gov.ua/news:**

// Відповідаючи на запитання журналістів, щодо планів нової влади провести реприватизацію, Президент України підтвердив, що перегляд приватизації стосуватиметься кількох десятків об'єктів. "До декількох десятків великих об'єктів буде застосований перегляд. Це не правило, а скоріше виняток", - наголосив Віктор Ющенко. "Ніхто в Україні ревізію приватизації не робитиме. Поставити під сумнів рішення приватизації з 90-х років неможливо, адже український бізнес відбувся, відповідно до тих законів, які тоді існували", - сказав він.

Президент України Віктор А. Ющенко з послом Віктором Кириком і заступником посла Олександром Левченком - на одній з білатеральних конференцій в Загребі

Президент України наголосив, що перегляд приватизації буде стосуватися лише тієї частини бізнесу, яка проігнорувала закони.

Віктор Ющенко задоволений українсько-хорватськими відносинами і вважає, що обом країнам слід працювати над лібералізацією візового режиму між ними.

"Сьогодні наші відносини перебувають на належному рівні", - сказав Президент України. За його словами, причиною цьому є певна спільність у менталітеті та слов'янських традиціях, а також спільні для двох країн європейські прагнення. "Хочу підкреслити - це важливе досягнення, і головне, щоб дипломати дали змогу розвиватися цим відносинам і не мінімізувати їх", - наголосив Глава держави.

Говорячи про візовий режим, Віктор Ющенко зазначив: "Треба подумати про людей. Візовий режим, який зараз існує між нашими країнами, не відповідає часові". Президент також додав, що в майбутньому можна буде вести мову про безвізовий режим між обома країнами. //

Частина з питанням Нашої газети відбувалася так:

А.Павлешин: Aleksa Pavlešin - Naša gazeta - Hrvatska.

Президент В.Ющенко: Наша газета... це назва газети? Так? Наша газета?

А.Павлешин: Так. Але... щоб не було непорозуміння.... (встає і підходить до Президента)... Будь ласка... (подає примірник №29 Нашої газети)

Президент В.Ющенко: (На хвилину розглядаючи газету) Маю таке враження, що Ви маєте таке відношення до "Нашої України"...

А.Павлешин: То газета нашої національної меншини тут в Хорватії... Користаючи нагоду - вітаю Вас, гратулюю на перемозі у виборах і бажаю Вам якнайкраще здоров'я.

Президент В.Ющенко: Дякую!

А.Павлешин: А тепер що до питання. Почав діяти Закон про статус закордонного українця. Це гарний закон, який нам, українцям за кордоном, дуже цікавий. Чи може на подібний спосіб будуть полагоджені і деякі другі справи, так, щоб закордонні українці могли в Україні користуватися такими правами, щоб легше вирішувати справи в бізнесі тощо?

Президент В.Ющенко:

З українським урядом ми обговорювали цю тему. Вперше в 2005-му році появиться в бюджеті України рядок, який буде ставити за мету виділення бюджетної підтримки українцям закордону. Як правило, мова йде про гуманітарні проекти, які українська держава повинна підтримати у колі української діаспори за кордоном.

Зараз на розгляді є питання створення департаменту, який би займався виключно проблемами української діаспори. Єдиний державний і перший державний орган, який повинен стати центром спілкування з різними діаспорними колами по різних питаннях України і української діаспори, де ми ставимо за мету дозначити до наших співвітчизників за кордоном різні питання, в тому і питання бізнесового характеру, у тім процесі який відбувається на Україні. Є переконання - якби українська діаспора за кордоном знала про ті економічні процеси, які відбуваються в Україні, в багатьох із них вона була б прямим чи опосередкованим учасником.

Ставимо за ціль сформувати спеціальну національну програму співпраці з українською діаспорою. З одної сторони, ми чітко сформулюємо, що може дати Україна українцям за кордоном, а з другої сторони, діаспора скаже, що вона може зробити своїй матері-Україні. Я думаю, що це буде цікава програма.

Після конференції, голова союзу, Славко Бурда, й голова Товариства української культури, Алекса Павлешин, разом з Послом, Віктором Кириком, приступили Президенту Вікторові Ющенку і затрималися в коротші конструктивній розмові. Ішлося й про майбутній Український культурний центр в Хорватії, про що пан Президент, даючи свою підтримку, сказав, що це питання треба оперативно формалізувати і приступити до виконання. Пропонуючи і конкретні кроки в цьому напрямку, Президент В.Ющенко сказав: "Ми цей проект повенні розбити на декілька точок, щоб кожний знав, хто чим займається." *Алекса Павлешин*

Продовження з 1 стор.

Фотографував діпл.інж. Остап Гралюк

То приємна вістка що в посольстві тепер є аташе з питань культури. Окрема несподіванка і честь було те, що разом з паном Олександром Левченком, Товариство української культури відвідав і пан Ярослав Сімонов - того самого дня, коли приїхав до Загреба.

Олександр Левченко, Ярослав Сімонов і Філіп Побран

Член Ради за нацменшини РХ, пані Лариса Углешич, той день виправдала відсутність з медичної причини. Те саме було і з двома кандидатами в члени Т-ва з других міст (заяву надішлють).

З допомогою члена президії діпл.інж. Горана Нидогона звітну сесію вів голова Т-ва Алекса Павлешин, частину звітував і діпл. інж. Олег Гралюк, а в протокол записувала проф. Дарія Павлешен.

На початку присутнім повідомлено, що Т-во має 22 члени, від чого 4 підтримчі, а потім і з просьбою др.мед. Тетяни Николич (котра не могла бути присутня бо в той час виступала з докладом) про розуміння і звільнення її від виконання обов'язків секретарки у зв'язку з тим, що вона має багато інших обов'язків

Олександр Левченко і Джуро Відмарович

(ординація, виклади, підготовка дисертації..). Беручи це до уваги, за секретаря обрано пана Філіпа Побрана.

В ім'я Матици хорватської присутніх, як і її член, привітав проф. Джуро Відмарович, а в ім'я Посольства - пан Олександр Левченко, котрий потім подав цікаві зауваження й пропозиції.

Сесія не тривала довго, бо вже раніше членам був посланий звіт,

Андрій Павлешен, Олег Гралюк, Алекса Павлешин і Горан Нидогон

Цікава доповідь про "оранжеве"

через згоду і в решта питань - не було дискусій, а обговорення деяких справ залишено за підчас фуршету (який фінансувала проф. Раїса Тростинська з проф. Міленком Поповічем, а подготовила діпл.ек. Славица Павлешин)

Владімір Чепулич і Славица Павлешин

Після сесії проф. Відмарович оповів про недавні події в Україні, з огляду, що в той час був в Києві. Потим презентований компакт-диск, зроблений для членів Т-ва, на котрому в багатім змісту тем з культурі - є і звукозапис загребської прес-конференції президента В. Ющенка.

Протоієр.став. Ярослав Лещешен, Дарія Павлешен і Алекса П.

С.П.

ZAGREBAČKO KAZALIŠTE MLADIH OTVORENO I UKRAJINSKOJ PJESMI

"Nič jaka misjačna" i izvorni tandem iz "Olujnih jahača"

Inicijativom novoizabrane ravnateljice Dubravke Vrgoč, Zagrebačko kazalište mladih je u subotu 19. veljače o.g. za javnost priredilo raznolik kontinuirani cjelodnevni program pod nazivom "Dan otvorenog kazališta" (sa slobodnim ulazom). Kulminacija je bila na večer s uprizorenjem priče "Izvir-voda" u režiji Renea Medveševeka, a u kojoj su sudjelovali svi glumci ZKM-a. Nakon predstave je u predvorju kazališta priređen domjenak za posjetitelje, uz zabavni program u izvođenju glumaca. Kao jednu od točaka, ukrajinsku narodnu pjesmu "Nič jaka misjačna", otpjevao je glumac Rajko Bundalo, na način kao u svojoj sceni u filmu "Olujni jahači". #

U ZAGREBU SE PRIPREMA VEČER POEZIJE TARASA ŠEVČENKA

T.G.Ševčenko Autoportret 1840 - 1841

U Zagrebu će se u četvrtak, 17. o.m. u 19 sati, u dvorani na 1. katu Gradske knjižnice održati Večer poezije Tarasa Ševčenka. Poeziju će govoriti studenti Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a prof. dr. Jevgenij Paščenko, predavač na spomenutoj katedri, održat će predavanje o životu i djelu ovog znamenitog ukrajinskog pjesnika i slikara. #

СПОМНУТЕ ВЧЕРА З ПОПАТРУНКОМ НА ЮТРЕ

Зоз допису Златка Гирйоватого – предсидателя КУД-а „Йоаким Ґовля” зоз Миклошевцох

Културно уметнїцке дружтво „Йоаким Ґовля” зоз Миклошевцох отримало 15. януара 2005. порядну Звитну скупштину на котрей, после анализи активносцох у прешлим, усвоєни план роботи за чечуци рок.

Звит поднєсол Златко Гирйовати, котри длужносц предсидателя Дружтва прилапел прешлого року, у условийох кед плану роботи анї нє було. Богата активносц у прешлим периоду заснована на успишним омасовеню и сотруднїцтве зоз подобнима дружтвами.

Старша танечна ґрупа мала 14 виступи, рахующи и госцованя у Риєки, Заґребе, Вуковаре, Петровцох, Винковцох, Свиднїку (Словацка) и Ждинї (Польска) . Злєпшана и робота младшей танєчней ґрупи так же влонї мала шейсц виступи, а госцовала у Петровцох, Пишкоревцох, Винковцох и Славонским Броду. Тоту секцию водза професорка Мария Хома и Виолета Гирйовати зоз фахову помощу професора-кореоґрафа Звонка Костелника.

Ревитализация шпивацкей ґрупи ше нє удала та ше буде намагац то зисциц у наступним чаше, як и формованє оркестри котру буде водзиц Юлин Бучко.

Зоз, уж спомнутим сотруднїцтвом зоз подобнима дружтвами о чим шведоча и начишлєни госцованя, треба наглашиц окреме добре сотруднїцтво зоз КУД-ом „Осиф Костелник” зоз Вуковару и КУД-ом „Йоаким Гарди” зоз Петровцох. Шицко ше то, и коло скромних средствох, одражело и на успишне орґанизованє фестивалу „Миклошевске лєто” на котрим коло домашнїх виступели и велї инши дружтва, а медзи нїма и Руске културно-просвитне дружтво зоз Нового Саду. Треба спомнуц же витворене и полне сотруднїцтво зоз здруженями Руснацох у Войводини, так же у марцу, у орґанизациї Рускей матки, одбавени два руски монодрами. У рамикох того сотруднїцтва отримана у новембре у Дому култури у Руским Керестуре промоция кнїжки "Хронїка Руснацох у Миклошевцох" учителя Дюри Лїкара, а догварене и участвованє Дружтва на фестивалє „Червена ружа”.

Зоз такима прешлорочнима резултатами мож зоз оптимизмом плановац активносци у тим року, алє зисцованє планох, окрем од дзеки членох, буде завишиц и од материялней основи. Окрем традицийних активносцох як бал и манифестация „Миклошевске лєто”, та континуитету у сотруднїцтве и госцованя, дополньованє репертуару танєчних ґрупох, як и спомнутого, оживйованя роботи хору и формованє оркестри, у тим року ше планує и обявйованє и промоция кнїжки учителя Дюри Лїкара „85. роки КУД-а Йоаким Ґовля”. #

УКРАЇНСЬКИЙ БАЛ В ЛИПОВЛЯНАХ

Члени українського КПТ-ва "Карпати" з Липовлян, і цього року організували, шостий за чергою, український бал.

Забава відбулася 5 лютого ц.р. в міському будинку культури. Всіх присутніх, як українців так і прихильників української культури, на початку привітав голова Т-ва Мірко Федак. Як гості на забаві були: представник Посольства України в РХ - пан Роман Буга з дружиною, голова Союзу Русинів і Українців РХ - пан Славко Бурда, та липовлянський парох - протоієрей-ставрофор Ярослав Лещешен.

Ансамблю "Ель констідо" надавав розвагу

Після привітання і вступної промови, фолкльорно-танцювальна група виконала коротку, але атрактивну програму, за яку нагороджена бурхливими оплесками.

Між стравами смачної вечері були і традиційні українські вареники. З доброю музикою липовлянського ансамблю "Ель констідо", томболою та іншими розважними грами, бал потривав "аж до ранку". *Іванка Слота*

50-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖНЬОГО ЖИТТЯ КСЕНІ І СЛАВКА ЗАГОРОДНИХ

В греко-католицькій церкві Св. Кирила і Мефодія в Загребі, кожної першої неділі в місяці служиться літургія українською мовою. На те богослужіння стараються прийти люди і з віддалених частин міста, щоб крім духовних потреб стрінулися зріднею й

Загородних вінчав о. Григорій Біляк в церкві Св. Преображення, в Прняворі 12 лютого 1955 р.

З батьківскою любовю відховали дочок Віру й Олену, а після 50 років, шлюбну присягу відновили в Загребі 6 лютого 2005 р.

знайомими та після літургії трішки поспілкуватися. Так було і 6 лютого ц.р., але і набагато урочистіше.

Зокрема, урочисто було тому, що парафіяни Ксеня і Славко Загородні святкували ювілей: 50 років свого подружнього життя. Літургію служив о. Олег Гірник, а обряд відновлення шлюбної присяги правив парох, протоієрей-ставрофор Никола Кекіч котрий з тої нагоди згаданим супругам зворушливими словами віншував ювілей. Після літургії віншували і всі присутні: "Щасливо на многая літа". #

ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ В РЕСПУБЛІЦІ ХОРВАТІЯ

Головам культурно-просвітніх товариств українців і русинів у Республіці Хорватія

09.02.05.№61312/25-169-087

Шановні колеги,

Повідомляємо Вас, що Посольство України в Республіці Хорватія розпочало прийом документів для отримання громадянами Хорватії українського походження **статусу закордонного українця.**

Прийом документів здійснюється консульським відділом Посольства у понеділок, середу та п'ятницю з 9.00 до 12.00. У випадку виникнення додаткових питань просимо звертатись за роз'ясненням до консульського відділу Посольства за тел.: (01) 463-37-28.

Просили б довести зазначену інформацію до відома зацікавлених осіб.

Надсилаємо також довідку про умови подання документів для отримання посвідчення закордонного українця.

Додаток: згадане, на 3 арк.

Посол В.А.Кирик

Порядок подання документів на отримання статусу закордонного українця

Відповідно до Закону України „Про правовий статус закордонних українців" заява про надання статусу закордонного українця подається до Посольства України заявником безпосередньо.

До заяви необхідно додати:

- копію паспорта чи іншого документа, що його замінює;
- копії документів, які засвідчують українське етнічне походження або походження з України (свідоцтво про народження, копія паспорта громадянина СРСР, інші документи, що підтверджують факт проживання на території України).
- дві кольорові фотокартки розміром ЗО х 40 міліметрів;
- квитанції про оплату послуг, пов'язаних з оформленням і видачею посвідчення (10 дол. США - на рахунок Нацкомітету та 10 євро - на рахунок Посольства України в Хорватії).

Відповідно до частини 2 статті 1 Закону України „Про правовий статус закордонних українців", українське етнічне походження - це належність особи або її предків до української нації та визнання нею України батьківщиною свого етнічного походження.

У разі, якщо особа не має українського етнічного походження та народилася за межами України, вона може отримати статус закордонного українця, якщо батьки (один з них) мають українське етнічне походження.

Особа вважається походженням з України, якщо вона народилася та мала постійне місце проживання на території України. У разі відсутності зазначених документів, необхідно докласти письмові свідчення громадян України або закордонних українців (не менше ніж трьох осіб), які підтверджують українське етнічне походження або походження з України.

Просимо взяти до уваги, що, відповідно до частини 1 статті 2 Закону України „Про громадянство України", громадянин України, який набув громадянство (підданство) іноземної держави або держав, у правових відносинах з Україною визнається лише громадянином України. Таким чином, згадана категорія громадян юридичне не підпадає під дію Закону України „Про правовий статус закордонних українців".

Остаточне рішення про належність особи до закордонних українців та надання їй такого статусу приймає Національна комісія з питань закордонних українців.

Номери рахунків, на які потрібно сплатити кошти за оформлення документів:

1. THE STATE EXPORT-IMPORT BANK OF UKRAINE, SWIFT CODE: EXBSUAUX, GORKOGO STR. 127, KIEV, UKRAINE
multidevizni račun br. 2513101284489

сума перерахування - 10 дол. США

2. VELEPOSLANSTVO UKRAJINE U RH
devizni račun br. 70950-978-76342938-999
u Zagrebačkoj banci d.d.

сума перерахування - 10 євро.

Приклад відповідного вигляду заяви:
(Поповняти обов'язково українською мовою.)

Національна комісія з питань
закордонних українців

З А Я В А

Вважаючи себе українцем, прошу надати мені статус закордонного українця і видати відповідне посвідчення.

Про себе повідомляю такі дані:

_____
(прізвище)

_____
(ім'я чи імена)

_____
(громадянство чи наявність статусу особи без громадянства)

_____
(дата та місце народження)

_____
(країна постійного проживання)

Своє українське етнічне походження (походження з України) підтверджую:

_____
(найменування документів, свідчення громадян України, свідчення закордонних українців, свідчення громадських організацій закордонних українців)

Місце і дата заповнення _____ Підпис _____

СКУ ВІДЗНАЧАЄ СТАРАННЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ ТА КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

О Б І Ж Н И К СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ № 2 (18) – Лютий, 2005

Після засідання Екзекутивного Комітету в суботу, 5 лютого 2005 року, СКУ провів круглий стіл для української громади Торонто під назвою: "Президентські вибори в Україні: Участь діаспори – Що далі?", Модератором зустрічі був Генеральний Секретар, який дав слово таким спостерігачам: Президентові СКУ та його першому заступнику, а також Президентові УККА, Михайлові Савківу, мол. та Президентові КУК Орисі Сушко. Було відзначено як УККА так і КУК за вагомий вклад в демократизацію виборчого процесу в Україні. Подаємо такі важливі статистичні дані: діаспора вислала близько 2600 міжнародних спостерігачів, з яких найбільшу кількість становили представники зі США – 859, з Румунії – 354 та з Канади 326. Навіть така віддалена країна як Австралія вислала 20 міжнародних спостерігачів. Участь голосуючих в останному турі зросла втроє, порівнюючи з 2002 роком. Майже 103000 українських громадян взяли участь в голосуванні за кордоном. Найбільша кількість голосуючих була в Молдові (23,389) та 11,859 в Сполучених Штатах Америки. 92% виборців в Молдові проголосували за Януковича та 98% голосуючих в США проголосували за Ющенка. В загальному 59,52% голосуючих в діаспорі віддали свої голоси за Ющенка та 38.50% за Януковича. Приклад Молдови є вражаючий, оскільки в цій країні було 8 виборчих дільниць, з яких 7 були додатково відкриті в Придністров'ї спільними зусиллями Міністерства Закордонних Справ (МЗС) та Центральною Виборчою Комісією (ЦВК). Цікаво, що в усій Канаді було тільки дві виборчих дільниці, Торонто розташоване найзахідніше. Участь виборців в Канаді була більшою, ніж минулому, але все-таки дуже мала, всього 3261. (.....)

Думаючи, чого можна очікувати далі, дійшли до згоди, що "помаранчева революція" була надзвичайною, але втілення в дію її ідеалів повинно відбуватися уважно, але обдумано. Ющенко представив своє бачення майбутнього в промові на інаугурації, а Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко в презентації до Верховної Ради: прозора, моральна та анти-корупційна програма, зосереджена на європейську інтеграцію. #

Скорочено редакцією Нашої газети

IZBORNA SKUPŠTINA SAVEZA NACIONALNIH MANJINA RS

Istekom dvogodišnjeg mandata dosadašnjeg saziva, Savez nacionalnih manjina Republike Srpske održao je u Banjaluci 27.02.2005. godine svoju redovnu Izbornu skupštinu, kojoj je u ime 11 nacionalnih manjina koje imaju svoje udruge prisustvovalo 28 delegata.

Skupština je izabrala nove članove Koordinacijskog odbora Saveza, njihove zamjenike i delegate Skupštine. Za predstavnike Ukrajinske zajednice Republike Srpske (Kulturno prosvjetno društvo "Taras Ševčenko"- Prnjavor, Ukrajinska asocijacija "Svijet kulture" - Prnjavor, Kulturno prosvjetno udruženje Ukrajinaca "Červona kalyna"- Lišnja, Kulturno prosvjetno udruženje Ukrajinaca "Taras Ševčenko"- Banja Luka i Kanadsko-ukrajinsko humanitarno udruženje "Veselka"- Prijedor) u Savez su imenovani:

- Aleksandar Čorni - kao član Koordinacijskog odbora
- Grigorije Ovad - kao zamjenik člana Koordinacijskog odbora
- Slavica Gligorić - kao delegat Skupštine

Kao kandidat za Savjet nacionalnih manjina pri Narodnoj skupštini Republike Srpske navedene organizacije predložile su dr. Evgenija Pavlešena.

Također, Skupština je izabrala i novog predsjednika Saveza - gospodina Zorana Levija, kandidata banjalučke Jevrejske općine, dipl. inž. tehnologije i dugogodišnjeg predsjednika Helsinškog parlamenta građana RS.

U izvještaju dosadašnjeg predsjednika Saveza, g. Vladimira Blahe, izneseni su najznačajniji uspjesi i aktivnosti Saveza u protekle dvije godine. Među njima najznačajniji su rad na donošenju Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina, izmjeni Zakona o osnovnoj i srednjoj školi i donošenju Pravilnika ministarstva prosvjete o obrazovnim potrebama pripadnika nacionalnih manjina, izmjeni Izbornog zakona kojim se omogućuje sudjelovanje nacionalnih manjina u izborima, te dodjela prostorija za Klub nacionalnih manjina od strane uprave grada Banjaluke.

Za naredni period također se planiraju dinamične aktivnosti u praćenju realizacije donesenih Zakona, lobiranje za promjenu Ustava i uvođenje termina nacionalne manjine umjesto termina "ostali", priprema za parlamentarne izbore kao i daljnje organiziranje samih nacionalnih manjina i sl.

Skupština je usvojila i izmjene i dopune Statuta Saveza kojim je isti prilagođen novonastalim okolnostima u svjetlu donesenog Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina kojim je Savez postao zakonska kategorija sa danim ovlaštenjima. Naime, Statutom je predviđeno, između ostalog, da Savez predlaže kandidate za Savjet nacionalnih manjina pri Narodnoj skupštini Republike Srpske kao savjetodavnog tijela koje će pratiti ostvarivanje prava nacionalnih manjina i davati prijedloge i mišljenja Skupštini. Vlada i Narodna skupština izrađuju Pravilnik i Statut Savjeta i očekuje se da će taj organ uskoro zaživjeti.

Skupština je protekla u tolerantnoj atmosferi s obzirom na heterogeni sastav. Državni mediji su propratili čitav tijek Skupštine, te se da zaključiti da mediji već primjenjuju odredbe spomenutog Zakona o zaštiti nacionalnih manjina. Skupštini su prisustvovali i predstavnici uprave grada Banja Luka, Odsjeka za nacionalne manjine.

Aleksandar Čorni

Продовження з 1 стор.

Було то 7-8 років тому, в цій церкві, після літургії на українській мові коли наші люди і спілкуються в церковному спільному залі. Ми випадково були почали розмову, яка вже і потривала, а я не міг відрізнити звідки цей українець - з України чи з закордону. Лиш був певний що не тутешній - бо не вживає галицьких діалектизмів. Спитав - дізнався.

Доктор наук Владімір Чепулич по національності - хорват. Викладає математичний аналіз I і II на Факультеті електротехніки і інформатики (FER) в Загребі, поліглот якого цікавить широкий спектр інтелектуальних тем, а так само і культура інших народів: французів, українців, китайців... Засновник Товариства приятелів глаголиці і редактор їхнього часопису "Башчина", який друкують хорватською глаголицею, а до того знає і українську глаголицю. (Нагадую читачам його статтю про подібність української й хорватської глаголиць, яка опублікована в Нашій газеті № 10, 2 берез-ня 2003 р., а варто сказати що проф. Чепулич тепер є і членом Т-ва української культури.) На питання : "Чому почав цікавитися українською мовою й культурою?" - відповідає, що то як в любові: знаєш в кого, але не знаєш чому закоханий.

Професори Ольга С. Пилявська, Елізабета Ковач Стріко і Владімір Чепулич

Перед церквою стрічаємо пані професорки: Елізабету Ковач Стріко з Загребу й Ольгу Степанівну Пилявську з Києва. Вітаємося й знайомимося. Приємні особи. На питання про причину приїзду до Загребу проф. Пилявська повідомляє про її наукову співпрацю з проф. Чепуличем. Поки говорить, з обличчя не зникає радісна усмішка й прозорий заспокоюючий погляд. (Цей погляд я мов би десь вже бачив.) Наукова співпраця в час, коли, якщо не помиляюсь, ще все в тій галузі не існує загальна угода між двома країнами - цікава тема. Домовляємося про зустріч на факультеті й розмову на цю тему.

Поспішив на домовлену зустріч і застав професорів в робочому настрої. Чекаючи хвилину поки закінчать, лиш зрозумів що тема з галузі множин і торкається теорії груп. Ще раз - коротший аналіз, зауваження і обмін думками, згода - кінець!

Допитуючись про початок цієї наукової співпраці, дознаюся, що стежка до того веде з минулих часів. Коли "захід" ізолював Радянський союз, для Союзу стали цікавим і дрібніші стосунки ("Голодний пес і мухи ловить."), а в тім і колишня Югославія. Ту була актуальна реляція Київ - Загреб. Коротко - проф. Чепулича, не зовсім щиро, але запрошено погостювати в університеті в Києві (професор вже володів українською мовою). Коли в нагоді було потрібно перед професорами виступити з докладом, виникло питання мови. Сказано що аудиторія слабо розуміє фахову термінологію західних мов, тому краще викладати російською. Виявивши пошану до російського народу, його культури й наукових досягнень, сміливо дав знати що все-такі з принципу не буде в українській столиці викладати російською, коли може українською мовою. Організатори - занімили. І блиснула ідея - сказати слухачам що "товариш" професор, нажаль, не володіє добре російською математичною термінологією й тому буде викладати українською мовою. Влучено! З того часу вибудовувалися гарні й плідні стосунки з багатьма київськими професорами, які не один раз допомогли, за що їм проф. Чепулич дякує. Подібні відносини встановив і з професорами які викладали українську мову на загребському Філософському факультеті.

На згаданому викладі була і п-ні Ольга Степанівна, а потім ментор її пропонував до співпраці з проф. Чепулічем, що тепер дає результати. За короткий час їхня співавторська робота мала б бути опублікована в науковому часописі. За словами проф. Чепулича, вчені з України мають інакший підхід до декотрих наукових проблем і тому обмін досвідів збагачує. Зате треба хоч такою прямою особистою ініціативою, на кошти власного наукового проекту, здійснювати співпрацю сподіваючись, що часом ухваляться і другі можливості.

Пані професорку Ольгу Степанівну Пилявську, котра на Києво-могилянській академії на кафедрі математики, факультету інформатики, викладає лінійну алгебру і аналітичну геометрію, не міг не запитати про недавні події в Україні, і зокрема, в Києві. Виправдовуючись що не розбирається в політичних оцінках, толкує обставини з погляду економіки. Розмальовує відношеня між галузями виробництва, промисловості, енергетики, ... Пояснює взаємний вплив податків, зарплат і пенсій... розказане підкріплює цифрами, відсотками... Видно що з цифрами вона на "ти". Щоб спростити, питаю як то виглядало звичайному громадяниновi. Пауза, зітхнула, продовжує, розказуючи як люди відчули, що відбувається щось святе. (Погляд схиляє в бік, неприємно їй, бо в оці з'явилася тиха зворушлива сльоза. Перепрошує, продовжує.) Вийшли на майдан готові на будь-які жертви, бо знали, що на них можуть рушити бронетранспортери, поліція... Навіть не вийшли вимагати краще життя, а хоча б елементарне - жити. (У той момент я збагнув, звідки мені ніби знайомий її прозорий погляд - схожий до того з автопортрету Катерини Білокур.)

Алекса Павлешин

НОВЕ ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ В БіХ

В Баня Луці виданий компакт-диск із записом українських народних пісень у вокальному виконанні й інструментальному супроводі соліста Івана Бачинського. #

N A R A N Č A S T O I Z B L I Z A

Đuro Vidmarović

PREŠUDNI TRENUTCI U POVIJESTI UKRAJINSKOG NARODA
ISPRAĆAJ STARE, 2004. GODINE NA MAJADANU NEZALEŽNOSTI

"RAZOM NAS BAHATO - NAS NE PODOLATI"

("Skupa nas je mnogo - nepobjedivi smo!")

U središte Kijeva krenule su kolone državotvornih Ukrajinaca i zauzele Hreščatik i Majdan nezaležnosti. Zahtijevalo se poništenje izbora i ponavljanje drugog kruga. Trpeljivi i pokorni Ukrajinci koje su protivnici prikazivali kao pijanice, seljačine, tegleću marvu i bedake, digli su glavu, probudili se i zatražili pravo na svoj jezik, nacionalno ime i državu. "Ukrajinsku Ukrajinu" - kako je pisao veliki pjesnik Ivan Drač, a ne rusku, poljsku, austro-ugarski ili sovjetsku Ukrajinu. S druge strane javile su se snage koje su zatražile "Sovjetsku Ukrajinu", maštajući o novoj unitarističkoj zajednici. Ono što je iznenadilo i prijatelje, probudio se Kijev, ta prekrasna, ali, kako se javnosti nametalo, rusificirana prijestolnica. Desilo se nešto više i sudbonosnije od "pomorančove revolucije",desio se nacionalni preporod, na žalost ne na cijelom etničkom prostoru. Kijevljani, inače zatvoreni i rezervirani, pošli su na Hreščatik i pridružili se prosvjednicima. Sagrađen je grad od šatora. Promrzle mladiće i djevojke primali su u na spavanje, kupovali im valjenke, nosili toplu odjeću, hranu i čaj, da bi se i sami našli oči u oči s postavljenim oklopnim policijskim kordonom. Zamišljam sitnog i životnim burama iscrpljenog Talalaja i njegovu ženu Raisu, kako stoje ispred policijskog kordona, spremni poginuti ukoliko sila krene na njih. To sam idućih dana slušao od mnogih kolega književnika.

Šatori na Hryščatyku - Viktor Andrijevič Juščenko oslobodio je narodnosnu energiju Ukrajinaca i uskrisio njihovu stoljećima zapretenu i poniženu nacionalnu svijest.

Posjetio sam to čudesno šatorsko naselje, u kojem se stvarala povijest. Pisalo se, pjevalo, recitiralo, držalo predavanja, objavljivale rukom pisane novine… probijala informativna blokada. Tek je "5. kanal" bio na strani "revolucionara", a i on s lokalnim dometom. Nacionalna himna postaje hit. Njezine se riječi nisu izvodile kako ne bi nekoga "vrijeđale" zbog rodoljubivog sadržaja. Ukrajinske pjesme, već skoro odbačene, izlaze na javnost. Svi razgovaraju materinskim jezikom. Juščenko postaje neosporni lider, zapravo nova paradigma - simbol borbe za nacionalnu samobitnost. Vlada popušta. Ustavni sud popušta. Moskva popušta.

Odobrava se ponavljanje drugog kruga predsjedničkih izbora. Januković ima na raspolaganju sve vladine resurse, sva sredstva masovnog priopćavanja, poglavito TV, kapital, veliku masu rusofonskog i ruskoetničkog pučanstva, infrastrukturu moćne Komunističke partije Ukrajine, podršku Kremlja… Juščenko ima podršku kalkulantskih zapadnih demokracija (ne svih) i državotvorni dio nacije, ima Hreščatik i mladost spremnu umrijeti za nacionalnu samostalnost. Činilo se premalo. Dvije snažne energije našle su se sučeljene. Prijetio je ne samo rasap zemlje, već i građanski rat koji bi zbog geopolitičkog položaja Ukrajine odmah prešao njezine granice.

Drugi krug je održan 26. prosinca. U Kijevu sam. U štabu Viktora Juščenka. Svi nose šalove narančaste boje i ističu parolu koju nikada neću zaboraviti: "RAZOM NAS BAHATO, NAS NE PODOLATI" Slušam učenike nižih razreda osnovne škole koji su pristigli iz Ljvova kako pjevaju pjesmu u kojoj se ova parola provlači kao refren. S njima su učitelji. Ljudi plaču. Djeca s emocionalnim ushitom izgovaraju svaki slog sudbonosne parole. Svi čekaju rezultate izbora. Konferencije za tisak. Na Hreščatiku veliki TV ekran preko kojeg se gledaju izvješća jedinog državotvornog "5. kanala". Zebnja i strepnja pomiješane s vjerom u pobjedu. Neizbježno pitanje: a što ako nam otmu pobjedu? Na Hreščatiku su odlučni: ne odstupiti pod cijenu života, sve do Juščenkove inauguracije.

Gostujem na zasjedanju Društva ukrajinskih književnika, koje je bilo jedno od središta "narančaste revolucije" Burno sam pozdravljen, a zatim me predsjednik Vladimir Javorivskij posebno pozdravlja i moli da im se obratim posebnim govorom. Što kazati u dramatičnim trenucima za naciju, ljudima koji su čuvari "kuće bitka" ovog naroda? Kako nastupati, kao diplomat, pisac, ili kao Hrvat? Odabirem posljednje. Sve bi drugo bilo promašaj, čak i nepristojnost.

Brojke i postotci trepere na ekranima. Vodi Juščenko, a onda se njegov postotak počinje opasno smanjivati. Strepnja. Na kraju se zaustavlja na 52 %. Olakšanje. Drugi tabor ne popušta. Premijer ne želi dati ostavku. Njegov štab protestira i tvrdi da je sada druga strana izvršila falsificiranja. Ulaže žalbu Državnoj izbornoj komisiji. Odgađa se proglašenje pobjednika. Hreščatik se ne povlači. Napetost. Ubija se ministar transporta, general Kirpa. Kažu da je "umočen" u prebacivanje novca predviđenog za gradnju mosta preko Dnjipra u izborni štab Viktora Janukoviča. Nervoza na svim razinama.

Kolega Javorivskij poziva me na doček Nove, 2005. godine. Pridružujem se njegovoj obitelji i obitelji Talalaj. Kao bliski suradnik Viktora Juščenka ima pravo pod pratnjom ući na Hreščatik. A ondje neponovljiva atmosfera. Nebrojeno mnogo ljudi. Pjevaju, kliču pobjedniku, vesele se. Roditelji donose djecu kako bi nazočila ovom povijesnom trenutku. Fotografiraju se. Svuda ukrajinske nacionalne zastave i narančasti šalovi. Narančasta boja na svakom mjestu. Pjevači popularnih pjesama i rok-skupine pjevaju na ukrajinskom jeziku. Taras Petrinenko, popularni kant-autor predvodi i prerasta u nacionalnog lidera. Tu je i kod nas poznata euro-pobjednica Ruslana (Ližičko) i mnogi drugi.

Ponoć. Vatromet. Himna. "Šče ne merla Ukrajina…" Govori Viktor Juščenko. Smireno, polagano, koncilijantno, mudro, jedino moguće. **Str. 10**

N A R A N Č A S T O I Z B L I Z A

Nastavak s 9. str.

Đuro Vidmarović

Promatram lice tog lijepog čovjeka, sada uništeno djelovanjem otrova dioksina. Kažu da još uvijek trpi teško podnosive bolove. Izuzetno snažna ličnost. Stigao je s cijelom obitelji. Najmlađi mu sin Taras mlađi je od unuke Jarinke, što također svjedoči o vitalitetu. Jedno od djece recitira kratak prigodni govor na ukrajinskom. Svi u narančastim odorama, doista kao divni mediteranski agrumi u mističnoj noći mitskog Kijeva.

Iznad grada zvonici svete Sofije, katedrale sv. Vladimira, Kijevo-pečerske lavre i obnovljenog manastira sv. Mihaila. U daljini drevni Vidubecki manastir. Dnjipro taman i gust teče ispod Podilja. Keginja Olga u bijelom mramoru Ivana Kavaleridzea ponosno bdije na trgu ispred Ministarstva vanjskih poslova. Prilikom renoviranja spomenika 1996., (boljševici su ga razbili u komadiće), Drač je izgovorio proročanske riječi: "Ukrajini je potrebna ponovo žena kao što je bila kneginja Olga." Imao sam čast nazočiti tom događaju.

Velikoj svenarodnoj svečanosti pridružio se gruzijski predsjednik Mahail Sališakvili sa ženom Sandrom Rulovs i čuvenom šansonijerkom Nanom Bregvadze. Gruzijac se obratio publici na korektnom ukrajinskom jeziku, koji je naučio kao student u Kijevu. Njegov je posjet imao privatni karakter, ali snažno političko značenje. Naime, Sališakvili je bio vođa narodnog pokreta koji je na miran način prinudio starog boljševičkog lidera Ševarnadzea na ostavku. Taj su pokret nazvali "narančastna revolucija". Naziv vjerojatno upućuje na "baršunastu revoluciju" u Pragu. Naime, ovdje se ne radi o revoluciji u klasičnom smislu, već o odstupanju s vlasti omraženog vodstva pod pritiskom naroda izraženog kroz demokratski dopustive manifestacije uličnih demonstracija.

Promatram ostale lidere "revolucije": Julija Timošenko, ruskojezična Ukrajinka iz Dnjipropetrovska, krhka, nježna s frizurom plemkinja iz narodnih pjesama. U toj se profinjenoj dami krije izuzetna politička snaga. Odigrala je važnu ulogu u cijelom procesu. Oleksandr Moroz, lider Socijalističke partije Ukrajine Sjećam ga se kao predsjednika Verhovne Rade. Sada se priključio narodnom pokretu. Čitao sam njegove odlične ukrajinske stihove pune snažnog rodoljublja. Tu je i smireni i mudri Oleksandr Omeljčenko, gradonačelnik Kijeva s kojim sam se nekada družio. Prešavši na stranu državotvornog pokreta, čini mi se da je riješio pobjedu pokreta "naša Ukrajina".

Ponio sam kući obilje knjiga, nekoliko narančastih šalova i uvjerenje u bolju ukrajinsko-hrvatsku budućnost.

С П О К І Й

Поки автобус поволі проїжджає невеликі викрутаси між любими берегами і погляд блаженно відпочиває на пробіжку лісочків і ланів, груди виповнюються повітрям незвичайного легенького чарівного запаху якого можна відчути лиш в цим краю. Коли раз оповідала про той чарівний запах невідомого походження, один дідусь спитав, чи можливо я росла в тим краю, а коли я потвердила, пояснив мені, щоб знала - то запах дитинства.

Проїжджаємо біля української церквіки, яка і не зовсім такого зовнішнього вигляду. (Добре що тую, в недалекому містечку, після зруйнування вибухом відразу на початку недавньої війни, тепер вже відновлено в джерельній українській архітектурі.) Я стара, та не бачу добре, ... чи то вхід травою заріс... А до Другої світової було нас тут на десятки тисяч. Потім менше, а тепер декуди зовсім... Недавно бувало і таке, що аж і свої своїм анонімно загрожували (навіть і священикам), а потім були між тими, які голосно буцімто захищають. Але, краще не згадувати таке... краще розглядати тихі луки...

Спокій порушують хлопці з правого боку:

- ... Ну, і кажу тобі - не матір, а то.. то ... щоб не ображав... (Той більш тверезий - втихомирює.)

- Та ані тварини так не залишають своїх малих. Ані слова! Лиш щезла!... Мов в землю пропала... Правда, ані ми не були зілля... й не розуміли її напружень в ті часи... (Товариш його заспокоює.)

Позаду мене між двома пасажирками - метушня:

- Заспокойся, заспокойся сестро... Не згадуй... не слухай... ану молімося... Бог захистить... допоможе...

Аж тепер я помітила що позаду мене сидять дві монахині. Ах, їхнє є молитися... і за нас грішних...

- ... Ні, то ніяка мати... думаєш, що ховається, бо через тодішні події ті "світові правдодії" тепер ловлять і одних, і других і третіх... та ні... Хоч напевне, мала якісь свої ідеали, але вона не займалась... ми б знали... а як і займалась - то вона ані тінь від тої, що ненадовго засуджена... ні, ні... просто - не матір... Може тому, що батько з другою зрадив? Та, чи одна мужчина така?... Та що?... Подружжя перемагають такі важкі моменти... Або, не дай боже, збожеволіла! Тоді зрозуміло!...

От, приїхали. Виходимо. За яку хвилину спостерігаю ті монахині на недалекій лавці. Але щось тут незвичайне... одна схилилась в поділ другій... Приступаю...

- ... ой, біжу подзвонити в швидку...

Зворушена, ігуменя відповіла:

- Ні. Не спішіть. Швидка тут вже не допоможе. Хоч знайшла захист і міцну віру, але чути це... від рідного сина... Серце матері не витримало... Тепер має спокій в Господі... *Баба Зося*

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM

I z d a v a č :
Društvo za ukrajinsku kulturu
Товариство української культури
Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA
Poslovni račun kod Zagrebačke banke
2 3 4 0 0 0 9 – 1 1 1 0 0 4 5 8 6 9

Naša gazeta izlazi 10 puta godišnje
prve nedjelje u mjesecu
sa stankom u srpnju i kolovozu
Tehnički i glavni urednik:
A l e k s a P a v l e š i n
E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr

Tisak: FILEDATA d.o.o.
Boja – elektroničkim pisačem
U Zagrebu, 06.03.2005.
Naklada: 300 primjeraka
Tel. Društva i uredništva:
01 / 4635-884

НОМЕР (31) 4
BROJ
03.04.2005.
РІК IV
GODINA

ISSN 1333-686X

Наша газета

ВЧОРА, 2 КВІТНЯ 2005 р., СПОЧИВ У ГОСПОДІ КАРОЛ ВОЙТИЛА - ПАПА ІОАНН ПАВЛО II.
З І С В Я Т И М И У П О К І Й Й О Г О , Б О Ж Е ! В І Ч Н А Й О М У П А М ' Я Т Ь !

Представникам українських та русинських громад Республіки Хорватія

Шановні друзі!

Прийміть від усіх співробітників Посольства України щирі привітання зі святом Воскресіння Христового!

Нехай це Світле Свято принесе Вам та Вашим родинам весняне тепло та радість.

Бажаємо міцного здоров'я, життєвого оптимізму і нових успіхів!

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!

З найкращими побажаннями,

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Хорватія - Віктор Кирик

Ivan Tišov: Isusov ulazak u Jeruzalem
Іван Тішов: Вхід Ісуса в Єрусалим

(op.IV; Zagreb 1987; ulje na platnu 150 x 300 cm)
Crkva sv. Ćirila i Metoda, Zagreb - Grič

А Т А Ш Е З П И Т А Н Ь К У Л Ь Т У Р И

Аташе
Ярослав Сімонов

"З моїм приходом не станеться нічого революційного. Просто на сьогоднішній момент я буду старатися, щоб якнайкраще продовжувати роботу моїх попередників в галузі культури."

З кінця березня посаду аташе Посольства України в Республіці Хорватія обіймає пан Ярослав Сімонов. До тепер питання культурних зв'язків були в компетенції третіх секретарів Посольства, але наразі серед багатьох інших завдань, це є обов'язками аташе Посольства.

Щоб познайомити читачів "Нашої газети" з паном аташе, з яким багато хто з нас матиме нагоду зустрічатися в майбутньому під час проведення **Стор 3**

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО В ЗАГРЕБІ

У приміщенні Центральної бібліотеки русинів і українців міста Загреба, 17 березня ц.р., відбувся вже традиційний вечір присвячений життю і творчості Т. Г. Шевченка. Вечір розпочався привітальним словом голови КПТ-ва русинів і українців Загребу Славка Бурди, який нагадав усім присутнім, що проведення вечорів Т. Г. Шевченка давня і добра традиція української діаспори. Також Славко Бурда додав до сказаного й короткий огляд діяльності та цікаві факти з історії української діаспори **Стор. 2**

ПОСВЯЧЕНО ДЗВІН ЦЕРКВИ ЦАРЯ ХРИСТА У ВУКОВАРІ **Стор. 3**

ВЕЧІР ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ЛИПОВЛЯНАХ

Вечори Тараса Григоровича Шевченка, які організовує липовлянське КМТ-во українців "Карпати", вже, можна сказати, стали традиційними. На відміну від минулого року, коли о. Ярослав Лещешин виступив з натхненною доповіддю на тему: парадокс змісту поодиноких "атеїстичних" віршів дуже релігійного Шевченка (опубліковано в "Нашій газеті" №21 в 2004 р.), цього року, хоч доповіді не було, дуже вдало представлена гарно підготовлена програма.

Тільки-но нога відвідувача ступила в зал місцевого Будинку культури, його увагу відразу полонила домінантна сценографія, на якій окремо варто звернути увагу **Стор. 2**

На прекрасній сцені і наймолодші дали свій вагo0мий внесок

Ш Е В Ч Е Н К І В С Ь К Е С В Я Т О В З А Г Р Е Б І

Продовження з 1 стор.

у Хорватії на основі матеріалів, наданих Богданом Лепким з США. Про близькість двох народів, хорватсько-українські взаємовідносини та перспективи їх розвитку з оптимізмом говорив надзвичайний та вповноважений посол України в Хорватії Віктор Кирик. Також від імені посольства України пан Віктор Кирик привітав гостей та учасників літературних вечорів присвячених Т. Г. Шевченкові й подарував книжки (твори Т. Г. Шевченка в 6 томах та ін.) кафедрі україністики та КПТ-ві русинів і українців Загребу.

Про життя й творчість великого Кобзаря роз-

Студенти україністики Загребського університету

Іва Лехуншек, викладач

повів викладач кафедри україністики Євгеній Пащенко. А оскільки виклад був майстерно побудований, повний динаміки і нетрадиційного акцентування вже відомих фактів, слухачі нагородили промовця заслуженими оплесками. Після цього пролунали пісні на вірші Шевченка у виконанні студентів україністики під керівництвом викладача Володимира Кубинського. Крім того, з особливою приємністю можемо зазначити досить високий рівень підготовки студентів, які під час декламування віршів показали не тільки добрі знання української мови, поставлену дикцію, а й щирі почуття як доказ правдивого переживання й розуміння поезії. Окрасою вечора стала і декламація "Лілеї" Т. Г. Шевченка у виконанні викладача Іви Лехуншек. Її зріла мистецька інтерпретація навіть викликала сльозу

Проф. д.н. Євгеній Пащенко

Зацікавленість за невичерпну тему про Шевченка

зворушення у деяких слухачів. Студентів, які виступали, було приблизно 20, а глядачів удвічі більше. Додамо, що підготовку студентів до виступу провели під керівництвом п. Раїси Тростинської молоді викладачі кафедри україністики: Тетяна Фудерер, Дарія Павлешен, Іва Лехуншек і Сільвія Малошевац, а підготовку пісень – о. Володимир Кубинський.

Після концерту гості й учасники продовжили жваве спілкування, вітали одне одного, розійшлися з приємними враженнями й надією на швидку, цікаву наступну зустріч. *Д.П.*

В Е Ч І Р Т А Р А С А Ш Е В Ч Е Н К А В Л И П О В Л Я Н А Х

Продовження з 1 стор.

Роман Буга, Тетяна Бойко, Джуро Відмарович і Теодор Фріцкі

на велику картину кобзаря, котру для цієї нагоди, в Шевченковій манері, намалював художник Вячислав Кривіцкий. Доречною була й символіка та інші елементи декорацій.

Носії програми були діти, молодь та старші. Всі вони, кожен по-своєму, привернули увагу й дістали симпатії глядачів.

Діточки читали Шевченкові вірші, намагаючись виступити якнайсерйозніше, а крім цього, бути сконцентрованими на вимову (це прозвучало досить симпатично). Старша молодь читала поезії за власним вибором і трохи легше "боролися" з дикцією, намагаючись вже подавати і нюанси переживань читаного слова. Було помітно, що попри танці, якими Т-во звичайно займається, треба приділити більше уваги діяльності, де більше використо-

Хор Товариства "Карпати"

Читають Шевченкові думи

вується слово, бо здається, що і в цьому осередку мова занедбана. Може б, поштовхом для цього стали інші вечори поезії або приєднання в хор і молодших.

Виступ згаданого хору, хоч не великий, надав програмі окремого барвистого присмаку. Гарно прозвучали пісні на Шевченкові вірші та, як і молодші виконавці, хор дістав гучні оплески. *А.П.*

А Т А Ш Е З П И Т А Н Ь К У Л Ь Т У Р И

Продовження з 1 стор.

різних культурних заходів, ми попросили пана Ярослава Сімонова дати коротке інтерв'ю, на яке він, не приховуючи приємного здивування, ввічливо погодився.

Даючи відповідь на перше питання про професію, пан аташе розповів, що закінчив філологічний факультет Київського національного університету ім. Шевченка за спеціальністю "Хорватська мова й література". Оповідає, як під час навчання на четвертому курсі на чотири місяці завітав і до Загреба, на Філософський факультет. Під час свого короткого перебування в Хорватії він відвідав окремі регіони країни. При чому пан аташе зауважує, що така краса, як у Хорватії, зустрічається у світі рідко, особливо, коли йдеться про Адріатику.

Аташе з питань культури, Ярослав Сімонов, під час інтерв'ю з паном Алексою Павлешиним

На загальне питання про зацікавленість мистецтвом отримана така ж загальна відповідь, тому намагаюся звернути розмову на щось конкретніше: натякаю на театр. Влучив. Допитуюсь про режисера Андрія Жолдака, і тема про того популярного "екстремала" (на мою думку, геніального творця) швидко розгортається. Пан Я. Сімонов говорить про специфічний стиль Жолдака, його оригінальну незвичайність. Як приклад згадує його "Гамлета", але на питання: "Чи може, якраз Жолдак - його улюблений режисер?", - відповів, що все-таки – це Віктюк, український режисер, на жаль, колишній. Особистість також екстра-неординарна, модерніст. (Віктюк Роман Григорович тепер живе і працює в своєму театрі в Москві - примітка авт.).

З літературою було вже трохи інакше, бо я не міг допитатися про улюблений напрямок або період. Пан Сімонов, пояснив, що літературі притаманна безперервність і цілісність, і він сприймає її в тій цілісності. Тому йому важко виділити якусь частину як улюблену. Все-таки, коли йдеться про хорватську літературу, йому зокрема, до вподоби класика, а серед письменників виділяє Шеноа. Оповідаючи це, зауважив, що не так просто читати літературні твори на іншій мові з повним розумінням.

У розмові пан Сімонов наголосив, що в цій частині розмови теми про театр і літературу вважає випадковим вибором, бо його однаково цікавлять і інші напрямки культури, а також, що він в своїй роботі буде дбати про всі напрямки однаково, щоб відповідним чином презентувати культуру обох країн - хорватську в Україні й українську в Хорватії. Як приклад наводить поодинокі обміни й гастролі художників, оркестрів, театрів тощо, а також і ретроспективний показ хорватських фільмів в Україні, який відбудеться цими днями, і організацією якого займається Посольство Хорватії в Україні. До того, не менш цікавий і туристичний розвиток, бо українцям цікаво відвідати країну, чию красу бачили в численних туристичних проспектах. Появу нової посади аташе з питань культури коментує таким чином, що з його приходом не станеться нічого революційного. Просто на сьогоднішній момент він буде старатися, щоб якнайкраще продовжувати роботу попередників в галузі культури, а пріоритет пан аташе надає знайомству з хорватськими культурними колами, культурними діячами, представниками русинів і українців, з громадою яких продовжуватиме співпрацю, а також розпочатим раніше проектам. Наразі, йдеться і про школи та допомогу в забезпеченні їх підручниками, дитячою літературою, абетками тощо.

Говорячи про співпрацю з Кафедрою української мови і літератури на Філософському факультеті в Загребі, пан Ярослав Сімонов згадав і дотеперішню добру співпрацю, в якій Посольство безпосередньо або опосередковано допомогло в придбанні згаданих книг для кафедри. Напевно, такі книги потрібні студентам і для власних фахових бібліотек. Посольство, в рамках його повноважень, допоможе і в цьому, а може, вирішення цієї проблеми варто пошукати у вже існуючих стосунках між Загребським та Київським університетами.

На нашу подяку за інтерв'ю, пан Ярослав Сімонов відповів, що це велика честь для нього, і додав, що він приємно здивований тим, що ми видаємо "Нашу газету", так само як цим недавно був здивований і Президент України Віктор Ющенко.

Розмовляли: А. Павлешин; про книги - Ф. Побран

ПОСВЯЧЕНО ДЗВІН ЦЕРКВИ ЦАРЯ ХРИСТА У ВУКОВАРІ

Кір Славомир посвячує дзвін

В Цвітну неділю, 20 березня ц.р., владика Крижевський, Славомир Мікловш, посвятив дзвін греко-католицької церкви Царя Христа у Вуковарі. Обряд посвячення відслужили, крім двох священиків згаданої церкви, і п'ять священиків з інших парафій.

За словами вуковарського пароха, о. Ярослава Стелбінського, разом з монтажем, вартість цього 200-кілограмового дзвону є біля 35000 кун. Частину грошей на дзвін пожертвували самі парафіяни, а частину дала Церква. "Це для наших парафіян велике щастя й радість, бо нарешті, через 14 років у пошкодженій під час війни церкві знову прозвучить дзвін на славу Божу, скликаючи парафіян на богослужіння і показуючи, що тут ще все ж існує повне життя й певна віра", - сказав о. Й. Стелбінський.

М. Семенюк

IZAŠLA JE KNJIGA "UKRAJINCI U LIPOVLJANIMA I NOVOJ SUBOCKOJ"

Kao jedna od sastavnica šireg večernjeg programa, u Lipovljanima je u subotu, 12. ovog mjeseca, održana pred-promocija knjige nekadašnjeg lipovljanskog grkokatoličkog župnika mr.sc. Romana Miza - "Ukrajinci u Lipovljanima i Novoj Subockoj", a puna promocija će biti u kolovozu ove godine.

Promovitelji: Teodor Fricki, Đuro Vidmarović i Nikola Šanta

Financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH, knjigu su izdali Savez Rusina i Ukrajinaca RH i KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana. Glavni i odgovorni urednik je Mirko Fedak, a recenzenti su prof. Đuro Vidmarović i mr.sc. Teodor Fricki.

Knjiga na stotinu stranica obuhvaća studiozno obrađenu povijesnu građu koju je autor temeljito prikupio, a obrađuje period od doseljenja Ukrajinaca na spomenuti prostor do sadašnjeg vremena, s bogatom faktografijom i vrijednim foto-prilozima.

Autor knjige, o. Roman Miz, zbog zdravstvenih razloga nažalost nije mogao biti nazočan. O djelu su govorili promovitelji Đuro Vidmarović Teodor Fricki i Nikola Šanta, naglasivši, uz brojne pohvalne opaske, da ova knjiga može biti predložak za buduća slična izdanja. #

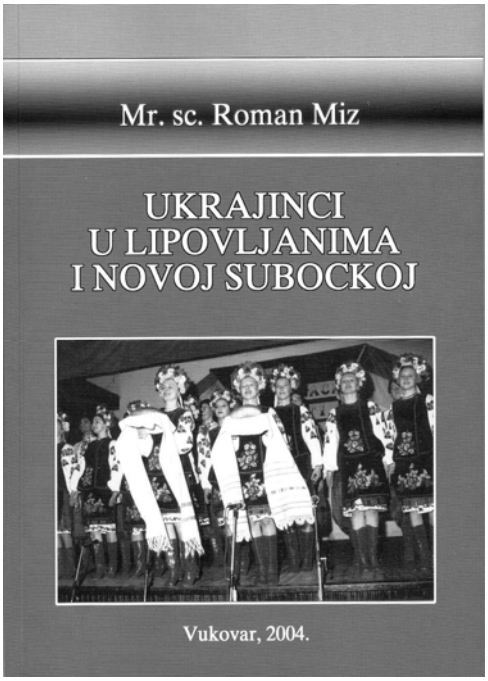

IZBORNA SKUPŠTINA KPD UKRAJINACA "KARPATI" U LIPOVLJANIMA

Nakon bogatog programa večeri Tarasa Ševčenka i pred-promocije knjige "Ukrajinci u Lipovljanima i Novoj Subockoj", lipovljansko KPD Ukrajinaca "Karpati" održalo je 12.03.2005. god. i svoju IV izbornu skupštinu. Iz podnesenog izvješća o radu u prošloj godini, vidljiva je intenzivna aktivnost društva. Najveći uspjeh bili su gostovanje i nastup u Ukrajini. Sudjelovali su u mnogobrojnim manifestacijama u RH te organizirali III FESTNAM, a ti su programi zahtijevali i određena financijska sredstva. Osim potpore Savjeta za nacionalne manjine RH u visini 60.690,00 kuna (posredstvom Saveza), Sisačko-moslavačka županija je za program FESTNAM-a doznačila dotaciju u iznosu od

Ivanka Slota i Mirko Fedak

15.000,00 kn, a Općina Lipovljani im je za redovnu djelatnost doznačila također 15.000,00 kn. U ovoj godini ponovno se planira putovanje u Ukrajinu, organiziranje IV po redu FESTNAM-a, koji će ove godine biti u sklopu Lipovljanskih susreta, a visoki pokrovitelj te manifestacije bit će predsjednik RH Stjepan Mesić.Očekuje se da će i ove godine pristići dotacije Općine Lipovljani i županijskog Ureda za kulturu i društvene djelatnosti. S obzirom da je skupština bila izborna, članovi skupštine su po IV put za predsjednika izabrali gospodina Mirka Fedaka.

Na skupštini su kao gosti bili nazočni i: prof. Đ. Vidmarović - umirovljeni veleposlanik RH u Ukrajini, S. Burda - predsjednik Saveza Rusina i Ukrajinaca, A. Pavlešin - predsjednik društva za ukrajinsku kulturu, N. Šanta - direktor Novinsko izdavačke kuće "Ruske slovo" N. Sad, predstavnici nacionalnih manjina općine Lipovljani te predstavnici KUD-ova sisačko-moslavačke županije.

Ivanka Slota

З ОБІЖНИКУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ № 3 (19) – Березень, 2005

ПОКАЗ ХУДОЖНЬОГО ФІЛЬМУ ПРО УПА В США ТА КАНАДІ

(Скорочено Нашою газетою)

Художній фільм „Залізна сотня” про боротьбу Української Повстанської Армії (УПА) на Закерзонні (Лемківщина), буде показаний в США та Канаді в квітні 2005 року. Фільм був знятий спільними зусиллями українського режисера Олеся Янчука та українсько-австралійського мецената Юрія Борця (автора книжки, яка була взята за основу сценарію). (.....)Весь дохід з показу фільму буде призначений на наступний проєкт української діяспори – художній фільм про Слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького. #

НАЗНАЧЕНА ДАТА IV ВСЕСВІТНЬОГО ФОРУМУ УКРАЇНЦІВ

24-25 лютого ц.р. в Києві відбулося засідання Української Всесвітньої Координаційної Ради, на якому назначено дату IV Всесвітнього ФорумуУкраїнців у Києві. Форум відбутеться 20-22 серпня 2005 р. в Києві. #

ДНЇ КУЛТУРИ РУСИНОХ И УКРАЇНЦОХ – РУШНЯК 2005

Предлужуюци свойо активносци, Културне дружтво Русинох и Українцох "Рушняк" Приморско-ґоранскей жупаниї, штварток, 24. 03. 2005. року, започало манифестацию "Днї културы Русинох и Українцох – Рушняк 2005". Манифестация ше отримує у двох часцох. У першей часци, од 24. по 31. марец 2005., отворена вистава "Горватска видзена зоз очми українских малярох", друга часц буде отримана од 13. по 17. априла 2005. року, кед буду орґанизовани два преподаваня. Перши дзень ше будзе бешедовац о приходзеню Русинох и Українцох, а други будзе пошвецени українскей литературы XX вику. Буду отримани и два вечари фолклору – шпиваня и танцох, и концерт українского тенору зоз Братислави и пияниста зос Крку. Покровителє: Амбасада України у Републики Горватскей и Приморско-ґоранска жупания, а програма ше отримує у "Филодрамматици" у Риєки, Корзо 28/I од 19 годзин.

Як и заплановане, 24. 03. 2005., у Викладаюцим салону отворена вистава малюнкох "Горватска видзена зоз очми українских малярох". Виложено 40 малюнки зос фундусу пана Давора Єлавича, зос Загребу. Малюнки роботи академских малярох: Юрия и Константина Савченка, Снежани Галушкевич, Мирослави Первалескей, Юрия Пшеничника, Володимира Ахметова, Анни Гидоро и Владимировича.

Векшина малюнкох мальована на Ликовней колониї у Дрвенику при Макарскей. Українски маляре полюбели Ядранске морйо, Горватску и єй людзох, и за свойо приходзенє малярски ше одлужели. У Каталоґу вистави пан др.сц Євгений Пащенко зос Катедри за українски язик и кнїжовносц, Филозофского факултету зос Загребу написал: "Указани малюнки на вистави лєм часц солидного фонду, хтори представя УКРАЇНСКУ ЦРОАТИЯНУ виражену през майстерносц щеточки…. а вериме до можлївосци "ostvarivanja projekta usmjerenog na slikarsko izražavanje grada Rijeke i Primorsko goranske županije kroz stvaralaštvo ukrajinskih slikara", а то би було ище єдно доприношенє традициї добрих одношеньох медзи нашима народами".

Орґанизатор вистави Културне дружтво Русинох и Українцох "Рушняк" Приморско-ґоранскей жупаниї, а соорґанизатор дружтво Горватско-українского сотруднїцтва и Давор Єлавич. Иницияторпроєкту др.сц. Євгений Пащенко. На отвераню вистави були представителє амбасади України, Приморско-ґоранскей жупаниї, Городу Риєки, Союзу Русинох и Українцох Републики Горватскей (предсидатель и тайомнїк), националних меншинох Риєки, Подобових дружтвох Риєки и Опатиї, члени "Рушняка" и жителє Риєки, Опатиї, Крку, Пули и други. Присутних привитали предсидатель дружтва Рушняк Владимир Провчи, хтори гварел же вистава ретроспектива, препатрунок малярства жеми хтора ше отвера спрам Европи и швету, як на политичним, так и на културним плану. Предсидатель Союзу Русинох и Українцох РГ, Славко Бурда, та Давор Єлавич зос Заґребу, др.сц. Євгений Пащенко зос Заґребу, заменїца городоначальнїка Весна Луканович и амбасадор України у Републики Горватскей, його ексцеленция Виктор Кирик, хтори и отворел виставу.

Манифестация у медийох була барз добре провадзена. Два векши статї обявели новини "Нови лист", менши, "Ютарнї лист" и "Вечернї лист". Предсидатель дружтва Рушняк був по 10 минути уживо на Радио Риєки и Приморским радию, 23. марца на телевизиї РИ ТВ у емисиї "Мозаик" зоз Владимиром Кашовским, а 24. марца на телевизиї Канал РИ у емисиї "Планет РИ" приповедали: його екселенция Виктор Кирик, др.сц. Євгений Пащенко и дипл.оец. Давор Єлавич тиж 10 минути.

Татяна Крамер

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ВЕЧІР У ВЕРБАСІ

З www.koukyu.ca - стаття Ярослава Комбіля скорочена Нашою газетою

В суботу,12.березня, в урочистому залі гімназії ім. Жарко Зренянин у Вербасі, в організації КПТ "Карпати", з нагоди відзначування спогадів на велетня української літератури, влаштований урочистий Шевченківський вечір. Своєю присутністю вечір звеличали представники Посольства України в Сербії і Чорної Горі з Білгороду: аташе з питань культури Юрій Лисенко і аташе з питань політики та інформування Анатолій Старостенко, а також і представники КМТ гуслярів ім. Нєгоша, з Вербасу і КМТ ім. Івана Сенюка, з Кули.

Про творчість і життя Шевченка, говорили др. Юльян Тамаш, др. Янко Рамач і письменник Михайло Рамач.

В концертній частині, участь взяли: хор Товариства, під керівництвом диригента Надії Воротняк; дев'ятеро школярів з вербаських начальних шкіл, котрих факультативно навчає українську мову вчителька Галина Вуячич, протягом програми продекламувало вірші Шевченка; сестри служебниці монастеру НДМ з Вербасу продекламували три вірші Шевченка і співали дві пісні на його слова; гусляр Мірослав Дракіч; дует Надія Воротняк і

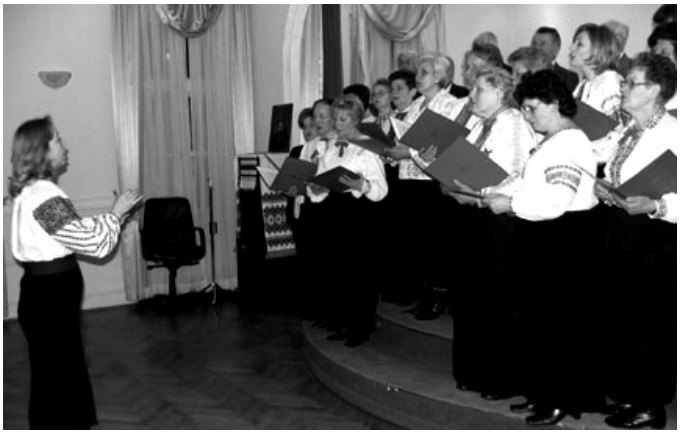

Хор врбаського КПТ-ва "Карпати", під керівництвом диригента Надії Воротняк

Галина Вуячич, у супроводі оркестру Товариства, котрим керує Микола Чізмар, співали дві пісні на Шевченкові слова; та танцюристи Товариства, під фаховим керівництвом Славка Микитишиного. #

ТАРАС Г. ШЕВЧЕНКО - НЕВІДОМИЙ «УКРАЇНСЬКИЙ РЕМБРАНДТ»

Владислав ТЕРЕЩЕНКО (Дзеркало тижня № 484) ***(Скорочено Нашою газетою)***

«Було б дуже корисно організувати в Англії виставку живопису Шевченка. Я здивований: він, виявляється, чудовий художник-реаліст, і багато хто з сучасних художників у нього може дечого навчитися... Це наша втрата, що ми й досі так погано ознайомлені з таким визначним поетом і художником». - Герберт Маршалл, англійський поет і перекладач. 1964 р.

Рівень ще доакадемічних робіт Тараса — вражає. Напрошується порівняння з Ван Гогом, що так само — самостійно і з допомогою безлічі вправ, копіювання та студій, незважаючи на перешкоди й труднощі, на випробування — розвинув свій талант рисувальника до дуже високого мистецького рівня. Туші «Смерть Олега, князя древлянського», «Смерть Богдана Хмельницького», акварель «Олександр Македонський виявляє довір'я своєму лікареві Філіппу» (1836—1837) — це твори зрілого майстра високого злету, світового значення. (.....) ТАК може творити лише великий майстер, лише творець... Мікеланджело і Тіціан, Сезанн і Роден, Рембрандт і Шевченко.

Цікава картина Г. Меліхова «Молодий Тарас Шевченко у К. Брюллова» (1947). Сошенко привів юного кріпака-художника до європейського метра, до Карла Великого (як його часто називали). Невеликого зросту Тарас стоїть у майстерні на тлі величезного полотна з якимось грандіозним гірським сюжетом. (.....) Як така людина може бути у рабстві! Видатні митці Карл Брюллов, Олексій Венеціанов, поет Василій Жуковський та інші обдаровані великодушні люди (.....) бачили цього юнака, всередині якого світилася велика творча сила... Вони ніби передчували, що він є і стане великою людиною... А як пояснити такий успіх, що написаний десь за кілька років (може, навіть за два) перший «Кобзар» одразу ж було видано, причому досить великим тиражем. Чому Тарас дуже швидко був визнаний як визначний поет і став відомим художником, до того ж досі не забутий?

Шевченко орієнтувався на західних великих класиків — Рембрандта, Рубенса, Рейсдаля і співвідносив інших художників, котрих цінував і теж брав із них приклад (наприклад, Брюллов), із ними.

Уже з 1840 року Шевченко виявляє яскраво виражене новаторство й мистецьку індивідуальність у своєму живописі. (.....) Реалістичність, життєвість форм і моделей (особливо людського тіла, людини) — це вже не просто високий професіоналізм і талант — це велич (і художника, зрозуміло, теж), такі риси притаманні великим художникам-реалістам. Безпосередні попередники імпресіонізму — Жан Огюст Домінік Енгр, Ернест Мейсон'є, реалісти Ежен Делакруа, Гюстав Курбе — ще не зображували жінок, оголене тіло таким реальним і поза міфологічним, античним, класичним планом. Шевченко писав так раніше, ніж почалася школа реалізму, раніше за Делакруа, Курбе, Будена, барбізонців, задовго раніше виникнення імпресіонізму...

Т.Г.Шевченко: Русалки (1859)

Розкутість, рухливість, життєвість, реалізм, позитивність, велика енергетика, сила, велика гармонійність, поетика, звучання, талант, велич. Справжні витвори мистецтва — соковиті, захоплюючі. В «Одалісці» Шевченка ми бачимо і фонові цяточки, інтер'єрний малюнок та кольорову гаму Ван Гога, і крапочки й наукову точність Сьора, і духовні й технічні прийоми відображення жіночого тіла Енгра, Дега, Лотрека, і загадковість, таємничість, містичність, поєднання ліній із кольорами, сюжетом, малюнком, духовним настроєм, живописними прийомами, думку Гогена, і колористику Делакруа та Ван Гога... Це не салонна постановка, не античний, не міфологічний сюжет, не ефемерність і водночас не студія з натури — це самостійний твір, картина сцени з життя, життєво написана! Так, це імпресіонізм. 1840 рік. Це Тарас Шевченко.

(.....) Всіх же робіт Тараса (олійні картини, акварелі, сепії, малюнки, змішана техніка, офорти) — налічується близько 1200..

Шевченко раніше за Гогена винайшов і творив у «таїтянському» стилі генія-новатора. Ще 1843 року Тарас написав українську родину в картині «На пасіці» точно у цьому стилі, з тією ж потужністю, думками, духом, містичністю, таємничістю, загадковістю і силою! Це унікально.

А ще роботи Шевченка, які зображують казахів, схожі своєю містичністю і на роботи Рембрандта, проте вони вже не є класицизмом, вони є модернізмом, вони є суто шевченківськими вибухово, новаторськими, геніальними творами мистецтва.

Шевченко й Делакруа, можливо, одночасно винаходять нову, соковиту колористику.

На засланні Шевченко пише і схоже на Сезанна. Тарасів олійний «Автопортрет у чорному кашкеті» (1848—1849) просто на диво перегукується із Сезанновим «Автопортретом у каскетці» (1873—1875).

Шевченко був і першим символістом. Ранні малюнки — символізм, а не просто історичний сюжет (у них, а також у багатьох інших творах Шевченка, крім іншого, символістське використання освітлення, експресивна, жива, осмислена дія рухів, яскравий символістський глибинний сюжет, деталі сюжету, глибока думка і глибокий простір для думок, аналізу та висновків).

У роботах Тараса наявна яскраво виражена європейськість, проте «він був одним із перших, хто звернувся до рідного», як сказав про Шевченка-художника після його смерті Л. Жемчужников. Шевченко одним із перших художників у світі XVIII—XIX ст. почав зображувати народ, простих селян своєї країни (пізніше казахів) і вносити у твори глибоко народні риси.

Якщо поезія Шевченка і його ім'я поета відомі у світі, то живопис Тараса — недооцінений. А чому?

Треба повернути світові й Україні справжнього Шевченка, Шевченка-митця. Треба подивитися на Шевченка не як на ідола, а як на живу людину.

Де людина Тарас Шевченко? Яким він був? З ним же можна було привітатися, поспілкуватися про міські новини, про мистецтво, сходити до театру, на концерт, разом відвідати Ермітаж і обговорити великі полотна й великих майстрів, поштовхатися й пожартувати (з відчуттям гумору та оптимістичною рухливістю у Тараса все було гаразд), посидіти в ресторані або вдома за чаркою?

За життя Шевченка інколи називали «українським Рембрандтом». Юний Тарас, мабуть, усміхнувся Венері, проте своїй, новаторській. #

ВЕЧІР ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В БАНЯ ЛУЦІ

Культурно-просвітня спілка українців ім. Тараса Шевченка в Баня Луці 20 березня 2005 р., на сцені Дитячого театру, перед приблизно 150 спостерігачами, представили святкову програму під назвою "Шевченківський вечір". На відміну від минулого року (мається на увазі великодній піст) цього року програма була з більшою кількістю драматургічних елементів сценічної гри, сценарій написала пані Ольга Павлешен, а постановку зробила панна Тетяни Ошті. Концепція базується на ідеї, щоб через зображення одного передвечір'я в звичайній українській сім'ї, серед фольклорного інтер'єру, показати публіці огляд життя й творчості великого українського генія Т.Г.Шевченка. Драмгурток Спілки в тому представленні здобув повний успіх. Особливо вдало свої ролі виконали Тетяна Ошті, Івана Репчек і Йосиф Сулема, які зіграли членів сім'ї, та Марія Сулема і Сергій Ревенко, які зіграли

Ми вам раді – ласкаво просимо!

гостей. Під час спілкування на сцені вони, на артистично вдалий, емоційний і зворушливий, а на моменти й веселий спосіб, поезією й піснею подали спостерігачам уяву про Шевченків опус і послання, яке нам з нього приходить. В часі загального духовного блукання, це послання нам конче потрібне, щоб рішуче охороняли свій ідентитет, свідомість про походження й живе рідне слово.

За повний успіх програми, крім драмгуртка, заслугу мають і хор під керівництвом диригента Ненада Сіміча, дитяча фольклорна група на чолі з хореографом Лідією Жівковіч, оркестр з керівником Звонком Оленюком, а також і милі гості - КПС

Шевченкові слова в родинному оточенні

українців "Червона калина" з с. Лєшні. В програмі брало участь більше як 50 виконавців.

В якості гостей були присутні і представники місцевої Власті, очолювані паном Владо Джукелічем, а також і представник Посольства України (Представництва в Сараєві), пан Віталій Москаленко, та панотці: протоієрей ставрофор Петро Овад й о. Мирослав Кринешин, а також і представники інших національних меншин.

На сцені - майже всі виконавці програми

Після закінчення програми, в приміщенні Спілки організовано прийом для гостей і учасників. В тій нагоді пан Віталій Москаленко подарував українські книги для Спілки і школи української мови. Наприкінці спілкування відспіване "Многая літа" з побажанням продовжувати традицію згадувати Шевченка "не злим, тихим словом".

Александар Чорний

СМІХ ЯК ЛІК: НАШІ СПРАВИ / NAŠA POSLA

- Той там, придбав собі долото без нашого відома. Тепер думає, що може жолобити по-своєму, та що йому ніхто ніщо не може! Але, ми вирішили...

- Onaj tamo si je pribavio dlijeto mimo nas. Sada misli da može klesati po svome, te da mu nitko ništa ne može! Ali, mi smo odlučili...

IN MEMORIAM IVAN LAGUDZA

U Lipovljanima je 17.03.2005. umro aktivni član i glavni inicijator osnivanja KPD Ukrajinaca "Karpati", nadasve zaslužni pripadnik ukrajinske nacionalne manjine

IVAN LAGUDZA

Rođen je u Kamenici (BiH) 1.4.1928. god. kao četvrto od osmero djece, sin Stefana i Julijane rođ. Senjicki. Oženio se 1949. god. Olgom Letvenčuk, a u Lipovljane doselio 1950. god.. Otac je četvoro djece: Petra, Marije, Ane i Vladimira.

Većinu radnog vijeka proveo je u građevnom poduzeću "Radnik" u Novskoj, iz kojeg odlazi u mirovinu prije 20 godina.

IVAN LAGUDZA
1928. - 2005.

Kao nacionalno svjestan, jedan je od prvih delegata lipovljanskih Ukrajinaca na osnivačkoj skupštini Saveza Rusina i Ukrajinaca RH 1968. godine, a 1969. godine naglašava postojanje velike potrebe za osnivanjem ukrajinskog društva u Lipovljanima. Tako, 1992. god. biva glavnim inicijatorom za osnivanje KPD Ukrajinaca "Karpati", postaje njegovim aktivnim članom, te članom upravnog i nadzornog odbora sve do posljednjih dana svoga života.

Bio je aktivan i kao vjernik, te je u grkokatoličkoj crkvi u Lipovljanima bio pojac (djak) punih 25 godina.

Njegovom smrću, Društvo i župa izgubili su vrlo aktivnog člana, kojemu je bio ponos i čast činiti za druge, a time i za svoje Ukrajince.

I. Slota

МАЛИЙ ГРИЦЬ

Порядкуючи свої фотографії в альбом, онука надибала й одну давнішу.

- Гляньте, бабцю, як я була убрана до першого причастя. А чи Ви пригадуєте своє?

- А як же?! Але в тім пригадую одного Гриця, більше як себе.

- Як то?

- Про малого Гриця дещо сама бачила, а про дещо дізналася потім.

Насамперед розкажу тобі, що деякі наші українці і роками після населення в нових краях жили скромно, дехто і зовсім бідно. Ті старалися чим більше самі виробляти, бо для купованого важко було гріш заробити. Самі з дуба дошки й трачку пиляли, зі своєї коноплі вірьовки робили, так само вміли собі зробити нецьки, діжу або відро, корито або простіші сани, на верстатах полотно ткали... Купували лиш то що мусили: сіль, цукор, керосин для лампи й ліхтарика, цвяхи, гончарські вироби, святкове убрання... На обійстях, де не було дужих рук, панувала біда.

Малий Гриць, такий рудий, бліденький, сухенький і ростом до плечей ровесникам, очевидно, виростав в біді. Але в школі добре вчився. І на віронауці пан отець його вихвалювали. В групі, все між першими запам'ятовував. Нам не заважало, що ходив в полатаному. Такий, щирий серцем, був улюбленцем усіх.

Наближалася пора свят, коли всі, вбрані в біле , вперше приймаємо святе причастя. Мати Грицьові обіцяла білі штани, а на його зауваження, що домашнє полотно брудного темного сиво-жовтого кольору, запевняла, що зітче як сніг біленьке, а і він їй допоможе. Потім в тих штанах зможе і до школи ходити, бо вони дуже міцні.

Ой, з якою радістю він помагав! Призбирав файного попелу і наніс цілу купу сухих гіляк, щоб підпалити під котел, а тоді, коли мати в бодні золила нитки, переливаючи їх гарячим вареним попелом, дивувався, як вони з кожним разом стають біліші й біліші. Нарешті були дійсно як сніг біленькі. З тих ниток мати, не жалуючи поту, за одну ніч зіткала полотна на штани, які другий день і пошила руками. Вчасно!

В неділю, на свято, радісно підскакуючи, Гриць з батьками рушив до церкви. Гордився собою, бо з так багато труду - це напевно будуть найкращі штани.

Біля церкви зник. Шукали, кликали його... дарма. Вже і літургія правиться, і причастя... і кінчається. З церкви вийшли і діти, мов янголята, вбрані в блискуче-біле, як шовк, легеньке убрання. Гриця нема.

Дзвонар почув, що в темному куточку дзвініці щось ніби скугнить. Придивився - то хлопчик. Скулений, тихенько плаче, а домашнє полотно спрагнене впиває дитячі сльози, як недавно і піт матері. Не випросивши його вийти, покликав родичів.

За хвилину прийшов батько, насварив, нацабанив: якого він то лайдака, а не дитину має, що на стид і ганьбу перед людьми. Вліпив гарячого ляпасу поза вуха, шарпнув за руку й витягнув хлопчика з кута. Гриць вже не плакав. Лиш стиснув рота, що аж губи побіліли. (Та той ляпас - ба. То пшик в порівнянні з болем в дитячій душі.)

Злісний, батько гострим кроком рушив додому, за собою за руцю тягнучи хлопчика в нових штанятах з домашнього світло-сивого полотна.

Баба Зося

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM	**Izdavač:** Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA Poslovni račun kod Zagrebačke banke **2340009–1110045869**	**Naša gazeta** izlazi 10 puta godišnje prve nedjelje u mjesecu sa stankom u srpnju i kolovozu Tehnički i glavni urednik: Aleksa Pavlešin E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr	Tisak: FILEDATA d.o.o. Boja – elektroničkim pisačem U Zagrebu, 03.04.2005. Naklada: 300 primjeraka Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884

НОМЕР (32) 5
БРОЈ
01.05.2005.
РІК IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

HABEMUS PAPAM

Papa Benedikt XVI

Četvrtim glasovanjem biskupa u konklavi 19. travnja 2005. za papu je izabran njemački kardinal Jozeph Ratzinger, rođen 1927. u Marktl am Inn-u u Bavarskoj. U kuriji je bio prefekt Kongregacije za nauk vjere, te dekan Kolegija kardinala. Novoizabrani papa odabrao si je ime - Benedikt XVI, a nakon izbora je izjavio: "Nakon velikog pape Ivana Pavla II., gospoda kardinali izabrali su mene, jednostavnog i poniznog radnika u vinogradu Gospodnjem. Tješi me činjenica da Gospodin zna djelovati i s nedovoljnim sredstvima. Nadasve se pouzdajem u vaše molitve. U radosti uskrsloga Gospodina idemo s povjerenjem u njegovu pomoć i s vjerom u njegovu svetu majku Mariju, koja je na našoj strani. Hvala vam!« #

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА УКРАЇНИ

Євгеній Пащенко

У своєму приміщенні (Загреб, вул. Юрішічева 1/I), Європейський дім спільно з Товариством хорватсько-української співпраці "Хорус" та з допомогою Посольства України в Республіці Хорватія, 12 квітня ц.р. прочитано лекцію на тему: "Культурна спадщина України", а також підготовлено і в тій нагоді відкрито виставку фотографій під назвою "Через Україну".

Про культурну спадщину України розповідав проф. д.н. Євген Пащенко, відомий у нас як надзвичайно якісний викладач. Напевно і тому, а не лише завдяки цікавій темі й виставці, зал був переповнений слухачами (біля 150), яких проф. Пащенко, мов зачарованих, **На стор. 4**

SUSRET S PREDSJEDNIKOM REPUBLIKE HRVATSKE

Sudionici i teme susreta

Piše Marija Semenjuk

Koordinacija nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije u suradnji sa Vukovarskim institutom za mirovna istraživanja i obrazovanje 9. travnja o.g. bila je u neslužbenoj posjeti kod predsjednika Republike Hrvatske, Stjepana Mesića.

Na početku susreta - zajedničko fotografiranje predsjednika Stipe Mesića s članovima Koordinacije nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije

Koordinaciju čine Vijeća i predstavnici bošnjačke, mađarske, slovačke, srpske, rusinske, ukrajinske, romske, njemačke i austrijske nacionalne manjine sa područja Vukovarsko-srijemske županije. U ime rusinske nacionalne manjine prisustvovao je Danijel Perunski - predsjednik Vijeća rusinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije, a u ime Ukrajinaca u susretu su sudjelovali Petar Stupjak - Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije i Marija Semenjuk - dopredsjednica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara. **Nastavak na 2. str.**

USKRŠNJE PRVO CVJETANJE STARE PALMICE U ZAGREBU

Nagrađena marnost Drage Hranilovića

Grkokatoličku Crkvu sv. Ćirila i Metoda ove godine je za uskrsnje vrijeme krasila palmica koja je ispupala na Cvijetnicu 20. ožujka, a za Uskrs se i sasvim rascvjetala. Iako je stara skoro sedamdeset godina, ovo je njeno prvo cvjetanje.

Ukrašavala je prostor **Nastavak na 4. str.**

СЕМІНАР ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Союз русинів і українців РХ організував "Семінар для викладачів української мови, літератури й культури", який відбувся 16 квітня в приміщенні КПТ-ва русинів і українців Загреба.

Гості семінару були заступники Міністра науки, освіти і спорту Мірко Маркович і Мартін Оршолич, заступник Посла України в РХ, Олександр Левченко та член Ради з питань національних меншин Лариса Углешич. На запрошення Союзу відгукнулися викладачі Вера Павлович, Тетяна Фудерер, Дарія Павлешен, Наташа Павлешен-Тополко, Славіца Карпа і Тетяна Шагадин, а на короткий час семінар відвідала і Раїса Тростиньська - spiritus movens кафедри української мови і літератури в Хорватії.

З огляду на невелику кількість учасників, семінар відбувався в формі робочої сесії, на якій **На стор. 4**

Nastavak s 1. str.

Predsjednik Koordinacije, Josip Kel, ukratko je upoznao predsjednika Mesića s ciljevima i radom Koordinacije, od čega je važno istaknuti dva projekta - «Očuvanje kulturne baštine nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije» i «Multinacionalnu televiziju». Osim zadovoljstva povećanjem razine financiranja Vijeća i Predstavnika, gospodin Kel istaknuo je i neke manjkavosti u radu državnih institucija, koje još uvijek nisu donijele Pravilnik o reguliranju visine naknade vijećnicima u Vijećima nacionalnih manjina, zatim u nekim segmentima i nepoštivanje pozitivnih zakona Republike Hrvatske, prije svega glede zapošljavanja u državnim tijelima, nemogućnosti ostvarivanja radnih prava (djelatnici Borova) i slično.

Josip Kel, Biljana Kondić i predsjednik Stipe Mesić Iza su, Siniša Tatalović - savjetnik u Uredu predsjednika RH i Hugo van Vehl - konsultant na projektu za nacionalne manjine

Obraćanje predsjednika Stipe Mesića članovima Koordinacije vijeća nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije prigodom susreta 9. travnja 2005.

Pripremio Aleksa Pavlešin

Nakon iskazane dobrodošlice, a zatim pozdrava i uvodnih riječi Biljane Kondić - izvršne direktorice Vukovarskog instituta za mirovna istraživanja i obrazovanje, te izlaganja Josipa Kela - predsjednika Koordinacije vijeća nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije, predsjednik Republike Hrvatske Stipe Mesić se obratio nazočnima:

"Prije svega, drago mi je što ste organizirani, što ste uočili ne samo interese nacionalnih manjina, jer je to interes i svih građana vaše županije, vaših gradova, vaših općina. Ukoliko budemo prije riješili statusne odnose, koji su doduše regulirani zakonom, ukoliko oni budu prihvaćeni u svakodnevnom životu, tim prije ćemo onda i ostvariti ove svoje zajedničke ciljeve, a to je ulazak u Europsku uniju. Veliki sam zagovornik europskog udruživanja, pa iako sada imamo dosta izražene skepse za ulazak u Europsku uniju, smatram da je upravo za jugoistok Europe važno da se taj cilj što prije ostvari.

Hrvatska je dosta učinila u harmonizaciji svoga zakonodavstva kako bi bila u skladu sa zakonodavstvom zemalja Europske unije. U tijeku su mnoge reforme, no to još nije dovoljno. Nije izvršena reforma pravosuđa, nije izvršena reforma javne uprave, a sve to osjete građani. Do 2000-te godine Hrvatska nije bila pravna država, ona je bila izolirana, ona je bila djelomično i samoizolirana, a zakoni su se primjenjivali selektivno. Zato, kad danas gledamo izvješće revizije pretvorbe, onda nas ne treba čuditi da je svega u pet posto slučajeva pretvorbe društvenog vlasništva poštivan zakon. Dakle, trebalo je društvenom vlasništvu naći pravog vlasnika. Trebalo je sa istim standardom ići među zemlje tržišne privrede, a to znači da se mora doći do pravog vlasnika, jer društveno vlasništvo - to nije bilo ni državno, ni zadružno ni privatno. Trebalo je doći do vlasnika, ali trebalo je ići tragom nastanka kapitala, a ne ići u privatizaciju za vrijeme rata, kada se moglo puno toga dogoditi, i dogodilo se na štetu onih koji su stvarali kapital. Zbog toga danas imamo velike posljedice. No, ono što mi želimo jest - ubrzati pregovore sa Europskom unijom, želimo otkloniti i tu zadnju prepreku koja se zove potpuna suradnja s Haškim tribunalom. Želimo da konkretni ljudi odgovaraju za konkretna djela, konkretni Srbi, konkretni Hrvati, konkretni Bošnjaci, a ne kolektiviteti, jer nikada narodi nisu krivi za ono što učine grupe ili pojedinci. Nažalost, dok mi do kraja ne individualiziramo krivnju, u čemu nam pomaže i Haški sud, kod nas se i dalje događa međusobno optuživanje kolektiviteta. A to nije europski standard. To nije standard čak ni rimskog prava, jer i rimsko pravo je tražilo da pojedinac odgovara za ono što je on učinio, a ne čitava nacija, da ne odgovara kolektivitet. Udružena Europa će biti cilj ostvaren za vrijeme ove naše generacije. Ova generacija će objediniti Europu prvi puta u povijesti, jer svi pokušaji da se Europa udruži u njenoj povijesti nisu uspjeli. Danas se Europa udružuje na bazi interesa, i malih i velikih naroda i malih i velikih država. I upravo ta udružena Europa, kad udruži svoje tehnološke kapacitete, svoje privredne kapacitete, svoje znanstvene, prosvjetne, obrazovne, kulturne, kad to sve Europa objedini, dakle, Europa udružena kao jedinstvo različitosti, udružena Europa s otvorenim granicama, ta Europa će onda biti pravi partner Americi, Japanu, Kini, a isključit će rat kao političko sredstvo. Svi ratovi do sada, pa i ovaj zadnji, vođeni su u stvari za teritorij. A opravdanje je bilo - tobože netko nekog štiti. Svi agresori su nekog štitili, a u stvari su osvajali tuđe. Takav je bio i ovaj zadnji rat. Svatko je nekog štitio, a u stvari, htio se tuđi teritorij. Kod otvorenih granica tog motiva više nema jer će u toj udruženoj Europi Mađari ostati Mađari, Ukrajinci će ostati Ukrajinci, Nijemci će ostati Nijemci, Talijani će ostati Talijani, Hrvati - Hrvati, Srbi će ostati Srbi, da sad sve ne nabrajam. Francuzi će ostati Francuzi, ali i Francuska će ostati Francuska. Mađarska će ostati Mađarska. Hrvatska će ostati Hrvatska, ali s otvorenim granicama. Nacionalne manjine postaju spojevi, postaju mostovi suradnje. Kad ih ne bi bilo, trebalo bi ih izmisliti. Nekada su nacionalne manjine bile smetnja i prema njima su različito postupali. Ili ih se htjelo uništiti ili asimilirati, ali uvijek je bilo na štetu nacionalne manjine. Sada Europa gradi jedan novi standard, u kome će nacionalna manjina biti most suradnje između naroda i između država. Zato je važno da se na ovaj način pristupi odnosu prema manjinama.

Zato smo zainteresirani da se u Bosni i Hercegovini do kraja individualizira krivnja, da se individualizira krivnja u Srbiji, da se individualizira krivnja u Hrvatskoj, onda će prestati kolektivno optuživanje. Trebamo se okrenuti današnjim problemima, problemima koji su veliki, ali kad slušate rasprave u Saboru imate osjećaj da se vode bitke na Neretvi, da se vode bitke na Sutjesci, da se vode bitke na Bleiburgu, da se vode nekakve bitke koje su davno riješene. Drugi

S U S R E T S P R E D S J E D N I K O M R E P U B L I K E H R V A T S K E

Nastavak s 2. str.

svjetski rat je završio. Zna se kako je završio, on nikako drukčije nije mogao završiti nego pobjedom saveznika u Drugom svjetskom ratu. I sada tražiti osnovu da je netko tko je bio na strani agresora, nekoga tko je bio kvisling, da je on branio svoj narod? Pa nisu kvislinzi branili narod. I sada izjednačavati fašizam i antifašizam? To je prije svega suludo, a što je najvažnije, to je jedna notorna neistina. Fašizam je bio najveća opasnost svijeta, jer je fašizam bio u svojoj ideji zločin, bio je u svojoj izvedbi zločin - od početka do kraja. Kvislinzi su radili za fašističku Italiju i nacističku Njemačku, radili su isti posao koji su radili fašisti i nacisti. Ubijanje u logorima kod nas, bilo je samo olakšavanje, bilo je zato da imaju manje posla oni u Auschwitzu, Bürckenau, Matthausenu, Dachau. Dakle, zločinci su radili na istom poslu. I sada, proglašavati nekoga tko je bio na istom poslu sa fašističkim agresorom - da je on branio domovinu?! To jednostavno ne stoji. Jer ni jedan u Jasenovcu, ni jedan u Staroj Gradiški, ni jedan u stotinama logora nije kriv za nekoga na Bleiburgu, nije kriv za nekoga tamo tko je završio u fojbama u Istri. Nije kriv! Ali mnogi u Bleiburgu su krivi za mnoge u Glini, za mnoge u Jasenovcu i u drugim logorima. Nažalost to je povijesna istina koju mi moramo ponovo tumačiti. Ponovo moramo pozivati ljude da prihvate povijesne činjenice. Ja znam da oni nastradali u fojbama nisu imali suđenje, po svim procedurama kako se danas sudi. Ali sigurno da oni koji su bili ubijeni na Bleiburgu, ni oni nisu bili svi jednako krivi, niti svi jednako nevini. Ali proglasiti da su oni svi nevini? To jednostavno nije istina. Jer mnogi od njih su krivi, njih je trebalo suditi. Bez obzira koju će kaznu dobiti. Ali ih nitko nije smio likvidirati. U tome su oni žrtve, ali ne njih izjednačavati do kraja sa onima koji su pobijeni samo zato što su različiti... u logorima.

Razgovor s predsjednikom Stipom Mesićem za ovalnim stolom

Mi danas moramo rješavati današnje probleme. Vlada mora, a na tome ću i ja inzistirati, predlagati regulativu koja će privlačiti i kapital i tehnologiju upravo na one prostore koji su najviše nastradali u ratu. Jer nitko neće doći u Hrvatsku ako nema jamstvo sigurnosti. On mora biti siguran, on mora biti zaštićen i onda će se otvarati radna mjesta. Vukovar ima sjajnu perspektivu - ako uzmete njegov geografski položaj, ako uzmete Dunav kao najjeftiniju i najveću prometnicu danas u Europi i trebamo privlačiti sve one koji žele ulagati u proizvodnju. Vukovar je nekada bio najperspektivniji grad u bivšoj Jugoslaviji. Vukovar to mora postati ponovno, ali ne smije se okretati prošlosti. Prošlošću neka se bave povjesničari. Najnovijom poviješću koja još opterećuje našu javnost, neka se bave sudovi, a mi se okrenimo našim problemima. Ako sam dobro informiran, u Vukovaru se događa nešto što je malo čudno. Roditelji dovedu svoju djecu u vrtić, jedan u srpski, drugi u hrvatski, onda odu zajedno popiti kavu, a djeca su razdvojena. Jedni mogu zajedno piti kavu, a drugi su razdvojeni. Koja je to logika? Kako se predlaže, idemo napraviti vrtiće koje će međunarodna zajednica financirati i gdje će se govoriti engleski. Pa se nećemo nadmudrivati da li djeca govore srpski ili hrvatski. Pa neka govore engleski. Pa kome je engleski dosad smetao. Ja bih volio da ja znam engleski jer vidim koliko mi smeta što ne znam engleski. A tamo se bore da djeca ne nauče engleski. Koja je to logika? A samo zato što smo opterećeni pitanjima koja ne znače život. A ona pitanja koja život znače, njih se stavlja na stranu. Pozivam vas da vi pomognete da se na ovakav način i u suradnji rješavaju problemi. Da se kaže koji su to pravi problemi i na koji ih način možemo riješiti. Možemo ih riješiti aktiviranjem proizvodnje, jer je Hrvatska još uvijek uvozno orijentirana."

Marija Semenjuk predaje dar predsjedniku Mesiću

Na upozorenje iz protokola, da je vrijeme ovog susreta isteklo te da ga čekaju druge obveze, predsjednik Mesić se našalio: "Evo vidiš! I sad, kažu da ja ovdje upravljam.", a na dodatnu obavijest gospođe Biljane Kondić, da su, glede spomenutog vrtića, ljudi potpisali da žele takav vrtić, Predsjednik je malo i produljio susret:

"Pa evo vidite, to bi bio jedan lijepi početak. .... (Djelatnicima protokola: Samo još malo.) ... Ja sam u školu krenuo 1941. godine. Cijeli rat sam proveo uglavnom na slobodnom teritoriju. Poslije rata smo se našli u internatima, u školama, kasnije na sveučilištu, sa raznim biografijama. Nekom je otac bio četnik, nekom je bio ustaša, nekom je bio kulturbund, nekom je bio partizan, nekom domobran,... Imali smo razne biografije, ali nikada nismo igrali nogomet - partizanska djeca protiv domobranske djece, nego smo se dijelili tko bolje igra - taj je našao svoje mjesto. Dalje nitko nikoga nije pitao gdje mu je bio roditelj. A kod vas se dogodilo nešto što je opet ispod svake kritike, što je ispod svake dozvoljene granice, ako želimo zajednički život. Nešto što je za mene nerazumno. Ja sam završio fakultet, a za mnoge kolege nisam znao što su mu bili roditelji, gdje su mu bili roditelji u ratu. A mi smo počeli djecu dijeliti, mi se dijeliti. I kako nas mogu u Europi ozbiljno shvatiti. Te podjele Europa ne prihvaća! Nađite jednu zemlju u Europi danas, koja na svom dnevnom redu u parlamentu ima pitanje antifašizma! Pa antifašizam je pobijedio! To je bila najveća pobjeda protiv zla. To je bila pobjeda dobra nad zlom. I sada razgovarati o tome što je napravio fašizam - zna se što je fašizam napravio! A što se tiče antifašizma, on je u ideji i u izvedbi epopeja i jedno herojsko djelo. A da je bilo ekscesa, da je bilo pojedinačnih zločina - bilo je! Ali to ne umanjuje veliku zaslugu antifašizma da danas Europa može živjeti u demokraciji, a i mi, ako se potrudimo. Hvala!" #

Продовження з 1 ст.

Зал переповнений слухачами

в контексті культури України, провів історією від найдавніших слідів цивілізації на тих просторах, в континуітеті вдало вибраних епох, подій, напрямів мистецтва, історично-політичних обставин й наслідків та найвидатніших осіб - до цих часів. Виклад супроводжувався тематично удосконаленою проекцією, що збагачувало розповідь і надавало енергійний темп. Майстерність викладача виявилася і в тому, що таку широку тему вспів, без каліцтвення, відбути в нормальний, навіть короткий час викладу.

Автором виставки, як і фотографій, є пан Аті Салваро, котрий з великої кількості знімків знаменитих споруд, пам'ятників і площ багатьох міст та природи різних куточків України, вибрав для цієї нагоди біля 90 фотографій, які зробив подорожуючи Україною. Після згаданого викладу, виставку відкрив пан посол Віктор Кирик, який в принагідній промові, між іншим, сказав, що багато українців бажає відвідати Хорватію й побачити її красу, але він також впевнений, що багато людей, котрі побачать цю виставку, побажають відвідати й розглянути красу України. *С.П.*

Посол Віктор Кирик

Автор виставки Аті Салваро

Nastavak s 1. str.

USKRŠNJE PRVO CVJETANJE STARE PALMICE U ZAGREBU

Supružnici Hranilović

kod tetrapoda i za panahidu pokojnom papi Ivanu Pavlu II, te za svečanu misu povodom 65. obljetnice braka njenog uzgajatelja gospodina Drage Hranilovića (r. 1914.) i gospođe Paule (r. 1921., djevoj. Jančenić.), a koju je 9. travnja o.g. služio protojerej stavrofor Nikola Kekić.

Gospodin Hranilović je nekoliko godina prije početka II sv. rata dobio palmino sjeme od blaženog Alojzija Stepinca koji ga je donio iz Palestine. Od sjemena je brižno uzgojio palmicu, a prije par godina ju je poklonio spomenutoj crkvi.

Panahida za papu Ivana Pavla II

СЕМІНАР ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ

Продовження з 1 ст.

головував голова Союзу, Славко Бурда. На початку заступники міністра мали доповідь про виховання й освіту мовою національної меншини, а потім учасники оповіли про свій дотеперішній досвід та подали зауваження і пропозиції. Подібно до цього обговорені і так звані "літні школи". Окремо було присвячено увагу темі підручників.

Учасники семінару для викладачів

Найважливіший висновок був, щоб група в складі: Тетяна Ласек, Славіца Карпа, Тетяна Фудерер, Дарія Павлешен, Володимир Кубинський і Вера Павлович (керівник групи), протягом двох місяців зробила пропозицію шкільної програми на 2005/-2006 шк. рік., яка б терміново була подана на ухвалення згаданому міністерству. Побажаймо їм успіху!

U RIJECI ZAVRŠEN "RUŠNJAK 2005."

Dani rusinske i ukrajinske kulture koji su u Rijeci započeti 24. ožujka izložbom «Hrvatska viđena očima ukrajinskih slikara» iz osobne zbirke gospodina Davora Jelavića, nastavljeni su 13. i 14. travnja predavanjima magistre Zdravke Zlodi «Doseljavanje Rusina i Ukrajinaca u Hrvatsku i problem percepcije imena» i magistre, profesorice Katedre ukrajinistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu Rajise Trostinske «Ukrajinska književnost XX. stoljeća». Pored popularizacijskih predavanja na Danima rusinske i ukrajinske kulture snagama Kulturno-umjetničkog društva «Karpati» iz Lipovljana i Kulturno-umjetničkog društva «Joakim Hardi» iz Petrovaca bio je izveden i zabavni program. Mladi plesači Ansambla ukrajinskih plesova iz Lipovljana i iskusni glazbenici i pjevači vokalno-instrumentalnog sastava iz Petrovaca održali nastupe 15. i 16. travnja na riječkom Korzu ispred Radio-Rijeke. Uz pjesmu i ples gledatelji su imali jedinstvenu priliku kušati specijalitete naše nacionalne kuhinje, a cjelovečernji koncerti su se održali u dvorani «Filodramatika».

Na završnom koncertu Dana 17 travnja nastupili su ukrajinski umjetnici iz Bratislave: tenor Vasil Hricak uz klavirsku pratnju Oksane Zvinekove i recitatorica pani Hricakova. Po završetku manifestacije predsjednik društva «Rušnjak» Vladimir Provči je uručio sudionicima i predstavnicima organizacija koji su potpomogle manifestaciju originalne zahvalnice. *K.Tlustenko*

КОНСТИТУЦІЯ ПИЛИПА ОРЛИКА

Посольство України в Хорватії поінформувало, що - "Цього року в Україні відзначається **295-ліття прийняття Конституції гетьмана Пилипа Орлика,** яку було схвалено 5 квітня 1710 р. під назвою „Правовий уклад та Конституції відносно прав і вольностей Війська Запорозького".

Цей історичний документ, відомий як перша конституція в світовій історії державотворення (1787 р. - ухвалення конституції Сполучених Штатів Америки, 1791 р. - прийнято конституції Франції та Польщі), мав велику значимість для подальшої долі Української держави."

Пилип Орлик народився 11 жовтня 1672 р. у селі Косуті Ошлянського повіту на Віленщині (Литва). Єдиний гетьман у вигнанні, непохитний і послідовний борець за незалежну українську державу за походженням не належав до українців. Його батько був нащадком однієї з гілок чеських баронів Орликів. Мати походила із старовинного білорусько-литовського роду шляхтичів.

ПРИСЯГА ГЕТЬМАНА ОРЛИКА

(Уривок : початок і кінець)

Я, Пилип Орлик, новообраний Запорозького війська гетьман, присягаю Господові Богу, славленому в святій Трійці, на тому, що, будучи обраний, оголошений і виведений на знаменитий уряд гетьманський вільними голосами, за давніми правами та звичаями.....
..... обіцяю і повинність беру зберігати до вищих і заслужених у Запорозькому війську осіб пошанування й любов до всього старшого і меншого товариства, а до переступників, згідно артикулів правних, справедливість. У цьому мені. Боже, допоможи, непорочне се Євангеліє та невинна страсть Христова.

А те все підписом руки моєї власної і печаткою військовою стверджую. #

Національний банк України подав з 30 травня 2002 р. в обіг срібну монету (номінал 10 грн; маса 31,1 грамів; діаметр 38,61 мм; тираж 3000 штук) присвячений Пилипу Орлику (1672 - 1742 рр.), автору першої української конституції "Пакти та конституції законів та вольностей Війська Запорозького" (1710)

На **реверсі** монети зображено Пилипа Орлика, який стоїть в оточенні козаків-соратників, піднявши праву руку та тримаючи в лівій руці свиток з конституцією.

SUSRET S PREDSJEDNICIMA UKRAJINSKIH UDRUGA

Larisa Uglješić

Član Savjeta za ukrajinsku nacionalnu manjinu u RH, gospođa Larisa Uglješić, inicirala je susret s predsjednicima ukrajinskih udruga. Sjednica je održana 23. o.m. u Vukovaru, a na njoj su sudjelovali: Vasilj Voras, Vlado Karešen, Željko Has, Mirko Fedak, Slavko Burda, Vlado Kisilj, Slavica Karpa i Aleksa Pavlešin.

Gospođa Larisa Uglješić je informirala nazočne s tematikom i zaključcima XI-XIII sjednice Savjeta za nacionalne manjine RH, s posebnim osvrtom na poboljšanu transparentnost financiranja iz svih izvora, kao i još temeljitiju valorizaciju programa udruga nacionalnih manjina koji pretendiraju na financijsku potporu Savjeta. Da bi u Savjetu mogla čim bolje predstavljati i zastupati programe ukrajinske nacionalne manjine, zanimala se i za problematiku u spomenutim udrugama, radio i TV emisije za nacionalne manjine, mišljenja o ljetnoj školi, te održavanju manifestacija. #

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ ЗАЧАРОВУЄ УСІХ

U залі поступово один за одним гаснуть електричні вогники, а на авансцені з'являються ведучі. Вони стисло ознайомлюють присутніх з програмою свята і надають слово представникам мерії міста Карловця. Після ознайомлення з виставкою народного мистецтва "Жунац" розпочинається урочистий концерт. Усі очікують від учасників художньої самодіяльності чогось нового, оригінального і неповторного. Якраз на це й здатні учасники культосвітнього товариства "Речіца", яке діє в селі Речіца, що розташувалось неподалік від міста Карловця. Вже декілька років поспіль вони незмінні переможці та дипломанти загальнодержавних та міжнародних конкурсів.

Та раптом ведучі оголошують щось досі незвідане у тому краї: "А зараз послухайте у виконанні нашого ансамблю декілька українських народних пісень. Соліст – Михайлик Кубінський". В залі настала абсолютна тиша, яку перервали акорди української народної пісні "Зеленеє жито, зелене". Після другого її куплету звучать бурхливі оплески, які супроводжують увесь третій куплет пісні. Після цього звучить старовинна українська пісня "Місяць на небі", в якій останній куплет виконується в перекладі на хорватську. Залу знову переповнили бурхливі овації. Після того прозвучали ще "Розпрягайте, хлопці, коні" та "Ти ж мене підманула", які наприкінці виконання співала уже уся зала. Таким чином у середовищі, де не мешкають українці, зазвучала, заполонила серця українська пісня.

Місцеві жителі налагодили міцні зв'язки з родиною Кубінських у Карловці. Жодне святкування, жодна визначна дата не проходить без тісного співробітництва обидвох сторін. "Речічаки" прагнуть глибше вивчити і втілити в своїй програмі аспекти української культури, приймати участь в українських фестинах і культурних мірориємствах української меншини в Хорватії. З впевненістю можна сказати, що таку професійність у поєднанні з чутливістю до української пісні повинні відчути усі члени української спільноти в Хорватії та їхні друзі.

Карловац, 28 березня 2005 р.

HARAMBAŠIĆ O TARASU ŠEVČENKU

O životu i djelu ukrajinskog pisca i slikara Tarasa Grigorijeviča Ševčenka (1814.-1861.), napisano je vrlo mnogo, kako u Ukrajini, tako i izvan nje. Prirodno je da, kao temeljna osoba ukrajinske književnosti, i nadalje bude izučavan. Iz te impozantne pisane riznice odaberimo i prisjetimo se prvog ulaska Ševčenkovog pjesništva u hrvatski književni prostor.

Dionička tiskara u Zagrebu, u nakladi Matice Hrvatske, tiskala je 1887. godine "Pjesničke pripovijesti" - izbor Ševčenkovih pjesama u prijevodu Augusta Harambašića. (Prisjetimo se da je prvo izdanje zbirke pjesama Tarasa Ševčenka "Kobzar" tiskano u S.Peterburgu 1840., no u ovoj domeni za vrijeme i udaljenost vrijede druge relacije i mjerila.)

U tu knjigu, Harambašić je uvrstio osam pjesničkih pripovijesti i to: Začarana, Topola, Katarina, Služavka, Nevoljnik, Petrica, Neofiti i Hajdamaci (sa Ševčenkovim opaskama za bolje razumijevanje Hajdamaka), a kao uvod, uz Ševčenkov portret, na 29 stranica dao je i njegov cjelovit životopis s obiljem zanimljivih pojedinosti

Začarana.

Šumom šumi Dnjepar silni,
Srdit vjetar granje kosi,
Stare vrbe k zemlji svija,
Gorom žuto lišće nosi.
Bliedi mjesec u taj časak
Zä oblaci gdje god sine,
Kano čun na sinjem moru,
Sad se javi, sad umine.
Jošter nisu treći pietli
Zapjevali zorom ranom;
Samo ćuk je kadkad ćukn'o,
Samo jasen škripn'o granom.

Учитеся, браты мои,
Учитесь, чытайте,
И чужому научайтесь
И свого не цурайтесь:
Бо хто матир забуває,
Того Богъ карае.

Učite se braćo moja,
Učite se, štijte!
Vi i tudjem učite se,
I svog se ne sram'te!
Jer tko majku zaboravlja,
Toga i Bog kara!...

citiranih iz njegove autobiografije, te osvrt na književni rad.

Harambašić je istakao, da je Ševčenko znameniti ukrajinski pisac, i da je kao Bogom odabrani pjesnik svog naroda, kojeg neki kritičari s pravom stavljaju uz bok s Puškinom i Miczkiewiczem. Napominje, da je Ševčenkovo književno djelovanje naišlo u tadašnjoj Rusiji na mnoge protivnike, jer su u tome vidjeli književno-separatističke težnje nauštrb jedinstvenoj ruskoj književnosti. Nasuprot tome, imajući na umu da je Ševčenko većinu života proveo bez slobode - kao kmet, uznik ili prognanik sa zabranom pisanja i slikanja, pripovjedač i književni kritičar P.A.Kuliš kaže: "Da Ševčenka nije stigla sudbina progonstva, on bi postigao još i više."

S obzirom da je Ševčenko i rođen i umro krajem veljače, u to vrijeme se u Ukrajini i ukrajinskoj dijaspori tradicionalno održavaju večeri poezije Tarasa Ševčenka, a Ukrajinci u Hrvatskoj neka se pritom sjete i Augusta Harambašića koji je prvi svojim prijevodima približio Ševčenka i ovim prostorima.

Roman Biljak

"ТИХІ" АВТОРИ - ТУТ БІЛЯ НАС

Про книгу о. Володимира Кубинського "З Єрусалиму до Риму", що вийшла друком в Загребі 1996 р.

Отець Володимир Кубинський народився 1 квітня 1966 р. в селі Палашівка Чортківського району на Тернопільщині в Україні. В даний час він є греко-католицьким парохом біля Карловця, а також і викладачем на Кафедрі української мови і літератури на Філософському факультеті в Загребі. Попри те, що він є людина сімейна і батько трьох дітей, знаходить час успішно займатися і музикою. Менше відомо, що він є і автором видань, одним з яких є і книга "З Єрусалиму до Риму", яку 1996 р. видав Філософсько-теологічний інститут Товариства Ісусового в Загребі.

Сам автор про книгу пише:

"Для більш глибшого розуміння християнського вчення на сучасному етапі потрібно знати, яким воно було на самому початку, ознайомитися з панорамою специфіки тогочасного культурного та релігійного середовища. Зміст християнства на протязі двох тисячоліть змінювався під впливом багатьох теологічних тлумачень. Ці тлумачення поглиблювали розуміння Христової науки, однак залишали при цьому сліди свого часу. А тому-то нам доречно знову і знову повертатися до витоків християнства, відтворювати первинну картину існування Христової Церкви.

о. В. Кубінський

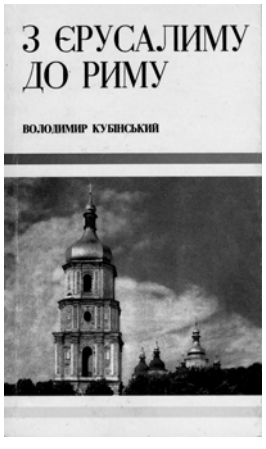

Завдання цієї книжки - наблизити читачів до першого періоду життя Христової Установи Спасіння, розкрити основні засади християнської віри, зробити екскурсію в політичне, культурне та релігійне середовище, в якому просочувалося в світ Ісусове євангеліє, дати відповідь українському читачеві на болючі питання сьогодення: "Чому саме Рим став Церковним центром? В чому виражається непомильність Святішого Отця? Що являє собою християнська догма? Коли почали святкуватися великі християнські свята? Скільки обрядів богослужінь існує взагалі? Що означає в Символі віри слово "єдиносущний"? З яких пір Символ віри почав вводитись в богослужіння?"...

Мета книжки - допомогти читачам зрозуміти, що Божа присутність в Ісусі з Назарету не була тільки "інтермецо" між двома великими історичними періодами, вона й тепер крокує разом з нами в майбуття. Вона - джерело життя. Кожного з нас супроводжує щоденно, спонукає жити справжнім християнським життям, кожне своє рішення сприймати як зустріч з Отцем, який, завдяки Ісусові, став і нашим Отцем." #

В О Д А

Науково-популярний фільм "Ті чудові тварини" мені і розважний й тому цікаво подивитися час від часу його реприз. Цього разу на телебаченні дивилася його з онукою й коментували під час, а і потім. Вона, між іншим, зауважила як і в жахливих подіях є симпатичні моменти, мов і в цім фільмі, коли після великого дощу надійшла вода, яка стихійно несе все перед собою, а на плаваючій колоді дві злякані мавпочки міцно обійнялися.

- От, як симпатично дурненькі ті мавпочки! Мудріше б їм було обійманням не триматися одній за другу, та міцніше триматися за колоду.

- А ти, дитинко, думаєш, що почуття, коли і кращі за страх, мають багато спільного з розумом. Природно є, що і люди часто реагують подібно.

- Відчуваю, що маєте на думці якусь подію. Оповідайте мені, прошу Вас.

- Біля містечка, де я колись жила, протікала невелика річка. Хоч місто було на широкому горбі, а в долині майже не було хат, вважалося, що місто якраз до річки, а далі вже село. Досить віддалене від інших хат було одне обійстя, де жила сім'я українських поселенців. Колись там був і млин, і тому там річка була глибша, і під час літа люди приходили купатися.

Махмуд, щоб полегшити літню спеку, прийшов скупатися в річці. З ним була і десятилітня дочка, а поніс і трирічного синочка. Знав, що там в галичан є рік старший хлопчик (чиє ім'я - Волєсьо, не міг ніяк правильно вимовити), та хай бабраються разом там, де вода "жабі по коліна".

Скупався, наказав дочці Айші пантрувати на малого, який з тим "Вулешком" там бризкався, а сам ліг на високому березі й взявся до газет.

Дочці скучно. Там нижче, поза вербою, її ровесниця - "Вулешкова" сестра Галя, купає корову. Піде туди, і з відтам може глянути на бахурів.

Хлопчики хляпали по воді, бризкали, кричали радісно... Молодший забіг трохи глибше - вода по його коліна, але вже нема піску і дно - слизька глина. Посковзнувся далі, де глибина йому лиш до паса, але ноги висунулись спід нього - забурлив головою у воду й не може встати - лиш тріпає ногами й руцями. Волєсьо, відчуваючи що діється щось страшне - закам'янів. Бачить, що той у воді все більше втрачає силу, й нарешті, ледве протиснувши голос, заґвалтував так, як єдине і вмів – подитячому українською мовою: "Топиться ляля!... Топиться ляля!... " Збирався з силами й кричав дужче й дужче. Ніхто не звертав уваги - діти весь час кричать. Коли малий кричав вже істерично, захриплим, не своїм голосом, теє Галю мов розбудило, прислухалася - закричала: "Utapa se dijete!!!" (Топиться дитина!)

Махмуд скочив, тих кілька кроків пробіг майже в два кроки й вхопив з води вже нерухому посинілу дитину з надутим животом. Старому світ проломився. Зайойкав з хлопських грудей, мов поранена звірина, а луки, відбиваючи звук, вертали той крик вдвічі, втричі, і мов би так само зміцнювали біль - розривали душу. Дівчата, плачучи, побігли явити людям. Махмуд нараз зірвався. Поклав дитину на траву й притиснув животик. Вода хлюпнула з уст. Повторив знов, та знов... - вода витекла. Тиснув дитячі груди, як без тями, ще і ще... Хлопчик дихнув, закашлявся, поступово нормально почав дихати, потім заплакав. Батько, ридаючи й цілуючи мокру голівку, пригорнув дитину на груди. Нараз озирнувся, побачив Волєся й, на повні уста, щиро дякуючи, покликав його підійти. Боячись кари, малий стояв з боку й не підходив. Від страху, витріщивши очі, - лиш дивився. Нарешті Махмуд збагнув, що хлопчик не розуміє тую мову. Сягнув в гаманець, витяг грубий банкнот й наставив його, жестом показуючи, що дарує. Малий обережно приступив, взяв банкнот, швидко відступив й побіг радісно кличучи: "Мамоооо!... Мамоооо!... Мамоооо!..."

* * *

Через п'ять або шість років, наприкінці літа, коли починаються дощі, сталося так, що півтори доби падав сильний дощ. Вода надійшла й річка розлилася по всій долині, а в частині, де її корито, була така гучна й швидка, що розвалила дерев'яні мости. Кожного року надходила вода, але такої ще не було. Чим вода в долинці дійшла до перших хат, люди позабиралися і пішли до сусідів, чиї хати трохи далі на горбку, куди вода не досягне. Лиш згадані галичани нікуди не пішли.

Махмуд нагадав собі галичан і зажурився. Здалека не було видно, що там діється, але їхня хата була у воді. З неї більше не можливо було вийти, бо течія понесе, а вода так гучить, що неможливо докликати. Вже вечоріло. Зібрав Милорада, Франю, Ахмеда й ще декілька міцних хлопів, та рушили підійти до тої хати. У воді, яка подекуди була і до поясу, дорогу намацували палицями - щоб не застрягнути в глибінь, а щоб кого вода не віднесла - трималися разом за грубий і довгий шнурок. Ледве дійшли.

Галицьке подвір'я, хоч біля ріки, було непомітно підвищене. Вода дійшла до муру з одного боку хати, але з другого боку, де вхід, залишилася частина подвір'я як острів, хоч в рівень з водою. Навіть і їхні діти не боялися, бо знали, що тут загрози нема. Лиш ріка страшно реве, та й і розмовляти треба крикливо. Ґазда пояснював, що якби була і більша вода, хата витримає, бо міцно мурована, а сім'я захиститься в кімнатках під дахом. Все-таки дозволив, щоб люди взяли дітей - хай спокійно сплять там, де не так гучно. Але, якби була небезпека, люди ґазді порадили, щоб запалив сніпок соломи й махав - вони прийдуть рятувати. Вже добре смеркалось, коли найміцніші хлопи взяли на плечі дівку й хлопчика й поволі обережно рушили через воду назад.

Хлопчики мали спати в одному ліжку. Шепотіли собі.

- І сюди чути як гучить. Я боюся ріки. А ти?

- Ні, я звик. Але ще ніколи на спав в чужій хаті й боюся темряви.

- *Аба* мені сказав, що ти мене врятував від втоплення і тепер, коли я з тобою, більше не боюся, що ріка гучить.

- Біля тебе і я не боюся темряви.

Притулилися під ковдрою один до другого й заснули, подаючи один другому відчуття блаженної безпеки.

- Бабцю, то як ті мавпочки в фільмі!

- Не зовсім так, але подібно.

Баба Зося

"MNOGONACIONALNOST" KAROLA WOJTILE - PAPE IVANA PAVLA II:
Poljak, Ukrajinac, Rusin, Bijeli Hrvat, Litvanac i/ili Židov

Kod pojedinih komentatora ili govornika je u ovo vrijeme aktualizirano rodoslovlje pokojnog pape Ivana Pavla II. Susrećemo se poklonici "ove ili one" teze, a često i oni koji bez poznavanja izvora - tek sugestivno prepričavaju "po čuvenju". Ne zaboravljajući da bi Papa trebao biti nadnacionalan, te ne favorizirajući nijedan stav glede nacionalnosti njegove majke, ovdje se daje izbor citata različitih tvrdnji iz raznih izvora tek s nakanom boljeg informiranja. Osim da je neosporno po ocu Poljak, za podrijetlo njegove majke od Bijelih Hrvata nije naveden pisani izvor jer je to usputna napomena dr. Adalberta Rebića u komentaru na televiziji. Uz navođenje izvora, da se izbjegne eventualna greška u prijevodu, citati su dani izvorno na jeziku kojim su pisani.

www.livejournal.com : **Неваляшні цидулки Мішки Козака - October 8th, 2003**

100 років тому на східній стороні Карпат жила русинка Емілія Качоровська. Ще замолоду вийшла заміж за польського унтер-офіцера і полишивши рідну домівку та родичів поїхала з чоловіком до Польші, до маленького міста Вадовіце. (.....) Зараз весь світ знає сина українки-русинки Емілії Качоровської, як папу Івана-Павла II.

Наше слово №34, 23 серпня 2003 року

Те, що Іван Павло II дійсно не приховує своєї спорідненості з українською землею, зафіксовано у багатотомній праці доктора Ісидора Нагаєвського «Історія Римських вселенських архиреїв», (.....) Там наводиться цитата кардинала Войтили (ще до обрання його папою – ред.), де він в Українському інституті в Гарварді заявив, що його св. п. мама Емілія була «русинкою», тобто українкою. (.....) В домі Качоровських розмовляли двома мовами: польською і українською. (.....) вони були греко-католицького обряду.

http://www.te-ga.com

Тернопільська Газета 25 (286) 2001 року

У засобах масової інформації про українські корені Івана Павла II говорилося неодноразово. У приватних розмовах нинішній Папа розповідав про те, що його мати Емілія Качоровська — русинка, тобто українка. Є інформація про те, що походить вона із сім'ї греко-католицького священика з Тернопілля. Папа ніколи офіційно цього не підтверджував, але й не заперечував.

http://kipiani.org

*В. Кіпіані, **"Українська правда"** (4 квітня 2005)*

Вони всі молилися і просили Господа прийняти втомлену душу 84-річного поляка (і трошки українця – його мама, Емілія Качоровська, була, як тоді казали, «русинкою») Кароля Войтилу. 264-го за ліком Римського первосвященика. Папа помер.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Emilia_Kaczorowska

Z Wikipedii, wolnej encyklopedii.

Emilia Kaczorowska (ur. 26 marca 1884 w Krakowie - zm. 13 kwietnia 1929) - matka Karola Wojtyły, późniejszego papieża Jana Pawła II. Córka Anny Marii Scholz (1853-1897) i Feliksa Kaczorowskiego (1849-1908). Podobnie jak mąż (ślub 10 lutego 1906 roku), wywodziła się ze skromnej rodziny rzemieślniczej. Była piątym z trzynaściorga dzieci krakowskiego tapicera. Członkowie jej rodziny pochodzili z małego galicyjskiego miasteczka – Biała koło Krakowa. Kształciła się w szkole zakonnej i była praktykującą katoliczką.

abc7news.com

- His mother, Emilia, was of Lithuanian descent.

Lithuanian Heritage Magazine 2005

....Karol Wojtyla, a noncommissioned officer in the Austro-Hungarian army, married Emilia Kaczorowska, a young Silesian of Lithuanian origin (At that time southeastern Poland was part of the Austro-Hungarian empire.) For their second son, Karol junior, the family history was a symbolic reminder of the period of Polish-Lithuanian unity in rebellion against Russia in the nineteenth century. As pope, Wojtyla addressed a particularly warm greeting to the Lithuanians.

Why the Pope's Mother, Emily Katz, is Likely of Jewish Descent

(CNN) -- Friends in Wadowice, a town of 8,000 Catholics and 2,000 Jews 35 miles southwest of Krakow, called Wojtyla "Lolek." Lolek was born in 1920, the second son of Karol Wojtyla (voy TIH wah) Sr., a retired army officer and tailor, and Emilia Kaczorowska Wojtyla, a schoolteacher of Lithuanian descent. [And most likely Jewish, her Anglocized name being "Emily Katz." Her wedding picture shows typical Jewish facial features.] – *John Christensen at CNN SPECIAL BIOGRAPHY on the Pope's Early Years, http://www.cnn.com/SPECIALS/1999/pope*

http://www.y-quest.net/wojtyla.htm

Der mosaische Jude Karol Józef Wojtyla ala Papst Johannes Paul II.

Seine früh verstorbene Mutter war eine geborene Emilia Kaczorowska. Dieser Name ist nicht polnisch, sondern polonisiert und setzt sich aus dem typisch jüdischen Namen 'Katz' (polonisierte Schreibweise: 'Kacz') sowie der Ortsbezeichnung ihres Geburtsdorfes 'Orowsk' zusammen.

www.jewwatch.com

JEW WATCH OUTS POPE JOHN PAUL II HE IS OF PROBABLE JEWISH DESCENT

The Pope's mother was Emily Katz, whose Polish name is "Emilia Kaczorowska," which is usually Anglicized by American immigrants to the familiar sounding, "Emily Katz."

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM

I z d a v a č :
Društvo za ukrajinsku kulturu
Товариство української культури
Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA
Poslovni račun kod Zagrebačke banke
2 3 4 0 0 0 9 – 1 1 1 0 0 4 5 8 6 9

Naša gazeta izlazi 10 puta godišnje
prve nedjelje u mjesecu
sa stankom u srpnju i kolovozu
Tehnički i glavni urednik:
A l e k s a P a v l e š i n
E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr

Tisak: FILEDATA d.o.o.
Boja – elektroničkim pisačem
U Zagrebu, 01.05.2005.
Naklada: 300 primjeraka
Tel. Društva i uredništva:
01 / 4635-884

НОМЕР (33) 6
BROJ
05.06.2005.
P I K IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

PETROVAČKO ZVONO 2005.

U subotu i nedjelju, 21. i 22. svibnja o.g., pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine RH, u Petrovcima je održana 32. manifestacija kulture Rusina i Ukrajinaca RH "Petrovačko zvono 2005" koju su organizirali Savez Rusina i Ukrajinaca RH i KUD "Joakim Hardi" iz Petrovaca.

Na središnji dio programa, koji je najavio predsjednik Saveza Slavko Burda, a otvorio veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj Viktor Kyryk, **Str 5**

СТЕЖКАМИ ПРЕДКІВ
Липовлянці відвідали Україну й Лемківщину в Польщі

Липовлянці на Лемківщині: третя зліва - Текля Явиляк, з населенців єдина нині жива лемка, яка тут народилася. Позаду місто Ясло, а ще далі – горби, де є села, з яких походять липовлянські лемки

Липовлянське КМТУ "Карпати", 26-29 травня ц.р., організувало для своїх членів чотириденну туристичну подорож в західну частину України, а під час повернення - і відвідини міста Ясло на Лемківщині в Польщі. **Стор 6**

SEMINAR ZA UREDNIKE I NOVINARE U MEDIJIMA I PROGRAMIMA NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Sudionici seminara u Vodicama 28-30 travnja 2005.

U organizaciji Savjeta za nacionalne manjine RH i agencije STINA, u Vodicama je od 28. do 30. travnja održan Edukativni seminar za urednike i novinare u medijima nacionalnih manjina i medijskim programima koji se bave nacionalnim manjinama. **Str.4**

ВІДЗНАЧЕННЯ 60-ої РІЧНИЦІ ПЕРЕМОГИ У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ 1941-1945 р.р.

З нагоди відзначення 60-ої річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 р.р. **9 травня ц.р.** в придунайському місті Батіна, де поховано більше тисячі радянських воїнів, традиційно було проведено церемонію покладання вінків до пам'ятника полеглим бійцям Третього Українського фронту, які загинули у листопаді 1944 року. Згаданий захід було організовано спільними зусиллями Посольства України в Республіці Хорватія та Посольства **Стор 2**

Посол, Віктор Кирик, і аташе з військових питань, Володимир Кондратюк покладають вінок

КАЛИНОВИЙ ПРАПОР НАД РЕЙХСТАГОМ

Віктор Шпак, "Урядовий кур'єр" 12.05.2005. , (уривок)

Рейхстаг, 30 квітня 1945 р.

Як відомо, Прапор Перемоги над рейхстагом у травні 1945 року встановили росіянин Михайло Єгоров і грузин Мелітон Кантарія, удостоєні за цей подвиг високих звань Героїв Радянського Союзу. А тим часом у фондах Центрального архіву Міністерства оборони Російської Федерації серед багатьох документів воєнної пори зберігається "Бойова характеристика прапороносців", підписана командувачем 3-ї ударної армії генерал-полковником Кузнецовим і членом військової ради армії генерал-майором Литвиновим, в якій наводяться не два, а три прізвища героїв: "Відважні воїни: комуніст лейтенант Берест, комсомолець сержант Єгоров і безпартійний сержант Кантарія встановили прапор Перемоги над будівлею німецького парламенту 30 квітня 1945 року". То хто ж такий лейтенант Берест і чому його ім'я досі залишається мало кому відомим?... (.....)

Подібна ціла стаття на стор. 9

ВІДЗНАЧЕННЯ 60-ої РІЧНИЦІ ПЕРЕМОГИ У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ВІЙНІ 1941-1945 р.р.

Продовження з 1-ї стор.

Російської Федерації. В урочистостях взяли участь представники урядових кіл Хорватії, дипломатичного корпусу акредитованого в Хорватії, організацій антифашистів, ветерани, культурні, громадські діячі, члени товариства українців і русинів, а також представники засобів масової інформації.

В рамках церемонії присутні мали змогу відвідати музей Меморіального комплексу "Батинська битва" в м.Батіна, де серед багатьох експонатів було представлено також підбірку документальних фотографій, наданих Меморіальним комплексом "Національний музей історії Великої Вітчизняної війни в Україні 1941-1945рр.". До присутніх з промовами виступили Посол України В.А.Кирик та заступник посла Російської Федерації Б.І. Медвєдєв. У своєму зверненні В.А.Кирик відзначив героїзм бійців Третього Українського фронту, які віддали своє життя в ім'я майбутнього нових поколінь, встановлення миру і захисту гідності людини. Під час покладання вінків, почесна варта збройних сил Республіки Хорватія військовими почестями вшанувала пам'ять полеглих воїнів.

Посольство України в РХ

МУЗИКАЛЬНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР, ПРИСВЯЧЕНИЙ ІВАНУ ФРАНКУ

Іван Я. Франко

Молоде, порівняно з іншими, українське Культурно-просвітнє товариство «Іван Франко» із Вуковара 29 травня підготувало і провело музикально-літературний вечір, присвячений письменнику, на честь якого назване товариство. Програма, яку підготували члени товариства - співаки хору під керівництвом Лариси Углешич і українські діти - учні 3 вуковарської загальноосвітньої школи, в якій програма і відбувалася, під керівництвом своєї учительки Тетяни Ласик була зроблена дуже цікаво. На зміну хору, який і відкрив вечір, прийшли маленькі співаки і декламатори; мала місце навіть і маленька театральна вистава, яку приготували учні за мотивам твору Івана Франка. Біографія великого письменника теж прозвучала на вечері і то двома мовами: українською і хорватською. А закривав вечір знов хор, який наприкінці заспівав європейський гімн – «Ода радості».

Приємно підкреслити, що на вечір прийшло дуже багато гостей не тільки з Вуковару і сусідніх Петрівців і Міклушевців, але і з Осієка, Вінковців, Славонського Брода і Загреба. Після закінчення програми голова товариства, Василь Ворас, надав слово голові Союзу русинів і українців, пану Славку Бурді, який привітав гостей і членів товариства, подякував їм за такий цікавий вечір і трішки розповів про план роботи Союзу на майбутній період.

На подарунок від Центральної бібліотеки русинів і українців РХ товариство отримало маленьку виставку, яка розповідає про життя і творчість Івана Франка, а має і декілька цікавих ілюстрацій. *Катирина Тлустенко*

OBILJEŽAVANJE DANA NACIONALNIH MANJINA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE

U okviru obilježavanja Europskog tjedna, u Iloku je 7. svibnja održana manifestacija povodom Dana nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije.

Ovo je druga po redu manifestacija koju organizira Koordinacija nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije, a ove godine domaćini održavanja manifestacije su pripadnici slovačke nacionalne manjine.

Na svečanosti su bili nazočni članovi Koordinacije, odnosno predstavnici i predsjednici županijskih Vijeća bošnjačke, mađarske, njemačke i austrijske, rusinske, slovačke, srpske i ukrajinske nacionalne manjine, zatim župan vukovarsko-srijemski Nikola Šafer, predstavnici nevladine organizacije VIMIO, članovi KPD i KUD-ova, te drugi gosti.

Prije početka programa sudionici su pripremili štandove na kojima su izložili široku paletu specijaliteta nacionalne kuhinje, knjiga, narodnih rukotvorina te drugih eksponata. Sadržaj programa manifestacije omogućio je prisutnima saznanja o životu, kulturi, običajima, organizaciji i aktivnostima nacionalnih manjina na ovim prostorima, a u desetominutnom nastupu svake nacionalne manjine, izvođači su kroz kulturni amaterizam prikazali sažetke svoje kulturno-umjetničke baštine.

U ime ukrajinske nacionalne manjine skup je pozdravio Petar Stupjak - član Koordinacije i predstavnik ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije, a od izvođača, Ukrajince je na manifestaciji predstavio zbor KPD-a «Ivan Franko» iz Vukovara.

Nakon programa domaćini su priredili večeru u prostorijama Slovačkog doma nakon koje je uslijedila glazba i ples za sve nazočne.

Marija Semenjuk

OBILJEŽAVANJE MJESECA MAJKE BOŽJE, DANA MAJKE I OBITELJI

Međunarodni multinacionalni skup «Živa enciklopedija» održan je 8. svibnja u Vukovaru povodom središnjeg obilježavanja mjeseca Majke Božje, Dana majke i Dana obitelji.

Organizatori skupa su Pastoralni centar «Sv. Bono» - Vukovar, Savez Ukrajinki RH - Vukovar, Ukrajinsko udruženje žena u RH - Lipovljani, Asocijacija kršćanske obitelji Ukrajinaca RH - Vukovar, ZKPU predavača ukrajinoznanstva RH - Slavonski Brod, u suradnji sa školama u kojima se izučava ukrajinski jezik i kultura: OŠ «A. M. Reljković» - Bebrina, PŠ Kaniža, PŠ Šumeće, OŠ «Hugo Badalić» - Slavonski Brod, Treća OŠ Vukovar i PŠ Petrovci, OŠ «Josip Kozarac» - Lipovljani, te uz punu suradnju Predstavnika ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije – Petra Stupjaka, Vijeća ukrajinske nacionalne manjine Općine Bogdanovci (selo Petrovci), Skupine ukrajinske mladeži RH, Petrovci i «Plast» ukrajinska mladež u RH - Lipovljani.

Pokrovitelji ove manifestacije su bili Vlada RH - Ured za nacionalne manjine; Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti RH; Općina Lipovljani, te VIMIO Vukovar.

Cjelodnevni program počeo je u jutarnjim satima polaganjem vijenaca na Križu na ušću rijeke Vuke u Dunav, jutarnjom misom u grkokatoličkoj crkvi «Krista Kralja», potom u crkvi «Sv. Filipa i Jakova», a u poslijepodnevnim satima održana je tribina stručnog savjetovanja i educiranja u Pastoralnom centru «Sv. Bono».

Glavna tema tribine vezana je uz obitelj kao temelj kulture i osnovni nositelj ekumenizma, a govorilo se i o zlostavljanju u obitelji, krizama suvremenih obitelji, trgovanju ljudima, ženama u ulozi odgoja, duhovnosti u obitelji, te drugim aktualnim temama vezanim uz obitelj. Cilj skupa je upućivanje u značaj primjerenog odgajanja djece i mladih na osnovama važnih životnih principa obitelji, ljubavi prema bližnjem, te promicanje bogate kulturne baštine u procesu globalizacije i predstavljanja važnosti jezika svake nacije. Na prikladnu temu izlagali su vukovarski gvardijan , fra Zlatko Špehar, Anica Birač, Dragana Stojić, Slavica Panjkov-Karpa, Helena Kuharić, Tatjana Lasek, Oljga Bilecka a pročitan je rad Margite Žagarove koje nije bilo na skupu.

Između tematskih izlaganja priređen je kulturni program u kojem su nastupali KPD «Dunav» iz Vukovara, Udruga Nijemaca i Austrijanaca iz Vukovara, KPD «Ivan Franko» Vukovar, crkveni dječji zbor crkve «Sv. Filipa i Jakova» Vukovar, Asocijacija kršćanskih obitelji Ukrajinaca RH, ZKPU predavača ukrajinoznanstva, «Plast» ukrajinska mladež RH, te djeca iz već spomenutih škola u kojima se izučava ukrajinski jezik i kultura.

Marija Semenjuk

Sastavni dio ove manifestacije bili su i programi u vidu predavanja i susreta koji su obavljeni narednih dana u Lipovljanima (09.05.), Zagrebu (10.05.), te u Slavonskom Brodu (11.05.) i obližnjim mjestima - Bebrini, Šumeću i Kaniži. Koncept programa bio je sličan - nakon uobičajene mise u i inače redovitom terminu za mjesnu crkvu, priređen je poseban susret zainteresiranih sudionika, uz kraće predavanje na odabranu temu (u Lipovljanima npr. - Problem trgovine ljudima), ili improvizirani razgovor (u Zagrebu je 6-7 slušatelja kratko upoznato s radom ženske humanitarne udruge iz Harkova u Ukrajini), te, osim u Zagrebu, kraći dječji program i glazba na banduri. Nisu sasvim jasni razlozi više nego skromnog odaziva sudionika. ***NG***

U HNK PROMOVIRANO "DESETLJEĆE ZA ROME"

U Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, 2. svibnja o.g., pred brojnim uzvanicima i predstavnicima udruga Roma i drugih nacionalnih manjina predstavljen je Vladin akcijski plan "Desetljeće za Rome 2005.-2015.". Spomenuti Vladin akcijski plan predstavio je predsjednik Vlade RH dr.sc. Ivo Sanader koji je naglasio da je Desetljeće pokrenuto da bi se prava koja su Romima osigurana u zakonodavnom sustavu provela u djelo, da im se osiguraju i izjednače uvjeti života s ostalim građanima, uz očuvanje njihova identiteta, kulture, jezika i tradicije. Dopredsjednica Vlade RH Jadranka Kosor, koja je i predsjednica Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome, istaknula je da se Hrvatska u tom dokumentu koncentrira na četiri područja - odgoj i obrazovanje, stanovanje, zdravstvenu zaštitu i zapošljavanje i da je za taj akcijski plan odobreno 60 milijuna kuna.

Nazočnima se obratila i mr.sc. Milena Klajner

Nakon predstavljanja "Desetljeća za Rome 2005.-2015.", izveden je prigodan program u kojem su Romi, na visokoj umjetničkoj razini, predstavili dio svoje kulturne baštine i stvaralaštva. Sudjelovali su orkestar, vokalni solista, dramska grupa i plesne skupine. U programu su sa svojim točkama sudjelovali i balet HNK te operna pjevačica Sandra Bagarić (uz pratnju glasovira). Najzdušniji aplauzi su dopirali s galerije, koju su popunila romska djeca koja su program pratila s primjerenom pozornošću i najiskrenijim oduševljenjem.

Nakon promocije priređen je domjenak, prije kojeg su nazočne pozdravili predstojnica Ureda za nacionalne manjine mr.sc. Milena Klajner, predstavnici Svjetske banke, Instituta "Otvoreno društvo" te predstavnici Roma. Priređeno je i simpatično iznenađenje u vidu nastupa romske učenice Sabine Muratović koja je, očito dobro se pripremivši, recitirala poeziju.

Romska plesna skupina na sceni HNK

SEMINAR ZA UREDNIKE I NOVINARE U MEDIJIMA I PROGRAMIMA NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Nastavak s 1. str.

Seminar pod nazivom **ULOGA MEDIJA U PROMOVIRANJU KULTURE MANJINSKIH PRAVA I MEĐUETNIČKE TOLERANCIJE** imao je cilj doprinijeti osposobljavanju urednika i novinara u spomenutim medijima i programima da manjinsku problematiku mogu kvalitetnije i adekvatnije prezentirati široj javnosti te doprinijeti senzibiliziranju javnosti i tzv. većinskih medija za manjinsku problematiku.

Kao predavači nastupili su i saborska zastupnica mr.sc. Zdenka Čuhnil i predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer

Tridesetak sudionika seminara slušalo je izlaganja eminentnih stručnjaka na sljedeće teme: "Ustavni zakon o nacionalnim manjinama: postignuća i prepreke"; "Uloga medija u promoviranju manjinskih prava"; "Nacionalne manjine i pravo na medije"; "Civilni sektor i medijski tretman manjinskih pitanja"; "Manjine u medijima: kako izbjeći marginalizaciju, senzacionalizam i politizaciju manjinskih pitanja"; "Borba protiv medijske getoizacije manjinskih pitanja"; "Kako manjine trebaju komunicirati s javnošću"; "Primjeri dobre prakse: Kako manjinske probleme učiniti medijski relevantnim za širu javnost". Nakon svakog izlaganja sudionici su predavačima postavljali dodatna pitanja, te iznosili svoja mišljenja, zapažanja i iskustva na aktualnu temu.

Na kraju seminara su usvojeni sljedeći **zaključci:**

- Udruge nacionalnih manjina i njihova glasila mogu i trebaju biti važan činilac promocije kulture manjinskih prava , interkulturalizma i tolerancije kako u svojim etničkim zajednicama tako i prema široj javnosti (i većinskom narodu).

- U tom cilju treba razviti suradnju manjinskih udruga i manjinskih glasila kako bi se pokrenuli mogući zajednički medijski i informativni projekti (specijalizirana medijska agencija , manjinske novine i sl.) kroz koje bi se manjinska problematika , manjinske aktivnosti i uopće značaj i uloga manjina u demokratskom društvu mogli prezentirati široj javnosti.*

- Pomoći udrugama nacionalnih manjina da na višim profesionalnim standardima razviju svoj informativni rad i svoja medijska glasila (novine , radio i TV programe , web stranice).

- Razviti medijske projekte u nacionalnim medijima (posebno na HRT-u) koji će osigurati odgovarajući medijski tretman manjina i to na način da se izbjegne njihova medijska getoizacija.

Dr.sc. Siniša Tatalović

- Posebno pomoći romskim udrugama da razviju svoje medijske i informativne projekte.

- Stalno osposobljavati aktiviste u manjinskim udrugama na pitanjima razvoja odgovarajućih strategija odnosa prema javnosti te razvoja kvalitetnog programa kao medijatora tih strategija.

- Poticati uključivanje novinara iz redova nacionalnih manjina u redakcije vodećih hrvatskih medijima

-Educirati i razvijati profesionalne i etičke standarde među urednicima i novinarima u javnim, nacionalnim medijima u vezi izvještavanja o manjinama.

- Primijeniti u potpunosti odredbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, zakon o HRT-u, zakona o medijima, kako bi se izbjegla postojeća medijska marginalizacija nacionalnih manjina.

Potrebno je koristiti iskustva tranzicijskih zemalja koje su ušle u Europsku uniju u smislu dogradnje postojeće legislative sa standardima Europske Unije.

- Pokrenuti sustavna medijska istraživanja kako bi se stekao što bolji uvid u medijsku prezentaciju manjina i na osnovu toga poduzimati odgovarajuće edukativne akcije , javne kampanje i druge aktivnosti koje doprinose boljem tretiranju manjina u društvu. #

*) *Ovaj prijedlog je dao urednik Naše gazete Aleksa Pavlešin, a neovisno o tome, istu koncepciju je sljedeći dan u svome predavanju izložio i dr.sc. Siniša Tatalović.*

KORDINACIJA HRVATSKIH DRUŠTAVA PRIJATELJSTVA SVEČANO OBILJEŽILA 60. OBLJETNICU POBJEDE NAD FAŠIZMOM

U dvorani je postavljena izložba dokumentarnih fotografija s bjeloruskog fronta, a među uzvanicima je bio i veleposlanik Ukrajine Viktor Kyryk (prvi s lijeva)

Koordinacija hrvatskih društava prijateljstva, pod rukovodstvom Andrije Karafilipovića, priredila je 04. svibnja u Slovenskom domu u Zagrebu svečano obilježavanje 60. obljetnice pobjede nad fašizmom. Među uzvanicima bili su izaslanik predsjednika RH, veleposlanici Kine, Norveške, Njemačke, Ruske Federacije, Slovačke, Slovenije i Ukrajine, te brojni društveni djelatnici.

Nakon prigodnih govora na temu antifašističke borbe, izveden je glazbeni program u kojem je sudjelovalo dvoje ruskih opernih pjevača i zbor "Lira" židovske općine u Zagrebu. Uz djela klasike, pretežni dio programa bile su pjesme u slobodarskom duhu iz vremena II. svjetskog rata, a spomenuti pjevači su i recitirali prigodnu poeziju iz istog perioda.

Nakon svečanog programa priređen je domjenak na kojem pojedini veleposlanici nisu primijećeni. #

Nastavak s 1. str.

kao uzvanici, odazvali su se članovi Savjeta za nacionalne manjine Larisa Uglješić i Gabrijel Takač, koji su nazočnima prenijeli pozdrave predsjednika Savjeta Aleksandra Tolnauera, kao i njegovu ispriku zbog nemogućnosti prisustvovanja, pomoćnik ministra obrazovanja, znanosti i sporta Mirko Marković te predstavnici društava-sudionika. Možda zbog "krovne" samodovoljnosti, predstavnike ukrajinskih društava koja nisu članice Saveza nije se ni formalno obavijestilo o manifestaciji, a kamo li pozvalo kao goste. Oni su ipak, samoinicijativno, svojom nazočnošću donekle uvećali ne baš pretjeranu brojnost publike.

Dobrodošlica s kruhom i solju

Prvog dana održavanja manifestacije priređen je šahovski turnir, otvorena je (konačno bar malo i uređena) etnografska zbirka te izložba slika Vladimira Provčija i Larise Baćani, održana je literarna večer (svojedobno "Pome do partizanoh"), nakon koje su gosti iz Ruskog Krstura održali kraći koncert, a najavljeni nastup ansambla iz Ukrajine je izostao. U spomenutoj literarnoj večeri poeziju rusinskih autora govorili su učenici III. osnovne škole iz Vukovara, a "Šezdysjatnyky" je predstavilo pet studenata ukrajinskog jezika i književnosti Filozofskog fakulteta iz Zagreba.

Nedjeljni dio programa je otpočeo polaganjem vijenaca kod središnjeg križa na mjesnom groblju, a planirani "Okrugli stol" nije održan zbog izostanka sudionika.

Gabrijel Takač, Larisa Uglješić, Viktor Kyryk i Slavko Burda

Pomalo zbunjuje tendenciozno uvrštavanje i inače redovite nedjeljne mise kao sastavnog dijela manifestacije. Naime, s jednako ugodnim i usklađenom specifičnim crkvenim pučkim pjevanjem, ona bi bila odslužena i bez manifestacije, a usput rečeno, osim predsjednika Saveza, ostalih predstavnika sudionika manifestacije na bogoslužju nije ni bilo.

Program je nastavljen nastupom dječjih skupina i solista u "Petrovačkom zvončiću". Nastupili su članovi osam društava i učenici područne škole u Petrovcima. Općenito, djeca su sasvim ozbiljno shvatila svoju zadaću, što je (unatoč izvjesnim prezahtjevnim koreografskim pretenzijama) već samo po sebi simpatično. Uspjelije točke su bile one koje su i sadržajem primjerene djeci, jer su im djeca razumijevanjem i izvedbenim mogućnostima sasvim dorasla.

Nedjeljno poslijepodne je popunjeno središnjim dijelom manifestacije pod nazivom "Poklon na spomen", a tumačenje naziva "Petrovačko zvono" ovaj put je bilo dano s antifašističkom konotacijom. Nastupili su izvođači iz svih društava (osim iz Šumeća) članica Saveza te gostujuće HKUD "Seljačka sloga" iz Stare Dubrave. Unatoč problemu dobne smjene plesača u pojedinim društvima, folklorno-plesni program se pokazao uspješnijim od vokalnog. Od zborova je "Ivan Franko" iz Vukovara, unatoč nepotpunom sastavu, bio na primjerenoj razini, te donekle i zbor KUD-a Rusina i Ukrajinaca iz Rieke, a ostali su sebi otežali izvedbe neusklađenošću svojih mogućnosti s prezahtjevnom aranžmanskom idejom. Dueti (i solisti) su izgleda prepušteni sami sebi.

"Svadba" u dječjoj izvedbi

Unatoč velikom trudu animatora kulture u Savezu, Zvonka Kosteljnika, možda zbog premalo organizacijske podrške u projektu s ovim brojem sudionika, za ovogodišnje "Petrovačko zvono" bi se moglo reći da je proteklo umjereno uspješno, odnosno - znali smo vidjeti i bolje. A.P.

SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA SAVEZA RUSINA I UKRAJINACA RH

Za razliku od prethodnih, ovogodišnja četvrta sjednica predsjedništva Saveza Rusina i Ukrajinaca nije održana u Vukovaru. Naime, sukladno prijedlogu da se sjednice održavaju i u drugim središtima, ovaj put su domaćin bili Lipovljani. Na sjednici, održanoj 05. o.m., bili su nazočni i predsjednici udruga-članica koji nisu u sastavu predsjedništva, kao i predsjednik nadzornog odbora, glavni i odgovorni urednik "Nove Dumke" te drugi - ukupno dvadesetak osoba. S obzirom da udruge iz Brodsko-posavske županije nisu u Predsjedništvo dale svog predstavnika, Predsjedništvo je imenovalo Željka Hasa iz Kaniže, kao privremenog predstavnika. (Usamljeni komentar da to nema utemeljenja u Statutu prošao je bez učinka.)

Uz standardne točke dnevnog reda (usvajanje prošlog zapisnika i sl.) kao ključne teme bila su pitanja donošenja prijedloga školskog plana i programa (rad komisije), operacionalizacije izdavaštva, prostora za rad društva "Ivan Franko" iz Vukovara, autorskih honorara, analiza održanog "Petrovačkog zvona 2005", pripreme za ovogodišnju "Ljetnu školu", te i druge manje teme.

Od brojnih zaključaka ovdje će se navesti onaj da će se ovogodišnja "Ljetna škola" za "osnovce" održati u Orahovici u periodu 04.-12. srpnja, te da je analiza "Petrovačkog zvona 2005" prošla s poprilično primjedbi, uz navođenje objektivnih i subjektivnih uzroka.

S obzirom da je sjednica bila u osnovnoj školi "Josip Kozarac", na kraju je upriličen susret s njenim ravnateljem Vladom Neralićem koji je, izrazivši žaljenje da nastavu ukrajinskog jezika pohađaju tek tri učenika, pohvalio dobar rad nastavnice Tatjane Lasek. #

Липовлянці відвідали Україну й Лемківщину в Польщі

Продовження з 1 стор.

Крім водіїв в групі було 44 особи, серед котрих і голови чотирьох товариств, з якими "Карпати" мають довгу співпрацю. Головні пункти відвідин були міста Івано-Франківск і Львів, а завдяки тому, що подорожувало ся "власним" автобусом ("Антіша - бус" зі Славонського Брода), зроблені цікаві прогулянки до Яремчі і Галича. Ведуча в подорожі була пані Іванка Слота, а допомагали голова т-ва Мірко Федак, о. Ярослав Лещешин (котрий, користуючись своїми енциклопедичними знаннями, оповідав на теми у зв'язку з краями, якими проїжджали, подаючи багато історичних, географічних, релігійних та інших даних), пані Лариса Юраіч і пан Антон Мерхаут. Треба похвалити добру організованість і терміново полагоджені всі важливі моменти не лише щодо організації подорожі, а й щодо розміщення та харчування, а в цьому також допомогло Посольство України в РХ і приятелі в Україні (напр. панна Марина Дехтяр в Івано-Франківську). Це перша велика група хорватських українців, котрі відвідали незалежну Україну з туристичною метою.

Подорож формально почалася в Липовлянах 25 травня після вечірньої літургії, а дійсно - завтра, коли ступили в Україну, їхали через Карпати, біля мукачівського замку й далі в Івано-Франківськ.

Смачний обід і добре вино в гарному амбієнті ресторану "Колиба" відразу відхилили втому від 20-годинної поїздки на автобусі. Персонал був такий приємний, що навіть, коли випадково запитано як приготована одна з страв, кухарки відразу прийшли і оповіли (приємна несподіванка). Після розміщення в готелі залишилося ще досить часу, щоб розглянути місто й побачити історично знамениті споруди, а завдяки розповіді пані професорки Наталії Маковій, дізнатися про відомих людей і історичні події. В п'ятницю 27-го відвідали в Карпатах містечко Яремчу, бачили гору Говерлу й ріку Прут, від пані Маковий почули сентиментальну легенду про них, а також історичні факти і легенди про Довбуша. Зокрема було цікаво слухати про героїзм УПА в цих краях, а і бачити, біля кожного села або більшого роздоріжжя, високі могили з хрестами й тризубами (таким способом люди вшановують пам'ять загиблих українських повстанців). Було жаль покидати цю красу в Карпатах, але хотілося побачити і давній Галич. З високого горба над Дністром, де колись була згадана фортеця, на широко і в далину видно Галичину, а в грудях росте якесь невідоме, піднесене, тремтливе почуття. Напилися живої води з джерела давньої Княжої криниці (кажуть, що аж тепер і ми справжні галичани), розглянули залишки руїн Успенського собору та Крилоську Успенську церкву, могилу й музей. Пані гід між іншим оповіла, що одна з теорій про місто говорить, що його збудував білохорватський князь Гал, а на дні одного давнього гончарського черепка є знак типу свастики, який походить з давньоіранської культури (арії), яким користувалися і білі хорвати.

В Івано-Франківську - між символами сходу і заходу України

У Галичі напилися води з Княжої криниці - аж тепер і ми справжні галичани

Співаючи разом цілою дорогою під супровід пана Михайла Семенюка на акордеоні, пізно увечері приїхали у Львів і розмістилися у новому невеликому готелі з дуже гарними номерами. В суботу відвідали Високий замок, звідки видно майже цілий Львів, а потім зійшли оглянути центр. Подивилися 2-3 майдани, Ринок, 2-3 церкви... З якоїсь причини комунікація з туристичним гідом не вдалася найкраще, легенька метушня і перемогло бажання піти на базар. А на базарі- сувеніри, ремісничі вироби, старовини, картини і багато вишивок - настільники, рушники, сорочки... "червоними і чорними нитками". Цікаво було торгуватися й звернути розмову на іншу тему, щоб лиш розмовляти й почути цей твердий галицький акцент. Після цього можна було розглядати за власною ініціативою: я спацерував "стометрівкою" (що до промовців - львівський Гайд Парк) - допитував й розмовляв, відвідав пам'ятник Шевченкові, де молодята, повінчавшись, приходять покласти квіти, потім Матір Божу, котру з середини площі колись-то відсунуто в бік щоб поставити пам'ятник А.Міцкевичу), а перед котрою люди моляться (і щойно вінчані молодята). Для Шевченківського гаю вже було запізно.

Пороги ріки Прут

На стор. 7

С Т Е Ж К А М И П Р Е Д К І В

Продовження з 6 стор.

Спільну вечерю замовлено в ресторані з гуцульським амбієнтом. Озерце, на берегу є великі дерев'яні трембітарі, дерев'яний будинок ресторану, а в середині на стіні розвішені народні костюми, тканння, топірці... В куточку - мисливські трофеї. Їжа до смаку, а накривають на стіл дівчата в костюмах. Українська музика - ми потанцювали. Майже все гарно (крім незвичайної ідеї шинкаря, як взяти з гостей гроші за напої).

Галичина. Дивлячись з Галича

На недільній літургії були в церкві Св. Юра, яка надзвичайно багата орнаментикою. Серед ікон є і чудотворна ікона Теребовлянської Матері Божої, а в дзвіниці зберігся дзвін з 1341 р. - найдавніший на Україні. Майже всі ми потиху прилучилися до цілком знайомого милозвучного церковного співу у виконанні хору. Літургію співслужив о. Я.Лещешин, а і причащав разом з місцевим священиком, який наприкінці літургії привітав і сказав про нас, гостей з Хорватії. Якраз завдяки тому, один пан відвів нас трьох в крипту в підвалі, де поховані митрополити, серед яких і Любачевський, Шептицький і Сліпий. Відвідали святе місце й помолилися, а в такому глибокому духовному натхненні були певні, що ті, які вже в автобусі чекають на нас - легко простять. Для багатьох це богослужіння було найміцнішим моментом в цілій подорожі Україною.

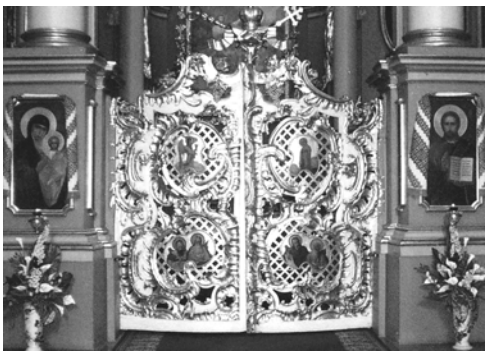

Позолочені Царські двері в церкві Св. Юра у Львові

Перед виїздом – зупинка, щоб "утопити" решту гривень. Оскільки я не мав таких проблем, я трохи прогулявся й потрапив на сцену Театру опери та балету. Поки майстри полагоджували куліси, я сфотографувався на сцені. Сфотографував і прекрасний зал, зовсім такий самий як і в Хорватському народному театрі в Загребі, лише майже вдвічі більший. Випробовувати акустику непідготовленим голосом не годилося.

Пополудні приїхали в Польщу, до міста Ясло на Лемківщині. В місто не заїжджали, а виїхали за місто на горб, з якого на другому боці було видно край, де в крузі 30 км знаходяться села, з яких походять липовлянські лемки. (Відвідати ті села вже не вистачало часу, а і не знали, що і де шукати.) Почуття подібне до того в Галичу. Зворушливо було, як це переживала пані Текля Явиляк, котра сьогодні ще єдина жива липовлянка, котра народилася біля Ясла на Лемківщині.

Перед вечором заїхали в Свіднік, де для нас була замовлена вечеря, після якої трохи відпочили, п'ючи пиво й каву. Слухати про місто, про русинів-українців, які живуть в цих краях, їх етнографічний музей та фестиваль, на котрому виступали і т-ва українців і русинів з Хорватії, вже не було охоти (втома перемагала).

Наступного дня вранці, вже недалеко Липовлян, щасливі, що подорож відбулася якнайкраще, подякували Богу, спільно відспівавши "Отче наш". *Алекса Павлешин*

ДУШЕЮ ПОВ'ЯЗАНІ СКРЕПКИ

В рамках циклу майстрів Хорватського телебачення в Концертному залі Ватрослава Лисінского в Загребі 28 квітня 2005 р., під керівництвом диригента Павла Дешпаля, виступив Симфонічній оркестр Хорватського телебачення.

На початку оркестр представився симфонічною піснею оп. 108, Антоніна Дворжака, а потім українські скрипалі, батько і дочка - Тарас і Оксана Печені, представили Концерт для двох скрипок і оркестру чеського композитора Богуслава Мартіні. Цей винятково складний концерт, який складається з трьох частин, Тарас і Оксана виконали, можна сказати одним словом – знамените, так що на прохання публіки грали на "bis",

Дочка Оксана й Тарас Печений
Фот. - М.Мажуранич

який публіка нагородила бурхливими оплесками. Цю другу частину Тарас і Оксана присвятили недавно померлому члену згаданого оркестру ХТ, своєму товаришеві Жельку Клепачу, великому фаготисту, лауреату численних музичних премій.

Тарас Печений народився в Дніпропетровську, закінчив Музичну академію і аспірантуру в Києві. Лауреат численних державних і міжнародних музичних премій, працює як концертмейстер Симфонічного оркестру Хорватського телебачення в Загребі. Самостійно виступав з найбільшими українськими, словенськими та хорватськими оркестрами, а цей виступ був першим спільним виступом з його дочкою Оксаною, якій був і професійний педагог.

Оксана Печена народжена в Києві. У Спеціальній школі для талановитих дітей отримала перші знання з музики. Музичну освіту здобула в Маріборі і Граці, а нині є студенткою Музичної академії в Любляні. *Славіца Павлешин*

П О Ї З Д К А Д О К И Є В А

Студенти україністики Філософського факультету в Загребі знову відвідали столицю України - Київ. Цього року подорожували студенти першого, другого й частина третього курсу разом з викладачами Оксаною Тимко-Джітко і Євгеніем Пащенком. Екскурсія, яка мала на меті ознайомлення з українською культурою, проведення мовної практики й покупку книжок тривала від 26-го квітня до 7-го травня.

Біля пам'ятника Богдану Хмельницькому

Як завжди, відвідали багато музеїв, бачили прекрасні споруди і пам'ятники, але найцікавіше було те, що мали можливість ознайомитися великодніми звичаями. Бачили і декотрі вистави - балет "Лебедине озеро", комедію Старицького "За двома зайцями" (нажаль, було важко зрозуміти про що йдеться, тому що актори говорили суржиком), а найсвітліший момент екскурсії були народні танці в Палаці «Україна». Надто чутливий момент був коли хор заспівав "Реквієм для загиблих в Другій світовій війні", а після того "Реве та стогне Дніпр широкий ", під час виконання якого всі присутні встали і слухали стоячи.

Наприкінці перебування в Києві, студентів привітало посольство Республіки Хорватія. У посольстві, між іншим, сказано, що робота для хорватів, які володіють українською мовою, є, тому що , наприклад, лише цього тижня було біля 160 українців, котрі подали заяви на візи, щоб відвідати Хорватію.

У Києві протягом одного року збудовано багато будівель, а багато їх ще будується. На відміну від минулого року, помітно, що більше мешканців розмовляють українською мовою. Тому студенти з старших курсів були дуже щасливі - було більше можливостей розмовляти з киянами.

Кияни вдоволені наслідками "Оранжевої революції" й кажуть, що жити в Україні стало краще, але ставленням президента Ющенка щодо військового параду*, частина з них була дуже розчарована, тому що існує думка, що цей парад уже став традиційним.

Філип Побран

***) Довідка** (вибрано редактором Нашої газети): www.ukrop.com (10.05.2005)

Людське свято

В Україні з нагоди 60-річчя Перемоги пройшли 9596 масових заходів у 5395 населених пунктах. У них взяло участь понад 3,8 млн осіб.

Головний парад пройшов у Києві: у центрі міста зібралося більше 70 000 осіб, щоб привітати ветеранів Великої Вітчизняної війни, які пройшли колоною Хрещатиком.

Урочисту ходу очолили вищі державні особи країни: Віктор Ющенко, який повернувся з параду у Москві, прем'єр-міністр Юлія Тимошенко, київський мер Олександр Омельченко, а також український уряд практично в повному складі.

Під час святкування 60-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні новій владі вдалося витримати новий, людський стиль святкування 9 Травня, заявив віце-прем'єр-міністр з гуманітарних питань Микола Томенко.

"Народне вшанування ветеранів, що відбулося не лише в Києві, але в інших містах і селах України, - це те, до чого ми прагнули. 9 Травня дійсно було святом з людським обличчям, на якому ветерани відчули не стандартну офіціозну підтримку влади, а тепле, шанобливе ставлення до себе", - підкреслив Томенко, додавши, що нова влада робитиме все, щоб ветерани війни відчували себе впевнено не лише 9 травня, але й щодня після цього свята.

Виступаючи перед ветеранами 9 травня, Президент Віктор Ющенко закликав їх до примирення.

На початку цього року він ініціював переговори між вояками Організації українських націоналістів і Української повстанської армії і воїнами Червоної Армії про примирення.

Ющенко хотів, щоб підписання угоди про примирення відбулося в Києві 9 травня. Однак цього не сталося – на такий крок поки не готові піти обидві сторони.

У переддень свята міністр оборони Анатолій Гриценко висловив упевненість, що згодом конфлікт між вояками ОУН-УПА і радянськими ветеранами вдасться вирішити.

Віктор Ющенко доручив до 1 липня вжити заходів з поновлення роботи урядової комісії з вивчення діяльності ОУН-УПА, яка повинна допомогти визначити офіційну позицію України щодо цього питання. #

Коментар Олега Скрипки, лідера групи "Воплі Відоплясова"

Михайло Бриних (медіа-консультант групи "Воплі Відоплясова")

Напередодні "свята", яке й досі називається в Україні Днем Перемоги, Олега запрошували підтримати 60-річчя останньої з радянських червоних дат календаря.

Олег Скрипка про День Перемоги (уривок)**:**

Було дві пропозиції поспівати з хором тепер уже української армії. Але, по-перше, йшлося про військові пісні російською мовою, бо українських нібито не знайшлося. Потім мене налякала атмосфера сталінізму, що звично огорнула пафосом святкування Дня Перемоги, тож і я, і "ВВ" відмовилися від цього. Втім, 9 травня "Воплі Відоплясова" виступали у Броварах. Це ніби не звучало, як виступ до Дня Перемоги, але все одно я на сцені – за революційною звичкою – почав спілкуватися з людьми, ставити це питання: чия це перемога, чи треба її святкувати і як взагалі згадувати цей день? Чи потрібно нам й далі брязкати зброєю? Яке зло гірше – сталінізм чи гітлеризм? І ми цілком порозумілися з людьми. Наступного року можна запропонувати згадувати цей день якось інакше. Бо цього разу, як це часто траплялося протягом останніх ста днів, ми бачимо діаметрально протилежне ставлення до певних речей (і 9 травня зокрема) уряду та мас-медіа, які сумлінно істеризували дату, напхали ефір якимось сталінськими фільмами та програмами. Ющенко, з одного боку, щось намагався говорити про жертви війни та примирення радянських ветеранів та вояків ОУН-УПА, але поїхав на парад у Москві. (.....)

brynykh@online.com.ua

ОЛЕКСІЙ БЕРЕСТ - ТОЙ, ХТО ПІДНІС ПРАПОР НАД РЕЙХСТАГОМ

www.rukhpress-center.kiev.ua ; Рух-прес ***13.05.2005***

30 квітня 1945 року. Берлін у руїнах, скрізь пожежі. У 3-1 ударній армії, що наступала на центр міста, завбачливо виготовлено 9 знамен - за кількістю дивізій: котра прорветься першою, тієї й прапор буде піднято над Рейхстагом. Однак перед рейхстагом - триста метрів простріляваної площі, й добровольці гинуть один по одному...

Батальйон капітана Неустроєва 150-ї стрілецької дивізії дістався найближче. Очолити групу, яка мала встановити прапор над Рейхстагом, було доручено велетневі під два метри зросту, надійній людині - замполітові Бересту. Після трьох атак група прориваєтся до входу. О 14.30 прапор №5 майорить на центральній колоні. Проте всім зрозуміло: прапор на покрівлі і прапор біля входу - не одне й те саме.

Увечері того ж таки дня Берест, Єгоров і Кантарія з автоматниками пробиваються у середину будівлі. Це схоже на самогубство: увесь Рейхстаг нашпигований елітними німецькими загонами.

На другому поверсі їх зустрічають кулеметними чергами. Берест відстрілюється, стоячи за статуєю Вільгельма, і, використавши всі патрони, відламує залізну руку кайзера і кидає її в центр майданчика. Німці сприйняли імператорський п'ястук за гранату. Кількох хвилин вистачило, аби Берест перезарядив зброю. В ході бою зруйновано частину гвинтових сходів, але Берест знаходить вихід: створює "живі східці": йо-му на плесі спинається Кантарія, згори - Єгоров. На розтрощену покрівлю першим дістався Берест, а потім затягнув прапороносців. О 21.50 на фронтоні Рейхстагу замайорів прапор Перемоги. Його намертво прив'язали до бронзової ноги кайзерівського коня.

Олексій Берест

Через півгодини Німеччина капітулювала.

Замполіт Берест відіграв іще одну важливу роль у ході війни - фактично він поставив у ній крапку. В короткій автобіографії Берест пізніше напише про це лише кілька рядків: "Також обстановка вимагала перевдягтися у форму полковника і вести переговори з німецьким командуванням".

Про що йшлося?

Хоча Прапор Перемоги і був піднятий над Рейхстагом, у його підвалах відстрілювалися гітлерівці. О 4 ранку викинули білий прапор. Але поставили вимогу: вести переговори повинен генерал або полковник. А в облозі - нікого вище за капітана, та й той за комплекцією не вельми переконливий. Впевнений у собі велетень Берест найбільше виглядав на "головного". А капітан пішов "ад'ютантом".

Важкі переговори тривали впродовж трьох годин: німці зволікали, очікуючи на підкріплення. Нарешті Берест жорстко сказав: "Якщо через 20 хвилин не здастеся, ми розпочинаємо штурм". Повільно розвернувся і вийшов. Скільки треба було мужності, аби йти так спокійно, усвідомлюючи, що ти - відкрита мішень!..

У спину парламентарям вистрілили. Куля пробила Берестові фуражку.

Через рік був оприлюднений указ Президії Верховної Ради СРСР про присвоєння звання Героя Радянського Союзу офіцерам і солдатам,які підняли Знамено Перемоги над Рейхстагом. Названо було 5 осіб. Береста серед них не було. Його нагорода - Орден Червоного Прапора.

3-го листопада 1970 року. На пероні - безліч людей, але високий чоловік із п'ятирчним хлоп'ям несамохіть вирізняється з-поміж інших. Лунко свиснула, прибуваючи, електричка. Раптом - крик: "Дитина на рейках!"

Про себе не подумав лише один. Берест. Лишивши онука, миттю стрибнув під колеса, відштовхнув з колії дівчинку. Локомотив ударив могутнє Берестове тіло з такою силою, що його відкинуло далеко на перон.

Він помер, тріщки не дожившши до світанку. Йому було 49 років...

*****

Чому Берестові не присвоїли звання Героя Радянського Союзу?

Версій кілька. Найпопулярніша - неприязнь маршала Жукова до політруків. Мовляв, саме він викреслив із нагородного аркуша "ідеологічного працівника".

Тетяна Андреєнкова, завідувачка музею заводу "Ростсельмаш", де зберігаються матеріали про Береста, вважає інакше: він не схилявся перед керівництвом. "Тоді були потрібні слухняні герої", - зауважить пізніше донька Береста. А Берест був "непростим".

Олексій Берест похований у Ростові-на-Дону, на закритому, занедбаному цвинтарі.

Перше клопотання від фронтовиків про відновлення історичної справедливості щодо Береста було подане до 28-ї річниці Перемоги. Їх було кілька. Втім жоден уряд - ні Радянського Союзу, ні Росії, ні незалежної України часів Кравчука-Кучми - не відреагувало.

До 60-річчя перемоги Президент України Віктор Ющенко своїм указом нагородив Олексія Береста, свого земляка із Сумщини, званням Героя України (посмертно).

Дані про ще декотрі статті на цю тему:

- Андрій Багнюк: "Прапор над Рейхстагом піднімали українці Петро Щербина та Олексій Берест" - Україна молода № 085 за 12.05.2005.
- Віктор Шпак: "Калиновий прапор над Рейхстагом" - www.kmu.gov.ua 12.05.2005.

Д А Р У Н О К

Війт наказав насипати дорогу через село, вичистити рови попри неї, поправити місточки, а хати, які блищи - побілити. Село відвідає великий пан з міста, а йшли чутки, що хтось з його далеких предків колись-то давно й заснував це село.

В той день в селі було святково. Люди на воротах, махаючи, вітали пана, а дітвора бігла за його бричкою, яка заїхала на війтове подвір'я, де вже чекали панотець і паламар. Діти мусіли залишитись перед подвір'ям, інші люди не були запрошені, й так ніхто не знав про що там слово. Пан, як приїхав - так від'їхав.

Війт скликав село, передав привіт від пана й повідомив, що він, маючи на думці своїх предків, хоче допомогти селу так, що візьме два-три хлопці, щоб навчалися ремеслу, а якщо будуть дбалі й талановиті, то закінчать навчання й будуть в нього робити. Нагукнув, що пану згадали що в селі є одна з бідніших сімей яка пишися як і пан, на що він осміхнувся й лиш спитав чи в тої сім'ї є хлів. Люди ахнули й не могли сховати заздрість, а батько тої сім'ї, усміхаючись, лиш кліпав й глипав навколо.

Протягом наступних днів декотрі батьки, згадуючи про своїх синів, тайком приносили дарунки то війту, то панотцю, то паламарю. Лиш бідак відкрито дав скромний дар всім трьом. Не приховував радість, що його сім'я, попри свою одну, надіє ся від пана дістати ще одну коровицю, а того якраз би вистачало, щоб нагодувати численних діточок - "Слава тобі, Господи, що послав мені того пана добродія!"

Через тиждень війт наказав бідаку гай завтра буде вдома, бо панський слуга приведе дарунок. Ой, яка радість! Від щастя дитячі серця ледь не повилітали з грудей, мов співучі пташечки.

Завтра, сільська бахурня здалека визирала гостя. "Вже тут! Вже тут!" Кінь кроком увіз бричку на подвір'я, а позаду йшов прив'язаний другий кінь.

Від несподіванки, діти на мить заніміли, а тоді, щоб не полохати, тихо й боязливо підступили до коня. Обережно мацали й гладили, протискали тихі радісні хихоти, а кінь спокійно терпів це докучання. Прийшов і війт, повіншував й додав, що це надто велика честь. Панський слуга наказав, що коня як дарованого не можна продати - то була б образа. Та він, хоч старий, ще все дуже вартний - бо то рисак. Його можна лиш в легку бричку запрягати - і ніщо друге. Навіть їздити на ньому верхи був би гріх. А тому що тут немає брички, благородний пан добродій братиме коня час від часу, щоб його трохи об'їздити. Не забув додати, що пан впевнений, що подарував коня в добрі руки.

Бідак кланявся, дякував, почастував позиченою горілкою, а ледве й знайшлося, щоб закусити. Панство пригостилося та й поїхало. А діти дітьми - радості по самі вуха! Пестять коня, вже сміливо й обіймають. Батько, поки ще сусіди не зійшлися, сів на поріг і мов спрагнений води - в кілька разів міцно проковтнув решту горілки. Схилив голову і, криючи, зложив руки: "Боже, якщо гартуєш мене на майбутнє - слава Тобі і хвала, а як це кара й покута - будь мені грішному... "

Загреб, травня 2005 р. Баба Зося

С М І Х Я К Л І К

— Галько?—гукає через тин сусідка.—Чого це твій синок з самого ранку так репетує?

— А хто його знає. Таке, мабуть, вдалося. Я його вже і вірьовкою била, і вовком лякала, і за вуха тягала, а він плаче, та й годі.

Суддя: Так ви визнаєте себе винним у крадіжці двох гусей? *Підсудний:* Я не можу сказати, щоб я їх украв, — я хотів урятувати бідних тварин від неминучої смерті!

Перший: Ви повинні мені відповідати! *Другий:* Ви не маєте права мене запитувати! *Третій:* Я вас помирю. Ви маєте право його запитувати, а ви маєте право не відповідати.

Мати: Уважай, доню, бо мужчини тепер чимраз гіршії... *Дочка:* Тому мушу спішити мамо, щоб пізніше не дістався мені той найгірший..

Він: Як позволите, то прийду. *Вона:* Прийдіть, то позволю.

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM

I z d a v a č :
Društvo za ukrajinsku kulturu
Товариство української культури
Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA
Poslovni račun kod Zagrebačke banke
2 3 4 0 0 0 9 – 1 1 1 0 0 4 5 8 6 9

Naša gazeta izlazi 10 puta godišnje
prve nedjelje u mjesecu
sa stankom u srpnju i kolovozu
Tehnički i glavni urednik:
A l e k s a P a v l e š i n
E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr

Tisak: FILEDATA d.o.o.
Boja – elektroničkim pisačem
U Zagrebu, 05.06.2005.
Naklada: 300 primjeraka
Tel. Društva i uredništva:
01 / 4635-884

HOMEP (34) 7
BROJ
04.09.2005.
P I K IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

ЛІТНЯ ШКОЛА 2005 р.

Навчання української грамоти

Статті двох авторів про українську і русинську частину цьогорічної Літньої школи, та Лист-подяку Посольства України в Республіці Хорватія учням і викладачам, подано на **сторінках 6 і 7.**

ЩОДО ОФІЦІЙНОГО ВІЗИТУ В УКРАЇНУ ПРЕЗИДЕНТА РХ С.МЕСИЧА

14-15 липня 2005 року в Україні з офіційним візитом перебував Президент Республіки Хорватія Стєпан Месич. У ході візиту відбулися переговори С.Месича з Президентом України В.Ющенком, а також зустрічі з Прем'єр-міністром України Ю.Тимошенко та Головою Верховної Ради України В.Литвиним. Відбулася бесіда високого хорватського гостя з Міністром закордонних справ України Б.Тарасюком.

Продовження на стор. 3

Під час офіційної церемонії зустрічі Президентів України та Хорватії

FESTIVAL NACIONALNIH MANJINA
FEST-NAM 2005

Pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Stipe Mesića i supokroviteljstvom Ministarstva kulture i Savjeta za nacionalne manjine, a u organizaciji KPD Ukrajinaca "Karpati", u Lipovljanima je 26 - 27 kolovoza o.g. održan, četvrti po redu, Festival pjesama i plesova nacionalnih manjina – FEST-NAM.

Lipovljansko KPD Ukrajinaca "Karpati"

Sudionici središnjeg koncerta ovog festivala su kulturno-umjetnička društva nacionalnih manjina, a kao goste pozovu se i hrvatska KUD s kojima KPDU „Karpati“ ima suradnju. Time se festival konceptualno potpuno razlikuje od nekadašnjih "Lipovljanskih susreta", na koje doduše podsjeća, ali samo mjestom održavanja i time što za scenski umjetnički sadržaj ima narodnu pjesmu i ples.

Manifestaciju, odnosno središnji koncert, koji je održan navečer drugog dana festivala, u ime Predsjednika Republike, otvorio je i pozdravio nazočne njegov izaslanik dr. Vladimir Lončarević. U ime domaćina pozdrave je uputio **Na str. 8**

SVEČANA PROMOCIJA KNJIGE HRVATSKA - UKRAJINA

U Europskom domu u Zagrebu, 04. srpnja o.g, predstavljena je monografija "Hrvatska-Ukrajina društvo prijateljstva" u izdanju Hrvatsko-ukrajinskog društva.

Na dvjestotinjak stranica, knjiga u pet poglavlja obuhvaća radove sedamnaestorice autora te po jednu pjesmu dvojice autora. Na kraju knjige je dana i kronologija aktivnosti spomenutog Društva, od osnutka u ožujku 1992. do prosinca 2002. godine. Uz kronike, radovi obuhvaćaju vrlo širok spektar tema iz kulture, znanosti i gospodarstva, te pojedinosti iz društvene suradnje s Ukrajinom. **Na str. 2**

LEMKIVSKI ANSAMBL „KYCZERA“ NA LIPOVLJANSKOJ SCENI

Bila je sretna koincidencija da su upravo u vrijeme lipovljanskog FEST-NAM-a, članovi lemkivskog ansambla „Kyczera“ planirali posjet Međugorju. Uz dobru volju i poduzetnost predsjednika UKPD „Karpati“ Mirka Fedaka, dogovoren je njihov nastup u Lipovljanima u sklopu večernjeg programa prve večeri festivala FEST-NAM, 26. kolovoza ove godine. Nastupila je srednja dobna skupina plesača s nekoliko simpatič-nih plesova, od kojih je za publiku, kao atraktivna novost, bio najdoj-mljiviji ples novaka u odorama aus-tro-ugarskih vojnika, **Na str.**

Jerzy Starzycski predaje Mirku Fedaku sliku - dar društvu „Karpati“

SVEČANA PROMOCIJA KNJIGE HRVATSKA - UKRAJINA

Nastavak s 1. str.

Urednici monografije su prof. Mladen Lovrić i Slavko Burda, koji je, nakon uvodnih riječi predsjednika Hrvatsko-ukrajinskog društva mr.sc. Ivice Trnokopa, ukratko i predstavio tehnički i sadržajni profil knjige, a nešto više o njenom značaju i sadržaju te o hrvatsko-ukrajinskim odnosima govorili su prof. Ante Simonić i recenzenti knjige - dr.sc. Franjo Gregorić i prof. Dragutin Pavličević.

Prof. Ante Simonić, mr.sc. Ivica Trnokop i dr.sc Franjo Gregorić

Skupu, kojem je nazočilo oko stotinjak članova i simpatizera Društva, u ime predsjednika RH Stipe Mesića obratio se njegov izaslanik Tomislav Car. Nazočne su pozdravili i veleposlanik Ukrajine u Hrvatskoj Nj.E. Viktoe Kyryk, predsjednik Koordinacije hrvatskih društava prijateljstva Andrija Karafilipović, predsjednica ogranka Hrvatsko-ukrajinskog društva u Slavonskom Brodu Jesenka Miškiv prof., te prvi predsjednik Ukrajinsko-hrvatskog društva u Ukrajini prof. Jevgenij Paščenko, koji je u nadahnutom obraćanju, između ostalog, posebno pohvalio grafički dizajn naslovne stranice knjige - autorski rad Aleksndra Paščenka.

Na kraju su predsjedniku RH Stipi Mesiću, uoči njegovog službenog posjeta Ukrajini, posredstvom njegovog izaslanika Tomislava Cara, poklonjena dva primjerka ove monografije.

Nakon promocije upriličen je prigodan domjenak, a posjetitelji su mogli i kupiti predstavljenu knjigu. #

PREDSTAVLJEN JE BILTEN PREDSTAVNIKA UKRAJINSKE NACIONALNE MANJINE U ZAGREBU

U Zagrebu, u prostorijama KPD-a Rusina i Ukrajinaca Zagreba, 30. lipnja o.g., pred više od dvadesetak članova Društva i uzvanika, među kojima su bili i predstavnici Veleposlanstva Ukrajine u RH - prvi tajnik Jevgenij Jeremenko i konzul Natalija Fijalka, predsjednik Društva Slavko Burda, ovaj put i u ulozi predstavnika ukrajinske nacionalne manjine grada Zagreba predstavio je 1. i 2. broj svoga "Biltena" kao glasila spomenute funkcije predstavnika. "Bilten" je dvojezičan, a pokušava biti i nešto drugo jer šire obuhvaća i teme iz domena drugih čelnih funkcija g. Slavka Burde, u sferi ukrajinske i rusinske nacionalne manjine u RH.

Slavko Burda

Nenadanom spriječenošću o. Petra Rebčena, izostao je najavljeni blagoslov obnovljenih prostorija društva. #

ВИСТАВКА "УКРАЇНА У КНИЗІ, МУЗИЦІ І МІСТЕЦТВУ"

У Рієці, 18 травня, пройшло відкриття виставки "Україна у книзі, музиці і мистецтві", яку організували Культурне товариство "Рушняк", Центральна бібліотека русинів і українців РХ і Матіца хорватська – філія Рієка. З цього приводу у приміщенні Матиці хорватської колишній посол Хорватії в Україні, пан Джуро Відмаровіч розповів присутнім про історію Української держави і її народу, а також поділився з присутніми своїми враженнями про перебування на українській землі. У мистецькій частині програми педагог Іва Лехуншек із Загреба декламувала відомий вірш Тараса Шевченка "Лілея", а професійна співачка і хормейстер з Вуковару, Лариса Углешич, заспівала попурі з відомих українських пісень. Наприкінці вечора виставку офіційно відкрив заступник посла України в Республіці Хорватія, пан Олександр Левченко.

Після Матиці хорватської виставка відбулася у приміщеннях міських бібліотек Рієки і Опатії, а 16 червня вона відкрита для відвідувачів Університетської бібліотеки. *Катирина Тлустенко*

„RIDNA MOVA" NA VUKOVARSKOM RADIJU „DUNAV"

Prvi put nakon Domovinskog rata, 29. srpnja o.g., ponovno se mogao čuti ukrajinski jezik na valovima vukovarskog radija «Dunav». Riječ je o emisiji «Ridna mova» na ukrajinskom jeziku, koja je dio projekta pod pokroviteljstvom Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske.

Marija Semenjuk u studiju

Trideset-minutne emisije se emitiraju svakog drugog petka s početkom u 17:30 sati. Glavna urednica i voditeljica je Marija Semenjuk, koja je članica Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara, te aktivna članica KPD «Ivan Franko» iz Vukovara i Društva za ukrajinsku kulturu iz Zagreba. Profil emisija je osmislila odabravši, uz informativno-političke priloge, i teme iz kulture, prosvjete, sporta, umjetnosti i vjerskog života. Time se nastoji pružiti što jezgrovitije informacije koje se tiču ukrajinske nacionalne manjine Republike Hrvatske, a osobito s područja Vukovarsko-srijemske županije. Također se nastoji jezikom, pjesmom, i općenito kulturom, usporiti intenzivnu spontanu asimilaciju ovdašnjih Ukrajinaca, a pritom, ostale slušatelje upoznati s bogatom baštinom, ali i stvaralaštvom ukrajinske nacionalne manjine.

Nesebičnu pomoć, materijale i savjete glede uredništva i radio-novinarstva, voditeljici je pružio Eugen Kuleba - voditelj emisije «Čas» na Radio-Kuli.

Emisija je dobila podršku i od Predstavnika ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Petra Stupjaka, članova Vijeća ukrajinske nacionalne manjine grada Vukovara i Općine Bogdanovci (selo Petrovci), te ostalih ukrajinskih organizacija i udruga .

Osim Ukrajinaca, projekt od četiri emisije, svaki drugi tjedan provode Mađari i Rusini, a ukoliko se projekt od jeseni nastavi priključit će mu se i ostale nacionalne manjine sa ovih prostora. Iako je nastavak projekta neizvjestan, sve političke i kulturno-prosvjetne organizacije nacionalnih manjina Vukovarsko-srijemske županije ga podupiru i nadaju se da će ostvariti kontinuitet rada. *M.S.*

ЩОДО ОФІЦІЙНОГО ВІЗИТУ В УКРАЇНУ ПРЕЗИДЕНТА РХ С.МЕСИЧА

Продовження з 1-ї стор.

Головною метою було візиту обговорення актуальної проблематики українсько-хорватського співробітництва, обмін думками щодо найважливіших питань міжнародної політики, а також визначення оптимальних підходів до реалізації завдань українсько-хорватського співробітництва в контексті курсу двох країн на інтеграцію в європейські та євроатлантичні структури.

В ході візиту українська і хорватська сторони високо оцінили активізацію двостороннього політичного співробітництва. Було наголошено, що відносини між двома країнами не мають проблемних питань і стан цих стосунків відповідає

Українсько-хорватський бізнес форум, 14 липня 2005 р.

"принципам, букві та духу Договору про співпрацю між Україною і Хорватією". Візит засвідчив обопільне прагнення України і Хорватії до поглиблення співробітництва у всіх сферах та розширення взаємодії на міжнародній арені. С.Месич запросив Президента України В.Ющенка та передав запрошення Прем'єр-міністру Ю.Тимошенко відвідати Хорватію з офіційними візитами. Запрошення були прийняті. Зі свого боку Ю.Тимошенко також передала запрошення Прем'єр-міністрові РХ І.Санадеру відвідати Україну з офіційним візитом.

Під час переговорів було заявлено про готовність сторін укласти Протокол про взаємний доступ на ринки товарів та послуг в рамках вступу України до Світової організації торгівлі.

Під час зустрічі Віктора Ющенка та Стєпана Месича

Було домовлено про проведення у жовтні ц.р. в Києві третього засідання Міжурядової українсько-хорватської комісії з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва.

Сторони обговорили стан та перспективи розширення договірно-правової бази відносин та домовилися вжити заходи щодо лібералізації діючого візового режиму і підготовки до підписання ряду двосторонніх документів. Йдеться, зокрема, про міжурядові угоди про реадмісію та взаємне визнання документів про освіту, а також Програму співробітництва в галузі освіти, науки і технологій між Міністерством освіти і науки України та Міністерством науки і технологій Республіки Хорватія.

За підсумками переговорів оприлюднено Спільне Комюніке Президентів України і Хорватії. Підписано Угоду між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Хорватія про взаємну охорону секретної інформації та Мембрандум про взаєморозуміння між відкритим Акціонерним товариством „Державний експортно-імпортний банк України" і Хорватським банком реконструкції та розвитку.

Значна увага була приділена обговоренню шляхів розвитку українсько-хорватських торговельно-економічних зв'язків, використанню значного потенціалу співпраці в цій сфері. Сторони поставили за мету розробити перелік системних кроків для за безпечення реалізації взаємного потенціалу в галузі торговельно-економічних відносин.

Президенти В.Ющенко та С.Месич виступили на заключному засіданні українсько-хорватського бізнес-форуму. Сторони закликали до активізації торговельно-економічного співробітництва з метою виведення його на рівень, який відповідав би динаміці політичного діалогу та уможливлював швидке просування України і РХ євроінтеграційним шляхом.

Підписання офіційних документів за результатами зустрічі

В рамках візиту відбулася поїздка офіційної делегації Хорватії до Львова. Під час бесіди з керівництвом Львівської області та міста були відзначені досягнення співробітництва між регіонами Республіки Хорватія та Львівщиною та окремі перс пективні напрями. У Львівському національному університеті ім. І.Франка С.Месич зустрівся з професорсько-викладацьким складом та прочитав лекцію на тему зовнішньої політики, євроінтеграційних процесів Хорватії та боротьби з тероризмом.

Посольство України в РХ

Фото: www.president.gov.ua

УРИВОК ЗІ СТАТТІ ОПУБЛИКОВАНОЇ НА www.kmu.gov.ua - 14.07.2005 | 16:55 | Укрінформ

(.....)

У ході переговорів Віктор Ющенко подякував президентові Хорватії за кроки, які були зроблені в його країні, у вирішенні проблемних питань становища української меншини Хорватії. Зокрема, за виділення приміщення українській громаді. "Українська сторона також звернулася з проханням до Президента Хорватії відреагувати на ряд питань, що існують у сфері гуманітарних потреб української та русинської громад", - сказав Віктор Ющенко. (.....)

Оригінальна сторінка: **www.ukrinform.com**

В УКРАЇНІ ВІДСВЯТКОВАНА 14 РІЧНИЦЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

24 серпня 2005 р.

Прес-служба Президента України Віктора Ющенка

Скорочене «Нашою газетою»

Президент України Віктор Ющенко разом з дружиною пані Катериною Ющенко, сином Андрієм та донькою Віталіною взяли участь в офіційному прийомі з нагоди 14-ї річниці незалежності України, який проходить у національному заповіднику «Софія Київська».

Президент України Віктор Ющенко разом із родиною та вищими керівниками держави бере участь у спільній молитві за Україну за участю глав найчисельніших релігійних громад у Софійському соборі у Києві

На прийом запрощено понад тисячу гостей, серед яких – відомі політичні, громадські та культурні діячі, урядовці, народні депутати, релігійні лідери, представники дипломатичного корпусу, відомі науковці, журналісти, артисти, співаки і спортсмени. (……..)

Глава держави звернувся до присутніх зі святковим тостом. «Чотирнадцять років тому з Божою допомогою ми здобули незалежність. На карті світу з'явилась нова держава, горде ім'я якої – Україна. Я вітаю вас, мої дорогі брати і сестри, з річницею цієї доленосної події і разом з вами присягаю на вірність своїй державі і своєму великому народові», – сказав Віктор Ющенко.

За словами Президента, народ України «гідно відповів на виклики долі – всім миром захистив правду і справедливість, відкрив своїй країні перспективу бути модерною європейською державою – заможною і знаною у світі». «Наша нація сповнена рішучості виборювати гідне місце під сонцем. Ми єдині, бо знаємо, хто ми і чого хочемо», – наголосив Глава держави.

«Ми діти славного козацького роду і будемо йти вперед без відпочинку та зупинок. Адже дорогу здолає той, хто йде. Маємо пам'ятати цю євангельську мудрість і твердо вірити у свої сили. Нехай Бог благословить наш шлях, надихає на добрі і праведні справи», – закінчив свій виступ Глава держави.

Вхід та територія Національного заповідника «Софія Київська» святково прикрашені квітковими композиціями та дерев'яними прикрасами, виконаними в стилі культури Київської Русі. Вздовж дороги, якою гості проходили на територію «Софії Київської», на мольбертах розставлені картини членів Національної Спілки художників України. На урочистому прийомі звучить музика у виконанні Національного камерного оркестру «Коївська камерата» і Камерного хору «Київ». #

В ЗАГРЕБІ ВІДБУВСЯ СВЯТКОВИЙ ПРИЙОМ З НАГОДИ 14 РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

З нагоди 14 річниці незалежності України, Посол України в республіці Хорватія Віктор Кирик з дружиною Світланою, запросили на святковий прийом котрий відбувся в Загребі, в готелі «Шератон» 30 серпня ц.р. Великий банкетний зал згаданого готелю був зовсім поповнений гостями, між котрими були поважні особи з політичного, господарського, просвітнього та культурного хорватських кіл, члени дипломатичного корпусу, українські грекокатолицькі священики, представники української діаспори в Хорватії та інші приятелі, а звичайно ж, і члени українського Посольства в Загребі.

Й.В. Віктор Кирик з дружиною Світланою вітає гостей у святковому залі

На початку, після виконання української та хорватської гімнів, Й.В. Віктор Кирик привітав присутніх з 14 річницею незалежності України та принагідними словами хорватською й англійською мовами. Після згадувань демократичних змін в Україні та радикальних прогресивних напрямів котрі ініціював Президент Віктор Ющенко, пан Посол наголосив що українсько-хорватські відносини, після візиту до України хорватського Президента Стєпана Месича, дістали новий міцний імпульс. #

Лариса Углєшич, Александар Толнауер і о. Ярослав Лещишин

Й.Е. Віктор Кирик і Алекса Павлешин

ШЛЯХИ КУЛЬТУРНОЇ СПІВПРАЦІ

«До глибини душі зворушив новоград-волинців і виступ нашої землячки, члена ради з питань національних меншин від українців у Хорватії, професора Лариси Углєшич. Вона привезла низький уклін від українців, котрі живуть в Хорватії, високо несуть слово Лесі Українки, Івана Франка, Тараса Шевченка. Побажала новоград-волинцям і гостям свята бути такими ж духовно багатими і одержимими, а Україні – процвітання і швидшого вступу до Євросоюзу.»

Цитат з газети «Лесин край» м. Новоград-Волинський, де в серпні ц.р. була маніфестація «Лесині джерела» котру відвідала і пані Лариса Углєшич. #

U RIJECI ĆE GOSTOVATI UKRAJINSKA OPERA

U organizaciji, tj. zalaganjem članova Kulturnog društva Rusina i Ukrajinaca Primorsko-goranske županije „Rušnjak“ iz Rijeke, i predsjednika Društva Vladimira Provčija, u Rijeci će gostovati amaterski operni umjetničko-dramski ansambl „Taras Ševčenko“ iz Bratislave – jedini takve vrste u Slovačkoj. U svečanoj dvorani Filodramatike u Rijeci, Korzo 26/II, 17. rujna, u 18;30, izvest će se opera „Večornyci“ („Sijelo“), a u isto vrijeme sljedećeg dana, opera „Kateryna“ - po poemi Tarasa Ševčenka.

Osnivač ovog ansambla je (sada pokojni) zaslužni režiser i scenarist Jurij Šeregij, koji je protegom šezdesetih i sedamdesetih godina kao gostujući režiser u ukrajinskim i rusinskim KUD-ma u Hrvatskoj, Bosni i Vojvodini postavio na scenu brojne drame. #

SUSRET SA KIJEVSKIM STUDENTICAMA KROATISTIKE

Svake godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu u sklopu programa Croaticum, inozemnim studentima nudi se mogućnost studirati hrvatski jezik jedan semestar, što koriste i studenti kroatistike iz Ukrajine. Ove godine su to bile Irina Palamarčuk i Viktorija Javros'ka, studentice četvrte godine Fakulteta „Taras Ševčenko“ u Kyjevu. Za vrijeme studijskog boravka u Zagrebu, imale su priliku izravnije učiti hrvatski jezik cijeli drugi semestar akademske 2004./2005. godine. To je bio povod za susret s njima i razgovor o zajedničkim prijateljima, dojmovima o našim zemljama, te kulturološkim, jezičnim i drugim temama koje su nam zanimljive kao kroatistima, odnosno ukrajinistima, a naravno, i o ostalome s palete znatiželjnog mladalaštva.

U razgovoru u kojem su se izmjenjivali hrvatski i ukrajinski, ispostavilo se da je Irina iz Brovārā, a u Hrvatskoj je prvi put, dok je njenoj prijateljici Viktoriji iz Kyjeva, ovo ponovni boravak. Prvi put je u Hrvatskoj bila dva tjedna i posjetila je samo Zagreb i Opatiju. Ove godine su skupa posjetile Plitvice, Pulu, Opatiju i Vodice. Na pitanje ima li kakvih promjena od njenog prošlog posjeta Zagrebu, Viktorija je sa smiješkom odgovorila: „Ovaj put su me u tramvaju kontrolori pitali za kartu.“. Bile su poprilično zbunjene kad su, u neko vrijeme, na zagrebačkim, inače urednim, ulicama vidjele velike količine glomaznog otpada, jer nisu znale da je to planirana višednevna akcija redovitog godišnjeg odvoza takvog otpada. Prokomentirale su i to, da im je bilo ugodno vidjeti onako dobro organiziranu „norijadu“, jer za razliku od zagrebačkih, kyjivski maturanti se ne organiziraju, te ima i neprimjerenog ponašanja, općenito – „norijada“ im ne izgleda ovako lijepo.

Iako su „norijade“ drukčije, reakcije na „вивчаю хорватську мову“ u Ukrajini, i «učim ukrajinski» u Hrvatskoj, su slične, a obično uključuju pitanje: «A zašto niste odabrali ekonomiju ili engleski?». Stječe se dojam da većina Ukrajinaca zna da negdje u Europi postoji Hrvatska, te s time i završava njihovo znanje o Hrvatskoj. Simetričan problem s kojim se studenti kroatistike u Ukrajini kao i hrvatski studenti ukrajinistike susreću je pitanje udžbenika, rječnika i literature, jer je i jednima i drugima vrlo teško nabaviti takve knjige. Irina i Viktorija su se u Hrvatskoj susreli i s jednim za njih velikim problemom, a to je visoka cijena knjiga. Naime, u Hrvatskoj su knjige skuplje sedam do osam puta nego u Ukrajini. Irina i Viktorija bi po završetku studija željele potražiti nekakav posao u Hrvatskoj jer, kako im se čini, sa diplomom hrvatskog jezika, u Ukrajini im se ne pružaju toliko široke mogućnosti.

Kad se njihov boravak u Hrvatskoj približio kraju, te kad su kupile bombonijere i ostale suvenire prijateljima u Ukrajini, odlučile su ostati još nekoliko dana uživajući i ne razmišljajući o predavanjima na Croaticumu. Ipak, bile su malo i zabrinute, jer kad se vrate u Ukrajinu, moraju položiti sedam kolokvija, a izostale su sa predavanja cijeli semestar. Vjerujem da im to neće biti poseban problem jer, usput rečeno, ispite na Croaticumu položile su odličnim uspjehom.

Filip Pobran

В НОВОМУ САДІ ПРЕДСТАВЛЕНА ГАЗЕТА "РІДНЕ СЛОВО"

Недавно створена Газетно-видавнича установа "Рідне слово", разом зі своїм засновником - Українською національною радою Сербії і Чорногорії, оголошуючи що після 64 років перерви продовжує друк газети "Рідне слово", після випуску першого номеру 25 липня п.р., відбула у Новому Саді 1-го серпня 2005 р. його урочисту презентацію. Проект привітали секретар Секретаріята по інформаціях Мілорад Джурич, Перший секретар Посольства України в СіЧ Юрій Лисенко, та інші гості, а про газету говорив кандидат наук Лука Хайдукович.

Рік І. Дяково, Май 1933. Число 2.

Рідне Слово.

ЧАСОПИС ДЛЯ УКРАЇНЦІВ В ЮГОСЛАВІЇ.

Poštarina plaćena u gotovom.

„Рідне Слово“ виходить що місяця. Передплата до кінця сего року 10 Дин. Передплату і всякі письма слати на адресу „Рідне Слово“ Пішкоревці.

Заголовок "Рідного слова" (графічно оформив о. Максим Буїла), номер 2, май 1936 р., друкованого в Дякові, з адресою редакції на с. Пішкоревці в Хорватії (див. "Християнський календар" за 1983 рік, або Нашу газету №14 з 2003 р. стор. 10).

Рідне Слово

Рік: 1 Номер: 1 липень 2005 р. Ціна: 30 дин.

Заголовок "Рідного слова" розпочатого в Новому Саді 1-им номером в липні 2005 р.

Щодо технічних даних - перший номер має 12 сторінок А-3 формату, від чого 8 українською і 4 сербською мовами. Головним редактором є пан Євген Кулеба, а поки що газета виходитиме місячно.

Як згадку на "Рідне слово", після відзначення 7- річчя від випуску першого числа, Наша газета від її 16-го номера 2003 р. має в заголовку як знак стилізованих перших трьох букв "РІД".

Маючи на увазі що взяти ім'я є легко, а здійснити таку якісну колишню суть - важча справа, редактор "Нашої газети" вітав словами: Новопостановленій Газетно-видавничій установі "Рідне слово", надсилаємо щирі побажання, щоб мала плідний видавничий шлях у високому завданні ретельного сіяння добірного рідного слова - на многії літа.#

ТРАДИЦИЯ ШЕ ПРЕДЛУЖУЄ

Направиц нови приятельства и обновиц стари єдна од найважнєйших стварох попри ученя и збогацованя мацеринского язика, историї и култури. А найлєпше место за шицко тото то Лєтни школи Русинох и Українцох котри уж трицец осем роки присутни на наших просторох. Тогорочна Летна школа Русинох и Українцох отримана у Ораховици, за основношколски возрост од 3. по 12., а за штредньошколски од 15. по 24. юлий, и то у просторийох осєцкого Городского дружтва червеного крижа „Меркур".

Приємне и мирне природне окруженє було з велького значеня за отримованє настави и шицких других змистох, як цо то хор, фолклор, гранє на ґитари, вишиванє, мальованє алє и за рижнородни спортски активносци.

Же понукнути змисти интересантни школяром указали и 105 евоулацийни лїстки, односно думаня шицких школярох з обидвох часцох Летней школи, основношколцох и штредньошколцох. Школяре дали свойо предклади цо би ище любели мац понукнуте у програми на шлїдующих школох, так же маме правдиви указатель на яки способ зробиц програми присподобени терашньому часу.

На памятку на Михайла Ковача

На обидвох часцох Лєтней школи ведно були присутни 105 школяре, 46 дзеци котри виучую руски язик и 59 дзеци котри виучую українски язик. Порядна настава котра облапяла язик, литературу, историю и музичну културу отримовала ше у предполадньових годзинох, а спортски активносци, хор, фолклор и други секциї отримовани у пополадньових. После вечери були пририхтовани забавно-змагательни вечари .

Як и каждого року, пририхтовани и литературни вечари пошвецени руским и українским писателем. На спомин на нашого познатого писателя Михайла Ковача и з нагоди його нєдавней шмерци, школяре котри виучую руски язик вєдно зоз своїма учительками пририхтали красни литературни вечар на котрим рецитовани Ковачово писнї, а медзи иншима одшпивани и його шпиванки. Тиж так, на подобни способ пририхтани литературни вечар пошвецени українскей поетеси Лесї Українки.

Руски язик, литературу, историю и културу Руснацох на першей часци Лєтней школи преподавали Невенка Мудри, котра ище водзела и подобову секцию, Блаженка Туринскі и Мария Хома. Хорску секцию водзел Юлиян Рамач Чамо, фолклорну Звонко Костелник котрому барз успишно помагала Мая Федак. Корепетиторе були Звонко Еделинскі и Йосип Югас, котри ище тримал и годзини ґитари и солфедя. За Физичну културу и спортски активносци був задлужени Томислав Рускай, а директорка тоготочней Лєтней школи була Вера Павлович.

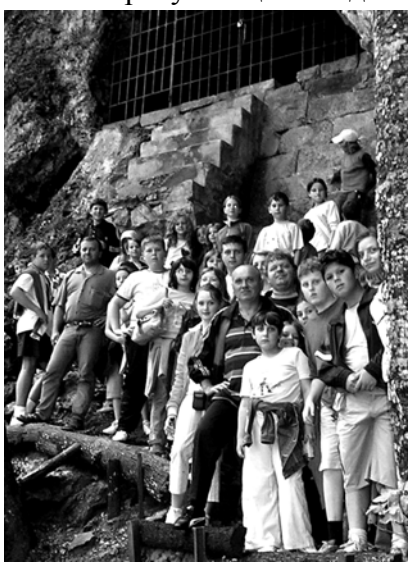

При крипти ґрофа Янковича

На другей часци Лєтней школи за руски язик остали углавним исти учителє, з тоту пременку же место Невенки Мудри руски язик преподавала Таня Салонтаї, Иван Лалуш заменел Маю Федак, а хор водзела Лидия Пашо.

Резултати тей, правда краткотирвацей алє успишней Лєтней школи були указани на закончуюцих концертох котри, попри руководзацих особох зоз Союзу Русинох и Українцих и велїх родичох, нащивели и визначни госци, медзи котрима треба спомнуц проф. Мирка Марковича, заменїка министра Министерства просвити, науки и спорту РГ и Александра Левченка, заменїка амбасадора України у РГ.

Школяре ше нє мали зоз чим поганьбиц, алє напроцив, похваліц зоз научену писню, шпиванку и танцом, котри зарйовали, нє лєм зоз їх гарлох и руху алє и зоз самей дзецинскей души котра за тот кратки час постала свидома своїх кореньох, традициї и нашлїдства.

Марія Хома / Фот. Д.П.

ЛИСТ-ПОДЯКА ОРГАНІЗАТОРАМ ТА ВИКЛАДАЧАМ ЛІТНЬОЇ ШКОЛИ УКРАЇНЦІВ І РУСИНІВ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

м.Загреб, 12.08.05
№ 61312/25-800-630

Шановні колеги, дорогі друзі!

Посольство України в Республіці Хорватія висловлює щиру подяку всім організаторам та викладачам Літньої школи українців і русинів Республіки Хорватія, яка відбулась в місті Ораховиця з 3 по 24 липня 2005 року. Окремо Посольство висловлює вдячність керівнику школи пані Вері Павлович та викладачам пані Мартіні Хорват, пану Домагою Клічек та пані Дарії Павлешин, які доклали безпосередніх зусиль для забезпечення проведення цього важливого і значущого для виховання молодих поколінь заходу. Особливо приємно було дізнатися, що цього року 101 юний представник української і русинської національної меншини в Хорватії, з яких 59 українці та 42 русини, мали змогу вивчати мову, літературу, історію та культуру українського народу. Сподіваємось, що проведення таких заходів, яке вже стало традиційним, і надалі активно сприятиме вихованню нових поколінь та збереженню самобутності українського народу на теренах Хорватії.

Зі свого боку, також хотіли б передати найщиріші вітання дітям-учасникам „Літньої школи" та їхнім батькам, а також побажання продовжувати плекати українську мову, зберігати і розвивати традиції та звичаї своєї батьківщини.

З вдячністю і найкращими побажаннями,

Посольство України в Республіці Хорватія

ЩЕ ОДНА УСПІШНА ЛІТНЯ ШКОЛА

У функціональному приміщенні осієчкого Червоного хреста "Меркур" у місті Ораховіца і цього року організована літня школа для українських і русинських учнів, які не мають нагоди вивчати рідну мову підчас обов'язкових уроків. Школа відбулася в два заходи, а керівником була викладач Віра Павлович.

Молодша група учнів перед домівкою

Від 4 до 12 липня - для дітей молодшого шкільного віку, та від 15 до 24 липня - для молоді, У першій частині школи участь взяло 45 українських дітей з Рієки, Загреба, Липовлян, Осієку, Вуковару, Славонського Броду, Каніжи та Петровців. Викладачами були пані Дарія Павлешен - викладач на кафедрі української мови і літератури в Загребі, та студенти-випусники української мови і літератури Домагой Клічек і Мартіна Хорват. Крім мови діти також мали нагоду вивчати горстку прекрасних українських народних пісень та танців від панів Юуліана Рамача який керував хором, та хореографа Звонка Костельника. Фізичну розвагу та спорт організував й проводив викладач Томіслав Рускай.

У другій частині школи, для молоді, участь брав 31 учень із Загребу, Осієку, Вуковару, Липовлян та Петровців. Викладачами були студенти Томіслав Павич, Ана Бартолич та Віра Павлович. Керівник хору була викладач Лідія Пашо, а для фольклору та спорту не мі-нялося учителів.

Крім уроків мови, учні вивчали історію своєї прабатьківщини, традиції свого народу, звичаї пов'язані за церковними святами та інше. Підчас школи учні також мали нагоду мф-лювати різними техніками, між іншим, малювати і на склі.

Підчас прогулянок, учні відвідали приватний зоологічний парк в с. Нашичкий Мартінац, та гірську домівку на Янковцу, а там і печеру в якій гріб графа Янковича.

Приємними і всім на радість були і візити. На закритті школи для учнів молодшого шкільного віку був помічник міністра освіти - пан Мірко Маркович, а також і в час закриття школи для молоді, коли викладачів і учнів відвідав і принагідними словами привітав заступник Посла України в Республіці Хорватія - пан Олександр Левченко.

Віра Павлович / Фот. Д.П.

ІІ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ "КАЛИНА"

Із повідомлення Інфо-служби Тов. "Просвіта"

У м. Вербас (Сербія) 24 та 25 червня відбувся Другий Фестиваль української культури "Калина", як центральна маніфестація українців в Сербії і Чорногорії, яку організувала Українська національна рада.

Вишивки

Першого дня у міській галереї Вербасу відкрито виставку художніх творів образотворчого мистецтва, оздоблення шкаралупи яєць та роботи народного мистецтва, рушники, сорочки й писанки, а у міській бібліотеці Вербасу проведено круглий стіл на тему української культури та обговорено актуальні питання у Товариствах й можливості проводити спільні едукативні програми. Участь брали представники Товариств учасників Фестивалю, з міст Кули, Сремської Митровиці, Нового Саду та з Вербасу.

На завершення першого дня відбулася конкурсна програма презентації українських народних пісень. На конкурс з'явилося 25 учасників, котрі виконали 19 пісень у молодіжному та дорослому відділі конкурсу.

УКМТ "Кобзар"

Другого дня Фестивалю на площі перед спортивним комплексом у Вербасі було організовано презентацію частини української кулінарії. Це була вступна частина до великого Святкового фестивального концерту, де участь брало коло 300 учасників, котрі презентувались з програмою українських пісень та танців. Крім українських Товариств з Сербії участь брали і гості – самодіяльний колектив української громади з села Хорвачани в Боснії та вокально-інструментальний ансамбль з Києва.

ТПУК "Коломийка"

Фестиваль відвідало коло 1700 глядачів, серед яких було і гостей з Канади, Австралії, Хорватії, Боснії та Німеччини. Організаторів, учасників і відвідувачів привітали голова СО Вербас Желько Лаїнович та завідуючий у справах культури Мирослав Алексич, а також Українська Всесвітня Координаційна рада та Європейський Конгрес Українців. Фестиваль своєю присутністю звеличали Першій секретар Посольства України в Сербії і Чорногорії Юрій Лисенко із сім'єю, та представники духовенства.

Органи влади фінансово та організаційно підтримали Фестиваль, а його добрим висвітленням, засобі масової інформації зацікавили широкий загал.

Фото: www.prosvitaukrainian.org.yu

Nastavak s 1. str.

predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati" Mirko Fedak; a prigodnim riječima su se obratili i saborski zastupnik dr. Šemso Tanković te predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer koji je između ostalog rekao da:

Julijana Karpa uz eksponate

Moslavka

Vladimir Provči

„Unatoč post-ratnim i tranzicijskim poteškoćama, Hrvatska je uspjela stvoriti cjeloviti model zaštite nacionalnih manjina, donošenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji predstavlja završetak stvaranja cjelovitog normativnog okvira za ostvarivanje prava nacionalnih manjina na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, usklađenog sa europskim standardima. Važno je istaći da se kroz model kulturne autonomije, nacionalne manjine integriraju u hrvatsko društvo, a ne asimiliraju. Time se pripadnicima nacionalnih manjina osigurava očuvanje i razvijanje manjinskog identiteta ostvarivanjem prava na svoj jezik, pismo, vjeru ,kulturu i vezu s državom matičnog naroda, te sudjelovanje u javnom i političkom životu.“, a pri kraju govora je naglasio:

Vjacheslav Kryvickyj: Jorgovani

Mirko Fedak, dr. Vladimir Lončarević, Aleksandar Tolnauer, Slavko Burda i Yaroslav Simonov

Promocija knjige: Mirko Fedak, dr. Roman Myz, prof. Đuro Vidmarović i mr. teodor Fricki

„Republika Hrvatska želi da pripadnici nacionalnih manjina očuvaju svoj identitet, kulturu, vjeru, jezik, pismo i veze s državom matičnog naroda, ali i da se socijalno, kulturno, gospodarski i politički integriraju u političko društvo. To je jedini put da RH očuva svoju multikulturalnost i multietničnost, što onda i garantira integraciju u europsku uniju.

Sve uspješniji ukrajinski mješoviti zbor KUD-a „Ivan Franko“ iz Vukovara pod ravnanjem prof. Larise Uglješić, planira sljedeće godine gostovati u Ukrajini

Mješoviti zbor „Lira“ iz Lipovljana ostavio je visok umjetnički dojam

Uvjeren sam da će ova današnja manifestacija i smotra pridonijeti osnaženju manjinskih nacionalnih zajednica, te pridonijeti njegovanju različitih kultura i nasljeđa, razvoju kulturnih skupina i programa u njihovoj više umjetničkoj i izvođačkoj razini, te promicanju toliko nužne uzajamne tolerancije i povjerenja.

U ime Saveza Rusina i Ukrajinaca nastupila je plesna skupina koju su sačinjavali plesači društava iz Mikluševaca i Petrovaca

Pluralizam folklornih i lokalnih izraza jedna je od najprihvatljivijih vrijednosti u današnjem svijetu, te će i savjet za nacionalne manjine u okviru svojih mogućnosti uvijek biti taj koji će učiniti sve na afirmaciji te tradicionalizaciji multikulturalnih i multinacionalnih susreta u RH. Još vas jednom najiskrenije pozdravljam, a izvođačima želim uspješan nastup.“

Susret i korisni razgovori

Organizatore, sudionike, uzvanike i posjetitelje, u ime Veleposlanstva Ukrajine u RH pozdravio je ataše za kulturu Yaroslav Simonov. Tom prigodom je lipovljanskom Društvu „Karpati“ poklonio nekoliko ukrajinskih zastava.

FEST-NAM 2005

Tijekom dva dana manifestacije ostvaren je bogat program. Okosnica prvoga dana bilo je otvaranje likovne izložbe osmoro slikara, promocija knjige dr. Romana Myza „Ukrajinci u Lipovljanima i Novoj Subockoj“ koju su uz autora promovirali prof. Đuro Vidmarović i mr. Teodor Fricki. te cjelovečernji koncert društava „I.G. Kovačić“ iz Siska, „Hrvatskih željeznica“ iz Varaždina, te „Kyczera“ iz Poljske.

„Naša gazeta“ je o spomenutoj knjizi već pisala u br. 4 (31) od 03.04.2005., te u ovoj prigodi daje ulomak iz tog članka:

Češka beseda - Jazvenik

„Financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH, knjigu su izdali Savez Rusina i Ukrajinaca RH i KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana. Glavni i odgovorni urednik je Mirko Fedak, a recenzenti su prof. Đuro Vidmarović i mr.sc. Teodor Fricki.

Knjiga na stotinu stranica obuhvaća studiozno obrađenu povijesnu građu koju je autor temeljito prikupio, a obrađuje period od doseljenja Ukrajinaca na spomenuti prostor do sadašnjeg vremena, s bogatom faktografijom i vrijednim foto-prilozima.“

Središnji događaj sljedećeg dana bio je cjelovečernji koncert na kojem su nastupili: Građansko željeznička glazba – Sisak, mješoviti zbor „Lira“ – Lipovljani, KPDU „Karpati – Lipovljani, Savez Rusina i Ukrajinaca – Vukovar, Folklorna skupina bošnjačke nacionalne zajednice Sisačko-moslavačke županije, Češka beseda – Jazvenik te KUD-va „Šubić“ – Novska, „Ivan Brnjik Slovak“ – Jelisavac, „Jankovci“ – Stari Jankovci, „Moslavina“ – Kutina i „Ivan Franko“ - Vukovar.

Uz nesebično zalaganje organizatora, sve je bilo besprijekorno. #

LEMKIVSKI ANSAMBL „KYCZERA“ NA LIPOVLJANSKOJ SCENI

Nastavak s 1. str

a plesan je na glazbu lemkivske narodne pjesme „Ked mi prishla karta“. Na kraju je predsjednik ansambla Jerzy Starzycski pozdravio sve sudionike programa, publiku i društvo „Karpati“ kao domaćina, predavši na poklon umjetničku sliku s motivom tradicijske lemkivske drvene crkve u Karpatima. #

Pjevačka grupa

Da bi se predstavio ovaj ansambl, daje se skraćeni prijevod engleskog izvornika s http://lemko.org/lih/music/kychera.html :

„Kiczera“ je lemkivski ansambl iz Lignice (Poljska). Osnovao ga je Jerzy Starzycski, koji je također bio umjetnički direktor i vodeća snaga ansambla.

Djevojački ples

Članovi grupe su mladi Lemki iz Donje Šlezije (južna i zapadna regija Poljske), čije su familije s karpatske rodne grude bile prisilno preseljene ovamo za vrijeme zloglasne «Akcije Visla». Ansambl ima 60 članova , a sačinjavaju ga tri grupe: pjevači, plesači i glazbenici.

Ansambl ima na repertoaru brojne tradicijske lemkivske plesove poput: siyer, dyrda, potryasanyj, madiar, obertan, para za parom, kolechko, vstekla pol'ka. Također izvode i narodne običaje poput ulomaka iz tradicijske lemkivske svadbe ili pak plesa u krčmi. Za vrijeme koncerta, svi izvođači su odjeveni u lemkivske tradicijske narodne nošnje.

Temperament

Uz brojne redovite koncerte u Poljskoj, ansambl „Kyczera“ je imao i turneje po Njemačkoj, Francuskoj, Portugalu, Austriji, Italiji, Slovačkoj i Ukrajini. Ansambl je dobio i mnogo nagrada, a među njima i od Ministra kulture Ukrajine te nagradu Oskar Kolberg – izuzetno prestižnu poljsku nagradu za narodne ansamble. „Kyczera“ je jedini ansambl koji je dva puta bio laureat Ukrajinskog festivala u Poljskoj. Ta popularnost je rezultirala snimanjem za poljsku televiziju i radio.

Kao dodatak repertoaru ansambl je snimio stare lemkivske pjesme, plesove, nošnje i običaje, a članovi također prikupljaju lemkivsku povijesnu i etnološku građu.

„Kyczera“ je također suorganizator i inicijator mnogih umjetničkih zbivanja poput najvećeg festivala narodnosti i etničkih grupa „Europa bez granica“, koji je u Lignici sakupio narodne ansamble iz Italije, Francuske, nekadašnje Jugoslavije, Ukrajine, Mađarske, Slovačke, Češke i drugih zemalja.

Završetak novačkog plesa

Gracioznost

Ansambl „Kyczera“ u Legnici sada utemeljuje Regionalni centar lemkivske kulture koji bi se u konačnici trebao sastojati od lemkivkog kluba i restorana, lemkivske knjižnice i arhiva, te malog muzeja.

Svi članovi ansambla, a posebno njegov predsjednik Jerzy Starzycski, već preko šest godina ulažu nesebičan trud u prezentiranju lemkivske kulture diljem Europe, a u tome okupljanju i mlađe naraštaje Lemka, što daje nadu i vjeru za očuvanje ovog specifičnog kulturnog identiteta i u budućnosti.

(S engleskog preveo i stilizirao A.Pavlešin)

ОГЛЯД УКРАЇНСЬКОЇ ФОЛЬКЛОРНОЇ ТВОРЧОСТІ "ЧЕРВОНА КАЛИНА" В ДЕВ'ЯТИНІ

У неділю, 17-го липня у селі Дев`ятина (Боснія), відбувся 5-ий Огляд української фольклорної творчості "Червона калина", котрий організували Культурно-просвітня спілка українців імені Тараса Шевченка з Баня Луки, Українська Греко-Католицька парафія "Успіння Пресвятої Богородиці" у Дев`ятині, та Культурно-просвітнє товариство ім. Івана Франка з Хорвачан.

Священики підчас Служби Божої у Дев'ятині

Після Урочистої Служби Божої котру відправили вікар, протоієрей ставрофор Михайло Стахник з Козарцю, протоієрей ставрофор Петро Овад з Пряявору, о. Мирослав Кринишин з Баня Луки, та дев'ятинський парох о. Петро Ситник, в програмі на майданчику перед церквою, після принагідних слів, якими присутніх привітали

Бандуристка Маріанна Карпа з Липовлян (Хорватія), виступала з пряяворчанами

Завжди високий виконавчий рівень танцюристів з Пряявору

Віталій Москаленко - керівник відділення в Сараєві Посольства України в Хорватії, Мілан Тополович - начальник району Лакташі, та о. Петро Ситник, свою творчість показали українські самодіяльні колективи. З Боснії виступали культурні товариства імені Тараса Шевченка з Баня Луки та Пряявору, ім. Івана Франка з Хо-рвачан та "Червона калина" з Лишні, з Хорватії - "Україна" з Славонського Броду та "Іван Франко" з Вуковару, а з Сербії і Чорногорії - ім. Івана Сенюка з Кули. Нажаль, товариства "Кобзар" з Нового Саду та "Коломийка" з Сремської Митровиці (Сербія) не доїхали, бо в дорозі зіпсувався їхній автобус.

Об'єднаний хор з Баня Луки і Лишні

Спостерігачі мали приємну нагоду бачити в програмі яскраві українські танці та почути рідні пісні у виконанні хорів, співочих груп й солістів. Після концерту, для учасників і відвідувачів влаштований спільний обід, а в тім треба зауважити що, хоч у специфічних умовах, підприємство "Браття Джукич" підготовило дуже якісні й смачні страви, обслуговуючи на високому рівні.

По обіді відбулися спортивні змагання з футболу й волейболу, а в вечері, як звичайно, «на десерт», був веселий розважальний вечір.

Щира похвала організаторам. #

ЛІТНЯ ШКОЛА В ПРНЯВОРІ

За повідомленням пароха, протоієрея ставрофора Петра Овада, в греко-католицькому духовному центрі в Пряяворі, протягом від 31 червня до 28 липня ц.р., під його керівництвом, відбулася за чергою шоста літня школа ім. митрополита Андрея Шептицького. В першій половині згаданого часу в школі вчилися 26 учнів молодшого віку, а в другій, - 42 старших учнів для котрих була і складніша програма, так що мали шість годин лекцій, а потім аматорські культурно-мистецькі та навчально-розважальні активності. До завершення школи, учні виконали дуже вдалу святочну програму, присвячену княгині Ользі і Володимиру Великому.

В школі викладались релігія, історія й географія України, мова і література та музика, а навчальну програму здійснювали о. Мирослав Кренишин, сестри Василіянки Григорія й Хризанта, викладачі Оксана Овад і Маріанна Карпа та лауреат журналістики Жан Макаренко з України.

На святочному відкритті школи був і начальник району Пряявор Владімір Жівковіч, за сприянням якого здійснене асфальтування дороги біля церкви й духовного центру, а в тій нагоді обіцяв асфальтування і спортивного терену.

Учасники 6-ї літньої школи в Пряяворі

Всі кошти цієї літньої школи, як і раніше, фінансувала неофіційна група добродіїв з Німеччини, котра також фінансувала і участь восьмеро юних з Боснії на 20-му Дні молоді що відбувся в Кельні 15 - 21 серпня ц.р. #

Д Л Я П О Е Т І В Н Е М А П Е Н С І Й

Богу дякувати, від недавно між нами поет і письменник для котрого, щоб про його сказати хоч як-найкоротше - ця сторінка занадто тісна. Наш згаданий співвітчизник, зі своєї посади редактора "Християнського голосу" в Мюнхені, пішовши цього року на пенсію, від цього літа, разом з дружиною, буде жити в Липовлянах. З його генерації, від тих які брались писати, "лиш Павлови Головчукови не заіржавіло перо" (о. Р. Мизь), а все однак, за Павловими словами з 2004-го р., "Теперішнє керівництво Союзу мене не зараховує до наших письменників у Хорватії. Не запрошує на літературні зустрічі, не цікавиться репрезентацією моїх видань." Наприкінці роботи на посаді, закінчив ще одну свою книгу: "Там я почув своє рідне слово...", яку видав своїм коштом (Нажаль, в тім не одинокий). В цій нагоді, маємо бажання представити цю книгу, та згадати й декотрі другі твори Павла Головчука, в якого ще багато творчих планів, бо очевидно: для поетів і письменників котрим жити - значить творити, не існує часу пенсії.

"Старечі ребра вкарбувались у сорочку,
Вервечка з хрестиком Розіп'ятого
Тягнеться покрученими пальцями,
Вдень і вночі, влітку і взимку:
Мати молиться...

(А в далекім краю
Син гроші на купку складає
Та нарікає на світські непорядки...)

Поклони кладе перед столітніми
З діда-прадіда образами-іконами
Мати, що молиться за сина..."

Уривок з "Прологу" оповідань "Матері й сини" П. Головчука

Павло Головчук

З біографії:

Павло Головчук народився 5 липня 1940 р. в с. Дев'ятина (Боснія), в родині дяка Андрія та Стефанії з дому Німащук. Після початкової школи, навчався в салезіянській гімназії в Крижевцях, потім навчався на курсах для вищих адміністративних працівників, та заочно на Правничому факультеті. Записався в дияконські курси в Римі яких не пощастило закінчити бо після смерті Патріарха Йосифа Сліпого, курси вже не відбувалися. Після праці в Баня Луці, від 1989 р. до пенсії в 2005 р. працював в Апостольській Екзархії для українців в Німеччині і Скандинавії в Мюнхені як секретар Єпископського Ординаріату і редактор газети "Християнський голос".

Павло Головчук:

„Тут я почув своє рідне слово...“, 2005 р., видано за кошти автора.

У книжці поміщені спогади про раннє дитинство автора у коснійському селі Дев'ятина, нариси історії села, та вибір з найновіших листів діда Панаса Бездольно-го. Обсяг видання: 174 стор.

З рецензії Михайла Ляховича (www.koukyu.ca**):**

"Сама назва книжки вже багато говорить про саме видання. Автор у ній доносить до читача свої спогади про своє раннє, „босоноге“ дитинство у горбистому боснійському селі Дев'ятина. У тому селі він і почув вперше своє рідне, українське слово. І тут для необізнаного читача перше питання: як це можливо, що у закинутому боснійському селі могло звучати українське слово, і ще з вуст тих, які в більшості України ніколи не бачили? Відповідь неоднозначна, проста і скомплікована у той сам час. Але суть відповіді така: українці, які кінцем 19-го століття покинули Галичину і поселилися у північній Боснії, свято зберігали свою мову, традиції, віру. Це все вони передали наступним поколінням, які цей скарб донесли до сьогодення."

Павло Головчук: „Кольорові сни“, Дрогобич, 2003, 192 сторінки.

У виданні поміщено 54 сатиричні листи діда Панаса Бездольного (псевдо П.Г.). Також поміщено два спогади: *Світ пізнання* і *Вишивана сорочка.*

З рецензії Надії Ляхович (www.koukyu.ca**):**

"Висновок: щоб бути розумним, інтелігентним, проникливим, досвідченим, освіченим, духовним і відважним – не треба мати сто літ, а просто дар Божий і благословення з Висот для такої благодатної праці і головне - мати охоту і сміливість сприймати цей дар Божий і нести його, хоч часто він тяжкий мов справжній дерев'яний хрест.**"**

Павло Головчук: „Корінням з України“, Париж, Львів, Цвікау, 2000 р., видавництво „Зерна“.

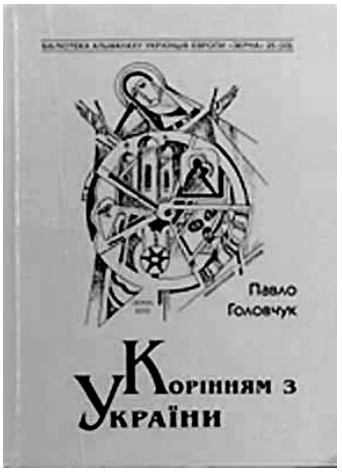

У книжці знаходимо два розділи. У першому розділі, під назвою „Поетична мозаїка“, опубліковані вірші автора. У Другому розділі „Жанрова розмаїтість“ опубліковані твори інших жанрів, насамперед сатиричні листи діда Панаса Бездольного.

ОНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ВІКАРІАТУ В БОСНІЇ І ГЕРЦЕГОВИНІ

31 березня 2005 з канцелярії Ординаріату Крижевської Єпархії надіслано всім нашим священикам в БіГ декрет (№. 220/2005) наступного змісту:

Ординаріат Крижевецької Єпархії
Каптол 20
10 000 ЗАГРЕБ

№. 220/2005 ***Загреб, 31.03.2005***.

ДЕКРЕТ
Про відновлення Українського грекокатолицького вікаріату в БіГ

Всечеснішому священству в БіГ – всім

Оцим ставимо до відома, що ми, нашою єпископською владою, уділеною за милістю Божою, а на основі канонічного права **(див. к. 246 і к. 247, § 1. ККСЦ) 31. березня 2005.,** відновляємо існуючий **Український грекокатолицький вікаріат в БіГ** для вірників Крижевецької Єпархії в БіГ, а першим вікаром відновленого вікаріату іменуємо **всеч. протоєрея Михайла Стахника** (див. декрет **№. 221/2005**). До складу цього вікаріату входить Боснійський деканат, тобто ці парафії: **Банялука, Церовляни, Каменица, Козарац, Дервента, Дев'ятина, Лепеница, Лишня, Прнявор і Стара Дуброва.**

Цей вікаріат, під схожими назвами, існував від самого початку прилучення вірників грекокатоликів в БіГ до Крижевецької Єпархії, тобто від **23. липня 1924**., коли першим єпископським вікаром був всеч. Олекса Базюк, а після нього Франьо Латкович і Григорій Біляк. 1978. року Архиєпископ Гавриїл Букатко декретом від 15.04.1978. №. 115/78 найменував Всеч. Стефана Пітку вікаром проширеного Боснійсько-Славонського вікаріату, що відповідало тодішнім потребам в єпархії.

Цей же вікаріат від часу найменування сучасного владики Крижевецького Кир Славомира Мікловша не був очоленим задля збереження цілісності єпархії аж до цього часу. Адже, зараз, задля новоутворених геополітичних реалій, знова виринає необхідність оживити цей вікаріат під вищезгаданою назвою.

Права і обов'язки нового вікара всеч. протоєрея Михайла Стахника описані в **ККСЦ** (Кодекс Канонів Східних Церков) в **II. главі** («Органи, які допомагають Єпископові»), **арт. 2.** («єпархіяльна курія») **в к. 245 – к. 251.** і в декреті II. Ват. Собору **«Christus Dominus» - «Христос Господь»,** зокрема в **26. і 27. главі**. Цим же самим завданням новонайменованого вікара є і представляти свого Ординарія перед церковними і державними (цивільними) органами в БіГ.

З нашим Архиєрейським благословенням вітаємо в Господі

Кир Славомир Мікловш

Владика Крижевецький

Отже, від кінця березня цього року наші вірні в БіГ мають новий церковно – канонічний устрій, який повинен значно пожвавити пасторальне і літургійне життя нашого люду в БіГ. Рівночасно, це є і свідоцтвом, що життя в БіГ після воєнних заворушень нормалізується. Відновлення вікаріату дає нові можливості на полі церковного самоврядування, полегшує спілкування з церковними і державними органами, окреслює пірамідальну структуру в церковному житті в БіГ, яка, на мою думку, є дуже необхідною для наших парафій.

Для нас українців греко-католиків це є і незвичайне признання і відзначення нашого владики **Кир Славомира Мікловша** живучості нашого люду в БіГ, який має, по-людськи, незбагненну і дивовижну здібність виживати і в найнесприятливіших умовах, зберігаючи свою прадідівську віру, обряд і мову. Вже давно являлися зловіщі поголоски, мовляв: «нам там не вижити», «краще аби народ десь емігрував», «скасувати парафії» і т. д. А це відновлення свідчить цілковиту протилежність: вірний народ там є і буде, йому жити, якщо і далі уповатиме на Боже провидіння, дотримуючись церковних приписів.

Новий вікаріат для українців греко-католиків в БіГ є новою перлиною в короні нашої Крижевської Єпархії, яка на цих просторах об'єднує католиків Східного – Візантійського обряду різного походження. Після утворення Апостольського Екзархату для греко-католиків в СіЧ та Апостольської Візітатури для греко-католиків в Македонії, які не є більше складовою частиною Крижевської єпархії, це є завершенням і церковної «перебудови» на цих політично нестійких просторах. Адже, для необізнаних, наша єпархія може здаватися національно і обрядово занадто складною, щоб успішно виконувати свою церковну місію. Тому треба тут зробити декілька натяків про історично – правові складові нашої єпархії.

«Богоспасаєма» єпархія Крижевська є Помісною Церквою свого права **(«sui juris»)** в складі Метрополії Загребської, яка призбирує вірних візантійсько – слов'янського обряду на просторах Хорватії, Боснії і Герцеговини і Словенії. Це, отже, вірні Східного обряду, які опинились на цих просторах в різних історичних умовах, виходячи з різних етнічних угрупувань. Це ж вірні, які від віків належали Східній, візантійсько – слов'янській тра-

На стор. 13

ОНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ВІКАРІАТУ В БОСНІЇ І ГЕРЦЕГОВИНІ

Продовження з 12-ї стор.

диції, і які, рівно ж, ніколи не згодилися з трагедією великого церковного розколу, що стався **1054** року. Тим розколом більшість Східних християн «відкололося» (що є перекладом слова «шизма») від Церковної єдності з Верховним Архієреєм Церкви Папою Римським.

Вірна ж меншість Східних християн винаходила способи як залишитися вірною основній правді **І Нікейського Собору**, який каже, що Церква може бути тільки: «єдина, свята, соборна (тобто католицька) і апостольська», хоч багата розмаїтістю свого обрядового, богословського, літургійного висловлення. Така Церква була в першому тисячолітті і, сподіваємося і молимося, що такою буде і в третьому тисячолітті християнства. Власне, єдність зі Святим Престолом апостола Петра була запорукою збереження нашої обрядової ідентичності, коли історичні умови тому були неприхильні чи то через турецьку експансію з півдня, чи то через помилкове тлумачення екуменізму на сході, що провадив до латинізації і полонізації, а все це сталося в XVI І в XVII століттях. Тоді відбулася перша велика «унія» (тобто відновлення єдності) християн Київсько – української традиції в **Бересті 1596** року, яка була детонатором і інших уній, між ними і **Ужгородської 1648 і Марчанської 1611**, яка є і початком нашої Крижевської єпархії.

*Всеч. протоєрей **Михайло Стахник**, вікар відновленого Українського греко-католицького вікаріату в БіГ*

Так наша єпархія народжена в Марчі (біля Чазми в Хорватії), коли то східні християни дещо загадкового етнічного походження називані «Ускоки» або «Волохи», втікаючи перед турками, зібрані владикою **Симеоном Вратаня**, підписали документ з'єднання з Апостольським Престолом. Це з'єднання через історію повністю усталюється в Жумберку (гориста західна частина Хорватії), так що спадкоємців цієї традиції в нашій єпархії називаємо «Жумберчани», а осередком єпархії від **1777** року є **Крижевці** з прекрасним Собором Пресвятої Трійці і єпископською резиденцією. Приблизно в той же час, тобто в середині XVIII століття, в Бачку і Срем (північні частини Воєводини, що в Сербії), а саме в Руський Керестур, згодом же і в Східну Славонію в Хорватії, переселяються «русини» з карпатської України, які є спадкоємцями Ужгородської унії, і входять до складу Крижевської єпархії разом зі своїми обрядовими питомостями. Кінцем XIX століття на простори Славонії і Північної Боснії оселяється і третя гілка на дереві нашої єпархії – українці (вони ж і є найчисленніша спільнота східних католиків на світі!) зі **Західної України – Галичини**, а вони є спадкоємцями першої Берестейської унії. Українці зі своїми парафіями в Славонії відразу входять в склад Крижевської єпархії, а українці в Боснії 1924 року, бувши до того часу, старанням бл.п. митрополита Андрея Шептицького, Апостольською візітатурою.

Це є, отже, три гілки, які сьогодні становлять єдність на дереві Крижевської єпархії. Об'єднує нас бажання служити Триєдиному Богові, який створив нас в нашій обрядовій і національній різнобарвності, щоб не тільки маїти ризи Католицької (Соборної) Церкви, але щоб бути і жувучим знаком прагнення церковної єдності Східного і Західного християнства в Європі і в світі, що, за Божою волею, хочемо аби здійснилося в цьому тисячоліт-ті. Ця різнобарвність нікому не повинна заважати, але, навпаки, робити нас гордими, що ми вислов-люємо справжню католицькість Церкви зібраної в один Божий народ з усіх народів світу.

Сьогодні єпархія нараховує біля 20 000 вірних в трьох обрядово – мовних традиціях. Маємо 34 парафії в Хорватії в 4-рьох деканатах, 10 в БіГ об'єднаних новим вікаріатом і 1 парафію в Словенії. В Загребі діє наша велика семінарія, квартально виходить друком «Єпархіальний вісник», як офіціоз Ординаріату. На території єпархії діють і монахині чинів св. Василія Великого і Служебниці. Розвиваються живі контакти з іншими Східними Церквами в Європі, зокрема в Україні, Угорщині і Словаччині, які нас взаємно збагачують.

Що сказати на кінець? Хіба потвердити ще раз, що наше християнське визначення є ясно окреслене цими вимірами церковного устрою єпархії і вікаріату. Для нас українців католиків на цих просторах, на даний час, це є оптимальне рішення. Адже, воно гарантує певну автономію і вирішуванні власних справ. Треба молитися, щоб Всевишній лиш дав нам гідних і відданих священиків, які зможуть в історичних буревіях вправно керманити церковним кораблем, провадячи його до вічної пристані в Христі Господі. Нам треба мати незламну силу сповідників віри, яких мала Українська Церква в минулому столітті, а трьох з них безпосередньо в'язані на українську Боснію (блаженні **Клемент Шептицький, Микита Будка, Еміліан Ковч**), бо важко сповідувати свої східні передання разом з повнотою католицької віри, а тут не може бути жодних компромісів через вірність Богові і через вірність самих собі.

Українці в рамках нашої єпархії мають не тільки право, але й обов'язок вповні дотримуватися рішень Синоду Української Греко-католицької Церкви в Україні, які стосуються літургійних питань і не перечать позитивним приписам нашої єпархії (це передовсім відноситься на користування літургійних книг, церковної архітектури, специфічних свят, вживання літургійної мови, тощо). Довкола нас багато упереджень і підозр зі сторони як східної не з'єднаної, так і від католицької латинської більшості, але ми разом з нашими предками обрали свою дорогу спасіння, яку в історичній темноті просвітлюють тисячі українських мучеників на чолі зі св. свщмч. Йосафатом. Історія (тим, що ми вижили) вже показала, що ми не діло людських грішних рук, а Божих. Майбутність європейського з'єднаного християнства накреслена нашою ідентичністю.

о. Ярослав Лещишин

У К Р А Ї Н Ц І З А П І Р Е Н Е Я М И

Перепрошую автора і читачів що, з причини обмежених можливостей «Нашої газети», ця стаття скорочена в частинах де ширше подані різні, переважно статистичні дані. Редактор

Про вимушену „любов" наших співвітчизників до подорожей, метою яких є „заякорення" в певній країні коротко- або ж довготерміново, написано і сказано чимало. Одним із „векторів" трудового „паломництва" не лише галичан, а й уродженців Наддніпрянщини та інших регіонів відомої всьому світу своїми чорноземами держави стала в останнє десятиліття найбільша країна Піренейського півострова.

Міграції українців до Іспанії сприяло ліберальне іспанське законодавство, яке дозволяло іноземцям отримати працю без оформлення офіційних документів; наявність потреб у заповненні робочих місць у сільському господарстві та у сфері будівництва; високі, порівняно з Україною, заробітки; можливість отримання дозволу на працю та проживання (резиденції) в результаті періодичних легалізацій іноземців, що проводились іспанським урядом; масове повернення з України до Іспанії з кінця 80-х років минулого століття т.зв. "дітей війни", які вже мали шлюбні відносини з громадянами України і чисельні родинні зв'язки на батьківщині; можливість спрощеного оформлення запрошення на приїзд до Іспанії далеким родичам та знайомим в Україні.

Важливим фактором, який сприяв українській міграції, був іспанський менталітет, близький до українського, відсутність ксенофобії, гостинність, доброзичливість іспанців та їх поважливе ставлення до вихідців з колишнього СРСР.

З часом відношення іспанців до вихідців з України суттєво не змінилося. Відбулися лише внутрішні зміни в економіці, соціальній сфері як в Іспанії, так і в Україні. Змінилась, в цілому, і ситуація на зовнішньополітичній арені, що вплинуло на формування т.зв. "нового менталітету" українця. Економічні негаразди в Україні лише сприяли виїзду наших співгромадян за кордон у пошуках заробітків.

(.....)

Найменше (10%) серед українців осіб з вищою освітою, вдвічі більше – з середньою спеціальною освітою, решта – із середньою освітою.

Сімейний стан українських заробітчан такий: одружені (заміжні) – 60%, розлучені – 25%, неодружені (незаміжні) – 15%.

(.....)

Сьогодні в Іспанії створені та функціонують (відповідно до іспанського законодавства) 10 українських громадських організацій, які об'єднують біля 11 тисяч наших співвітчизників. Серед них: Федерація "Україна" (м. Валенсія), Асоціація українських робітників та професіоналів в Іспанії "Україна" (м.Уельва), Асоціація „Співвітчизники" (м.Овіедо), філія асоціації "Співвітчизники" (м.Санта Крус де Тенеріфе, Канарські острови), Асоціація "Краяни" (м. Мадрид), „Спілка українців в Мадриді", Асоціація „Союз імігрантів" (м.Вільяробледо), Асоціація українців у Каталунії (м.Леріда), Український культурний центр в Каталунії (м.Барселона), Асоціація "Іспано-український альянс" (м.Фігерас).

Як правило, українські асоціації в Іспанії разом із статусом громадської організації отримують також право на господарську діяльність (у відповідності до власних статутів). Федерація „Україна" сприяє створенню та об'єднанню українських асоціацій в Іспанії, соціальній інтеграції та адаптації громадян України, що проживають в Іспанії, розвитку дружби та культурного співробітництва між Іспанією та Україною, збереженню та розвитку національно-культурної ідентичності українців в Іспанії, надає юридичну та консультаційну допомогу громадянам України, сприяє лікуванню, оздоровленню та навчанню в Іспанії українських дітей, проводить виставки, концерти, спортивні заходи та благодійні акції. Більшість названих Асоціацій провадять свою діяльність за рахунок членських внесків, доходів від власної господарської діяльності, приймають спонсорську та благодійну допомогу від фізичних та юридичних осіб, громадських організацій тощо.

Згідно з інформацією іспанської сторони, в Іспанії перебувають близько 103 тисячі українців, з них на консульському обліку Посольства України в Іспанії та Генерального консульства України в Іспанії станом на жовтень 2004 року знаходилося біля 5 тис. громадян України. Отже, переважна більшість наших співгромадян фактично є нелегалами. Саме ця ситуація, а також неспроможність фінансувати своїм коштом власну діяльність перешкоджали, на думку Посольства, започаткуванню культурних центрів, ЗМІ, телевізійних та радіо програм, які могли б діяти згідно іспанського законодавства. Втім, деякі організації, незважаючи на цілий спектр проблем, що чатують на представників „трудової міграції" все ж таки спромоглися на заснування своїх неперіодичних видань.

Протягом останніх років значно збільшилась кількість українців, які прибули до Іспанії в пошуках роботи.

Українські громадяни, які перебувають в Іспанії нелегально, знаходяться головним чином на півдні країни, де працюють в сільському господарстві (провінції Уельва, Альмерія, Малага, Аліканте) та в околицях міст Мадрид і Барселона.

Формування української діаспори в Іспанії фактично розпочалось після Другої Світової війни, коли у важкі повоєнні роки перша нечисленна група українців-студентів прибула до Мадрида в пошуках кращої долі. Саме тоді утворилося перше українське товариство „Обнова" (релігійно-конфесійного спрямування). У період т.зв. „застійних" років еміграція в Іспанію мала здебільшого політичний характер і була нечисленною. На початку 90-х років, після розпаду СРСР, виникла нова хвиля міграції на захід, в т.ч. до Іспанії, яка набувала вже економічних ознак. Остання, т.зв. "четверта" хвиля еміграції припадає приблизно на середину 90-х років і обумовлюється чітко виділеними економічними причинами – втратою робочих місць, доходів населення, особливо у сільській місцевості, комерціалізацією відносин, тощо.

(.....)

Громадяни України, що перебувають в Іспанії легально та нелегально, працевлаштовані (згідно з даними українського посольства) на 80%. Решта наших співвітчизників займаються пошуками

Продовження на наступній сторінці.

ІН МЕМОРІАМ

МИХАЙЛО МИХАЛ КОВАЧ

(Шид, 27. 10. 1909 - Нови Сад, 17. 06. 2005)

"Що ше баржей прибліжуєм ґу нєминовному краю
мойо думки нєпреривно на початки ше врацаю... "

Михал Ковач, Лазатрет, Шид, 1997.

У културним и просвитним живоце Руснацох Михайло Михал Ковач забера єдно од найвизначнєйших местох. Народзени є 27. октобра 1909. року у Шидзе (Срим, АП Войводина, Република Сербия) дзе закончел основну и гражданску, а у Крижевцох учительску школу. Як учитель, службовал у Бапскей, Маркушици, Руским Керестуре, Малим Идьошу, Привиней Глави и у Бикичу дзе 1941. року основал (вєдно зоз жителями вибудовал) руску школу и бул ту учитель по 1952. рок. Потим робел у Новим Садзе дзе и там як и других штредкох просвищовал народ.

МИХАЙЛО КОВАЧ
1909 - 2005

Михал Ковач руски писатель зоз найвецей книжками писньох, приповедкох, театралних фалатох (*драмох*) у нашим народзе. Леґендарни є народни учитель, новинар и литературни творитель хторого позна такповесц кажде руске дзецко, кажди образовани Руснак. Ковач зохабел глїбоки шлїд у литератури за наймладших. Ище як секретар Руского народного просвитного дружтва (РНПД) у Руским Керестуре, 1936. року порушал виходзенє и бул перши редактор дзецинского часопису "Наша заградка". Обявел вельке число стихох и приповедки за дзеци у хторих ше ґу нїм обраца зоз вельку любову и почитованьом. Кажде дзецко зна даєдну його писньочку напамят, аж и теди кед нє зна же то його писня. Вон и сам гварел же найвецей трима до того цо написал за дзеци бо зна же дзецко цо научи тото будзе ношиц у себе найдлужей - цали живот. Видати му книжки за дзеци: *Дзецински швет* (1971), *Перши радосци* (1977), *Яни мальовани* (1978), *Писнї дїда заградара* (1979).

Як писатель, явя ше у "Руских новинох" 1927. року зоз приповедку "Атаманов син", а перша писня "О єдному дїдови" друкована му у календаре за 1936. рок. Написал вецей театрални фалати, медзи хторима *Янкова женїдба*, *Суд правди, На швитаню, Ораче и други.* Його твори виходзели у "Руским слове", "Шветлосци", "Заградки", календарох, "STUDIA RUTHENICI" итд., а як писатель-педаґоґ обявел и вецей школски учебнїки. Заступени є у велїх часописох и антолоґийох. Його дїла прекладани на сербски, украïнски, мадярски, словацки, румунски и есперанто.

Михалови Ковачови як визначному културному творительови и писательови пошвецени наукови сход на Филозофским факултету у Новим Садзе, под назву *Литературне дїло Михайла Ковача*, 1988. року. Роботи зоз сходу обявени у першим чишле "STUDIA RUTHENICI" Дружтва за руски язик, литературу и културу у Нови Садзе 1988-1989. року.

* * *

Поховани є 20. юния 2005. року на Городским теметове у Новим Садзе. *И.Папуга*

У К Р А Ї Н Ц І З А П І Р Е Н Е Я М И

Продовження з 14-ї стор.

роботи, живуть на випадкові заробітки або за кошти благодійних організацій.

На сучасному ринку праці розподіл українських заробітчан такий: у сільському господарстві та на виробництві (збір цитрусових, винограду, овочів, фруктів, оливкових культур, їх переробка, промислове виробництво) – 45% , у сфері будівництва (будинки, дороги, тощо) – 30%, на роботі в іспанських сім'ях в якості прислуги, по догляду за хворими та старими людьми – 15% , у сфері обслуговування (готелі, кафе, ресторани, танцювальні клуби, ремонт квартир, авто, побутової техніки, сторожування) – 10%.

Незначна частина українських жінок (приблизно 1-1,5% від загальної кількості) не працюють, знаходячись на утриманні іспанців (а також німців та англійців, які проживають в Іспанії), з якими вони уклали шлюбні відносини.

Середній заробіток працюючого в Іспанії українця становить 700 євро на місяць. Найнижчі заробітки зафіксовані на роботі в іспанських сім'ях – 250-300 євро, максимальні (до 1200 євро) на т.зв. "пікових" сезонних сільськогосподарських роботах або у ж сфері обслуговування (на будівництві) – за наявності досвіду, легальних документів та належному володінні мовою.

Повернення до рідних домівок українських громадян, які нині працюють переважно на бюджети й без того не бідних країн, залежить, не в останню чергу, від дій нової української влади. Тож нині залишається лише чекати. Питання лише – скільки?

Ігор Винниченко, Україна,
Інститут досліджень діаспори

ЛАОКООНІВ ТРЕТІЙ СИН

(Timeo Danaos et dona ferentes!*)

Онука в своїй кімнатці. Здти музики не чути, здає ся - вчить. Нараз, швидко виходить. Бачити: нервова і злісна. Щоб розрадити, допитую що там такого.

- Ах, ніщо особливого. Як і звичайно - мучать учнів дурницями які нам ні до чого.

- Не вірю що то так. Може тобі лиш важко бачити мету того навчання?

- Та що ту є бачити?! Ось латинська - не живуча мова! Або історія: як вона може бути учителькою життя, а кажуть що ніколи не повторяєся?

- Дивися так: хто ближче джерелу - п'є чистішу воду. Латинською, мовою оригіналу, записано багато того.

- Ну, хай буде. Але історія... як її зложити з тим що повторювання є матір навчання?

- Спробуй розуміти що історія як і повторяєся - робить то кожний раз на інший спосіб. Знаючи приклади з історії, легше зрозумієш сучасне.

- Не зовсім розумію.

- Серйозні події, щоб не виглядали такими, звичайно затуманені наївними причинами. Щоб уявити їхню суть, треба знання, досвіду, навіть і інтуїції...

Інколи треба зборщити приклади, порівняння, асоціації та попереплітати часи, давніші події й особи...

- Цю загальність важко проваджу - краще розкажіть прикладом.

- Добре, ось суміш подій й осіб на шляху досягнення суспільної мети. Треба мати видющу особу, її прибічники й прихильники, а потім слідкуючий загал. Натури й інтереси поодиноких осіб в приклад не можливо загально вкладати, але якась декларована чесна мета мусить бути, а в тім треба мати на думці що все є і досить дечого замовчаного, щоб не відвертати слідкуючих. На приклад Мойсей, або Одіссей (могли би то бути і Ганібал, Атілла, Колумб або Магеллан...) мали приманливі мети: перший Ханаан, другий перемогу над багатою Троєю. Яка була ціна їхнього успіху? Чи би народ слідив якби знав що його Мойсей буде так довго водити пустинею? Або, чи би хто з Ітаки рушив з Одіссеєм, якби знав що в повороті, блукаючи морем стільки літ, всі постраждають, а верне ся тільки Одіссей самий? Ну, можна сказати що обидва опосередковано виконували вищі плани і тому коли робили "по своєму" - були покарані.

Треба розглянути, що буває коли нема харизматичної особи як Мойсей, а справу не можуть вирішити юнаки як Ахілей, або в других обставинах подібно "озброєний" Зігфрид. Здаєся що тоді наступають зрада або хитрість, а їх ніколи між людьми не забракувало. Була Троя, був Вавилон...

Лаокоон зі синами (Музей у Ватикані)

А що буває коли щира людина в прикрих обставинах має сумління до суспільства? Коли закликає до розуму мов на приклад Лаокоон: Timeo Danaos... А знов, чи йому дійсно було жаль звичайних людей, чи може все такі мав власні інтереси. Може захищав майно і синів, а не смів їх вислати геть, бо може вони в дечим схожі біблійному прикладі. Один працьовитий, але пропав би без батькового ведення. Другий за хату не дбає й тому одною ногою в хаті, а другою на дворі за порогом, і цілий час, загрожуючи що відцурається, видранчує від батька різні добра яких розпицькує. Всетаки, за обох однаково боліло, коли на них пущені змії, на кару батькові який втручався у вищі справи. І згадавши Мойсея, який не увійшов в Ханаан, і Одіссея що страждав, і Лаокоона що позбавлений синів, і багато других... надходить думка, що може дійсно - людина все на втраті.

А може Лаокоон мав і третього сина? Може той був такий талановитий, що і без батькової допомоги та майна, сам для себе прибував здобутки. Жив собі чесно між людьми, незалежно, тай йому і не було потрібно споминати походження. Його змії обминули, бо на нього і боги забули.

- А Ви думаєте що я цю доповідь розуміла? Ой краще іду вчити історію. Лиш, дивно мені що цей раз в оповіданню Ви не доторкнулися української діаспори.

- Коли не розуміла, як можеш бути певною що це якраз не про неї?

Записано влітку 2005-го р. *Баба Зося*

*) Не довіряю Данайцям ані коли дарі приносять. (Переклад А.П.)

Завжди закоротка гілка
Uvijek prekratka grana

СМІХ ЯК ЛІК

Суддя: Ви сказали, що громадянин Кислеико крутій і шахрай. Чи правда це?
Підсудний: Правда, правда, але я цього не казав.

Клієнт: Як?! За пораду, яка тривала дві хвилини, ви вимагаєте три карбованці?
Адвокат: Дозвольте, але ж ви чекали в моїй приймальні півгодини!

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM

Izdavač:
Društvo za ukrajinsku kulturu
Товариство української культури
Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA
Poslovni račun kod Zagrebačke banke
2340009–1110045869

Naša gazeta izlazi 10 puta godišnje
prve nedjelje u mjesecu
sa stankom u srpnju i kolovozu
Tehnički i glavni urednik:
Aleksa Pavlešin
E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr

Tisak: FILEDATA d.o.o.
Boja – elektroničkim pisačem
U Zagrebu, 04.09.2005.
Naklada: 350 primjeraka
Tel. Društva i uredništva:
01 / 4635-884

НОМЕР (35) 8
BROJ
02.10.2005.
РІК IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

В ЗАГРЕБІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ КРАЇН В РЕГІОНІ

В готелі «Порін» в Загребі, 10 вересня цього року, в організації Представника української національної меншини м. Загреба Славка Бурди відбулася Конференція українських організацій країн в регіоні.

Частина делегатів і гостей Конференції

Після вступного слова організатора Славка Бурди присутніх привітали: від імені президента Республіки Хорватія Стіпе Месіча - Владімір Лончаревіч; голова Уряду за національні меншини РХ – Мілена Клайнер; посол України в Республіці Хорватія – Віктор Кирик; голова Ради з питань національних меншин – Александар Толнауер; голова Європейського Конгресу Українців – Левко Довгович; президент Державного Самоврядування Українців Угорщини – Ярослава Хартяні, голова Товариства дружби Хорватія-Україна – Івіца Трнокоп. Під час цих привітальних промов прибула з літовища і делегація з України, а також присутніх привітав голова Української всесвітньої координаційної ради - Михайло Горинь та начальник Управління з питань закордонного українства при Міністерстві закордонних справ України – Олександр Новосьолов. Заступник посла України в РХ Олександр Левченко привітав присутніх скоріше своєї промови в пізнішій робочій частині конференції, а також і голова секретаріату згаданої Української ради – Максим Розумний.

У якості гостей конференції були присутні і аташе з питань культури у згаданому Посольстві України – Ярослав Сімонов, та почесний голова Союзу русинів і українців Республіки Хорватія - Теодор Фріцкій.

В конференції взяли участь делегати з Угорщини (4), Сербії й Чорногорії (2), Боснії і Герцеговини (3) та Хорватії (5), а з Болгарії, Румунії й Греції делегати не приїхали. Також були присутні і гості зі Словаччини, а з Великобританії, США й Канади не приїхали. Від інших національних меншин в Хорватії, в якості гостя був присутній лиш представник мадярів Петар Секереш. **На стор. 3**

ЩОДО ОФІЦІЙНОГО ВІЗИТУ В ХОРВАТІЮ ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ВОЛОДИМИРА ЛИТВИНА

26-27 вересня Голова Верховної Ради України, Володимир Литвин, відвідав з офіційним візитом Республіку Хорватія.

За програмою візиту, 26 вересня, Голова Верховної Ради України зустрівся з Президентом Республіки Хорватія, Стєпаном Месичем, Головою Хорватського Сабору, Владіміром Шексом і Міністром закордонних справ та з питань євроінтеграцій Республіки Хорватія, пані Коліндою Грабар-Кітарович, а наступного дня Голова Парламенту України відвідав м. Славонський Брод Бродсько-Посавської жупанії. **На стор. 2**

Голова Парламенту Володимир Литвин

(В Славонському Броді 27 вересня 2005 р.)

MIKLUŠEVAČKO LJETO 2005.

Mikluševačka dobrodošlica

Mikluševačko ljeto je manifestacija kulture koncipirana kao dvodnevni programski kolaž koji je ove godine održan tijekom subote i nedjelje 3. i 4. rujna s naglaskom na obilježavanju 85 godina kontinuirane kulturne djelatnosti u Mikluševcima. Program se sastojao od izložbe slika Vladimira Provčija koji je oslikao i kulisu otvorene scene, tri koncerta – jedan u subotu i dva u nedjelju, te od promocije knjige „85 godina kulturne djelatnosti u Mikluševcima“ Đure Ljikara. **Str. 6 i 7**

УКРАЇНСЬКА ОПЕРА НА СЦЕНІ В РІЄЦІ

Завдяки голові КПТ-ва Русинів і Українців «Рушняк», пану Владімиру Провчію, в м. Рієка недавно відбулася незвичайна культурна подія – прозвучала українська опера. Вже і це було б дивно, а як ще додати, що це виступав, наскільки відомо, єдиний в Європі аматорський оперний ансамбль – тоді це справжня несподіванка, бо зовсім не звичним є те, щоб аматори на сцені співали оперу, та з тим ще і їхали на гастролі за кордон. А до того ще і те, що - виконавчий ансамбль не з України. Ті, котрі бачили й слухали їх важко уявляють, що вони не є професійнымы опернимиі співаками.

Златіца Сабова в ролі Катерини

Стор. 8 і 9

ЩОДО ОФІЦІЙНОГО ВІЗИТУ В ХОРВАТІЮ ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ ВОЛОДИМИРА ЛИТВИНА

Продовження із стор. 1

Зустріч Президента Республіки Хорватія Стєпана Месича і Голови Верховної Ради України Володимира Литвина

Під час зустрічі, Президент Республіки Хорватія, Стєпан Месич, і Голова Верховної Ради України, Володимир Литвин, констатували, що двоїсторонні відносини між Хорватією і Україною добрі і що нема відкритих питань, але треба й далі зміцнювати економічні відносини, для яких існують великі потенціали в обох сторін. Наголошено, що лібералізація візового режиму – один з важливих моментів для покращення господарської співпраці, зокрема в галузі туризму. Голова Українського парламенту наголосив, що Україна зацікавлена в співпраці в галузі металургії, а також в проекті «Дружба-Адрія», в якому потрібно розглянути всі аспекти. Високого гостя з України цікавив хорватський досвід щодо політичних й економічних реформ. Також йшлася мова і про захист національних меншин. З приводу цього було висловлене задоволення їх статусом, але й підкреслена потреба продовжувати працювати над питанням освіти й збереження традицій.

Частина присутніх під час зустрічі в Славон. Броді:

(→) Ґордана Собол, Шіма Джурджевич, Мірко Дуспара і Маріо Міколич ⟶

⟵ *(→) Віктор Кирик, Володимир Литвин, Ярослав Сімонов і Олександр Шевченко*

Зустріч хлібом і сіллю, та рідним словом, сказав дуже багато про українців

Голова Хорватського Сабору, Владімір Шекс, і Голова Українського Парламенту під час зустрічі обговорили парламентарну співпрацю двох країн, котра, за їхніми словами, повинна бути системна і ширша, а існуючі добрі двосторонні відносини треба зміцнювати на рівні парламентів, урядів та президентів країн. Між іншим, п. Литвина цікавили і активності Хорватії щодо приєднання до Євросоюзу.

Голови хорватського й українського парламентів, Владімір Шекс і Володимир Литвин, в цій нагоді підписали Меморандум про співпрацю Сабору й Верховної Ради з метою розширення відносин, зокрема в політичній, господарській, науковій, культурній і гуманітарній галузях.

Під час зустрічі Міністра закордонних справ та з питань євроінтеграцій Республіки Хорватія, пані Колінди Грабар-Кітарович і Голови Українського Парламенту, Володимира Литвина, пані Міністр запропонувала, щоб група українських фахівців з питань євроінтеграцій відвідала Хорватію з метою обміну досвідом щодо процесу приближення до Євросоюзу. Під час зустрічі також було згадано консультації про лібералізацію візового режиму. ***(НГ за інформацією ЗМІ.)***

Наступного дня Голова Верховної Ради України відвідав м.Славонський Брод Бродсько-Посавської жупанії (області), де зустрівся з Жупаном (головою облради) Бродсько-Посавської жупанії Шімою Джурджевичем та міським Головою Мірком Дуспарою. Також зустрівся і з представниками української національної меншини Бродсько-Посавської жупанії. Підчас зустрічі згадані представники в коротких промовах докладно розповіли п. Литвину й другим поважним гостям про їхній добрий стан щодо використання прав у збереженні своєї національної ідентітичності в релігії, культурі, просвіті й повсякденному житті.

Принагідно, хор КПТ-ва «Україна» виконав пару українських пісень, а потім всі разом відспівали традиційне «На многії літа». *А.П.*

Володимир Литвин й українці з Хорватії

В ЗАГРЕБІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ КРАЇН В РЕГІОНІ

Продовження із стор. 1

Конференція, що відбулася з нагоди 14 річниці незалежності України та Дня представника української національної меншини м. Загреба, а в її організації допомогли і Координація української національної меншини в РХ, Союз русинів і українців РХ

Віктор Кирик, Владімір Лончаревіч, Мілена Клайнер і Александар Толнауер

(обидві очолювані С. Бурдою), та Посольство україни в РХ. З тою нагодою були пов'язані і другі культурні і святкові події: концерт того самого дня, а наступного, свято біля каштану на вул. Українській, та в приміщенні по вул. Водоводній.

Президія робочої частини конференції: Григорій Овад, Славко Бурда, Ярослава Гартяні, Юрій Бача і Мирослав Хочак

Прийом в Посольстві

Світлана і Віктор Кирик вітають Ярославу Хартяні

У п'ятницю ввечері, 9 вересня, Й.В. Віктор Кирик з дружиною Світланою влаштували у Посольстві України в Республіці Хорватія прийом для делегатів і гостей конференції. Це була святкова зустріч і приємне спілкування, в котрому взяли участь і інші співробітники посольства, а також і почесний консул України в РХ Нікола Малич. Після

На прийомі в Посольстві України в Хорватії

Левко Довгович, Славко Бурда, Ларіса Углешіч і Віктор Кирик

привітання й принагідних промов присутніх розважав ансамбль «Горлиця» з Києва, а на багато накритому столі, найбільше приманювали все-таки вареники, котрі тут опинилися завдяки п. Світлані Кирик. У кінці всі присутні, від щирого серця, відспівали традиційне «Многая літа».

Конференція

Протягом суботи, 10 вересня, відбулася згадана конференція, а її зміст розділений на робочі частини. Після привітальних промов на порядку денному була частина, під час якої представники у своїх промовах повідомили про свої організації, а потім з промовами виступали й гості. Частина, в якій брали участь представники інституцій і організацій вищого рівня, була особливо цікавою, бо торкалася загальних тем, які заслуговують найбільшу повагу, а втім досить часто вживалося і словосполучення «світове українство». На кінці проведено «круглий стіл» на різні, для українських організацій важні темі. Між ін-шим, йшлося про видавництво й інформування, а втім окремо про Інтернет. Також обговорено тему співпраці організацій з відповідними інституціями в Україні, йшлося також про молодь, освіту, школу, культурну діяльність тощо. Як результат цих обговорень були ухвалені

Александар Толнауер, Теодор Фріцкі, Євгеній Павлешен і Роман Біляк

Михайло Горинь і Ларіса Углешич

Рішення:

1. Висловити прохання Кабінету Міністрів України придбати для потреб діаспори сервер для об'єд-нання веб-сторінок усіх українських організацій за кордоном та надавати можливість суттєвого по-кращення обміну інформацій між українськими громадами на різних континентах;

2. Звернути більше уваги Міністерства культури і туризму та МЗС України на організацію в Україні відповідних культурних та мистецьких заходів, на які б запрошувалися творчі колективи української діаспори; **На стор. 4**

В ЗАГРЕБІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ КРАЇН В РЕГІОНІ

Продовження із стор. 3

3. МЗС України продовжити наполегливу роботу щодо лібералізації режиму взаємних поїздок громадян з країнами, де проживає українська діаспора;

4. Звернути особливу увагу Міністерства культури і туризму та МЗС на важливість проведення Днів української культури в країнах проживання української діаспори, як вагомого заходу представлення української держави на міжнародній арені;

Частина учасників «круглого стола»

5. Міністерству молоді, сім'ї та спорту і міністерству освіти та науки України підготувати програму налагодження співпраці між молодіжними організаціями України та молодіжними осередками української діаспори, в тому числі шляхом організації на території України в літній період молодіжних таборів;

6. Кабінету Міністрів України розглянути можливість виділення 20-ти стипендій для навчання дітей української діаспори з регіону південно-східної Європи в вищих учбових закладах України;

7. Міністерству освіти України надати сприяння виданню спеціалізованих підручників для українських шкіл діаспори з врахуванням специфіки української діаспори у кожній країні окремо;

8. Відновити практику проведення літніх курсів перепідготовки вчителів української мови і літератури, які викладають для дітей української діаспори. Міністерству освіти України надати методичну допомогу в підготовці програм викладання курсу українознавства для діаспори, враховуючи специфіку країн та регіонів їх перебування;

9. Учасники конференції висловили прохання до Кабінету Міністрів визначити головний державний орган по зв'язкам українців за кордоном. Міністерству культури оперативніше розглядати клопотання української діаспори щодо відзначення її видатних митців та пропагандистів української культури за кордоном;

10. Учасники конференції висловили стурбованість затримкою підготовки та проведення Четвертого Всесвітнього форуму українців та висловлюють надію, що найближчим часом організаційний комітет надолужить прогаяне і достойно підготує збори представників світового українства, призначені на річницю Помаранчевої революції;

11. Українські організації регіону продовжуватимуть роботу щодо визнання Голодомору 1932-33 рр. урядами країн їх проживання, як акту геноциду проти українського народу.

Концерт

У великому залі біля згаданого готелю «Порін», ввечері, відбувся концерт для учасників конференції й української громади в Загребі тобто в

Заслужений ансамбль «Горлиця» з Києва

Хорватії. Якщо взяти до уваги невелику чисельність українців в Загребі, то «майже повний зал», в якому налічувалося біля ста спостерігачів, можна вважати зовсім добрий відгуком. Виконавці про-

І недужі рученьки подали гучні оплески

грами були хори товариств «Іван Франко» з Вуковару і «Україна» із Славонського Брода, фольклорний ансамбль танцю «Веселка» з Будапешта та музичний ансамбль «Горлиця» з Києва (всіх

Хор т-ва «Україна» із Славонського Броду під керівництвом акордеоніста Михайла Семенюка

разом біла 50 осіб виконавців програми). Кожна група виконавців була окремою перлиною програми і дістала заслужені бурхливі оплески. Обидва хори прозвучали багато краще без мікрофонів в зачиненому просторі, в порівнянні з тим, як їх було

Фольклорний ансамбль «Веселка» з Будапешта

На стор. 5

В ЗАГРЕБІ ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ КРАЇН В РЕГІОНІ

Продовження із стор. 4

Почесний консул Никола Малич з дружиною Барбарою

чути на відкритих сценах на фестивалях. Вибором танців різного темпу, танцюристи показали всю красу українських танців. Поетичність легкого ритму і краса рухів в широкій хореографії полонили увагу присутніх так само, як і темперамент швидких танців, в котрих танцюристи мовби мали крила.

Заслужений музичний ансамбль «Горлиця» з Києва завітав у Хорватію завдяки допомозі почесного консула України в РХ Николи Малича із Задра.

Хор т-ва «Іван Франко» з Вуковара з диригенткою Ларісою Углешіч

Шість членів ансамблю мають добре один другому прилагоджені голоси, так що в поліфонічному співі звучать в приємному тембрі. Попри акордеон і акустичні гітари, їхньому виконанню дає окремо чудовий присмак звук цимбали, панової флейти, різних сопілок та других прості-

Концерт полонив увагу публіки

ших народних інструментів. Вибором народних і сучасніших пісень відразу влучили смак слухачів, але окремою дуже приємною несподіванкою був спосіб жартівливого виконання навіть і колажу класичної з народною музикою. Ансамблю було важко піти зі сцени, бо присутні, не жалуючи долоні на оплески, бажали ще і ще… Наступних днів цей ансамбль мав також великий успіх на концертах в Задрі, Петрчанах і на острові Паґ, де завдяки п. Маличу виступив з концертами перед хорватською публікою.

Урочистість на Українській вулиці

Чотири роки тому на вулиці Українській в Загребі посаджений каштан, привезений з Києва. А потім, 14 вересня 2002 р., поряд з ним урочисто покладено камінь з пам'ятною дошкою, на якій хорватською і українською мовами написано, що «Цей каштан, символ дружби народів України і Хорватії, посаджено 24 серпня 2001 року від імені Посольства України в Республіці Хорватія та міста Загреба з нагоди відзначення 10-ї річниці не залежності України». Від тоді, можна вже казати – традиційно, кожного року відбувається тут урочистість з нагоди Дня незалежності України, в якій беруть участь представники Хорватії й України, запрошені гості, мешканці згаданої вулиці та українська громада.

Біля каштану

Цього року в святкуванні взяли участь учасники згаданої Конференції та мешканці й українці із Загреба. Цікаву програму виконали ансамблі «Веселка» з Будапешта та «Горлиця» з Києва, яким від імені посольства вручена Грамота подяки за успішно виконані програми протягом цих днів.

Микола Джигун, Наталія Фіялка і Віктор Кирик

Після святкових промов, Й.В. Віктор Кирик використав нагоду, щоб представити нового консула Миколу В. Джигуна, а також теплими словами подякувати за добре виконання своїх завдань дотеперішньому консулові Наталії Фіялці й побажати їй щасливого повернення на Батьківщину.

Програма на вулиці Українській

Частина гостей і членів перед будинком КПТ-ва

Після програми і принагідного фуршету присутні запрошені на урочисте відкриття дошки по вул. Водоводній, на будинку де є приміщені КПТ русинів і українців Загреба, Представник українців м. Загреба і Кординація українців Республіки Хорватія.

Згадані дошки відкрили Михало Горинь, Віктор Кирик і Славко Бурда, а потім всі спілкувалися в недавно оновлених кімнатах приміщення. *А.П.*

ПОСЛЕ ВЕЛЇХ РОКОХ КОНЦЕРТ ЗА ДОМАШНЮ ПУБЛИКУ

Тогрочна манифестация „Миклошевске лєто 2005” започала в соботу, 3. септембра, зоз цаловечаршим концертом домашнього КУД „Яким Ґовля”. После велїх рокох Миклошевчанє мали нагоду пред домашню публику указац цо знаю, и то вера,

Културно-уметнїцке дружтво „Яким Ґовля”

добре знаю: шпивац и танцовац. Наступели шицки три секциї хтори робя у рамикох Дружтва, децинска танєчно-шпивацка, старша танєчна и женска шпивацка ґрупа. Як цо то и швечи, концерт започал зоз „Привитним танцом” у виводзеню старшей ґрупи танцошох. З нїма предлужели нашо наймладши зоз двома танцами и пейцома дзецинскима шпиванками. Ушлїдзели танци старшей ґрупи танцошох медзи хторима наступела женска шпивацка ґрупа зоз осем шпиванками, хтори одшпивали у трох блокох. Танцоше за сам конєц зохабели вше атрактивни „Гопак” хтори одушевел шицку публику.

Госци вечара були и нашо познати гумористи „Дид Туньо и Бач Рока из Отока” хтори зоз добру ґлуму и шокецким гумором нашмеяли вельочислену публику.

Концерт закончени з писню „Миклошевци мойо мили” у виводзеню Корила Хомового як солисти и зоз провадзеньом шицких учашнїкох.

Шицки шпиванки дзецинскей и женскей шпивацкей ґрупи пририхтал Владимир Сивч зоз Нового Саду, а хореографиї за шицки танци Звонко Костелник.

Нагромадзени емоциї було видно у очох публики, алє и самих учашнїкох, бо мало повесц же концерт був лєм добри. Був наисце вредни за паметанє, бо у нїм указана шицка любов ґу танцу и писнї и уложени труд же би ше нїхто нє поганьбел пред найкритичнєйшим жирийом - власну пубику.

Мария Хома

ПРОМОЦИЯ КНЇЖКИ „85 РОКИ КУЛТУРНЕЙ ДЇЯЛНОСЦИ У МИКЛОШЕВЦОХ”

У рамикох „Миклошевского лєта 2005” котре преславене у знаку 85-рочнїци културней дїялносци у Миклошевцох, отримана промоция кнїжки учителя Дюри Лїкара. Кнїжка носи назву „85 роки културней дїялносци у Миклошевцох”, а у нєй дати хронологийни препатрунок културних збуваньох у валалє, алє призначени и велї наступи наших секцийох по других местох. О кнїжки бешедовали єй рецензенти, Агнета Бучко Папгаргаї и Данил Гарди, алє и сам автор Дюра Лїкар хтори и сам був порушовач и орґанизатор велїх културних збуваньох, а насампредз драмскей секциї.

Промоция кнїжки отримана внєдзелю, 4.септембра у церковней сали хтору нащивело красне число публики, як домашнєй так и госцох. Тота, треца по шоре, кнїжка учителя Дюри Лїкара остава нам як печац єдного часу котри означени з богату културну діяльносцу, хтора за таки мали штредок як цо то Миклошевци ма барз вельке значенє и за нас самих, алє найбаржей за наших потомкох хтори треба же би ше спатрели на тото златне зарно хторе пре нїх зашате. *М. Хома*

Кнїжка Дюри Лїкара

ЗОЗ УВОДНОГО СЛОВА АВТОРА

«Кнїжка *„Културно - просвитни живот у Миклошевцох"* виходзи з друку у чаше кед КУД *„Яким Ґовля",* шицки його члени й любителє танцу, шпиванки й красного слова означую ювилей - 85 роки културно-просвитней дїялносци. Намира, мнє як автора кнїжки, а тиж й членох Орґанизацийного одбору за означованє ювилея, була же би зме позберали цо векше число податкох през спомнути период й на єдним месце мали цо лєпши й прецизнєйши прегляд збуваньох, наступох й посцигнутих успихох у презентованю нашей култури взагалї. А нє лєм то, сцели зме, а то тиж барз важни факт, генерацийом после нас охабиц цо вецей писани шлїди о културно - просвитней дїялносци Руснацох у Миклошевцох хтора ше на орґанизовани способи нєпреривно одвива уж 85 роки.

Тиж так сцели би зме же би тота кнїжка остала писани шведок як нашо дїдове, оцове, а й ми, пренаходзели рижнородни способи у пестованю власного, радовали ше й вешелєли шпиваюци нашо шпиванки нє лєм у церкви, на свадзбох, алє през валал, дома, у каждей нагоди.»… *Дюро Лїкар*

Кнїжку видало КУД „Яким Ґовля” зоз Миклошевцох, а совидаватель друкарня «Паук» зоз Церни. #

MIKLUŠEVAČKO LJETO 2005.

SREDIŠNJI KONCERT

Uzvanici: Oleksandr Levčenko, Marinko Veljo, o. Joakim Simonović, Slavko Burda i Zdravko Galović

Nakon prijepodnevnog otvaranja likovne izložbe Vladimira Provčija iz Rijeke i promocije knjige „85 godina kulturne djelatnosti u Mikluševcima“, poslije podne je na otvorenoj sceni održan središnji koncert „Mikluševačkog ljeta 2005.“.

Nakon uvodnih riječi predsjednika Organizacijskog odbora ove manifestacije Đure Bikija, nazočne su pozdravili zamjenik veleposlanika Ukrajine u RH Oleksandr Levčenko, predsjednik Saveza Rusina i Ukrajinaca RH Slavko Burda te drugi uzvanici, a manifestaciju je otvorio izaslanik župana Vukovarsko-srijemske županije Marinko Veljo.

P e t r o v č a n k e

Gospodin Levčenko je uz birane riječi pohvale glede odnosa Hrvatske i Ukrajine spomenuo i potrebu njihove konkretizacije na lokalnoj razini, misleći pritom na renoviranje višenamjenskog doma kulture u Mikluševcima. Načelnika općine Tompojevci Zdravka Galovića kao i sve nazočne, podsjetio je na prošlogodišnja obećanja gospodina župana, te da je Ukrajina u tome spremna pomoći.

U programu su uz rusinska i ukrajinska kulturno-umjetnička društva, kao gosti nastupila i druga društva. Uz vizualnu atraktivnost narodnih nošnji i plesa, te visoku umjetničku razinu, svoje stvaralaštvo prezentiralo je sveukupno trinaest društava, a jedan od pokazatelja uspješnosti je i puno gledalište.

Na večer su članovi Doma kulture iz Ruskog Krstura održali koncert rusinskih pjesama i igara. Izvedeno je pet plesova, a između plesnih točaka nastupila je ženska izvorna pjevačka skupina te Tanja i Mihajlo Božanec kao vokalni solisti, a i u duetu. #

KPD Rusina i Ukrajinaca iz Vinkovaca

Юрій Бача

С а м

Птахів у небі – море!
А риб у морі – хмари
Над світом – небо неозоре,
На полонинах – овець отари…
А я? Я сам? Завжди – все сам,
тепер – я сам, і потім – сам,
і знову сам, і завтра – сам,
і вчора сам, і позавчора,
і поза завтра – заміський-сам!

Ви чули? Не чули?
Повім ще раз:

Птахів у небі – море!
А риб у морі – хмари..!
Над світом, над всеньким-цілесеньким світом
Над морем, над небом озорим, але і неозорим
Над полем, над лісом та понад простори
І птахів, і рибок, овечок,
америк,
украї́н –
од краю до краю, до самих окра́їн –
і птахів і рибок і всяких розмаїв –
несчетнеє море, безкраї хмари…

А я – самий, самий, як завжди,
як знову,
як вчора,
як завтра –
від віку й до віку,
на віки, на віки,
- все сам та сам, та сам…
…тепер я сам, і потім – сам,
і знову – сам, і завтра – сам,
і вчора – сам, і позавчора,
і поза завтра – заміський-сам!

та вбити самотою себе не дам!

Неділя, ніч, 30 березня 2003 року.
(Останній рядок – понеділок, 31 березня 2003 року.)

СЛОВО ПРО АВТОРА

Юрій Бача родився 13 травня 1932 р. в Словаччині. Був асистентом Кафедри російської мови та літератури Педінституту в Пряшові. 1958-го р. у Львові, у середовищі україністів, упродовж двох місяців став українцем. Кандидатську дисертацію захистив в Києві 1960 р. на Кафедрі української мови та літератури та був доцентом на Кафедрі української мови та літератури в Пряшові. 60-х рр. був одним з найактивніших українських публіцисттів в Чехословаччині. За розповсюдження праці І.Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація» засуджений на чотири роки ув’язнення, а потім був двадцять років усунений від суспільного життя. Аж через п’ять літ після інаугурації, 2001 р., присвоєно йому і звання професора української літератури, але через 136 дні відправлено його на пенсію.

Професор Юрій Бача є автором багатьох видань поезії і прози. Більшість книжок видав на власні кошти. Написав і лібрето опери «Князь Лаборець», прем’єра котрої могла б бути наступного року. #

У К Р А Ї Н С Ь К А О П Е Р А Н А С Ц Е Н І В Р І Є Ц І

Під назвою «Рушнякові» дні української опери, в м. Ріека, в залі Філодраматика (вул. Корзо 26 / II), в суботу й неділю, 17 і 18 вересня ц.р., Музично-драматичний ансамбль Тараса Шевченка з Братислави (Словаччина) виконав дві українські опери. Ідея про цей проект виникла, коли проф. Євгеній Пащенко познайомив голову Культурного товариства русинів і українців «Рушняк» з Рієки, пана пана Владіміра Провчія, з професоркою музики, піаністкою Оксаною Звінек (з роду Грицак) – онукою заслуженого культурного діяча, покійного Юрія Августина Шерегія, котрий 1971-го року в Братиславі заснував згаданий ансамбль. Однією з ведучих осіб, котрі, підтримуючи активність ансамблю, продовжують справу п. Шерегія, є і його дочка Ольга Грицак, котра в цій нагоді, крім в ролі режисера, була разом з головою ансамблю, інж. Міхайлом Калиняком, і організатором цих гастролей ансамблю.

Ольга Грицак

Майже весь тягар організаційних справ взяв на себе пан Провчі, а допомагали йому найбільше його дружина та дочка. Напевне, без фінансової підтримки міста Рієки та Приморсько-горанської жупанії, за допомогу котрої Т-во «Рушняк» висловлює щиру подяку, цей проект був би майже нездійсненним. Це зокрема видно, коли мається на увазі, що для ансамблю протягом декількох днів перебування в Рієці й Опатії організована ширша програма: відвідини Трсату, старого міста Кастав, огляд історичних й культурних пам'ятників тощо. Великі плани зіпсувала погана погода, але і це мало свій вплив на враження: гості мали нагоду познайомитися з іншими, тобто неелітними, природними умовами Адріатики – із зливами й вітром, як контрастом літньої краси.

Орнаментика в залі

Дівочий спів

За подією спостерігали з великою увагою

У суботу в програмі були «Вечорниці» автора Петра Івановича Ніщинського (1832 —1896). У супроводі піаніста Яна Мишковича ансамбль виконав веселі пісні, що презентують давні українські різдвяні та новорічні звичаї. На початку присутніх привітали пан Владімір Провчі, Ольга Грицак і голова Товариства української культури, Алекса Павлешин, який коротко згадав великий внесок пана Юрія Шерегія в галузі культури, і котрий діяв між українською діаспорою на цих просторах, а також п. Павлешин зазначив, що в залі присутні і декотрі колишні носії головних ролей у п'єсах, котрі п. Шерегій поставив на сценах в Хорватії й Боснії.

Олександр Левченко вітає присутніх (позаду – Владімір Провчі)

У кінці всьому ансамблю подаровані квіти

Ансамбль дуже вдало виконав жартівливі сцени, ворожіння й танці, але все-таки, публіка найбільше розважилася під час виконання веселих пісень «Ой, хто п'є, тому наливайте», «Добрий вечір» і т.і. Тому після програми було весело і за кулісами, а до того приєдналась і знайомі та пролунала українська пісня, а вечір закінчено піснею «Многії літа».

Наступного дня, в неділю, предсавлена опера «Катерина» Миколи Аркаса (1853-1909), за мотивами однойменної поеми Тараса Шевченка. Розподілення ролей було: мати – Магдалена Благушяк ; батько – Растислав Коцан; Катерина – Златіца Сабова ; Андрій – Василь Грицак (художній керівник).

Катерина

Цього вечора, разом з п. Владіміром Провчі і п-і. Ольгою Грицак, присутніх привітав і заступник посла України в Республіці Хорватія, пан Олександр Левченко, котрий приїхав із Загреба.

В цій нагоді ролі батька, матері і Андрія виконували професіонали, але це не дало міцнішого контрасту, бо і решта аматорів-співаків мають поставлені голоси. Все- таки, можливо, що **На стор. 9**

У К Р А Ї Н С Ь К А О П Е Р А Н А С Ц Е Н І В Р І Є Ц І

Продовження із стор. 8

драматичні голоси оперних співаків надали всьому ансамблю повної певності, так що всі могли з переживанням виконати свої ролі, а публіка то від усього серця нагородила щирими оплесками і на відкритій сцені.

Батько, Андрій і мати

Природно, що і виконавці відчули, як їхня налаштованість міцно впливає на присутніх спостерігачів, і бачили, що то не щоденний успіх.

Шкода, що цей ансамбль зі своєю програмою не завітав і на сцени в інших осередках Хорватії, де є більше українців. *С.П.*

«Позакулісна» радість після успіху на сцені

O REAGIRANJIMA NA ČLANAK O KNJIZI HRVTSKA – UKRAJINA

Nisam sumnjao – „Našu gazetu“ se čita. U tom smislu drago mi je čuti i reagiranja glede napisanog. Doduše, rijetki su oni kojima nije teško nazvati zbog pohvale (hvala im), ali tješi da su prigovori još puno rjeđi. (Odnose se uglavnom na slučajne propuste.)

Nakon članka o promociji knjige Hrvatska – Ukrajina u prošlom borju „Naše gazete“ uslijedila su dva usmena reagiranja, odnosno prigovora. Nisu se odnosila na pisanje o samoj promociji već na riječ-dvije o knjizi, ili bolje rečeno o sudionicima u njenom stvaranju. Da stvar bude zanimljiva - prigovori su, po svoj prilici, međusobno neuskladivi. Da bude još zanimljivije – ne odnose se na eventualnu eksplicite napisanu tvrdnju, već su refleks vlastitih valorizacija.

Potpora koju „Naša gazeta“ dobiva od Savjeta za nacionalne manjine RH, po nekakvim srednjim normama u odnosu na druga glasila nacionalnih manjina, bila bi dostatna za 5-6 stranica po broju. Zahvaljujući samoprijegornom, uglavnom nehonoriranom radu suradnika i urednika, volonterskom obavljanju i onog dijela grafičkih i dizajnerskih poslova koje druga uredništva inače kao uslugu plaćaju tiskarama, te maksimalnom reduciranju troškova, „Naša gazeta“ izlazi redovito, s 8-16 stranica po broju.

Očito, bilo bi krajnje neprimjereno davati prostora i mogućim polemikama, k tome još utemeljenim na osobnim procjenama što i kako bi trebalo nešto biti napisano, a ne na onome što napisano jest. *Urednik*

IZ PROGRAMA STUDIJA UKRAJINSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI (4+1) PREMA BOLONJSKOM DOGOVORU

(Od Katedre za ukrajinski jezik i književnost)

Opći dio

1. Naziv studija: Ukrajinski jezik i književnost.

2. Nositelj i izvođač studija: Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Odsjek za istočnoslavenske jezike i književnosti, Katedra za ukrajinski jezik i književnost.

3. Trajanje studija: 5 godina (4 + 1).

4. Uvjeti upisa na studij: završena srednja škola i položen razredbeni ispit za upis na Filozofski fakultet u Zagrebu.

5. Preddiplomski studij: Na *četverogodišnjem* Preddiplomskom studiju student stječe temeljna znanja iz ukrajinskoga jezika, književnosti i kulture. Budući da se studij izvodi *za početnike*, oni moraju - u vrlo intenzivnoj nastavi - ostvariti jezičnu kompetenciju na odgovarajućoj razini, istodobno upoznati klasike ukrajinske književnosti te steći bitne spoznaje o ukrajinskoj kulturi. Sva znanja stečena na prvom stupnju potrebna su im za nastavak studija, odnosno za izbor određenoga usmjerenja na Diplomskom studiju ukrajinskoga jezika i književnosti na zagrebačkom ili nekom drugom sveučilištu, kao i za nastavak studija na poslijediplomskoj razini. Ukoliko nakon Preddiplomskoga stupnja ne žele nastaviti studij, oni koji su ga završili mogu se zaposliti u turizmu, izdavaštvu, medijima ili nekim drugim (s obzirom na stečena znanja) djelatnostima.

6. Diplomski studij: Na *jednogodišnjem* Diplomskom studiju izabire se jedan od **2** ponuđena smjera: *nastavnički* ili *prevoditeljsko-kulturološki*. Svi obvezatni i dio izbornih predmeta na Preddiplomskom studiju predstavljaju bazu za izbor usmjerenja na Diplomskom studiju.

7. Nakon završetka Preddiplomskoga studija Ukrajinskoga jezika i književnosti *ne mora se nastaviti* Diplomski studij Ukrajinskoga jezika i književnosti. Uvjet je za upis na Diplomski studij Ukrajinskoga jezika i književnosti uspješno završen Preddiplomski studij Ukrajinskoga jezika i književnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu ili uspješno završen studij ukrajinistike na visokoškolskim ustanovama - s usporedivim programima ukrajinistike - u drugim zemljama.

8. Završetkom preddiplomskoga studija stječe se naziv *baccalaureus / baccalaurea* (prvostupnik / prvostupnica) *humanističke struke* (*smjera ukrajinistike*).

Završetkom preddiplomskoga i diplomskoga studija Ukrajinskoga jezika i književnosti stječu se *akademski* nazivi: za *nastavnički smjer - magistar / magistra edukacije za ukrajinski jezik i književnost*, a za *prevoditeljsko-kulturološki smjer - magistar / magistra ukrajinistike*. #

IN MEMORIAM

ЕВГЕНІЯ РИПЧИН

30 липня 2005 р., після півторарічного тяжкого недугу, на 66-му році життя, упокоїлася наша сестричка, мама і бабуся

ЕВГЕНІЯ РИПЧИН
1939 – 2005
(з роду ГРАЛЮК)

Покійна Ґена народилася 30 серпня 1939 р. в с. Ратковац біля Прнявору в Боснії, в сім'ї батька Теодора Гралюка і мами Михаліни, з роду Осадчук. З братами й сестрами росла в селі Ґорні Детляк, також в Боснії, а батьки їх виховали релігійними і національно свідомими людьми.

Евгенія вийшла заміж за Михайла Рипчина, родом з с. Дивятини (Боснія), а у них народилося два сини – Іван і Петро. 1964 року трагічно постраждав син Іван на 7-му році життя, а через якийсь час, після невдалої операції, помирає її чоловік Михайло. Після того нещастя Ґена переселилася у Вуковар (Хорватія), ближче до рідні. Попри роботу, у вільний час, бере участь в КМТ «Осиф Костельник», де на аматорській сцені вдало виконує акторські ролі.

1969-го року із сином від'їжджає в Німеччину, і хоч там тяжко працювала, все-таки знаходила час бути прихильною до рідних батьківських звичаїв. В Берліні, в українській церкві Св. Миколая, співала в хорі, а також була активна в українській громаді.

Повернувшись знов до Вуковара, є активним членом КПТ-ва ім. Івана Франка від самого його заснування. Так і в свої останні дні, борючись зі своєю недугою, натхненно співала українські пісні і мовби з ними, умиротворившись, спокійно переступила поріг до життя вічного.

В присутності сім'ї, друзів і приятелів, покійна Ґена похована на цвинтарі м. Бланкенфелде, недалеко від Берліна, а похорон відправив о. Сергій Данків, український священик з Бельгії.

Спочивай спокійно, наша дорога Ґеню! Вічна тобі пам'ять!

Славка Плішка – сестра

Б О Ж О К

- Щебетушечко, хоч час від часу відложи трубку. Може нам хто хоче подзвонити.

- Бабцю, то такий телефон що і підчас розмови дасть знак що хтось інший дзвонить.

- Все одно, що батьки скажуть на високу оплату телефону?

- Не журіться, то **він мені** дзвонить.

- Але і ти охоча. Хіба вже закохана?

- Та тихше! Хвилину - щоб закінчила розмову (.....) Ну, так. Закохана або не закохана. Мені він подобається, а любов напевне щось складніше. Але як мені з Вами про те розмовляти? У Вашім дитинстві напевне не зналося ані про пубертет, а де то про велику любов.

- Хіба не можливо закохатись як не знаєш про пубертет? Любов існує відколи віку. Молодим лиш здається що світ почався ними.

- Я інколи уявляю що давню велику любов лиш видумали письменники для літературних потреб. Якщо не так, ану розкажіть про котру велику любов, а щоб не була з літератури.

- Будеш терпелива вислухати?... Добре!

Щойно розвиднилося, а до хатин, розкиданих по снігом вкритих горбках боснійського краю, пролунав дзвін. Бив в один бік - хтось помер. Повній вістці був потрібний цілий день щоб обійшла село, а була коротка: То дзвонила Надя - помер її Божок. Чергою як хто дознав, зітхнув сумно, а попре "Хай з Богом спочиває!" всі потихеньку з співчуттям замічали що вдова тепер легше дасть собі раду. Найближчі сусіди, які збіглися щоб допомогти і розрадити, все таки дивувалися що вона так гірко тужить і ридає. Лиш декотрі переселенці, з розумінням кивали головою - вони знали історію.

А почалося те в Галичині. Надія була красуня на цілий край, а до того ще і прихильна та працьовита. Жилося бідно і її батьки з причиною сподівалися що Надя добре віддасться та під їхню старість буде їм на допомозі. В тим самим селі був парубок, Надин ровесник Богдан, з ще біднішої сім'ї. Батьки його ледве відгодували, але вже підріс і заробляючи по наймах полегшав стан. Злагідний, а робив за двох і тому ґазди наймали його з охотою. Дівчата, одна перед другу, намагалися щоб він їх замітив й з ними розмовляв, бо такого юнака свічкою шукати. Хоч батьки боронили, але серце не все розуму слухає, а любов не в домові з маєтками - Надія й Богдан закохалися, а їхня любов надростала все що було проти неї. Всі знали що вона його життєва надія, та що вона була певна що він її Богом даний.

З'явилися чутки що хлопців будуть брати до війська, а якось в той самий час селами ходили агенти й записували бажаючих виїхати до Канади або Америки. Нікого не дивувало що оплата за подорож невелика.

Богдан і Надія порадилися. Якщо його візьмуть до війська, поки відслужить, її віддадуть за другого. А і без того їм боронять. Мають свою щиру любов і сильну віру в себе і довір'я одне до одного. Він має вже зашпароване, що вистачить оплатити для обох, а ніде їм не може бути так прикро як тут. Згодилися що треба рушити в світ, а дорогою відразу і візьмуться.

Зникли з села, а кілька днів потім, щоб їх не шукати, агент признав що поміг їм не лиш виїхати, а і домовити їхнє вінчання в дорозі.

Здавалося що все відбувається як слід, і подорож, і їхнє швидке вінчання, і все інше. Але коли прибули в південну частину Панонії, дістали прикре повідомлення: Далі дорогу треба досить доплатити, або залишитися. Хто хоче і має можливість, може в Славонії дешево купити землю, а ще дешевше в Боснії. Ті, які нічого не мають, можуть у Боснії від держави дістати трохи слабшу землю на дарунок, так звану "царовину". Були ще і не зовсім ясні можливості, також в Боснії, працювати лісорубом або гірником. Неважко відгадати що наша хліборобна пара вирішила взяти "царовину".

Як звичайно буває: обіцянка - цяцянка, так майже було і з царовиною. Начекалися і набідувалися. Ледве-заледве дістали номер частини удільної землі і, взявши своє невелике мов жебрацьке майно, рушили разом з іншими поселенцями в дикі Боснійські ліси. Наблукалися, бо не просто було знайти свою пайку. Сусід від сусіда був далеко, а в цих обставинах кожний займався собою. Як і другі, наша пара, поки не збудувала халабуду, перші ночі ночувала під дубом.

Швидко вибудували основне, бо чим скоріше було потрібне дійти до харчів з городу, ниві... Малі частині без лісу були заросли ожинами, але їх було легше викорчувати. Нажаль, та земля була слабша. Тому, було потрібно більше корчувати ліс, що було важче, але здобувалося врожайної землі. Найважче було першу зиму зимувати, а потім, діждати перший врожай.

Надя й Богдан, щасливі в своїй любові, майже не відчували всі ті прикрості. Дихали один одним, жили одне за друге. **На стор. 11**

Б О Ж О К

Продовження із стор. 10

Їм здавалося що разом могли б і гори посувати. В літні вечорі часто, хоч зморені працею, сіли собі на лавці перед хатиною, і поки вечірня зіронька прикликала інших зірок, разом заспівали. Він вів, вона провадила, а якраз такий склад їхніх гарних голосів подавав окрему чутливість їхніх ніжних пісень. Найближчий сусід не раз втихомирював діточок, щоб на тую віддаленість хоч кілько почути той спів. А слухаючи, не раз обіймав дружину і, щасливий, погладив діточок. Нажаль, нашій парі, хоч сильно бажали, Бог не дарував діточок.

Коли Надя встидливо, а все такі радісно, сказала що її здається що вона вже якийсь час вагітна, Богданові мов би світ розвиднився. Пестив її, цілував, голубив... Мов би крила дістав, так багато того снував на майбутнє. Виробити ще меблів до хати, а шопу поширити для ще одної корівці - щоб все вистачало молока і набілу. А і курник здав би ся більший та і ширше подвір'я.

Щоб посунути загороду від подвір'я, було потрібно зрубати дуба що заважав. Його гіляки будуть на дрова за зиму, а стовбур поріже на дошки які потрібні для добудови. Лиш прикро що дуб так похило росте, що падаючи може зачепити шопу. Ну, треба інакше засічи, та за верх прив'язаним шнуром потягати в бік. Два хлопи би то ще якось, але самому... Богдан підсік дуба, потягає шнур, дуб падає... Час втікати! Богдан зашпортався і дуб його привалив. Стовбур розторощив йому обидві ноги. На йойки прибігла Надя, заводить, пробує піднести дуба. Та де! Богдан їй стогнучи заповів щоб скликала людей. Побігла! І перші сусіди не так близько, тому, скликати їх - потривало. Відразу попросили і старого Стаха, бо вмів лікувати поламаних.

Тому що фірою важко, й тому полегенько і довго їхати до дохтора в місті, Богдан би, так поранений, ані не пережив тую подорож. Стах відразу став лікувати по-своєму, а було потрібно не лиш зберегти Богданові ноги, вже і його життя рятувати. Наступних днів і Настю під животом заболіло, мов ножем прокололо. Почала і кров пускати. Закликали Стефаниху, що розуміється в жіночі хвороби. Вона вилікувала Настю, а аж потім, через якийсь час, коли Богданове здоров'я рушило на краще, сказали йому що дитинки в них не буде. Він те мов би не почув. Здавалось що вже ніяка біль його не може торкнути - мов душею затупів.

Під час лікування, яке потривало досить довго, часті гарячки були такі прикрі що інколи здавалося що Богданове життя тримається на ниточці. В тих моментах безтямності, вимовляв Надине ім'я. Нарешті одужав, але кости криво заросли, а ноги майже зовсім всохли. Ледве міг поволеньки ходити на милицях. Надя була щаслива і Богу дякувала, що не помер. Стахови за лікування подала корівку, а знала що і то замало, бо їздити фірою зо щораз до міста, та на дохтори, пішло би і багато більше як корова. І курей в подвір'ю вже не стало. Тоді-то подала дві Стефанисі, а решту час від часу зарізала щоб Богдан, міцнішим харчуванням, скоріше видужав. На двері стукала біда.

Надя небагато могла замовити орання на відробок, а рік за роком зі всіх корчовин дощі змили плідну землю і врожай став бідним. Тому люди не затримували дітей вдома на хліборобстві, а посилали їх в міста шукати роботи. Декотрі залишили обісьтя і поїхали в краї де краща земля, навіть в Славонію та Бачку. Щоб пережити, Богдан вдома займався тим що міг руками полагодити, чесав коноплю, сукав і виплітав шнури, тощо... , а Надя все більше і більше мусила йти по наймах в селі. Хоч вона його бадьорила, а він її був вдячний за жертви, все такі просив в Бога смерті - щоб полегшити своїй безмірно люблений Надії. Може і тому він, день за днем, все більше сохнув. За десяток років від нещастя, всохнув, скулився і зморщив мов дідусь, а лице стало попелястим. Ані тінь від колишнього хлопа, а хоч старався, його робота вже була ні до чого. Навіть важко посувався з кута в кут хати. І все бідкався: "Бозю, Бозю, зроби полегшу моїй Насті - подай мені вмерти." Люди вже і не споминали його як Богдана, а прозвали - Божок.

Наступила зима з міцними морозами. І зимою Надя мусила іти по хатах. Дійсної роботи й не було, але люди подавали будь що пецькати, щоб не бачити що то вона вже по жебрах ходить. А важко було помагати, бо і в людей діти відбиралися за вишкребки з миски.

Одного дня пішла і в сусіднє, але досить віддалене село. День не довгий, тай там і заночувала. Раненько вже бігла додому й несла Богданові зароблену грінку хліба і грудку сира. Застала порожнє ліжко, в хаті нікого, порожнє подвір'я. Нарешті побачила милиці біля печі. Глянула в середину, закликала, помацала... стала нарікати. Зірвалась, перехрестилася, запалила свічечку, та побігла в слизах геть на другий горбок до дзвіниці.

Потім люди оповідали що хата застудилась, бо вже не було чим напалювати піч. Поки ще була тепла, щоб ще хоч трохи загрівся, Божок втягнувся в піч і там в теплим напевне заснув. Потім від холоду помер і закоценів що ледве витягли тіло, хоч в ним, мов в дитинці, на вагу - пушка духу.

День-два після похорону, западали ще більші сніги. Люди зимували кожний в своїй хаті, а коли замітили що Надія вже довший час ані до церкви не приходить, подумали що пішла десь далі в друге село в когось зимувати. Та що би і робила сама в тій порожній хаті де панує сум.

Кінцем зими, якраз коли сніг вже почав топитися, ховали покійну бабцю Заоборну. На цвинтарі якась жінка нараз злякано скричала. Люди підбігли, а там, на гробі де похований Божок, спід снігу назиралась в хустку загорнена спина, потилиця й рамено трупа. Була то Богданова Надія.

Ось, так скінчилася одна велика любов.

- *(схлипуючи)*. ... а Ви бабусю.... Ви не могли... пригадати якусь іншу, щасливу любов...

- Ой голубонько, напевне і могла, але те що сказав Толстой про сім'ї, може ще і більше вартує за любов: щасливі всі подібні, а ті нещасні - кожна нещасна на свій спосіб.

Записано влітку 2005-го р. *Баба Зося*

PRAVDOLJUBNO ZANOVIJETANJE

„PO MJERI ČOVJEKA“

Autor se obično, cijeneći dobar ukus, podredi uljuđenosti i estetici pisane riječi. Tada dobrohotno izostavlja slučajne nespretnosti i eventualne natruhe. Pogotovo ako piše o zbivanju koje je po naravi i zbog ciljane razine, apriori i važno, i svečano i s očekivanim naknadnim pozitivnim učincima. No, što učiniti ako su te slučajnosti u najmanju ruku dvojbene, ili pak svojom dojmljivošću iziskuju potpitanja? Poštovano čitateljstvo zaslužuje znati i o tome, bar kroz koju sporednu natuknicu.

Sukladno davnoj frazi „po mjeri čovjeka“, možda u dizajniranju demokracije takvim aršinom, spomenuti čovjek poprima umjesto općenite, sve više personaliziranu odrednicu.

Na stranu pitanje je li pametno za jednu nacionalnu manjinu imati jednu te istu osobu na svim čelnim mjestima, ali očito je da u slučaju nedavne Konferencije ukrajinskih organizacija zemalja u regiji, glede Ukrajinaca u Hrvatskoj, a po svoj prilici i glede nekih drugih pitanja, odlučivalo se skoro pa po diskrecijskom pravu jedne osobe. Iz spomenutog naslova nije razvidno – kojih ukrajinskih organizacija, a to je i moglo dati različite kriterije odabira. (Bar da je odaziv bio bolji.) Društvu za ukrajinsku kulturu je dozvoljena samo nazočnost novinara „Naše gazete“, a sudjelovanje za okruglim stolom, čak i na temu informiranja, je zabranjeno. Uz nepotrebnu prijetnju policijom (gesta viđena i prije), na početku rada okruglog stola, iz prostorije je udaljena jedina nazočna nastavnica ukrajinskog jezika u područnim osnovnim školama. A željela je samo biti promatrač zbog očekivane teme o školstvu. Valjda zato što je drugim promatračima dozvoljena nazočnost, nekolicina uzvanika i delegata su apelirali u prilog civilizirane tolerantnosti - no bezuspješno. Nadalje, zar je bilo uopće potrebno koketirati s crkvom i u plan uvrštavati nedjeljnu misu, a onda istu ignorirati u organizatorskom smislu. Također nije bilo sasvim jasno kakvim se to „prestrojavanjem u hodu“ deklarirani Dan predstavnika pretvorio u Dan ukrajinske nacionalne manjine Grada Zagreba (Grada čiji predstavnik u ovim svečanim zbivanjima na žalost nije primijećen). Ima toga još, ali…. Zbog gorkastog okusa, i ovo je napisano nevoljko.

Ovakvo zbivanje, s izdašnom logistikom i materijalnom potporom, ne bi smjelo biti zasjenjivano svojevoljnom „preopterećenošću“ (po)jedinca, jer „brza dovitljivost“ i ponovljeno „tanki živci“ nisu odlika za pozicije na koje pretendira.

„Našoj gazeti“ je usmeno nagovještena represija. Nazdravlje! *A.P.*

СМІХ ЯК ЛІК

Buratino…no…no…!!!
Буратіно…но…но…!!!

ПРАВДОЛЮБНЕ ДОКУЧАННЯ

„НА МІРУ ЧОЛОВІКА“

Автор звичайно, шануючи добрий смак, підпорядковує себе людяності й естетиці писаного слова. Тоді, чемно, не вкладає випадкові недотепності і можливі натруси. Зокрема, якщо пише про подію, яка по природі і бажаному рівні, апріорі і важна, і святкова, і з очікуваними пізнішими позитивними результатом. Але, що діяти, коли ці випадковості, як мінімум – дилемні, або враженням викликують питання. Шановні читачі заслуговують знати і про те, хоч через стороннє зауваження.

Згідно з давньою фразою «на міру чоловіка», може, в дизайні демократії такою мірою, згаданий чоловік, замість загальної, все більше підбирає персоналізовану природу.

На бік питання, чи мудро одній національній меншині на всіх очолюючих позиціях мати одну ту саму особу, але очевидно, що в прикладі недавньої Конференції українських організацій з країн в регіоні, щодо українців в Хорватії, а напевне і щодо декотрих інших питань, вирішуване майже виключному праву одної особи. Зі згаданого заголовку не розвідне – котрі українські організації, а то і могло подати різні критерії вибору. (Як би хоч відгук був кращим.) Товариству української культури дозволено лиш, щоб був як спостерігач журналіст «Нашої газети», а участь за круглим столом заборонена – навіть і на тему інформування. Із зовсім зайвою погрозою - поліцією (жест відомий і раніше), на початку роботи за округлим столом, із залу виведено єдину присутню викладачку української мови в районній початковій школі. А бажала лиш бути спостерігачем, під час обговорення теми про школу. Мабуть, тому що іншим спостерігачам дозволена присутність, декотрі гості й делегати закликали до цивілізованої толеранції – але без успіху. Далі, чи зовсім було потрібне кокетувати з церквою і в план вкладати недільну літургію, а потім її ігнорувати в організаторському погляді. Також, не було зовсім ясно, яким то «перестроюванням в ході» декларований День представника перероблений в День української національної меншини міста Загреба (міста, присутність представника якого, на жаль, непомічена під час цих уричистих подій). Є того ще, але… З причини гіркуватого присмаку і це написано неохоче.

Така подія, з багатою логістикою і матеріальною підтримкою, не повинна бути затьмарена своєвільною «перевантаженістю» (по)одинокого, бо «швидка хитрість» і повторно «тонкі нерви» не є прикмет для позиції, на котру претендує.

«Нашій газеті» усно наговіщена репресія. На здоров’я! *А.П.*

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM	**Izdavač:** Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA Poslovni račun kod Zagrebačke banke **2340009–1110045869**	**Naša gazeta** izlazi 10 puta godišnje prve nedjelje u mjesecu sa stankom u srpnju i kolovozu Tehnički i glavni urednik: Aleksa Pavlešin E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr	Tisak: FILEDATA d.o.o. Boja – elektroničkim pisačem U Zagrebu, 02.10.2005. Naklada: 350 primjeraka Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884

НОМЕР (36) 9
BROJ
06.11.2005.
P I K IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

KONFERENCIJA O PROVEDBI USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA, TRI GODINE POSLIJE

Ministrica pravosuđa Vesna Škare – Ožbolt i voditelj Misije OESS-a u RH veleposlanik Jorge Fuentes

U središtu Zagreba, u hotelu Dubrovnik, 18. listopada održana je konferencija «Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, tri godine poslije». **Str. 3**

СТАН ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РЕСПУБЛІКОЮ ХОРВАТІЯ

Роман Буга

Про стосунки в різних сферах між Україною та Республікою Хорватія інформація в нашому виданні надається досить обширно. Але загально, важко пригадати опубліковану статтю, котра б повніше охоплювала ***стан торговельно-економічного співробітництва між нашими країнами***. Тому редактор «Нашої газети» звернувся до радника з торговельно-економічних питань Посольства України в Республіці Хорватія, пана Романа Буги, котрий радо погодився поінформувати читачів на цю тему. **Стор. 2**

PROMOCIJA KNJIGA U ZAGREBU **Str. 2**

Štefan Hudak, Danil Hardi, Đuro Ljikar, Đuro Vidmarović i Ivica Trnokop

RUSKA (I UKRAJINSKA) AVANGARDA U BRUXSELLESU

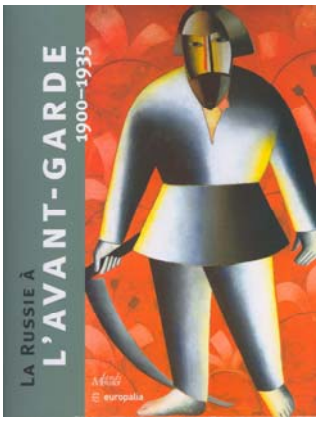

Naslovnica kataloga: K.Maljevič – „Žetelac“

Povodom nedavno otvorene velike izložbe “La Russie à L’Avant-Garde 1900-1935” u Palais des Baux-Arts u Bruxsellesu, dr.sc. Nikola Radić se susretljivo odazvao molbi urednika i za „Našu gazetu“ iznio svoje dojmove s te izložbe, uz asocijacije na sličnu izložbu ukrajinske avangarde u Zagrebu na prijelazu 1990/1991. U istom kontekstu je iznio zanimljive opservacije glede „kulturne sukcesije“ i umjetnika. **Str. 6 i 7**

GOSPODA MALIĆ UGOSTILI DJECU IZ UKRAJINE

Počasni konzul Ukrajine Nikola Malić i njegova supruga Barbara, ugostili su u periodu 16 – 24. rujna 2005. dvadesetoro djece iz Ukrajine. **Str. 3**

ПАПА РИМСЬКИЙ ПІДТРИМАВ УКРАЇНСЬКИХ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ

17 жовтня 2005 р. www.for-ua.com

Папа Римський Бенедикт XVI підтримав українських греко-католиків в питанні перенесення їх кафедри зі Львова до Києва.

Про це говориться в офіційному листі понтифіка, направленому на ім'я глави Української православної церкви Московського Патріархату (УПЦ МП) митрополита Київського і всія України Володимира **Продовження на стор. 8**

СТАН ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РЕСПУБЛІКОЮ ХОРВАТІЯ

Загальний стан

– Якщо вести мову про обмін товарів та послуг між Україною та Республікою Хорватія, **– *говорить пан Буга,* –** слід наголосити, що ми намагаємося поряд з традиційними позиціями у взаємній торгівлі налагодити обмін якомога ширшим колом товарів, такими як продукція харчової промисловості, текстиль, транспортні засоби, високотехнологічні товари та ін., що дасть можливість диверсифікувати виробничі та торговельні зв'язки, а також застрахувати їх від можливого падіння у зв'язку зі зміною світової кон'юнктури ринків товарів та послуг.

Аби не переобтяжувати ваших читачів надмірними статистичними показниками (хоча економіка і торгівля завжди найкраще характеризуються саме "сухими цифрами", від яких і зараз нікуди не дінешся), зазначу лише, що останнім часом ми маємо надзвичайно гарну динаміку наших торговельно-економічних відносин. **Загальна сума товарообігу** (товари та послуги) між Україною та Хорватією за 2004. рік склала трохи більше **74 млн.**

Редактор «Нашої газети» Алекса Павлешин і радник з торговельних питань Роман Буга під час розмови про стан торговельно-економічного співробітництва

дол. США (за українською статистикою) та трохи більше **80 млн. дол. США** згідно з даними Державного комітету статистики Хорватії**.** За підсумками минулого року обсяги зовнішньої торгівлі між нашими країнами **збільшилися на 72%.**

Приблизно такі ж темпи зберігає торгівля між нашими країнами і у нинішньому році, і це нам лише додає наснаги в роботі**.** Думаю, що вже цього року ми зможемо досягти у нашому взаємному товарообігу рекордних 100 мільйонів доларів, а це, погодьтеся, зовсім непоганий показник, чи не так?

А.П.: – А які товари та послуги переважають зараз у двосторонній торгівлі України та Хорватії?

Р.Буга: – Основними групами експорту з України до Хорватії є **вироби з чорних та кольорових металів** (металопрокат, труби та ін.), які становлять більш ніж 2/3 загального щорічних обсягів експорту; **мінеральні та хімічні продукти** (нафтопродукти, мінеральні добрива, кислоти тощо (біля 15 % експорту у 2004. році та біля 25% експорту у 2005. році); **продукція рослинного і тваринного походження** (олія соняшникова, жири, масла (біля 15% експорту у 2004. році).

Продовження на стор. 4

P R O M O C I J A K N J I G A U Z A G R E B U

Mjesec hrvatske knjige je manifestacija koja se održava jednom godišnje u narodnim knjižnicama diljem zemlje. S obzirom da je Hrvatska i multinacionalna, unutar manifestacije našlo se mjesta i za knjige koje su publicirale nacionalne manjine. Tako su, u organizaciji KGZ – Središnje knjižnice Rusina i Ukrajinca RH, Koordinacije ukrajinske nacionalne manjine u RH i predstavnika krajinske nacionalne manjine u Zagrebu, u Gradskoj knjižnici u Zagrebu, čitateljstvu predstavljene četiri knjige koje su izašle u sklopu izdavačke djelatnosti Saveza Rusina i Ukrajinaca RH i Hrvatsko-ukrajinskog društva prijateljstva. Treba napomenuti da je svaka od tih knjiga već imala prvu prezentaciju (o kojima je «Naša gazeta» izvijestila), međutim, cilj ove akcije bio je predstaviti nakladničku djelatnost društava, podsjetiti čitatelje na postojanje takve literature i uklopiti prezentaciju takve vrste u aktivnosti knjižnice.

Slavko Burda, Teodor Fricki, Oleksandr Levčenko i Mykola Džyhun

Knjigu «85. obljetnica organizirane kulturno-prosvjetne djelatnosti u Petrovcima od 1919. do 2004.» i knjigu «85. godina kulturne djelatnosti u Mikluševcima», napisane na rusinskom jeziku, predstavili su autori Štefan Gudak - član organizacije pisaca Vojvodine i Đuro Ljikar – učitelj razredne nastave i mikluševački dugogodišnji ljetopisac. Recenziju za ove dvije knjige napisao je poznati vukovarski novinar Danil Hardi.

Knjigu «Ukrajinci u Lipovljanima i Novoj Subockoj» autora mr. sc. Romana Myza predstavio je njen recenzent, bivši veleposlanik RH u Ukrajini mr. Đuro Vidmarović, a knjigu «Hrvatska-Ukrajina / Društvo prijateljstva» pred-stavio je predsjednik Hrvatsko- ukrajinskog društva prijateljstva mr. Ivica Trnokop. Obje knjige su na hrvatskom jeziku.

Nazočne na promociji pozdravio je u ime Veleposlanstva Ukrajine u RH zamjenik veleposlanika mr. Oleksandr Levčenko, te u ime Saveza Rusina i Ukrajinaca RH njegov predsjednik Slavko Burda, ujedno i kao predsjednik suorganizatora – Koordinacije ukrajinske nacionalne manjine u RH i kao predstavnik ukrajinske nacionalne manjine grada Zagreba. *K. T.*

KONFERENCIJA O PROVEDBI USTAVNOG ZAKONA O PRAVIMA NACIONALNIH MANJINA, TRI GODINE POSLIJE

U središtu Zagreba, u hotelu Dubrovnik, 18. listopada održana je konferencija «Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, tri godine poslije».

Organizator konferencije je OSCE, kojem je cilj bio razmotriti provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina koji je donesen u prosincu 2002. godine.

Prisutnim dužnosnicima pozdrave i uvodnu riječ uputili su Vesna –Škare Ožbolt, ministrica pravosuđa, Furio Radin, predsjednik saborskog odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Vincent Degert, šef Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj, Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH, Milena Klajner, predstojnica Vladina Ureda za nacionalne manjine, zatim Tomislav Vidošević i Vladimir Lončarević.

Prisutni dužnosnici; pripadnici Vijeća nacionalnih manjina, Koordinacije Vijeća, Članovi Savjeta za nacionalne manjine, Ustavnog suda, djelatnici Vlade RH, pripadnici političkih stranaka, civilnog društva, znanstvenici, europska komisija, članovi OSESS-a i mediji sudjelovali su u radionicama koje su obuhvaćale tri teme: Politička prava nacionalnih manjina, Zastupljenost nacionalnih manjina u državnoj upravi, policiji i pravosuđu i Kulturna i jezična prava nacionalnih manjina.

Nakon rada u radionicama predstavljeni su rezultati, nakon čega je uslijedila rasprava i izvedeni su zaključci.

Među važnijim zaključcima su potreba za usvajanjem popratnih podzakonskih akata, zatim da Vijeća nacionalnih manjina još nisu sasvim inkorporirana u sustav, niti imaju pretpostavke za rad. Primijećena su i poboljšanja glede obrazovanja, s obzirom da se osiguravaju sredstva za tiskanje udžbenika koje će moći koristiti nekoliko generacija učenika , te tiskanje udžbenika na jezicima nacionalnih manjina i težnja da svi uče istu povijest. Izražena je potreba za većom minutažom emisija na jezicima nacionalnih manjina na programu HTV-a.

Kao pozitivan čin istaknut je izbor Savjetnika za nadgledanje provedbe Ustavnog zakona u obrazovanju. *Marija Semenjuk*

GOSPODA MALIĆ UGOSTILI DJECU IZ UKRAJINE

Počasni konzul Ukrajine Nikola Malić sa suprugom Barbarom za vrijeme programa u sportskom centru

Počasni konzul Ukrajine Nikola Malić i njegova supruga Barbara, ugostili su u periodu 16 – 24. rujna 2005. dvadesetoro djece iz Ukrajine. Bila su to djeca u dobi od deset do šesnaest godina, iz specijaliziranog Doma za siročad u mjestu Buča nedaleko Kijeva, u pratnji svojih profesorica Rajise Nakonečni i Valentine Stepčenko.

Djeca su bila smještena u većim apartmanima II red do mora „Bungalova - Malić“ u Petrčanama kraj Zadra. Troškove putovanja je snosio njihov Dom, a boravka u Hrvatskoj, odnosno u Petrčanima, preuzeli su supružnici Malić.

Iako je program boravka spomenute djece bio odmor i rekreacija, ona su ugodno iznenadila svoje domaćine. Naime, u grupu su bila uključena i djeca koja se bave umjetnošću, a ona su ponijela sa sobom narodne nošnje i druge kostime za scenu. Ovako opremljena, željela su na prigodan način pokazati svoje umijeće, te je tome i udovoljeno. Organizirana su dva njihova nastupa. Jedan je bio u turističkom naselju u Petrčanima, a drugi u sportskom centru u mjestu Povljana na otoku Pagu. Ovaj drugi nastup organiziran je i zalaganjem mladog rimokatoličkog svećenika sa o. Paga, Ivana Babjaka – rođenog u Ukrajini.

Apartmani „Bungalova – Malić“ www.apartmani-malic.com

Pred završni naklon publici

Ples s vezenim ručnicima

Stilizirani ples

Dječja grupa iz Ukrajine izvela je vrlo kvalitetan te iznenađujuće bogat i raznovrstan program u koji su bili uključeni sudionici različitog uzrasta. Nastupili su vrsni pjevači – solisti i zbor, te plesači. Plesnim programom su uz tradicijske narodne plesove bile obuhvaćene i suvremenije koreografije, a plesni parovi su izveli i umjetnički obrađene klasične plesove poput nezaobilaznog tanga i sl. Publika je ovaj nesvakidašnji događaj izdašno nagradila čestim burnim aplauzima, a zar dječjem srcu treba išta više.

Ovo je već druga takva akcija čiji je inicijator počasni konzul Nikola Malić iz Zadra, koji je izjavio je da ih planira i u buduće.

Plemenita gesta za svaku pohvalu. *A.P.*

СТАН ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РЕСПУБЛІКОЮ ХОРВАТІЯ

Продовження із стор. 2

В структурі імпорту з Хорватії до України переважає **хімічна продукція** (пластмаси, каучук та гумові вироби, лікарські засоби, полімери, фарби та лаки тощо) та **продукція машинобудування** (насоси, котли, машини для миття посуду, електричні телефонні апарати тощо), які становлять відповідно 50% та 40% щорічних обсягів імпорту з Хорватії до України.

Що стосується незначного рівня торгівлі послугами між Україною та Хорватією, **– *продовжує пан Буга,* –** а також його постійного зменшення в останні роки, то це, перш за все, пояснюється відсутністю належної можливості надання фінансових, страхових та банківських послуг громадянам обох країн, а також незначним обсягом туристичних та транспортних послуг, які разом узяті складають левову частку обсягу торгівлі послугами будь-якої країни. Вважаю, що саме у розвитку цього напрямку і мають бути сконцентровані зусилля економічних блоків як Посольства України у Загребі, так і Посольства Хорватії в Україні, особливо враховуючи надзвичайно динамічний розвиток сфери послуг в цілому світі.

Актуальні моменти

А.П.: – А як ідуть справи зі взаємним інвестуванням в економіку обох країн?

Р.Буга: – Слід зазначити, що останнім часом **обсяги прямих інвестицій** з Хорватії в економіку України дещо зменшилися та **на 01.07.05. склали 1 млн. 215 тис. дол. США** (на 01.01.05. – 1 млн. 248 тис. дол. США). Хорватські інвестиції складають близько 0,02% від загального обсягу іноземних інвестицій в Україну. Інвестиції вкладено в 22 українських підприємства, з них 19 – спільні. Обсяги прямих інвестицій з України в економіку Хорватії на сьогодні складають близько 100 тис. дол. США, які вкладено в одне хорватське підприємство.

А.П.: – Скажіть, будь ласка, в чому ж причини деякого зменшення інвестиційної активності хорватських підприємців в Україні?

Р.Буга: – Певною мірою це пояснюється як зміцненням останнім часом курсу долара, так і, можливо, певними суспільно-політичними змінами, що відбулись в Україні, і котрі дещо стримують іноземних, в тому числі і хорватських, інвесторів. Проте, сподіваюся, що зараз ситуація почне змінюватися в кращий бік. Керівництвом України, перш за все її Президентом В.Ющенком, визначені пріоритети економічної політики, які спрямовані на залучення якомога більшої кількості іноземних інвестицій, спрощення реєстрації бізнесу в Україні та всебічне сприяння його успішному веденню, підвищення гарантій прав власності в Україні, а також досягнення повної прозорості у діяльності регулюючих та контролюючих органів.

Загребське підприємство Електро-Контакт, котре входить до складу німецької корпорації Е.Г.О., присутнє і на українському ринку.

А.П.: – Відомо, що під час візиту Президента Хорватії в Україну в липні ц.р. також порушувалися ці питання?

Р.Буга: – Саме так. Під час візиту у Києві відбувся українсько-хорватський бізнес-форум, де взяли участь президенти України В.Ющенко та Хорватії С.Месич. У своєму виступі глава Української держави найбільшу увагу приділив питанню покращення інвестиційного клімату в Україні. За словами В.Ющенка, Україна потребує інвестицій і присутності хорватських бізнесменів у сфері туризму, сільського господарства, високих технологій, зокрема, літако- та ракетобудування. Президент України також повідомив про конкретні кроки, які зробила і планує зробити українська влада для кращого порозуміння з інвесторами.

Перспективи співпраці

Взагалі, я вважаю, **– *продовжує пан Буга,* –** що під час подібних заходів, зокрема, українсько-хорватських бізнесфорумів, проведення яких останнім часом вже стало для нас традиційним, підприємці обох країн мають унікальну можливість обмінятися думками щодо рівня розвитку двосторонніх економічних відносин, обговорити перспективні шляхи подальшої співпраці. Проте для нас, дипломатів, найголовніше, що під час подібних зустрічей бізнесмени мають можливість знайти для себе нових ділових партнерів, налагодити нові бізнес-зв'язки та домовитися про підписання майбутніх контрактів.

Як приклад високої ефективності успішно проведених у жовтні 2004 року у Києві виставки хорватських підприємств та українсько-хорватського бізнес-форуму, можемо вважати серйозне (більше 70%) зростання обсягів взаємного товарообігу у минулому році. Сподіваємося, що наші спільні зусилля на цьому напрямку знайдуть своє відображення і цього року, і у майбутньому, і це будуть не лише сухі цифри.

А.П.: – Пане Буга, чи можна трохи докладніше зупинитися на конкретних прикладах взаємовигідної економічної співпраці, а також на перспективних напрямках її розвитку?

Р.Буга: – В даний час за сприяння Посольств України в Хорватії та Хорватії в Україні реалізуються (на різних стадіях) **інвестиційні проекти**, які передбачають, зокрема, будівництво в Києві сучасної кардіохірургічної клініки "Магдалена-Україна" (фірма "Медінвест"), створення спільного підприємства з вирощування саджанців та плодів яблук, винограду та полуниці в південних областях України (фірма "Фрагарія"), спільне виробництво препаратів для тестування якості молока та молочної продукції (компанії "Фарм" і "Пліва"), співробітництво великих підприємств переробної галузі двох країн ("Подравка" та "Сандора") щодо взаємної дистрибуції продукції тощо.

Існує також зацікавленість українських підприємців до вкладення інвестицій у певні сфери економіки Хорватії, зокрема в суднобудування та чорну металургію. Крім того, вже не перший рік з обох сторін ведуться розмови стосовно необхідності відкриття прямого авіаційного сполучення між Україною та Хорватією, тим більше, що відповідна двосторонняя угода вже давно підписана і діє.

За словами пана Буги, і досі не використані спільні можливості двох країн у використанні транзитного і транспортного потенціалу наших країн. Україна також зацікавлена у якнайшвидшому початку реалізації проекту спільного транспортування нафти нафтопроводами "Дружба" і "Адрія", підписаного ще наприкінці 2002. року. На його думку, проект

Продовження на стор. 5

СТАН ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА РЕСПУБЛІКОЮ ХОРВАТІЯ

Продовження із стор. 4

дасть змогу обом країнам отримати додаткові прибутки від транзиту, а для Хорватії – ще й стати важливим транспортером нафти до Європи і світу.

Крім того, може бути розглянута і можливість спільної участі в транспортуванні української електроенергії територією Хорватії у Південну і Західну Європу, особливо враховуючи, що саме у Хорватії рік тому відбулося з'єднання електричних мереж країн Східної та Південно-Східної Європи з Західною, куди увійшла і енергосистема Західної України, а буквально напередодні Хорватія приєдналася до Договору про енергетичне співтовариство між ЄС та країнами Південно-Східної Європи, де Україна також бере участь (поки що в якості спостерігача).

Ми вважаємо, що хорватська "INA" та український НАК "Нафтогаз України" мають всі можливості для співробітництва у будівництві нових (чи відновленні існуючих) нафто- і газопроводів, а також у розробці та експлуатації нафтових і газових родовищ у країнах Азії та Близького Сходу

Наше Посольство сподівається, **– *говорить пан Бога,* –** що успішна реалізація згаданих проектів стане принципово новим етапом у наших двоїсторонніх відносинах.

Користуючись нагодою, хотів би закликати і українську діаспору в Хорватії до більш активної участі в налагодженні торговельно-економічних зв'язків між нашими країнами. Ми розраховуємо на вашу допомогу, адже хто краще від вас може знати потреби Хорватії в українських товарах та послугах? Та й знання мови є досить важливим фактором, особливо під час ділових поїздок та проведення зустрічей як в Україні, так і у Хорватії.

Приміром, зовсім недодавно, 18.-21. жовтня, делегація підприємців Господарської палати Сплітсько-далматинської жупанії відвідала Україну, де провела зустрічі з представниками торгово-економічних палат Києва, Житомира та Львова. Думаю, абсолютно доречною була б участь у складі цієї та інших делегацій і представників української національної меншини в Хорватії.

А хіба не в інтересах хорватських бізнесменів (в тому числі і з діаспори) заснування в хорватських портах оптово-роздрібних баз, так званих "торгових домів" товарів української металургійної галузі та інших, що дало б можливість безперешкодно отримувати необхідну кількість потрібного товару, не виїжджаючи до України?

Важливість взаємної підтримки

Одним з найголовніших питань, порушених у бесідах Президента України

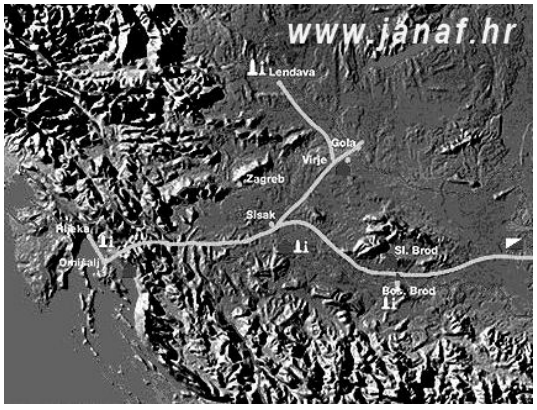

В.А.Ющенка з Прем'єр-міністром РХ І.Санадером та Президентом Хорватії С.Месичем під час проведення заходів, пов'язаних з інаугурацією останнього 18. лютого ц.р., під час офіційного візиту Президента Хорватії С.Месича в Україну 14.-15. липня 2005. року, було **якнайшвидше завершення двосторонніх переговорів щодо вступу України до СОТ та підписання відповідного двостороннього протоколу з доступу до ринків товарів та послуг.**

Ця тема також обговорювалася і на зустрічах з керівництвом Хорватії Голови Верховної Ради України В.М.Литвина під час його офіційного візиту до вашої країни 26-27 вересня ц.р. З боку найвищих посадовців Хорватії було висловлено повну підтримку зусиллям України на шляху до СОТ, – ***наголошує пан Бога,*** **–** і за це ми надзвичайно вдячні хорватській стороні, адже перед нами стоїть амбітне завдання – вступити до Світової організації торгівлі вже наприкінці цього року, тож сприяння Хорватії в цьому плані нами тільки вітається.

А.П.: – Ми знаємо, що нещодавно в Києві відбулось чергове засідання українсько-хорватської двосторонньої комісії. Чи не могли б Ви поінформувати про результати її роботи?

Р.Бога: – Третє засідання Міжурядової українсько-хорватської Комісії з питань торговельно-економічного та науково-технічного співробітництва, яке відбулося 10-11 жовтня 2005 року у Києві, стало черговим кроком до зміцнення плідної співпраці двох країн. За його результатами глави делегацій – заступник Міністра економіки України Андрій Березний та Державний секретар з питань економіки Міністерства економіки, праці та підприємництва Республіки Хорватія Владимир Вранкович – підписали відповідний Протокол. Сторони позитивно оцінили факт значного зростання протягом двох останніх років обсягів взаємної торгівлі, а також накреслили ряд заходів щодо продовження співпраці між Україною та Хорватії, зокрема у галузі промисловості (виробництво та постачання обладнання для металургії, нафто- та газовидобування, фармація, деревообробка тощо), освіти та науки, сільського господарства, транспорту та ін.

Проте найважливішим результатом роботи Комісії, зафіксованим в протоколі засідання, ми вважаємо досягнення домовленості сторін щодо остаточного завершення двосторонніх переговорів з доступу до ринків товарів та послуг у процесі вступу України до СОТ і переходу до технічної підготовки відповідного двостороннього Протоколу та його підписання найближчим часом.

Під час роботи Комісії також досягнуто домовленості щодо проведення першої виставки товарів українських виробників та участі України в одному з найближчих Загребських ярмарків в якості країни-партнера. Зазначу, що пропозиція, на яку ми вже довго чекали, виходила від хорватської сторони, і ми це вважаємо надзвичайно великою честю, адже Загребський ярмарок – найбільший у регіоні Південно-Східної Європи. Сподіваюсь, що за допомогою подібних заходів українські товари зможуть стати конкурентними і на вашому ринку. А Україні є що запропонувати.

Насамкінець хотів би щиро подякувати за надану можливість розповісти читачам "Нашої газети" про відносини наших країн у сфері економіки та торгівлі, а також побажати нашим країнам та всім співгромадянам міцного здоров'я, як фізичного, так і фінансово-економічного, адже все ж "буття визначає свідомість", чи не так? #

РОБОЧИЙ ВІЗИТ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІКТОРА ЮЩЕНКА ДО СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ. 17-18 ЖОВТНЯ 2005 РОКУ

ФОТО-РЕПОРТАЖ
Вибір з www.president.gov.ua

17 ЖОВТНЯ 2005
Королева Великої Британії Єлизавета II вручає Президенту України Віктору Ющенку нагороду Королівського інституту міжнародних досліджень.

18 ЖОВТНЯ 2005
Президент України Віктор Ющенко зустрівся з виконавчим директором групи компаній «Ройал Датч/Шелл» Малькольмом Бріндедом

18 ЖОВТНЯ 2005
Президент України зустрічається з представниками української громади Великої Британії

R U S K A (I U K R A J I N S K A) A V A N G A R D A U B R U X S E L L E S U

Odnedavno je u Palais des Baux-Arts u Bruxsellesu otvorena velika izložba "La Russie à L'Avant-Garde 1900-1935". To je prva od niza manifestacija u sklopu tradicionalnog festivala Europalia (Europalia = Europa + Opalia – rimski festival bogate žetve) kojima će se predstaviti zemlja-gost u 2005. godini - Rusija. Sretnim sticajem okolnosti našao sam se u Bruxsellesu nekoliko dana nakon otvorenja i naravno posjetio izložbu. Usprkos za nas visokim cijanam ulaznica (9 EUR) gužva je bila velika – moderna strujanja sa početka vijeka na istoku Europe su još uvijek fascinantna i privlačna za zapadnoeuropske ljubitelje umjetnosti. Činjenica da su mnogi protagonisti toga vremena još do nedavno bili praktično nepoznati a njihova djela nedostupna širokoj publici, čak i u vlastitim zemljama, obavija ih aureolom herojske mističnosti. Izložba je velika i sveobuhvatna – u desetak velikih dvorana izloženo je 400 djela od oko 130 umjetnika. Prati je temeljiti katalog sa uvodnim esejima i stotinama reprodukcija u boji, izdan u dvije belgijske jezične varijante – francuskoj i flamanskoj. Vrijednost kulture, a naročito avangardnog slikarstva sa početka 20. stoljeća, u svrhu promicanja vlastite zemlje potpuno je shvaćena u modernoj Rusiji – sam predsjednik V. Putin je doputovao u jednodnevni posjet Belgiji kako bi u društvu belgijskog kraljevskog para nazočio otvorenju ove impresivne izložbe.

Naslovnica kataloga izložbe u Zagrebu

D.D. Burljuk: Konj. 1907

A sada, zašto ovo pišem. Mi u Hrvatskoj smo imali privilegiju vidjeti dvije kapitalne izložbe istočnoeuropske slikarske avangarde prije mnogih drugih u Europi. Samo pola godine nakon održavanja velike retrospektive Kazimira Maljeviča u Amsterdamu, na kojoj su po prvi puta zajedno izložena djela iz kolekcija Ruskog muzeja, Tretjakovske galerije i Stedelijk muzeja u Amsterdamu, u Zagrebu je na prijelazu 1989/1990 održana Maljevičeva izložba u Muzeju suvremene umjetnosti. Izložen je reprezentativni izbor od 30 djela iz fundusa Ruskog državnog muzeja iz St. Petersburga, koja su bila izložena i na prethodnoj retrospektivi. Za ljubitelje umjetnosti to je bila prvorazredna poslastica i mogućnost izravnog upoznavanja sa djelima jednog od najvećih umjetnika 20. stoljeća. Druga izložba bila je apsolutna svjetska premijera: "Ukrajinska avangarda 1910-1930" otvorila je svijetu (a prije svih Hrvatskoj) do tada skoro nepoznatu knjigu o modernom slikarstvu u Ukrajini. Izložba je održana 16.12.1990-24.02.1991. u Muzeju moderne umjetnosti, a predstavljeno je 28 umjetnika sa 185 djela. Izvrstan dvojezični (hrvatsko-engleski) katalog, sa opsežnim prilozima najboljih ukrajinskih, hrvatskih i svjetskih poznavatelja umjetnika iz ovoga razdoblja bio je prva u svijetu monografija o ukrajinskoj slikarskoj avangardi. Svijetu je predstavljen izvanredan doprinos slikara iz Ukrajine modernom slikarstvu prve trećine 20. stoljeća, a mnoga dotad nepoznata imena ušla su u širi opticaj. Obzirom da sam posjetio obje izložbe iz prve ruke mogu svjedočiti o iznimnom interesu građanstva i velikoj posjećenosti ovih izuzetnih izložbi. Izložba "Ukrajinska avangarda" obišla je nakon toga još nekoliko europskih gradova – Kijev, München, Toulouse – i završila turneju 1996. u danskom gradu Odenseu.

Nastavak na sljedećoj stranici

R U S K A (I U K R A J I N S K A) A V A N G A R D A U B R U X S E L L E S U

Nastavak s prethodne stranice

Nakon stanke od nekoliko godina, nova izložba pod nazivom "Fenomen ukrajinske avangarde 1910-1935" počela je svoje putovanje krajem 2001. izložbama u kanadskim gradovima Winnipegu, Hamiltonu i Edmontonu. Na naslovnici kanadskog kataloga je Skica kostima za asirski ples V. Mellera, izložena i u Zagrebu. Mogućnost izravnog upoznavanja u Zagrebu početkom 90-tih sa djelima utemeljitelja suprematizma Kazimira Maljeviča, futurista Davida Burljuka, avangardne kostimografkinje i scenografkinje Aleksandre Ekster, da nabrojim samo neka svjetski poznata imena ukrajinskih umjetnika, bila je doista rijetka privilegija.

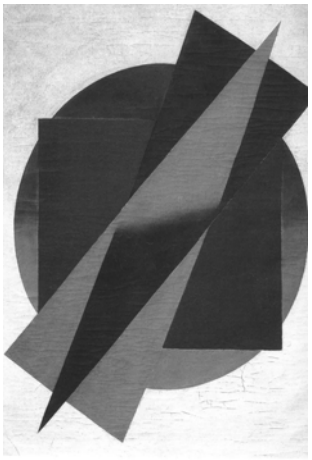

K.N.Redko: Suprematizam. 1921

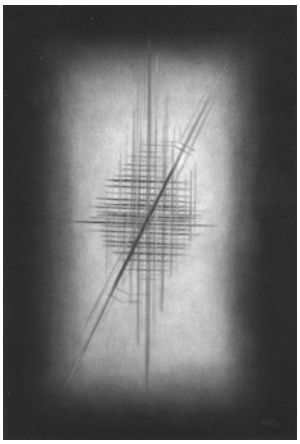

A.G.Tišler: Jaka dinamika i boja. 1924

Na moje zadovoljstvo, djela istih umjetnika (i još četiri sa zagrebačke ukrajinske izložbe – S. Nikritin, I. Rabinovič, K. Redjko i O. Tišler) imao sam prigodu ponovo vidjeti na izložbi ruske avangarde u Bruxsellesu. Dominira Maljevič – 20 ulja iz svih njegovih razdoblja i desetak crteža, te Aleksandra Ekster sa desetak radova. Činjenica da se isti umjetnici pojavljuju kao sudionici dvaju (ili više) nacionalnih kultura nije nova, i u prošlosti se razrješavala na različite načine. Djelo pripada umjetniku, a umjetnik potiče iz određene sredine/naroda/države i djeluje u različitim razdobljima na različitim mjestima – Picasso je uvijek Španjolac u Francuskoj. Za države koje su ponovo stekle svoju nezavisnost nakon raspada višenacionalnih zajednica, problem "kulturne sukcesije" autora i djela postao je osjetljivo pitanje. Formiranje i redefiniranje slike nacionalne kulture iz toga razdoblja važno je za samosvijest naroda a pogotovo za vanjsku percepciju novih država. Hrvatska sama je i ranije imala sličnih iskustava – I. Meštrović je dugo nakon izlaganja u Rimu 1911. bio predstavljan kao srpski umjetnik, a slučaj književnog nobelovca I. Andrića poznat je svima. U našem kontekstu paradigmatski je slučaj Kazimira Maljeviča: dijete roditelja poljskog podrijetla rođen 1878. u Kijevu, tada u carskoj Rusiji. 1904. seli u Moskvu a umire u Lenjingradu 1935. Većinu života, uspona i padova sa promjenama političkih direktiva u umjetnosti proživio je u Rusiji. Deklarirao se kao Ukrajinac i dobro je govorio ukrajinski – u katalogu izložbe u Amsterdamu se Troelsu Andersenu (agilnom promicatelju djela K.M.) zahvaljuje na dopuštenju za objavljivanje Maljevičevih tekstova koji su prvotno prevedeni sa ukrajinskog na ruski. Kazimir Maljevič nesumnjivo pripada ukrajinskoj kulturi i umjetnosti (kao što Picasso pripada Španjolskoj) iako je njegova umjetnost svjetska. Nije za očekivati da će netko drugi isticati tu činjenicu - ukrajinski stručnjaci i djelatnici u kulturi je trebaju dokumentirati, osnaživati i ugrađivati u percepciju Ukrajine u svijetu. Aktualna izložba u Bruxsellesu je sjajan dokaz da postoji široki i snažan interes za herojsko razdoblje kada su (i) istočnoeuropski umjetnici predvodili svjetsku slikarsku avangardu. *Nikola Radić*

Redakciji „Naše gazete" se ovih dana obratio prof.dr.sc. Vjekoslav Nanković iz Zagreba, s molbom da mu se pomogne upotpuniti podatke o prim. dr. Vladimiru Sorokinu, zbog uvrštavanja u knjigu o povijesti Klinike za traumatologiju u Zagrebu. Mole se čitatelji koji mogu pomoći – da to i učine, a u tom smislu, dopis prof. Nankovića se objavljuje u cijelosti:

P o š t o v a n i ,

Prim. dr. Vladimir Sorokin bio je prvi ravnatelj Traumatološke bolnice u Draškovićevoj ulici u Zagrebu – neposredno po njenom osnivanju. Bio je vrstan kirurg, koji je u zagrebačkoj i hrvatskoj kirurgiji ostavio neizbrisiv trag.

Nažalost, o njemu nema mnogo podataka.

Kako upravo pišem knjigu o povijesti Klinike za traumatologiju, bila bi šteta ne osvijetliti takvu ličnost s raznih strana.

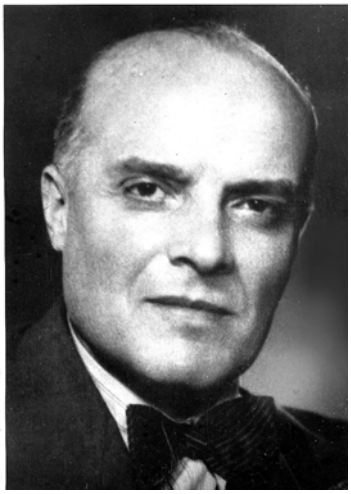

Prim. dr. Vladimir Sorokin – Volođa

Evo što znam :

Prim. dr. Vladimir Sorokin, zvan Volođa, rođen je 14.1istopada 1897. god. u Harkovu. Diplomirao je na Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Bio je višegodišnji prosektor na Patološkom institutu Medicinskog fakulteta kod prof. Saltykowa.. U tridesetim godinama radi u Kirurškoj klinici kod prof. Budisavljevića. Tijekom II. svjetskog rata bio je u vojsci u Bosni, odakle se vraća 1947. te vodi Bratimsku rudarsku blagajnu do njenog preseljenja i osnivanja Traumatološke bolnice. Ravnatelj bolnice je do kraja 1951. godine, kada odlazi u Vinogradsku bolnicu kao v.d. šefa kirurgije nakon odlaska u mirovinu prim. dr. Antuna Gotlieba. Po izboru novog šefa nastavlja posao kao suradnik i zamjenik predstojnika.

U mirovinu odlazi 31.12.1963 godine..

Sva nova saznanja o tom istaknutom kirurgu biti će dobrodošla i primljena sa zahvalnošću.

Prof.dr.sc. Vjekoslav Nanković
Maksimirska 104, 10000 Zagreb
01 / 23-23-435 ; 091 / 23-23-435

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ВЕЛИКОГО КНЯЗЯ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ РОМАНА МСТИСЛАВИЧА

За повідомленням (15 травня ц.р.) Посольства України в Республіці Хорватія, президент України Віктор А. Ющенко підписав розпорядження "Про вшанування пам'яті великого князя Галицько-Волинської держави Романа Мстиславича" з нагоди 29 квітня 2005 р. коли виповнилося 800 років від дня його загибелі. Згідно з документом, у червні 2005 року в місті Володимирі-Волинському Волинської області відбулися заходи, присвячені вшануванню пам'яті великого князя.

Роман Мстиславич

(Передруковано з книжки В. Скляренко: "Україна. Дитяча енциклопедія", Харків: Фоліо, 2003.)

Галицьке-Волинське князівство було утворене одним із нащадків Володимира Мономаха - князем Романом Мстиславичем у 1199 році. До того галицькі і волинські землі були у складі окремих князівств, які істотно відрізнялися своїм політичним устроєм. У Галичині панівною силою була влада бояр, найбільш свавільних, багатих і могутніх на руській землі. Свої маєтки вони дістали не від князя, а захопивши общинні землі. Багато хто з них торгував сіллю, що забезпечувало на той час добрі прибутки і зміцнювало їхнє й без того стабільне економічне становище. Тому, відстоюючи свої власні інтереси, вони протистояли князівській владі. Найбільшої могутності Галицьке князівство набуло в 1153-1187 рр. за часів володарювання Ярослава І Осмомисла*.

Він розширив кордони князівства аж до гирла Дністра, тобто до меж території сучасної Молдови. Та військові походи під час його правління були не дуже потрібними. Ярослав перебував у добрих стосунках із більшістю сусідів - Угорщиною, Польщею, Німеччиною. Усю свою силу і розум він спрямовував на внутрішнє упорядкування держави. Але набуті за все його князювання багатство і добробут у краї перетворили галицьких бояр на таку силу, що вони почали тиснути на Ярослава, втручаючись навіть у його родинні справи, і він був змушений зректися своєї другої дружини Анастасії, яку згодом бояри спалили на вогнищі, нібито як чаклунку.

Роман Мстиславич

Ярославів син Володимир (1187-1198), за висловом літописця, "думи не любив із мужами своїми", тобто не радився з боярами. З цієї причини, справедливо побоюючись втрати своїх привілеїв, вони повстали проти нього. Скориставшись цією нагодою, угорський король Андрій проголосив галицьку землю своєю власністю. Декілька років, повних сутичок, хаосу та спустошення у краї, пішло на те, щоб Володимир зміг повернути собі галицький престол. На жаль, такі випадки, що давали чужоземним країнам привід для втручання, в історії української державності не були поодинокими.

На відміну від галицьких, бояри Волинського князівства у переважній більшості були вихідцями з князівських дружин. Вони отримували земельні наділи за службу князеві і цілком залежали від його щедрості. Тому волинянська знать виявляла дещо більшу відданість і підтримку княжій владі. З цієї причини саме волинянському володареві Роману (1173-1205) вдалося об'єднати обидва князівства. Незабаром він приєднав до цієї держави також і Київ з Переяславлем. Відтак під владу одного князя потрапили майже всі українські землі. Таким чином була створена велика держава на чолі з енергійним, діяльним і талановитим правителем. Недарма сучасники називали Романа Великим і повелителем усієї Русі.

У внутрішній політиці Роман зосередив увагу на зміцненні княжої влади. Він любив повторювати: "Не вбивши бджіл, не поласуєш медом". Багато кого з бояр він стратив або відправив у заслання. Щоб захистити свої землі від нападу кочівників, князь провів багато нечувано успішних походів проти половців. Але, прагнучи розширити межі своїх і без того величезних володінь, він заглибився у польські та литовські землі. Під час останнього походу князь потрапив у засідку і загинув.

Після смерті Романа в Галицьке-Волинському князівстві 40 років панували боярсько-князівські чвари. Влада переходила з рук в руки при втручанні Польщі та Угорщини.

ПАПА РИМСЬКИЙ ПІДТРИМАВ УКРАЇНСЬКИХ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ

Продовження із стор. 1

(Сабодана), повідомляє “Newsru.com” з посиланням на "Інтерфакс".

"Рішення Української греко-католицької церкви було мотивовано бажанням виконувати більш ефективно пастирське служіння серед її членів. Попередній Папа Іоанн Павло II дав свою згоду на це рішення", - мовиться в листі держсекретаря Ватикану Анджело Содано, текст якого наводить сьогодні прес-служба УПЦ МП.

За словами А. Содано, Папа Бенедикт уповноважив його дати відповідь на офіційну заяву архієреїв Російської православної церкви про неприпустимість перенесення уніатами своєї кафедри зі Львова до Києва. На думку Ватикану, таке рішення не виходить за рамки церковних правил, якими керуються всі східні Церкви, у тому числі і Російська православна.

Від імені Папи Бенедикта А. Содано висловив надію на продовження діалогу між католиками і православними.

"Він попросив мене запевнити Вас в тому, що Його шанобливі і братські почуття залишаються незмінними, і Він молиться Господові про дарування нашим Церквам мудрості в продовженні шляху нашого діалогу і взаємної поваги", зазначається в листі. *З Інтернету подав Віктор Філима*

«ҐОСПАР» - СТУДЕНТ

В давньому Дубровніку панство називалося «ґоспари», а як і кожне панство – мало свої правила. Бути ґоспарем, крім благородного походження, розумілося і жити для того стану відповідним способом. Принагідно згадаємо лиш декотрі з рис, якими було бажано володіти дубровським паничам: ширша освіта, знання іноземних мов, зацікавлення мистецтвом, а можливо і заняття з музики та обов'язкове володіння рапірою.

Молодий пан Філіп Побран є секретарем Товариства української культури, на допомозі і в комп'ютерних підготовках різних презентацій, а читачі вже могли з ним в деякій мірі познайомитися і опосередковано через його статті опубліковані в «Нашій газеті».

Филип Побран за клавішами органу в Базиліці «Серця Ісусового» в Загребі

Коли його знайомі, роблячи алюзію на можливе походження від суміші дубровської, української й польської шляхти, назвуть «ґоспар» - лиш чемно усміхнеться. А дійсно, що поза тою усмішкою сховане?

Пан Філіп, як найстарший від чотирьох синів, народився в Баня Луці (Боснія) 1983 р., від батька Андрія (учителя музики, відомого скрипаля і майстра виправки музичних інструментів) і матері Марії (професора фортепіано). Потім, населилися в Чилипах, біля Дубровніку, рідному краї його матері. На початку війни, під час якої було спалено їхню хату, сім'я утекла в Дубровнік, а потім до Загребу, де Побрани дочекалися закінчення війни й повернулися відновити спалене «гніздечко».

Успадкувавши від батьків різні таланти, попри різноманітні молодечі заняття (напр. – пошук коконів і вирощування з них метеликів для колекції) здобув в Дубровніку свідоцтва двох середніх шкіл – класичної та мистецької гімназії. У другій навчався грати на органі й тому, завдяки стипендії від парохів м. Цавтат о. Івана Шімича й о. Стіпи Міloша з Чилипів, почав студії органу в м. Ґрац (Австрія). Зі зміною парохів, стипендію нажаль не продовжено. Тому пан Побран повернувся в Хорватію і тепер в Загребі навчається на третьому курсі україністики і другому хорватистики на Філософському факультеті. Все-таки, музику не занехаяв. Влітку у Дубровніку виконує самостійні концерти на церковних органах, а в Загребі грає підчас богослужіння (з чого «крапне» і допомога, бо батькам доводиться утримувати і решта синів).

І хіба йому бракує чогось, щоб бути ґоспар-студентом? Навпаки, мечем володіє і ще й як! В нього на стіні висить трофейна шабля, здобув вишиванку, а шаровари вшив сам. (А пишеться українцем.)

На молодих не тільки тримається світ – їм світ і належить.

С.П.

Тарас Григорович Шевченко:
ХАТА НАД ВОДОЮ
Олівець (IV – X 1845)

Юрій Бача

На маминому дворі

Нема..!
Тебе нема…
Тебе давно вже нема!
Ніде тебе нема:
У домі – нема!
У полі – нема!
У стайні – нема,
І навіть в церкві – нема!
Нема..! Нема..!
Нема..!
І вже не буде!
Ніколи вже не буде!
У домі – не буде!
У полі – не буде!
У стайні – не буде!
І навіть в церкві – нема і вже не буде!

Отож нема – і вже не буде..!

Зостав лиш смуток,
незносний смуток.
У домі – смуток!
У полі – смуток!
У стайні – смуток!
А в церкві – дзвони дзвонять смуток..!

…Сини приходять й доні –
Повсюди тихо й глухо.
У домі – глухо!
У полі – глухо!
У стайні – глухо!
А в церкві – церкву вже ніхто не слухать…

…Присіли внуки на ослоні –
і доїдають смуток…

А правнуки – Оксанки, Петрики, Надії –
смакують вже надії й мрії;

Пряшів, 4 березня 2005 року

НА ДЕНЬ МЕРТВИХ

Осінь. Римо-католицьких Всіх святих, а за ними День мертвих. Подібно як весною в нас греко-католиків Томина неділя. Чи цей день дійсно все тихий, все святочний. Може він такий, бо ми почуваємось так. А почуття такі, бо з пошаною доводимо в думки любих ближніх котрих вже нема. Поступово і ми тутешні українці вживаємо звичаї в той день. Відвідуємо гроби предків, рідні і знайомих, палимо свічки й молимося за їхні души, згадуємо….

Цього року, в той день, засталася не в рідним краю. Попросила, та унука відвела мене на місцевий цвинтар – запалю свічки біля центрального хреста. Стою над озером блимаючих полумінців – кожен символізує померлих, котрих хтось все ще згадує («Вічная пам'ять!») Молюся, та зі спогадами важко дотримуватися слів молитви.

«…воля Твоя… …. так і на землі… …хліб наш…» Та всі вони, колись-то, щоб до хліба – рушили за землею. Здобули якнайгіршу, а потім, сім'я за сім'єю «капали» в кращі краї, хоч і там їм «не раювалося». Не дармо десь в Біблії пише, що поселенцям Бог на допомозі – аякже, та ніхто інший їм і не допомагав. Перші ще і могли продати таку землю хоч дешево, а котрі залишали колонію пізніше – землю залишали дармо і відходили зовсім бідні ближче до міста. Та хоч місто – не усе по-панському.

Раз мені приснилося що коли був похорон батька – його труну клали в яму наповнену рідким болотом. Притискали лопатами, щоб труна втонула, а вона відчинилася й болото заповнило її. З жаху я прокинулася, а не вгадуючи його можливе значення, про той сон ніколи нікому ані не оповідала. Аж недавно попали мені в руки записи Йосифа Гродского про колишній стан наших поселенців, а там написано якраз і про такий похорон який мені снився. А пригадую: батько й інші, поховані вже під горбком, але перші гроби, від котрих сьогодні ані сліду не залишилось, були напевне в долині, куди загорода досягає. (Так урядом було відряджене українцям місце для цвинтаря.) А то майже до самого потоку, і правда що ями поволі натікали водою, а коли від дощу потік повний, то напевно неможливо викопати яму так, щоб вона відразу не заповнилася водою. Лиш, як я це скоріш не замітила? Напевне тому, що думки ішли про інше.

Коли відвідую батьків гріб, все помолюся і біля сусіднього. І там лежить знайомий. Помер підчас великої біди вже після Другої світової війни. Він був один з тих, котрі з колонії рушили пізніше. Добре що з сином міг збудувати якусь вальковану хатину й вкрити її хоч соломою. Але в сина купа дрібних дітей, землі лиш клаптик, а майна – худенька корівка. Коли дідусь занедужав, могли його годувати лиш тим молоком, а діточки лемиґали пісну лемішку – то не до ситості було. Я в той час, день за днем дітям могла подати майже одне й те саме: сніданок – лемішка, полуденок – тісто на розрідженому молоці, вечеря – бараболя, в неділю – шпаровито підшкварені вареники з бараболею і, лиш в слідках, сиром. Все-таки, згаданій сім'ї час від часу давала дещо з харчів. Але найбільше було мені жаль, що ті діточки і по тиждень ані не пробували молока, хоч я і його деколи там по синочкові посилала. Раз йому і наказала, аби казав що молоко послала дітям. Повернувся в сльозах й ледве розповів що сказав «…послали молоко дітям», а їхня мама ніби повторила «Так, так – дідове!», а він тоді наголосив «дітям», а діти – ревне в плач. Тому малий втік також плачучи. Боже, Боже, ані сьогодні не знаю чи то було мені на гріх. Навіть і до синочка… Він так переживав коли дідусь помер. Навіть…

- Бабцю, ви задумалися. Нам вже час іти додому.
- А! Так, так… А то я… про молоко…
- ??

Записано в осінь 2005-го р. *Баба Зося*

СМІХ ЯК ЛІК

Сидять чоловік і жінка, вечеряють, аж чують— На вулиці бійка почалася. — Піду помирю,— каже чоловік. — Сиди і не рипайся,— жінка до нього. Не послухав, накинув кожуха і вийшов. Згодом заходить в одній сорочці. — Ну, чого там їм бракувало?—питає жінка. — Мого кожуха,— відповідає чоловік.

- Цілих три тижні блукали ви біля дач і вчинили більше двадцяти крадіжок.
- Громадянине суддя, там дуже красива місцевість!

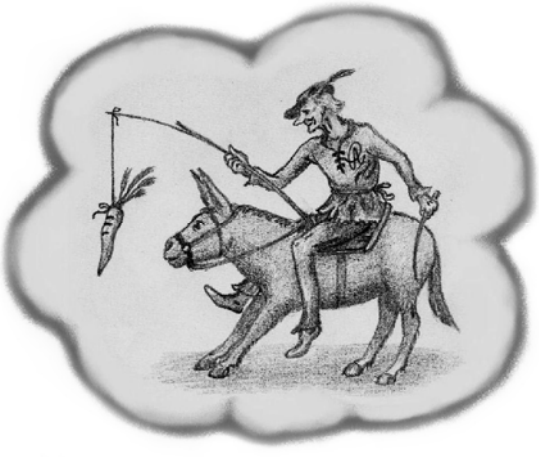

В зоні спогадів: Так робив Ойленшпігель.
U zoni sjećanja: Tako je radio Eulenspiegel.

Приснилося таке:

- Боже, чи Ти всечасний?
- Так. Для мене хвилина чи вічність – все одно.
- А правда що Ти милосердний й всемогутній?
- Так.
- Будь ласка – зроби мене багачем.
- Добре – зачекай хвилину.

Розповідає розлучена жінка чоловікові, з яким має взяти шлюб: — ...А розлучилася я з ним, бо мусила щодня бігати в магазин по горілку! / Той махнув рукою і заспокоїв: — Ет, пусте, я сам бігатиму...

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM

Izdavač:
Društvo za ukrajinsku kulturu
Товариство української культури
Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA
Poslovni račun kod Zagrebačke banke
2340009–1110045869

Naša gazeta izlazi 10 puta godišnje
prve nedjelje u mjesecu
sa stankom u srpnju i kolovozu
Tehnički i glavni urednik:
Aleksa Pavlešin
E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr

Tisak: FILEDATA d.o.o.
Boja – elektroničkim pisačem
U Zagrebu, 06.11.2005.
Naklada: 350 primjeraka
Tel. Društva i uredništva:
01 / 4635-884

НОМЕР (37) 10
BROJ
04.12.2005.
РІК IV
GODINA

Наша газета

ISSN 1333-686X

VIII MANIFESTACIJA: KULTURNO STVARALAŠTVO NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Dopredsjednica Vlade RH Jadranka Kosor

U završnoj sceni su, pod ravnanjem Sabrine Stemberga Vidak, nastupili svi sudionici koncerta otpjevavši himnu Europe

Aleksandar Tolnauer

Pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske, a u organizaciji Savjeta za nacionalne manjine RH te ustanova i udruga nacionalnih manjina, u Zagrebu je u nedjelju 13. studenog, u dvorani Vatroslava Lisinskog tradicionalno održana VIII manifestacija kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Smotru je otvorio, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer **Str. 6 i 7**

SABORSKI ZASTUPNIK NIKOLA MAK - UKRATKO O OSTVARIVANJU PROGRAMA, POTPORI U 2006. I…

Nikola Mak

Saborski zastupnik nacionalnih manjina Nikola Mak, za razliku od svojih saborskih kolega, ima vjerojatno najraspršeniji posao jer zastupa Austrijance, Bugare, Nijemce, Poljake, Rome, Rumunje, Ruse, Rusine, Turke, Ukrajince, Vlahe i Židove. S obzirom da je i član Savjeta za nacionalne manjine RH, zamoljen je da za „Našu gazetu“ kratko odgovori na „tri i pol pitanja“.

- Po brojnim kontaktima, a obraćaju mu se i udruge i pojedinci iz nacionalnih manjina koje zastupa, procjenjuje da svoju dužnost **Str. 2**

IV SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA RUSINA I UKRAJINACA – SL. BROD 2005.

Mladost i radost na sceni **Str. 5**

6 ГРУДНЯ – ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

6 грудня поточного року Україна святкуватиме 14-у річницю від Дня утворення Збройних Сил України. З цієї нагоди, аташе з питань оборони при Посольстві України в Республіці Хорватія полковникові Володимиру Кондратюку було запропоновано підготувати коротку довідку для «Нашої газети» про створення ЗС України та тодішню ситуацію. **Стор 3**

Павло Головчук

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ПАВЛА ГОЛОВЧУКА

В організації Бібліотек міста Загреба, Міської бібліотеки, Центральної бібліотеки русинів і українців РХ та Представника української національної меншини в місті Загреб, в Загребі, в Міській бібліотеці, 18 листопада 2005 р., під час традиційної Літературної п'ятниці (ця традиція продовжується **Стор 10**

SABORSKI ZASTUPNIK NIKOLA MAK - UKRATKO O OSTVARIVANJU PROGRAMA, POTPORI U 2006. I…

Nastavak s 1. str.

obavlja uspješno. Na taj način, a i nazočnošću u Savjetu, ima uvid i u ostvarivanje programa nacionalnih manjina koji imaju potporu spomenutog Savjeta. Kako se vidi iz redovitih tromjesečnih izvješća – programi se ostvaruju dobro. Zato je i najnormalnije da su se članovi Savjeta dogovorili da će provesti rigoroznu analizu ukupnog ostvarenja ovogodišnjeg programa, te neće biti mjesta nikakvim lažnim izvješćima ili „pokrivanju“ polovičnih realizacija.

- Zajedno s predsjednikom Savjeta Aleksandrom Tolnauerom, zastupnici su se kod donošenja proračuna za narednu godinu, u Saboru RH uspjeli izboriti za 20%-tno povećanje, tj. dvostruko veće povećanje no ranijih godina. Time je stvorena mogućnost da se pokušaju donekle ispraviti ranije eventualne nepravde u raspodjeli, a možda će se izdvojiti i za potrebe koje prije nisu mogle biti udovoljene (npr. – oprema).

- Za davnu inicijativu da se Saboru RH, po uzoru na druge parlamente, proslijedi prijedlog za usvajanje Deklaracije o gladomoru u Ukrajini 1932./33. kao činu genocida, saznao je tek ovih dana. S obzirom da je humanistički senzibilan za ljudska stradanja, uključujući i stradanje Nijemaca nakon Drugog svjetskog rata, njegova podrška takvom jednom aktu je neupitna, ali u postupku treba imati na umu sve diplomatske i druge važne momente.

- Ovom razgovoru bi puno toga dodao, ali ipak za sada, s obzirom da predstoji raspodjela sredstava za programe nacionalnih manjina za narednu godinu, gospodin Mak apelira na potencijalne korisnike, da se obavi razumna raspodjela unutar kvote svoje nacionalne manjine, bez pretenzija na sredstva iz kvota drugih nacionalnih manjina ili pak na ono što druge nacionalne manjine ni nemaju. #

U KPD RUSINA I UKRAJINACA ZAGREBA, ZAJEDNO S VELEPOSLANIKOM UKRAJINE U HRVATSKOJ VIKTOROM KYRYKOM, KOJI JE PREDVODIO DELEGACIJU VELEPOSLANSTVA, DAN JE POMEN UMORENIMA GLAĐU U UKRAJINI 1932. / 33.

SPOMEN NA DAVNU BOL

Foto: Sergej Burda / obrada A.P.

ПРО ГОЛОДОМОР В УКРАЇНІ 1932-1933 РР.

Посольство України в Хорватії : PRESS-RELEASE 24.11.05 № 10

Кожного року наприкінці листопада в Україні відзначається трагічна подія – Голодомор 1932-1933 років. В цьому році Президент України Віктор Ющенко видав **Указ про започаткування традиції відзначення Дня пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій**, який у 2005 році припадає на 26 листопада.

На долю українського народу випало багато тяжких випробувань, але страхіття, які мали місце у ті смутні часи, не можливо порівняти навіть з воєнними трагедіями.

Голодомор 1932-1933 рр. був не випадковим явищем природного чи соціального походження, а наслідком цілеспрямовано застосованого тоталітарною владою терору голодом, тобто геноцидом.

Масове фізичне винищення українських хліборобів штучним голодом було свідомим терористичним актом політичної системи проти мирних людей, внаслідок чого зник не тільки численний прошарок заможних і незалежних від держави селян-підприємців, але й цілі покоління землеробського населення. Було підірвано соціальні основи нації, її традиції, духовну культуру та самобутність. Історики і демографи ще й досі сперечаються навколо кількості жертв голодомору, виголошуючи різні дані - від 3 до 10 мільйонів. Найвірогідніше, враховуючи матеріали перепису населення 1937 року, втрати населення внаслідок повного фізикного виснаження, тифу, кишково-шлункових отруєнь, канібалізму, репресій, самогубств на грунті розладу психіки та соціального колапсу становили на теренах України близько 7 мільйонів осіб.

За антиукраїнською спрямованістю та масштабністю застосування, голод 1932-33 рр. виявився найжахливішою зброєю масового знищення та соціального поневолення селянства, якою скористався тоталітарний режим в Україні.

Без належної оцінки цієї найбільш цинічної форми політичного терору в історичному, соціологічному, правовому і політичному аспектах неможливо сьогодні уявити історію Європи XX ст., збагнути саму суть тоталітаризму. Можна з повною підставою говорити про глобальну соціогуманітарну катастрофу в історії людства, а не лише українства.

На 70-ту річницю Голодомору, яку відзначали у 2003 році Президент України закликав учасників 58-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН підтримати ініціативу України щодо засудження Голодомору 1932-33 рр. в Україні як акту геноциду. Розповсюджена як офіційний документ сесії ГА ООН ***Спільна заява делегацій держав-членів ООН щодо 70-ї річниці Голодомору в Україні 1932-33 рр.*** вперше в історії ООН визначила Голодомор 1932-33 рр. як національну трагедію українського народу, висловила співчуття його жертвам та закликала всі держави-члени Організації, її спеціалізовані установи, міжнародні та регіональні організації, НУО, фонди і асоціації віддати данину пам'яті тим, хто загинув у цей трагічний період історії. Співавторами Спільної заяви стали 36 держав-членів ООН (серед яких США, Росія, Канада), а підтримали її також Австралія, Ізраїль, СіЧ та усі 25 країн-теперішніх членів ЄС.

Визнання Голодомору в Україні 1932-1933 років актом геноциду, має принципове значення для стабілізації суспільно-політичних відносин в Україні і є фактором відновлення історичної справедливості, морального зцілення кількох поколінь від страшного шоку, заподіяного масовими репресіями та голодоморами. #

6 ГРУДНЯ – ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Після розпаду Радянського Союзу і проголошення в 1991 році незалежності, Україна успадкувала одне з найбільш потужних угруповань військ у Європі, оснащене ядерною зброєю та, в цілому, відносно сучасними зразками звичайного озброєння та військової техніки. На території України на той час дислокувалися: ракетна армія, три загальновійськові та дві танкові армії, один армійський корпус, чотири повітряні армії, окрема армія Протиповітряної оборони (ППО), Чорноморський флот.

Проте, це не були ще Збройні Сили незалежної держави в повному розумінні цього слова, Україна отримала лише окремі фрагменти військової машини Радянського Союзу.

Полковник В. Кондратюк

Тому, 24 серпня 1991 року Верховна Рада України ухвалила рішення про взяття під свою юрисдикцію усіх розташованих на українському терені військових формувань Збройних сил колишнього СРСР, та про створення Міністерства оборони України. З цього часу Україна стає лідером серед колишніх радянських республік у справі створення власної армії, вбачаючи в ній основу і гаранта реальної державності. Уряд України приступив до створення Збройних Сил та інших військових формувань.

У стислі терміни Верховною Радою України був прийнятий пакет законодавчих актів стосовно воєнної сфери: **"**Концепція оборони і будівництва Збройних Сил України", постанова "Про Раду оборони України", Закони України "Про оборону України", "Про Збройні Сили України", "Воєнна доктрина України" тощо. На ті ж роки припадає й реалізація ядерного роззброєння України. Воно є однією із найбільш значних історичних подій кінця XX-го сторіччя. Вперше в історії людства держава добровільно відмовилася від володіння ядерною зброєю. На 1 червня 1996 року на території України не залишилося жодного ядерного боєзаряду або боєприпасу. Незважаючи на труднощі того періоду, були закладені основи національного війська незалежної держави: за короткий термін були створені Міністерство оборони, Генеральний штаб, види Збройних Сил, системи управління, підготовки і всебічного забезпечення військ (сил) тощо.

6 грудня 2005 року в м. Загребі в ресторані готелю "Палас" апаратом аташе з питань оборони України в Республіці Хорватія буде організовано прийом з нагоди 14-ї річниці з Дня створення Збройних Сил України, на який запрошено високих посадових осіб міністерства оборони РХ, Головного штабу ЗС РХ, керівний склад управлінь та служб оборонного відомства Хорватії, представників дипломатичного корпусу та української діаспори.

Аташе з питань оборони при Посольстві України в Республіці Хорватія ***полковник Володимир Кондратюк***

PRVA OBLJETNICA NARANČASTE REVOLUCIJE U UKRAJINI

ULOMCI / УРИВКИ

VELEPOSLANSTVO UKRAJINE U REPUBLICI HRVATSKOJ: PRESS-RELEASE 18.11.05 № 8

- Narančasta revolucija je potvrdila pripadnost Ukrajine Europskoj civilizaciji – ne samo zemljopisno, već cjelokupno, politički, duhovno, mentalno.

- Ukrajina i Europska Unija su u Bruxellesu 21.veljače 2005. usuglasili Plan zajedničke suradnje.

- Ukrajina uvjereno kreće u pravcu dobivanja punopravnog članstva u NATO-u, započevši Intenzivirani dijalog sa Alijansom.

- Narančasta revolucija je započela novu stranicu u povijesti Ukrajine. Ona je imala značajni utjecaj na razvoj političkih procesa u Europi.

- U cilju utvrđivanja ideala demokracije u Ukrajini i njegovanju osjećaja nacionalnog dostojanstva Predsjednik Ukrajine Victor Juščenko izdao je Ukaz o obilježavanju 22. studenog kao Dan slobode.

ОФІЦІЙНЕ ІНТЕРНЕТ-ПРЕДСТАВНИЦТВО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Президент виступив на Майдані Незалежності
22 листопада 2005 р.

….

У своїй промові Президент зосередився на досягненнях України за рік після Помаранчевої революції та окреслив подальші головні напрямки спільної роботи влади і суспільства.

Віктор Ющенко відзначив поширення в українському суспільстві свободи в різноманітних її проявах. «Я гордий, що ми святкуємо перші роковини української свободи, – сказав Президент. – Тільки вільні люди могли зібратися на цьому Майдані і знайти вихід з конфлікту, який у більшості країн закінчується громадянською війною».

Глава держави зазначив, що нині майже всі українці «сприймають Україну як єдину батьківщину». «Майдан допоміг мільйонам людей утвердитися в українській ідентичності», – сказав він.

….

ПОСТУП, 22 листопада 2005 р

Мирон Франків: **Річниця свободи духу**

- Неможливо перелічити всього, що було на Майдані рівно рік тому. Море емоцій, незважаючи на те, що привело нас всіх, таких різних, туди, на Майдан. Велика радість від того, що ти не сам, що через ті брудні фальсифікації мільйони українців стали однодумцями. Велика гордість за себе і тих, хто стоїть поруч з тобою, -- ми все-таки не бидло!

- А ще не можна не згадати той ніким не писаний моральний кодекс, що панував під час революції. Мир, доброта, порядність, правда, щирість, безкорисливість -- це те, що вповні можна було побачити лише там. Воістину, на Майдані серед нас всіх перебував сам Бог.

XI З'ЇЗД ЕВРОПЕЙСЬКОГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ

Уривки зі інформаційної статі Інфо-служби Товариства Просвіта, автора Мирослава Гочака

►11 по 13 листопада ц.р. в рекреаційному центрі "Злата Ідка" біля Кошиць, Словацька Республіка, проходив XI З'їзд Европейського Конґресу Українців – ЕКУ.

На З'їзді було представлено 17 організацій-членів ЕКУ з 15 країн Европи, українських організацій та об`єднань, з Великої Британії, Бельгії, Чехії, Словаччини, Угорщини, Польщі, Хорватії, Сербії і Чорногорії, Греції, Естонії, Швеції. Своє уповноваження у письмовій формі передали організації об`єднання українців в Боснії, Іспанії, Данії і Латвії.

► Присутні на XI З'їзді були запрошені представники Федерації Українських Асоціяцій Іспанії. Співорганізаторами XI З'їзду ЕКУ були уступаючий Голова ЕКУ мгр Левко Довгович та Союз русинів-українців Словацької Республіки.

► Після зачитано звіти за період від останньої Річної наради, голови ЕКУ Левка Довговича, генерального секретаря Любомира Мазура, звіти скарбника та голів науково-виховної та молодіжної комісії ЕКУ.

►XI З'їзд обрав Голову і Президію ЕКУ в складі: голова Ярослава Хортяні (Угорщина), 1-ий заступник Мирон Кертичак (Польща), 2-ий заступник Галина Маслюк-Какку (Греція), генеральний секретар д-р Любомир Мазур (Велика Британія), члени Президії: Славко Бурда (Хорватія), Іван Лаба (Словаччина), Віктор Райчинець (Чеська Республіка) та секретар і скарбник яких Союз українців Велико Британії повинний іменувати.

►12-го листопада учасники З'їзду побували на урочистому концерті Українського хору "Карпати" з Кошиць, з нагоди 20-річчя діяльності хору, яке відбулося у Будинку мистецтв міста Кошиць.

Учасниками в концерті були: танцювальний ансамбль Веселка з Будапешту, частина Закарпатського державного заслуженого народного хору з Ужгорода, оркестр "Музика Ювеналіс" доповнений членами оркестру Державного театру Кошицях, керівник якого є Ігор Довгович головний диригент Державного театру в Кошицях, солісти хору "Карпати" і Луція Кнотек та Маріан Лукач солісти державного театру в Кошицях які майстерно виконали фрагменти з опери С.Гулака-Артемовського "Запорожець за Дунаєм".

► Третього дня З'їзду були прийняті і затверджені чергові резолюції – постанови. Голові ЕКУ доручено створити прес-службу ЕКУ, видання єдиного друкованого органу ЕКУ та актуалізувати існуючу веб-сторінку ЕКУ. Генеральному секретаріату - вивчити можливість реєстрації ЕКУ як міжнародної організації на території Великої Британії та повідомити Уряд України про результати та постанови З'їзду ЕКУ. Заплановано проведення Українського міжнародного молодіжного табору, проведення практичного курсу для викладачів українських шкіл організацій-членів ЕКУ, продовжувати роботу щодо визнання урядами країн їх проживання Голодомору 1932-1933 рр. як акту геноциду проти українського народу. #

TRINAESTA OBLJETNICA KPD „KARPATI" IZ LIPOVLJANA

Povodom obilježavanja 13 godina svoga djelovanja, KPD Ukrajinaca „Karpati" iz Lipovljana je, zajedno sa HKUD „Željezničar" iz Zagreba, darivalo svoje goste i mještane cjelovečernjim koncertom održanim u Društvenom domu Lipovljana 26.11.2005. god. Na samom početku, predsjednik društva-domaćina Mirko Fedak pozdravio je nazočne, a posebno predstavnike gostujućeg ansambla „Željezničar" i Društva za ukrajinsku kulturu iz Zagreba, predstavnike zbora „Lira", Češke besede i Matice Slovaka iz Lipovljana, Društva „Prosvjeta" iz Malog Gradca te predstavnika Židova iz Gline. Bilo je malo čudno što nisu bili nazočni predstavnici Saveza Rusina i Ukrajinaca RH, kao ni predstavnici društava-članica spomenutog Saveza.

Dobrodošlica

S obzirom da je taj dan u Ukrajini bio dan sjećanja na umorene glađu 1932. / 33. god., na inicijativu Društva za ukrajinsku kulturu, gospodin Fedak je, kao domaćin, zamolio župnika o. Slavka Leščešena da se u tom kontekstu obrati gledateljstvu. Nakon što je o. Leščešen ukratko upoznao nazočne s ovim bolnim momentom u povijesti ukrajinskog naroda, minutom šutnje odana je počast žrtvama ove tragedije.

Ples „Hopak"

U nastavku večeri, scenom su se izmjenjivali temperamentni ukrajinski plesovi, a zahvaljujući gostujućem ansamblu, i plesovi iz cijele Hrvatske, obogaćeni harmoničnim suzvukom glasova pjevača u prekrasnim izvornim narodnim nošnjama.

Publika je burnim aplauzima popratila cijeli program koji je trajao više od dva sata. Zaslugom voditelja dječje grupe Maje Fedak, mladi folklorni plesači iz KPD „Karpati" pokazali su da ne zaostaju za svojim uigranim starijim prethodnicima koje uspješno vodi Ivan Laluš.

Gostujući ansambl pod umjetničkim vodstvom Vesne Robinić, svojim savršenim i tako reći profesionalnim izvedbama pokazao je zašto je nositelj brojnih nagrada u Hrvatskoj i inozemstvu.

Trio HKUD-a „Željezničar"

Cijeli program je vodila g-đa Karmel Valenta, koja je svojim šarmantnim najavama osvojila publiku, pružajući i pregršt zanimljivih podataka o izvedbama i izvođačima. *Slavica Pavlešin*

IV. SMOTRA DJEČJEG STVARALAŠTVA RUSINA I UKRAJINACA REPUBLIKE HRVATSKE - SLAVONSKI BROD 2005.

KPD "Ukrajina" iz Slavonskog Broda i Savez Rusina i Ukrajinaca RH, uz potporu Savjeta za nacionalne manjine RH, organizirali su

Yaroslav Simonov, Jerzy Grymanowsky, Oleksandr Levčenko, Larisa Uglješić i Nikola Mak

IV Smotru dječjeg stvaralaštva Rusina i Ukrajinaca RH koja je održana u restoranu tvrtke „Đuro Đaković“ u Slavonskom Brodu 12. 11. ove godine. I prije samog otvaranja Manifestacije, dobro organiziranje dalo je naslutiti kako će to biti izvanredan događaj. Naime, po samom dolasku izvođača, domaćini su sve ugodno iznenadili turističkim obilaskom grada i utvrde, pod stručnim vodstvom vodiča. Sve se događalo u kontinuitetu s prethodnom svečanošću obilježavanja 25. obljetnice KPD „Ukrajina“.

Mikluševčani

Prigodom otvaranja smotre, nazočne su pozdravili saborski zastupnik Nikola Mak, zamjenik veleposlanika Ukrajine u RH Oleksandr Levčenko te članica Savjeta za nacionalne manjine RH Larisa Uglješić. Među uzvanicima su bili i prvi tajnik Veleposlanstva Republike Poljske u RH Jerzy Grymanowsky, ataše za kulturu Veleposlanstva Ukrajine u RH Yaroslav Simonov, predstavnici Saveza Rusina i Ukrajinaca RH te društava sudionika Smotre, kao i delegacija Društva za ukrajinsku kulturu.

U očekivanju intonacije

U programu manifestacije sudjelovali su učenici III. Osnovne iz Vukovara, Područne škole "Petrovci", te odjeljenja ukrajinskog jezika OŠ "Josip Kozarac" iz Lipovljana, OŠ "Hugo Badalić" iz Slavonskog Broda, OŠ "Matija Reljković" iz Bebrine, PŠ Kaniža i PŠ Šumeće koji su u režiji prof. Slavice Panjkov-Karpa izveli igrokaz „Volim svoju domovinu i pradomovinu“. U

Dio sudionika u igrokazu „Volim svoju domovinu i pradomovinu“

daljnjem programu, s pjesmama i plesovima nastupili su mladi članovi kulturno-prosvjetnih društava "Andrij Pelih" (Šumeće), "Ukrajina" (Slavonski Brod), "Taras Ševčenko" (Kaniža), "Karpati" (Lipovljani) s mladom umjetničkom voditeljicom Majom Fedak, te kulturno-umjetničkih društava "Joakim Hardi" (Petrovci), "Osif Kostelnik" (Vukovar), "Joakim Govlja" (Mikluševci), "Taras Ševčenko" (Banja Luka), "Posavina" (Stara Gradiška), koje je nastupilo s pjesmama i plesovima Međimurja i "Kolomijka" (Srijemska Mitrovica).

Usklađeni plesni pokreti

Oko 250-oro djece, bili su ujedno i izvođači i publika. U dvorani, prekrasno uređenoj dječjim crtežima i vezovima nastalima u ovogodišnjoj Ljetnoj školi, djeca su pokazala izvrsnu kvalitetu izvođenja, prirodnost u nastupu svojstvenu djeci te izvanrednu gledateljsku discipliniranost. Voditelji grupa su gledateljima ponudili široku paletu dobro odabranih i međusobno usklađenih narodnih pjesama, plesova i poezije.

Ranijih godina, također kvalitetno priređene Smotre dječjeg stvaralaštva Rusina i Ukrajinaca RH, nudile su na programu samo folklorne plesove. Ove godine djeca su se iskazala u širem značenju naziva „dječje stvaralaštvo“ proširivši program igrokazom, recitacijama, zborovima i dječjim orkestrima – sukladno nazivu manifestacije. Ovogodišnje točke su djeca samostalno i najavljivala, što je dalo dodatni šarm i potvrdilo da je manifestacija organizirana za i zbog djece.

M. Semenjuk

Nakon atraktivnog programa i večere, djeca su u prekrasnoj atmosferi nastavila druženje uz ples i pjesmu, dok ih je svojim sviranjem zabavljao bend KUD-a "Taras Ševčenko" iz Banje Luke.

Duet Stupnjak / Has iz Kaniže

Treba naglasiti kako je izravni organizator manifestacije, KPD "Ukrajina" s Mihajlom Semenjukom kao predsjednikom organizacijskog odbora, odlično obavio posao, počevši od dobro osmišljenog rasporeda mjesta za publiku, srdačnog dočeka izvođača i uzvanika, uvrštenje novih vidova točaka programa, pa do osvježenja koji je ponuđen djeci za vrijeme trajanja izvedbi, a primjereno njihovoj dobi – i voće.

Gosti iz Srijemske Mitrovice

U sveopćem oduševljenju ovogodišnjom Smotrom, kod sudionika se jasno vidjela želja da se ovaj uspjeh ponovi i dogodine.

Filip Pobran

(foto: Ostap Graljuk, Filip Pobran i A.P.)

ЮВІЛЕЙ КПТ-ва «УКРАЇНА»

В Славонськму Броді 12.11.2005. р. в залі Робітничого дому ім. Джуро Джаковича члени Культурно-просвітного товариства «Україна» провели конференцію з нагоди 25-ої річниці товариства. Конференцію відкрила тимчасово виконуюча обов'язки голови товариства, пані Єсенка Мішків, а про історію Т-ва оповів пан Никола Застрижний, ознайомивши присутніх з тим, як розвивалося товариство від малої фольклорної секції в складі іншого КМТ, потім про його відокремлення як самостійного ансамблю під ім. «Іван Сенюк Вуйко», а потім, в незалежній Республіці Хорватія, обновлення діяльності з назвою КМТ «Україна». В доповіді підкреслено, що Т-во сьогодні відіграє важливу роль в культурному житті міста й регіону де діє, а особливо – в житті української громади. Після викладення реферату, на пропозицію пана Застрижного, присутні тихою хвилиною згадали померлих членів товариства.

Святкову конференцію вели Анкіца Верхас, Єсенка Мішків і Никола Застрижний

Свої вітання з нагоди цього ювілею подав мер міста, Мірко Дуспара, від імені Жупана пані Сузана Біліч-Вардіч, представник українців в Раді з питань національних меншин РХ Лариса Углешич, колишній директор Початкової школи в Сл.Броді, Йосип Докузович, котрий нагадав керівникам товариства, що не слід занедбувати вивчення української мови. До вітань приєднались представники Союзу Русінів і Українців, українських самодіяльних колективів тобто Товариств з Хорватії, а також з Баня Луки (Б і Г) та Сремської Мітровіци (СЦГ-СіЧорногорія). Присутніх також привітали декан, о. Іван Барщевський, та о. Никола Ступ'як, котрі в своїх промовах нагадали декотрі важливі історичні та соціальні моменти з життя населення (громади) й пізнішого періоду перебування українців в цьому регіоні, підкреслюючи при цьому важливу роль греко-католицької церкви.

Хор КПТ-ва «Україна» зі Славонського Броду

Святкова конференція закінчена коротким, але по-мистецьки блискучим концертом мішаного хору КПТ-ва «Україна» під диригуванням проф. Лариси Углешіч з Вуковара. *Славіца Павлешин*

VIII SMOTRA: STVARALAŠTVO

Nastavak s 1. str.

koji je u svom prigodnom govoru zahvalio premijeru Sanaderu na podršci Savjetu, naglašavajući da je takvu politiku prepoznala i međunarodna zajednica te je zato imala značajnu ulogu u pridruživanju Hrvatske

Savjetnik Predsjednika RH Siniša Tatalović, dopredsjednica Vlade Jadranka Kosor i predsjednik Savjeta Aleksandar Tolnauer. U drugom redu je Nj.E. Viktor Kyryk sa suprugom Svitlanom.

europskoj uniji. Potpredsjednica Vlade RH Jadranka Kosor je između ostalog istaknula da će Vlada u proračunu za sljedeću godinu osigurati povećanje sredstava za potporu nacionalnim manjinama, što je u dvorani popraćeno burnim aplauzom.

U prvom dijelu programa nastupila su Društva koja su predstavljala (po redoslijedu nastupa) – Slovence, Bošnjake, Rusine, Ukrajince, Makedonce, Crnogorce, Ruse, Srbe i Židove, a u drugom dijelu – Nijemce i Austrijance, Albance, Poljake, Rome, Slovake, Mađare, Čehe i Talijane.

Rusini su nastupili s udruženim društvima iz Petrovaca, Mikluševaca i Vinkovaca

Organiziranje je bilo na visokoj razini, tako da je program tekao besprijekorno. Po onome što se moglo vidjeti, sva društva su se predstavila u svom najboljem svjetlu, a vrlo simpatičan umjetnički dojam su ostavili i moderniji vidovi interpretacija izvan folklornih okvira. Takvi su bili: ruski baletni par, odličan dječji zbor Nijemaca i Austrijanaca s nekonvencionalnom interpretacijom, židovski klezmer sastav, talijanski, slovenski i romski vokalni solisti te talijanski dječji balet. Cijeli program je snimala televizija, a javnost je mogla vidjeti snimak već sljedećih dana, što je izuzetan doprinos međusobnom upoznavanju.

NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Pod ravnanjem prof. Larise Uglješić, u pjesmi, Ukrajince je predstavio udruženi zbor društava „Ivan Franko“ iz Vukovara i „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda

Impozantne orgulje kao dekor i zamamna svjetla pozornice na kojoj su se u savršenom redu izmjenjivali davno i suvremeno, suzvuk, kolorit i temperament, očarali su publiku.

Ali, gdje je svjetla – eto i sjene. No, ukrajinski zbor čiji podatci nisu stigli biti uvršteni u tiskani program koncerta, ipak je imao nadomjestak u vidu lijepe najave uživo.

Ono drugo, da su se po prvi put pojavila dva naziva nepostojećih saveza, tj. u tiskanom programu su navedeni Savez Rusina RH i Savez Ukrajinaca RH, zbunjivalo je i navodilo na razmišljanje jer postoji samo Savez Rusina i Ukrajinaca RH. Doduše, udovoljena je organizacijska forma i dobivena mogućnost da i jedni i drugi nastupe u punom vremenu, ali… Netko je usput dobacio: „Ima li tu vidovitosti?“ *A.P.*

Češka folklorna skupina „Srdečko“ iz Bjelovara

Folklorni plesači KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana

Srpsko KD „Prosvjeta“ iz Okučana

Makedonska folklorna skupina „Mugri“ iz Pule

Talijanska plesna skupina „XL“ iz Labina

Dječji zbor Podunavskih Švaba iz Osijeka, uz odličnu vokalnu interpretaciju unio je i puno duhovitog nestandardnog scenskog izražaja

Crnogorci iz Peroja

Mađarske kulturno-umjetničke udruge iz Belog Manastira, Batine, i Darde

ЮВІЛЕЙ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ НЕПОРОЧНОЇ ДІВИ МАРІЇ

Молитва: *«Преподобна Мати Йосафато, що жертовно жила своєю посвятою як Служебниця Непорочної Діви Марії, навчи нас, щоб за твоїм прикладом ми уповали тільки на Бога. Вислухай нашу молитву і благай Пресвяту Тройцю про ласку, яку ми так гаряче просимо на прославу Божу.*

Амінь.»

Бл. с. Йосафата

В Україні, у 1892 році, Блаженна с. Йосафата (Михайлина Гордішевська) з о. Єремією Ломницьким і о. Кирилом Селецьким співзаснувала жіночу спільноту – Згромадження Сестер Служебниць Не порочної Діви Марії. Лиш 14 років потім, як друга за чергою місія за межами України, 1906 р., на замовлення владики Юлія Дрогобицького, в Крижевці прибули чотири Сестри Служебниці НДМ.

Спільна фотографія після літургії

В Кафедральній церкві Царя Христа в м. Крижеві, 26 листопада ц.р., відслужена урочиста архієрейська літургія з нагоди 100-ї річниці від приходу Сестер СНДМ до Крижевської єпархії. (Це початок святкування згаданого ювілею, яке триватиме і протягом наступного року.) В повній церкві гостей, між якими був і мер м. Крижевці Бранко Хрґ, та Сестер, очолюваних Генеральною сестрою Дженез Солюк з Риму й Провінціальною Настоятелькою с. Юлією Бойчук, літургію служив владика крижевський Кір Славомир Мікловш, а з ним і Кір Юрій Джуджар з Воєводини і Кір Кікил Стоянов з Македонії та 12 протоієреїв і отців.

Після літургії, в залі будинку біля церкви, відбулася святкова академія. До присутніх звернулися принагідними промовами Генеральна і Провінціальна Сестри, а в програми, молодші Сестри виступили з піснями й короткими, незвичайно майстерно підготованими пантомімними п'єсами на духовні теми. Особливо вартісними були документальні проекції з тематикою й історичними даними з життя Сестер Служебниць. Після академії всі присутні почастовані обідом підчас котрого вітали Сестер принагідними промовами.

Пров. Надстой. с. Юлія Бойчук

В другому ряді, перша зліва – Генеральна с. Дженез Солюк

Особливо приємно було зауважити нову генерацію Сестер котра, хоч здобуває високу освіту, все таки, як і їхні старші Сестри, живе в контакті й співпраці з народом котрий, як згадав один з промовців, зве їх наші Сестри. Тому і ми, разом з ними, згадаймо кредо Блаженної с. Йосафати: «Слава Богу, честь Марії, нам мир.» *А.П.*

Сестри підчас програми святкової академії

ВУКОВАР ОЧИМА УКРАЇНЬСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ

Під такою назвою в виставочному залі Філодраматики в Рієці відкрита тематична виставка двох українських художників, батька і сина, Юрія і Костянтина Савченків. Цю виставку з приводу 14-ї річниці падіння Вуковара організувало Культурне товариство русинів і українців «Рушняк» Приморсько-горанської жупанії. Кілька вступних слів на урочистому відкриті, що відбулося 22 листопада, виголосив голова товариства «Рушняк», пан Володимир Провчі. Він розповів, що картини, представлені нам, належать до колекції Союзу русинів і українців Республіки Хорватія з Вуковару.

Два українських художники одні з перших прибули в зруйнований, зболений і зранений Вуковар, перенесли на полотно це горде місто сумної краси, символ трагічності і героїзму вітчизняної війни в Хорватії. Перед нами сакральні об'єкти, руїни палацу графа Елтза, монастир Сестер-василіанок, Радічева вулиця, хрести, цвинтар. Але Савченки зображали не тільки Вуковар. Вони побували і у двох тоді недоступних селах, Петровцях і Міклушевцях, і на полотні відтворили церкви, етнографічний музей, сінник, старі тополі, характерні портрети мешканців цих сіл.

Від імені міста і жупанії присутніх привітали Бранко Шкрбоня, голова відділу жупанії, і Божо Міміца, член міської адміністрації. Оперна співачка з Рієчкого оперного театру, Любов Кошнерл-Іноченко, виконала кілька українських пісень.

Виставка українських художників Юрія і Костянтина Савченко, присвячена Вуковару, триватиме в Рієці до 10-го грудня. Тож варто її відвідати.

Марта Мартінчіч

ХРАМОВЕ СВЯТО УКРАЇНЦІВ МІСТА БАНЯ ЛУКА

Свято Царя Христа, храмове свято Українців міста Баня Лука, цього року пройшло особливо урочисто.

У хроніці баня-луцької парафії буде записано, що того дня, 25 жовтня 2005 року, освячено гарний новозбудований парафіяльний дім.

Із цієї нагоди до Баня Луки прибули запрошені гості: високі сановники нашої Церкви на чолі з нашим преосвященним Кир Славомиром Мікловш, владикою Крижевським, та делегацією Посольства України, яку очолював Посол України в Республіці Хорватія Віктор Кирик.

Біскуп Франьо Комаріца і владика Славомир Мікловш

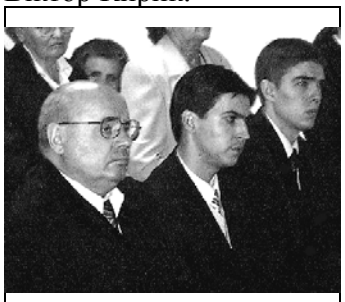

Посол Віктор Кирик, аташе Ярослав Симонов і консул Микола Джигун

Святкове Богослужіння відправлено у ще все-таки тимчасовім, скромнім молитовнім домі, який нам був виділений місцевим урядом у 1998 році. Перед початком Архієрейської Літургії наша молодь - Александра Квасній і Мартин Прихода, вітали преосвященного владику Кир Славомира хлібом і сіллю на вишиваному рушнику за традиційним українським звичаєм.

Щирі молитви із співом лунали до Господа, щоб благословив наші родини і всіх гостей та дав сили жити гідно на цій боснійській землі. Після Богослужіння всі присутні прибули до гарного будинку, парафіяльного дому, що знаходиться поряд з фундаментом майбутньої церкви.

Сам чин посвячення дому виконав владика Кир Славомир із присутніми священиками. Усі раділи, бо закінчення будівництва парафіяльного дому та споруджений фундамент церкви є великим кроком для вірних баня-луцької парафії. Все це зроблено завдяки старанням наших парохів, священиків, які обслуговували цю парафію, завдяки церковним діячам, фінансовій допомозі добродійних організацій та щирим пожертвам наших парафіян при надто скромних матеріальних можливостях.

Відчувалося, що під час вітальної промови владика аналізував в якій мірі здійснені наші плани і дякував всім за те, що залучилися до роботи. Водночас Кир Славомир, як верховний духівник і цієї частини своєї єпархії, виглядав оптимістично і висловив сподівання щодо надання фінансової допомоги для прискорення будови церкви.

Також, наш владика привітав високоповажного гостя, римо-католицького єпископа, Кир Франю Комаріца, який прибув із поважними співпрацівниками і монахинями Римо-католицької церкви. З цієї нагоди Кир Славомир висловив подяку за всю його духовну прихильність і доброту у ставленні до Українців під час подій минулої війни.

Кир Франьо подякував та дав своє благословення присутнім. Зокрема цікаво було чути про його недавню зустріч у Римі із Верховним Архієпископом та Митрополитом УГКЦ, Кир Любомиром Гусаром, та про те, як велася розмова про стан українського народу у Боснії, і що Кир Любомир поінформований про потребу побудови церкви у Баня Луці.

До присутніх звернувся і Посол України, п. Віктор Кирик, та наголосив, що Україна не забуває і буде дбати і допомагати українцям розсіяним по світу, у тому числі і своїм людям у Боснії, тобто у Баня Луці.

Рік 1998 – урочисте покладання наріжного каменю майбутньої церкви в Баня Луці

1998 р. бандурист прикрасив урочисте покладання наріжного каменю

понад 110 років.

У реалізації цього святкового дня, який закінчено радісними і гучним співом «Многая літа» у новому парафіяльному домі, взяли участь члени церковного комітету і вірні парафіяни із своїм парохом о. Мирославом Керишином. Парафіяни із гостями розходилися додому задоволені і з надією що підтримка побудови церкви не залишиться лише обіцянкою.

А церква у Баня Луці конче потрібна не тільки як храм для віруючих цієї парафії, але і всім українцям, що живуть на цих теренах, як символ українського буття на Боснійській землі вже

Оля Ґралюк-Павлешен

БАЛ РУСНАЦОХ И УКРАЇНЦОХ У ОПАТИЇ

Треци по шоре, бал Руснацох и Українцох у орґанизациї Културного дружтва Руснацох и Українцох «Рушняк», Приморско ґоранскей жупаниї, отримани у Опатиї, 19.11.2005., у ресторанє «Вонгола». Коло 90 госцох ше, того вечара, при богатей програми, здогадло своїх народних обичайох. Медзи госцами були и заменїк амбасадора України у РҐ Олександр Левченко, председатель городского виєча Боян Шобер, председатель Союзу Русинох и Українцох Горватскей Славко Бурда и водителька Централней библиотеки Русинох и Українцох Горватскей Катарина Тлустенко.

Помедзи рускима и українскима писнями и танцами у народних облєчивох, котри виведли танцоше КУД-а «Яким Гарди» зоз Петровцох, госци балу видзели и три модни ревиї Текстилней школи зос Риєки. Порихтана богата томбола и танєц шерцох, а грала нам, и помогла веселей атмосфери, ґрупа «Роса» зоз Нового Саду. После веселого вечара, претканого зоз шпиваньом, викруцаньом и шмихом, розишли зме ше ранших годзинох идуцого дня. Шицки зме обецали же ше увидзиме и нарок, кед нє и скорей.

Т. Провчи-Крамер

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ПАВЛА ГОЛОВЧУКА

Продовження зі стор. 1

вже 50 років) під назвою «Кольорові сни або Листи Панаса Бездольного», відбулася зустріч Павла Головчука, поета, письменника, гумориста, літературного і релігійного діяча, з любителями української літератури і представлення його трьох книг: «Корінням з України», «Кольорові сни» і «Тут я почув рідне слово…». (Див. «Наша газета» № 34, вересень 2005 р.) Це була перша його літературна зустріч зі своїми земляками після 25-літньої праці у Німеччині (редактор газети «Християнський голос»).

К. Тлустенко, С. Бурда, П.Головчук і Д.Шверко

На зустріч з П. Головчуком прибули: представники Посольства України в Хорватії - заступник посла, Олександр Левченко, та аташе з питань культури, Ярослав Сімонов, студенти Кафедри української мови і літератури з проф. Раїсою Тростинською і д-ром Міленком Поповичем, голова Товариства української культури і редактор «Нашої газети», Алекса Павлишин, представ-ники хорватських культурних інституцій та численні гості.

Понад половину присутніх були студенти україністики

Відкриваючи літературний вечір, присутніх привітала завідуюча згаданої Центральної бібліотеки, Катерина Тлустенко. Вона коротко ознайомила присутніх з гостем вечора та запросила керівника Літературних п'ятниць, Дуню Шверко, яка працює в Міністерстві культури Республіки Хорватія, щоб вела програму. Представник української національної меншини в місті Загреб, пан Славко Бурда, розповів про життєвий і творчий шлях П. Головчука та, більш з технічного аспекту, представив три його книжки, які він видавав на свої власні кошти протягом останніх п'яти років. Пан Бурда розповів про автора дуже докладно, бо і сам походить з Боснії та знайомий з П. Головчуком сорок років. На просьбу пані Шверко, пан Головчук розказав присутнім про своє життя і творчість, а в цьому контексті і дещо про минуле нашого народу в Боснії, про яке до тепер ніде публічно не згадував. Все це відбилось у його літературній творчості. Студенти україністики цікавились ще деякими деталями з української літератури, бо до цього часу вони не мали нагоду зустрітися з українським письменником з території колишньої Югославії. До присутніх і П. Головчука звернувся і пан О. Левченко, який привітав від імені Посольства України в Хорватії та висловив моральну підтримку в дальшій його творчості.

Наприкінці до гостя літературного вечора і присутніх звернувся А. Павлишин. Він зворушливими словами подякував організаторам Літературної п'ятниці і П. Головчукові за участь у ньому та кількома фактами доповнив розповідь письменника.

Після закінчення вечора всі присутні мали нагоду в дарунок отримати книжки П. Головчука з автографом. *Михайло Семенюк*

BEZ OBZIRA ŠTO ASOCIRA NA GERSWINA, NASLOV

AFRIKANAC U PARIZU

BIO BI OVIH DANA NAJVJEROJATNIJE NEUKUSAN

Dio medija, uglavnom tiska, zna pokadšto plasirati „bombastičan“ naslov s naglaskom na nacionalnu pripadnost aktera u temi. Može se nagađati je li to zbog komercijalnih ili kojih drugih pobuda (iskreno se nadam da je ovo prvo). No treba priznati, u posljednje vrijeme na takve primjere nailazi se nešto rjeđe. Ta pojava je spomenuta i proljetos u Cavtatu, na seminaru kojeg je za urednike i novinare glasila nacionalnih manjina organizirao Savjet za nacionalne manjine RH. U vezi s tim konstatirana je potreba daljnjeg jačanja opće društvene klime dobrih odnosa u kojoj će spontano nestati i ova negativnost. Doduše, na tom seminaru je u zaključke uvršten i objedinjen konkretizirani prijedlog kojeg smo, međusobno neovisno, izložili prof.dr. Siniša Tatalović i ja, a koji se odnosio upravo na poboljšanje međusobnog upoznavanja, kako većinskog hrvatskog žiteljstva s nacionalnim manjinama tako i potonjih međusobno. Nažalost, dok ovo pišem, nije mi poznato kakva je provedba tog zaključka.

Već se pomalo zaboravilo „rusko meso“ kao i neprimjereni naglasak na Ukrajinkama. Među rijetkima koji su svojedobno reagirali na ovaj uvredljivi neukus bio je o. Jaroslav Leščešen (ako me sjećanje ne vara, članak je bio pod naslovom „Ukrajinka je nacionalna pripadnost, a ne profesija“). Možda mi je promaklo, ali ne sjećam se sličnih reagiranja onih od kojih bi se to s pravom očekivalo s obzirom na narav njihovog društvenog angažmana.

Na početku prošlog mjeseca, čitateljstvo je imalo priliku sresti se sa šarolikošću načina izvješćivanja o jednom nemilom događaju. Neke tiskovine su, u nastojanju što objektivnijeg informiranja, uz sam činjenični događaj naveli i moguće uzroke (npr. PTSP), te bez tendencioznosti i to, da se radi o građaninu ukrajinske nacionalnosti. No, bilo je i onih koji su procijenili da treba staviti naslov oblika „Ukrajinac bacio bombu…“ i.t.d. u sličnom duhu. Iako je istina da je Ukrajinac i da je bacio bombu za suprugom, je li primjereno staviti takav naslov makar i zbog marketinga? I opet nisam primijetio reagiranje. Čak ni predstavnika nacionalne manjine. (Možda zato što reagiranja nije ni bilo.) Prigodom slučajnog susreta, u razgovoru sa saborskim zastupnikom Nikolom Makom saznao sam da, glede ovakvog odnosa tiska, nema mehanizama za reagiranje na zastupničkoj razini, ali da on u tom smislu podržava sva primjerena nastojanja. No, ako su mogućnosti i samo na razini reagiranja čitatelja, sigurno je da i reagiranje tog oblika, ako potječe od kulturnog djelatnika, predstavnika nacionalne manjine ili pak saborskog zastupnika, u tisku ima veću težinu nego od drugih čitatelja. A društvena klima se stvara i takvim reagiranjem. Ne bi li glas protiv takvog medijskog neukusa trebao poteći iz redova svih građana, te prvenstveno i svih nacionalnih manjina, a ne samo onih koji su u pojedinim slučajevima ovakvim medijskim tretmanom okrznuti. Sigurno je da bi zbog solidarno izraženog stava, ovakva komponenta u senzacionalizmu postala medijima komercijalno antiproduktivnom, a time bi i nestala.

Nisu li svojedobno i u Americi, upravo na komercijalnom planu (bojkot gradskog prijevoza s „crnim“ i „bijelim“ odjeljcima), nakon odlučnosti Rose Parks, ostvareni (M.Luther King) prvi pozitivni učinci u jednakosti. U ovim vremenima, u našoj civiliziranoj sredini, za ovaj neusporedivo bezazleniji problem senzacionalizma, bila bi sasvim dovoljna solidarna demokratska – javna riječ. *Aleksa Pavlešin*

Г А Л И Ц Ь К А Х А Т А

Вже почало вечоріти. Дітвора гнала худобу з пасовиська додому. Нараз стали і мов зачаровані дивилися на незвичайне видовище. Вечірнє небо розсвітило велике, понад хату три рази вище полум'я. В долині, досить віддалена від інших, горіла Петрова хата. Дітям хотілось зблизька бачити подію, та не сміли лишити худобу.

А що було там бачити? Як і кожної суботи, пізно вечором, від того обійстя було чути крики й зойки. Цей раз, то почало ще за дня, бо несподівано, Петро прийшов раніш і сім'я мусила нагло втікати. Щоб дітям подати можливість втекти, його дружина, буцімто, не встигла вчасно вступитися тай він її піймав. Поки діти повтікали, дістала поза вуха не одного ляпасу, та кулаками по спині. Тоді вирвалася.

Петро прикликував і загрожував. Дарма - ніхто не з'явився. Нарешті увійшов до хати й почув під ліжком дитяче схлипування. Був то наймолодший - чотирирічний Миколка. Малий зі страху зомлів, а п'яний батько заспокоював по-своєму. Говорив, хай не боїться, бо і він вже хлоп, тай допоможе батькове в цій роботі. На своїх грудях чорнилом зазначив місце де, казав, проколеться ножем, якого вже тримав в руці. А малому встромив півлітрову пляшку в ручечки, заповідаючи що повинен з пробитих грудей в неї вловити крови - на пам'ятку. Хай би всі вони, дармоїди, нарешті побачили яка то кров котру він, в своїй муці, щоденно в шахті за них проливає. Вже ножем міцно і притиснув на грудях назначене місце, коли Миколка, який скам'яніло стоячи і несвідомо стискаючи пляшку не міг ані голосу пустити, від безмірного страху впав безтямний. Петро вийшов надвір кличучи жінку, називаючи її погано, бо яка то матір що не має сумління помогти своєму пестунові. Відгуку не було. Тоді прикликував злагідна, навіть з пестощами, що він свою голубочку Теклюню любить понад все. Та він би за неї і життя своє віддав. Так прикликуючи і розплакався навіть. Знов ніщо. Тоді загрозив що, як жінка не з'явиться, він запалить хату. Навіть надибав зіжмаканих старих газет, запалив їх, підніс вгору і загрожуючи тримав біля солом'яної стріхи. Нараз подув вітрець і легко віддув шматок палаючої газети та поніс геть насеред даху. Мов порох сухі сніпки вмить спалахнули, а полум'я піднеслося високо в небо. Петрові тепер вже було дарма що він і верх того ножа навмисне добре затупив, і що пожежею хотів лиш погрожувати. Дарма і запізно. Тепер буде роль грати до кінця. За якийсь час позбігалися люди щоб гасити пожежу, а Петро, взявши сокиру в руки, не позволяв нікому приступити. Проти хлописька який ростом мов дуб, та ще зі сокирою, ніхто з людей не хотів показати дурної сміливості. І стояли б так як би хтось не закричав що дитина в хаті. На те, хоч мов комарик худенький, виступив Микола, хресний кум малого Миколки. Натхнений сміливістю по Божій справедливості, закричав на Пера, що як не вступиться щоб дитину рятувати - розіб'є його мов гарбуза. Петро стояв п'яно хитаючись. Аж тепер збагнув що забув про Миколку в хаті. Відкинув сокиру, і поки люди з пожежі рятували дитину і те що можливо, сам сів з боку, накрив лице долонями і повним голосом гірко ридав.

І здавалося що то ось кінець одного з останніх подружжів заснованих в одній з боснійських колоній українських переселенців. Петро був запарубкував вже по Другій світовій війні. Прийшов час коли, як і інші парубки, відслужив військо, та знов вернувся в колонію, хоч вона поступово вже стала безлюдною. Все-таки, там була Текля, з якою він покохався. Взяли шлюб, жили собі. Бог їм, майже рік за роком, подарував троє діток. В колонії, і та земля з-під викорчуваних лісів, що колись давала врожай, тепер заростала ожинами. Після корчування, той тонкий шар врожайної землі поступово змили дощі. Тепер перевертай її кілько хочеш, з глинкуватої землі вже хліба не дістанеш.

Петро й Текля рішили вирушити разом з дітьми з колонії. Але куди? Неосвіченій людині важко знайти роботи, а тут ще і сім'я. Ледве дістав роботу на вугільній шахті. Біда була в тім що та шахта ледве ще і користалася, бо там був найслабший вугіль - лігніт. Не горить, лиш тліє і слабо тепло дає, бо багато попелу залишає. Все-таки, Петро заробляв якийсь гріш, а вигода була і в тім що сім'я, тим чином, тепер вже мала і медичне забезпечення.

Притулок було окремою проблемою. Гірничі квартири біля шахт вже були повністю зайняті сім'ями, а нових, при такій ситуації, більше не будували. Добудовано лиш декілька суспільних бараків для безсімейних гірників. Петрова сім'я не мала де зміститися. Ну, як то буває, все на світі з людьми полагоджується. Добрі люди порадили допитатися за одну порожню хату, яка в долинці, кілометри зо три від малого містечка, хоч від нього до шахти було майже чотири години пішки. То була українським способом збудована двохкімнатна вальцована хатина, зі сіньми між кімнатками, обшита сніпками, тобто – чотирисхилий дах був вкритий житньою соломою. Тут колись мешкала одна сім'я українських поселенців, які дешево купили той клаптик левади і збудували хату. Сама земля була підводна і квасна, так що ніякий город там не міг бути, а рослини ані худоба не хотіла пасти. Сім'я після кількох років переселилася далі, навіть не продавши цю хату бо не було кому. Лишили її на опіку сусідові, а він її тепер подав Петрові на вжиток поки бажає.

Здавалося що Петро полагодив мешкання для своєї сім'ї на довший час. Щастя, пестощі – вродилося ще двоє діток. Тепер всіх разом п'ятеро. Попри хату ані паприка би не виросла, ані огірочок. Та купуй все за гроші! Петро навіть випрошував продовжено робити, щоб більше заробити, та і то не вистачало. Не бачив можливість знайти кращу роботу, а тут почав в кості втягатися страх. Безпека в шахті не була якісна. Вже декілька гірників ледве витягли з під засипань. Петро раз за разом все тяжче **Продовження на стор. 12**

Г А Л И Ц Ь К А Х А Т А

Продовження із стор. 11

а також, суботою після роботи, все важче ішов тих три з рештою годин пішки додому. Дорогою, купив би горілки й попивав. Чимраз більше. І здавалось йому легше, бо вся вина була на Теклі. Чому вона така плідна?! Чому, як і другі жінки, не вродила двох-трьох діток, та амінь. А то аж п'ятеро! І чи то кінець?! Та її не можна ані рукою плеснути по задниці, а щоб вже завтра в неї живіт не почав рости! А як годувати ще одні уста?! Так, вона винна за його муки! Пізно, суботнього вечора, з такою думкою приходив додому, і починалася сімейна Голгофа. Розщібав дітьми, й не мав коли бачити відмінні оцінки в тих котрі вже ходили до школи, бо пороздирав їхні зошити. Він Теклю інколи так ґаратав, що гепань було чути на сотні метрів, до перших сусідів, й вони прибігали боронити щоб її не забив. Вона, все-таки, не лишила його. Надіялася що все зміниться на краще. Діточки вибору ані не мали.

Другий день після пожежі, Петро від ранку крутився на попелищі. Розчищав, відділював крокви котрі менше обгоріли, з обгорілих лат виймав цвяхи... Тих небагато меблів зложив докупи, від гашення мокрі шмати розклав сушити надовкола. Не бачив способу як відновити хату, а ось і то прикро - ніхто не приступає помагати.

Пополудню, несподівано прийшла Текля, принесла грінку хліба і до хліба. Відступили трохи далі від попелища і сіли у високу траву обідати. Петро плакав, перепрошував, присягав що поправиться.

Сусідські бахурі які притяглися близько щоб підслухати розмову, нараз більше не чули розмови. Звідти не могли нічого бачити у високій траві, крім, з часу на час, гойдання бадилля. Збагнули що то за дія й потихеньку хихотались, бажаючи і ближче глянути що тих двоє роблять, та забракло сміливості. Коли нарешті Петро нараз встав приперізуючи штани, то дітиська викрикуючи від страху порозбігалися мов горобці.

Перед вечором позаносили дещо тих буцімто вартних речей до того що від хати залишилося, та Петро пішов назад на шахтарську роботу. Скоріше домовив з Теклею щоб завтра, хоч то далеко, пішла до рідні і спробувала пороздавати дітей на якийсь час, поки вони мешкання відновлять.

Вночі падав дощ. Валькована стеля розмокла і сипалася. За кілька наступних днів і тижнів, поволі, те саме сталося і з стінами. Залишки лиш нагадували що там колись була хата.

Сусіди більше не бачили Петрову сім'ю. Тільки, майже півроку після пожежі, бачили Теклю коли прийшла там перешпортувати щоб, можливо, знайти якісь документи. З огляду на її вже добре видний живіт, можна було зауважити що після пожежні пестощі були також плідні. Вона, як з'явилась – так і зникла. Ніхто більше не знав що з тою сім'єю, бо не явилися ані кумові. Те обійстя заросло травою, звалені стовпи й крокви зогнили - мов би там галицької хати ніколи й не було.

Записано влітку 2005-го р. *Баба Зося*

С М І Х
Я К
Л І К
- - -
S M I J E H
K A O
L I J E K

— Тату, на вулиці хтось гукає на поміч! Можна, я збігаю подивлюся, що трапилося? — Сиди дома! Завтра взнаєш про це в газеті.

— Ой, Миколо, гляди, бо скажу твоїй жінці, що ти мене цілував. — Так я ж тільки один раз... — Тю, а хіба ти більше не хочеш?

Колись двоє молодят, посварившись, на знак примирення вирішили посадити яблуньку. Чоловік, що проходив мимо, зітхнув: — І чому я так не робив? Уже б мав чудовий сад!

— У вашого чоловіка новий костюм? — Ні, це мій новий чоловік.

Потопаючий: - Рятуйте! Я не вмію плавати! / Пляжник (з берега): - Я також не вмію плавати, але ж я не кричу.

— Наш бос — янгол! — вигукнула секретарка. — Вам повезло,— сказала її приятелька, — а наш іще живий.

Tiskanje mjesečnika «Naša gazeta» ostvaruje se financijskom potporom Savjeta za nacionalne manjine RH

IMPRESSUM			
	I z d a v a č : Društvo za ukrajinsku kulturu Товариство української культури Zagreb , Domagojeva 11 , CROATIA Poslovni račun kod Zagrebačke banke **2 3 4 0 0 0 9 – 1 1 1 0 0 4 5 8 6 9**	**Naša gazeta** izlazi 10 puta godišnje prve nedjelje u mjesecu sa stankom u srpnju i kolovozu Glavni i tehnički urednik: A l e k s a P a v l e š i n E – mail : aleksa.pavlesin@zg.htnet.hr	Tisak: FILEDATA d.o.o. Boja – elektroničkim pisačem U Zagrebu, 04.12.2005. Naklada: 350 primjeraka Tel. Društva i uredništva: 01 / 4635-884